

Π Ρ Α Κ Τ Ι Κ Α Β Ο Υ Λ Η Σ

Ι' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΡΚΖ'

Τρίτη 23 Απριλίου 2002

Αθήνα, σήμερα στις 23 Απριλίου 2002, ημέρα Τρίτη και ώρα 18.35' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής κ. **ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗ**.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από την κα Αικατερίνη Παπακώστα, Βουλευτή Β' Αθηνών, τα ακόλουθα:

A. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Οι Βουλευτές κύριοι ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ και ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΜΠΑΤΖΟΓΛΟΥ κατέθεσαν αναφορά με την οποία το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Αθήνας ζητεί την επίλυση του ασφαλιστικού συστήματος σύμφωνα με τις προτάσεις του.

2) Οι Βουλευτές κύριοι ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ και ΑΣΗΜΙΝΑ ΞΗΡΟΤΥΡΗ – ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΑΡΗ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Νομού Τρικάλων «Η Άνοιξη» ζητεί τη χορήγηση ενίσχυσης στους αγρότες για τη νέα καλλιεργητική περίοδο.

3) Ο Βουλευτής Αθηνών κ. ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ενωτική Αγωνιστική Κίνηση Πυροσβεστών ζητεί τη χορήγηση στα μέλη της νυχτερινής αποζημίωσης σε κατ' οίκον επιφυλακή κ.λπ.

4) Ο Βουλευτής Αθηνών κ. ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Δικαστικών Λειτουργών του Συμβουλίου της Επικρατείας ζητεί την προαγωγή διοικητικών δικαστών στο Συμβούλιο της Επικρατείας με αντίστοιχη αύξηση των οργανικών θέσεων κλπ.

5) Ο Βουλευτής Αθηνών κ. ΦΩΤΗΣ ΚΟΥΒΕΛΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ένωση Αξιωματικών – Υπαξιωματικών Εθνικής Αντίστασης 1941-44 ζητεί την επίλυση αιτημάτων που τους απασχολούν.

6) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Αγροτικός Σύλλογος Παλαμά και η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καρδίτσας διαμαρτύρονται για τις υπερβολικές χρηματικές οφειλές που έχουν επιβληθεί στους βαμβάκοπαραγωγούς της περιοχής τους.

7) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέ-

θεσε αναφορά με την οποία ο κ. Θεόδωρος Δζεμαλίδης, κάτοικος Δράμας, ζητεί την καταβολή του επιδόματος τυφλότητας του πατέρα του από τον ΟΓΑ.

8) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος «Το Χαμόγελο του Παιδιού» ζητεί να μην πωλούνται δυναμιτάκια στα παιδιά διότι αποτελούν κίνδυνο για τη σωματική τους ακεραιότητα.

9) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Αγροτικών Συνεταιρισμών Καρδίτσας ζητεί λύση στο πρόβλημα της συμπλήρωσης των δηλώσεων ΟΣΔΕ 2002.

10) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Δημήτριος Κολειδής, κάτοικος Δράμας, ζητεί τη χορήγηση επιδότησης στους νέους ελεύθερους επαγγελματίες (ΝΕΕ) 2001 που ήρθαν επιλαχόντες στις εξετάσεις για την κάλυψη κενών θέσεων στο δημόσιο.

11) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κυρία Ιωάννα Παπαδοπούλου, κάτοικος Δράμας, ζητεί τη διευθέτηση της συνταξιοδότησής της.

12) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κυρία Αναστασία Κετσεσίδου, κάτοικος Δράμας, ζητεί τη διευθέτηση της συνταξιοδότησής της από τον ΟΓΑ.

13) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας για το αίτημα των συμβασιούχων εκπαιδευτικών.

14) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η ΕΚΟ Υπαλλήλων ΟΓΑ ζητεί τη χορήγηση ειδικού επιδόματος στα μέλη της.

15) Ο Βουλευτής Δράμας κ. ΣΤΑΥΡΟΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Αναπτυξιακή Εταιρεία Δράμας ζητεί τη φύλαξη των σχολικών κτιρίων μέσω του προγράμματος των Τοπικών Συμφώνων Απασχόλησης στο Νομό Δράμας.

16) Ο Βουλευτής Κυκλάδων κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΩΜΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Κύθνου Κυκλάδων υποβάλλει προτάσεις για την ακτοπλοϊκή σύνδεση της νήσου Κύθνου.

17) Ο Βουλευτής Έβρου κ. ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΛΥΜΠΕΡΑΚΙΔΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία Επαγγελματίες και Έμποροι της πόλης της Αλεξανδρούπολης ζητούν την αναμόρφωση του ασφαλιστικού συστήματος.

18) Ο Βουλευτής Λακωνίας κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Εργατοϋπαλληλικό Κέντρο Λακωνίας ζητεί την καθιέρωση της τριμερούς χρηματοδότησης, τη μη μείωση των συντάξεων και του ορίου ηλικίας συνταξιοδότησης κ.λπ.

19) Ο Βουλευτής Λακωνίας κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Επιμελητήριο Λακωνίας διαμαρτύρεται για την υποχρέωση τήρησης επί εμπορικών και αγροτικών αυτοκινήτων του Ημερήσιου Βιβλίου δρομολογίων.

20) Η Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ – ΗΛΙΑΚΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύλλογος Νεφροπαθών Βενιζέλειου Νοσοκομείου Ηρακλείου Κρήτης ζητεί την αντικατάσταση των προβληματικών μηχανημάτων αιμοκάθαρσης που υπάρχουν στο πιο πάνω νοσοκομείο κ.λπ.

21) Η Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΣΧΟΙΝΑΡΑΚΗ – ΗΛΙΑΚΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Ξενοδοχοϋπαλλήλων Νομού Ηρακλείου ζητεί την ποιοτική αναβάθμιση και τον εκσυγχρονισμό των Σχολών Μετεκπαίδευσης της Σχολής Τουριστικών Επαγγελματιών.

22) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ με αναφορά του ζητεί να μην υπάρχει διάκριση στην απονομή σύνταξης σε ασφαλισμένους που έχουν δύο ή περισσότερα ταμεία.

23) Ο Βουλευτής Καβάλας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΛΑΝΤΖΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ένωση Πυροσβεστών, Αρχιπυροσβεστών, Πυρονόμων Αττικής ζητεί επίλυση υπηρεσιακών αιτημάτων των μελών της.

24) Ο Βουλευτής Κυκλάδων κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΧΩΜΑΤΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Εκκλησιαστικό Συμβούλιο του Ιερού Ναού Αγίου Φιλίππου Μπατισίου Άνδρου ζητεί τη χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης για την πλακόστρωση του περιβάλλοντος χώρου του πιο πάνω ναού.

25) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανελλήνιος Σύλλογος Τυφλών Μικροπωλητών και Ατόμων με ειδικές ανάγκες ζητεί απλοποίηση των διαδικασιών που απαιτούνται για την έκδοση ή ανανέωση των αδειών μικροπωλητών.

26) Ο Βουλευτής Αθήνας κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΑΣΚΑΛΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Εργολάβων Κατασκευαστών Ηλεκτρολόγων Φωτεινών Επιγραφών ζητεί την επίλυση κλαδικών αιτημάτων των μελών του.

27) Ο Βουλευτής Κέρκυρας κ. ΕΥΤΥΧΙΟΣ ΚΟΝΤΟΜΑΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Διευθύνων Σύμβουλος του Τηλεοπτικού Σταθμού CORFU CHANNEL ΑΕ διαμαρτύρεται για τον τρόπο λειτουργίας της Α.Ε.Π.Ι.

28) Ο Βουλευτής Μαγνησίας κ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΒΟΥΛΓΑΡΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Κοινότητα Ανάβρας Μαγνησίας ζητεί την έγκριση επιδότησης για την κατασκευή υδροηλεκτρικού έργου στην περιοχή του.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 1371/11-9-01 ερώτηση ΑΚΕ 172 δόθηκε με το υπ' αριθμ. 27177/3-10-01 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης 1371/172/11-9-2001, που κατέθεσαν στη Βουλή των Ελλήνων οι Βουλευτές κύριοι Β. Πολύ-

δωρας και Ν. Κατσαρός σας διαβιβάζουμε πίνακες, οι οποίοι περιλαμβάνουν ανά Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση και έτος τον αριθμό των αποφάσεων καθορισμού Ελληνικής Ιθαγένειας κατά το χρονικό διάστημα από 1-1-1994 έως 30-4-2000 και ανά Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση τον αριθμό των αποφάσεων που έχουν ανακληθεί κατά το χρονικό διάστημα από 1-5-2000 έως 11-9-2001.

Σας επισημαίνουμε, ότι λόγω του μεγάλου όγκου των αποφάσεων αδυνατούμε να σας αποστείλουμε αντίγραφα αυτών.

Ο Υφυπουργός
Κ. ΚΑΪΣΕΡΛΗΣ»

2. Στην με αριθμό 1394/12-9-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 3096/30-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης με αριθμό πρωτ. 1394/12-9-01 του Βουλευτή κ. Γ. Καρατζαφέρη, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1. Είναι γνωστό ότι οι μεταχρονολογημένες επιταγές αποτελούν «άτυπη» πρακτική της ελληνικής αγοράς. Λαμβάνοντας υπόψη ότι από 1.1.2002 το ευρώ είναι το επίσημο νόμισμα της χώρας (Καν. Ε.Κ. 1103/97, 9974/98 του Συμβουλίου ν. 2842/2000), οι μεταχρονολογημένες επιταγές σε δραχμές οι οποίες εξεδόθηκαν το 2001 ή και πρότερον και έχουν ημερομηνία πληρωμής μετά την 1.1.2002 είναι άκυρες.

Εξαίρεση αποτελούν οι επιταγές για τις οποίες αποδεικνύεται με δημόσιο ή ιδιωτικό έγγραφο, ότι εκδόθηκαν μέχρι 31.12.2001 (μεταβατική περίοδο) καθώς και οι επιταγές που προσκομίζονται στις Τράπεζες και εγγράφονται σε πινάκια (άρθρο 11, παρ. 1 ν. 1957/1991). Αυτές θεωρούνται έγκυρες και εισπράττονται, αφού μετατραπεί το αναγραφόμενο ποσό σε ευρώ.

Με στόχο την προστασία του κοινού έχουν δρομολογηθεί οι εξής ενέργειες:

- Οι Τράπεζες επισπεύδουν τον εφοδιασμό των πολιτών με βιβλιάρια επιταγών σε ευρώ.

- Η Ένωση Ελληνικών Τραπεζών συστήνει να μεριμνούν για την αντικατάσταση των εις χείρας τους επιταγών σε δραχμές με άλλες ίσης αξίας σε ευρώ.

- Μέσω του επικοινωνιακού προγράμματος για το ευρώ τόσο του ΥΠΕΘΟ όσο και της Τράπεζας της Ελλάδος ενημερώνονται οι πολίτες και παροτρύνονται να μην εκδίδουν και να μη δέχονται επιταγές σε δραχμές που φέρουν ημερομηνίες έκδοσης από 1.1.2002 και εφεξής.

Με βάση τα ανωτέρω δεν πρέπει να υπάρξει πρακτικό πρόβλημα. Εάν όμως κριθεί απαραίτητο η Κυβέρνηση θα λάβει τα αναγκαία μέτρα για την ομαλή λειτουργία της αγοράς.

2. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα πιθανόν να γνωρίζουν την ιδιορρυθμία αυτή στις συναλλαγές. Δεδομένου όμως ότι δεν υφίσταται απαγορευτική διάταξη σε Κανονισμό του Συμβουλίου ή σε Οδηγία της Ε.Ε. ή σε σύσταση της Ε.Κ. δεν κρίνεται απαραίτητη η ενημέρωση των οργάνων αυτών.

3. Από τα ανωτέρω καθίσταται σαφές ότι προς το παρόν δεν υπάρχει ανάγκη τροποποίησης του Νομικού Πλαισίου που διέπει τις επιταγές.

Ο Υπουργός
ΓΙΑΝΝΟΣ ΠΑΠΑΝΤΩΝΙΟΥ»

3. Στην με αριθμό 1403/12-9-2001 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 37075/28-9-2001 έγγραφο από τον Υφυπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης 1403/12-9-2001 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Β. Κεδίκογλου για το αντικείμενο του θέματος και μετά από σχετικό έγγραφο της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ευβοίας, σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Υπάρχει σε εξέλιξη εργολαβία για τη συντήρηση του επαρχιακού οδικού δικτύου Βόρειας Εύβοιας, προϋπολογισμού 150 εκατομμύρια δραχμές, από πιστώσεις ΣΑΕ 056, με την οποία γίνονται οι αναγκαίες παρεμβάσεις στο οδικό δίκτυο ανάλογα

με το βαθμό επικινδυνότητας.

2. Σχετικά με την κατασκευή της γέφυρας της συνδετήριας οδού από Κερασιά προς Εθνική Οδό ο προϋπολογισμός της μελέτης του έργου ανέρχεται σε 300 εκατομμύρια δραχμές και εξετάζεται η περίπτωση ένταξης του έργου στη ΣΑΝΑ/3.

Η απόφαση θα ληφθεί σε προσεχή συνεδρίαση του Νομαρχιακού Συμβουλίου, στα πλαίσια της κατάρτισης πρότασης της Ν.Α. στα πλαίσια του μέτρου 3.1. του ΠΕΠ/3 «Ενίσχυση μεταφορών».

Ο Υφυπουργός
Κ. ΚΑΪΣΕΡΛΗΣ»

4. Στην με αριθμό 1370/11-9-2001 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 1994/27-9-2001 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 1370/11-9-2001 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Ν. Κατσάρος, σας πληροφορούμε τα εξής:

1. Η προστασία των καλλιεργειών από καιρικές αντιξοότητες αποτελεί ουσιαστικό μέλημα του Οργανισμού ΕΛΓΑ και ένα από τα κύρια αντικείμενα δραστηριότητάς του. Ήδη ο ΕΛΓΑ (ΟΓΑ) από το 1979 μέχρι σήμερα, έχει επεξεργαστεί και έχει εφαρμόσει σημαντικό αριθμό προγραμμάτων προστασίας των καλλιεργειών από τον παγετό και το χαλάζι.

2. Στον τομέα του χαλαζιού, ο ΕΛΓΑ εφαρμόζει προγράμματα πρόληψης και καταστολής με εναέρια μέσα (αεροπλάνα σποράς των χαλαζοφόρων νεφών) και επίγεια μέσα (αντιχαλαζικά κανόνια ηχοβολής), με αποκλειστικό σκοπό αφ' ενός μεν την προστασία των καλλιεργειών αφ' ετέρου δε τη διασφάλιση του αγροτικού εισοδήματος.

Για την περίοδο 2001 ήδη εφαρμόζεται (από 22/5) το πρόγραμμα καταστολής χαλαζιού με εναέρια μέσα στο χώρο της Κεντρικής Μακεδονίας και συγκεκριμένα στους νομούς Ημαθίας, Πέλλας και μέρους του Ν. Πιερίας, καλύπτοντας μια έκταση 2.500.000 στρεμμάτων.

Παράλληλα βρίσκεται σε εξέλιξη και επιχειρησιακή λειτουργία, το πρόγραμμα πρόληψης χαλαζιού με ογδόντα (80) συγκροτήματα αντιχαλαζικών κανονίων ηχοβολής, που είναι εγκατεστημένα σε πέντε (5) Νομούς της Ελλάδος, καλύπτοντας συνολικά έκταση 60.000 στρ. περίπου.

3. Σε ό,τι αφορά πιθανή επέκταση του προγράμματος καταστολής χαλαζιού με εναέρια μέσα σε άλλες αγροτικές περιοχές οι οποίες αποδεδειγμένα πλήττονται από χαλάζι, αναφέρεται ότι αυτό απασχολεί σοβαρά τον Οργανισμό και αποτελεί θέμα άμεσης προτεραιότητας.

Δεδομένου ότι: α) Ο ΕΛΓΑ έχει συνάψει πρόσφατα σύμβαση δύο (2) ετών (μέχρι 30/9/2002) με ιδιωτική εταιρεία (Εταιρεία Γενικών Εφαρμογών 3Δ ΑΕ), η οποία του παρέχει κυρίως τον πτητικό εξοπλισμό, για την εφαρμογή του εν λόγω προγράμματος στην περιοχή της Κεντρικής Μακεδονίας, και β) η διαδικασία αξιολόγησης του όλου προγράμματος αναμένεται να ολοκληρωθεί εντός του 2001, ο Οργανισμός ήδη επεξεργάζεται και μελετά τον μελλοντικό επιχειρησιακό ανασχεδιασμό του προγράμματος. Σημαντική παράμετρος για το τελευταίο αποτελεί εκτός των άλλων, η οριοθέτηση νέων περιοχών προστασίας στις οποίες εκ των προτέρων συμπεριλαμβάνεται και η ευρύτερη περιοχή του Νομού Λάρισας. Η όλη σχετική διαδικασία ανασχεδιασμού και υλοποίησης, αναμένεται να ολοκληρωθεί και να εφαρμοσθεί μετά τη λήξη της ισχύουσας σύμβασης με την παραπάνω εταιρεία.

Σε ό,τι αφορά τα κανόνια ηχοβολής, ο ΕΛΓΑ εφαρμόζοντας στο ν. 2342/95 περί «Ενεργητικής Προστασίας» αναμένεται σύντομα να ολοκληρώσει τη διαδικασία μεταβίβασης των μέσων αυτών σε οργανωμένους φορείς στις περιοχές που αυτά είναι εγκατεστημένα. Αμέσως μετά (εντός του 2001), θα εξεταστούν: α) η περίπτωση της επέκτασης του εν λόγω μέσου με τη μορφή της επιχορήγησης και β) η εφαρμογή άλλων μέσων (όπως π.χ. των γεννητριών εδάφους) και μεθόδων προστασίας, σε αγροτικές περιοχές όπου αποδεδειγμένα πλήττονται από χαλάζι.

4. Ο ΕΛΓΑ για το έτος 2001 επιχορήγησε, με τη μορφή πιλοτικού προγράμματος και το αντιχαλαζικό δίχτυ, σε διάφορους

Νομούς της χώρας, στους οποίους περιλαμβάνεται και Νομός Λαρίσης και για συγκεκριμένες καλλιέργειες χωρίς όμως να έχει επιδειχθεί από το Νομό Λαρίσης ανάλογο σχετικό ενδιαφέρον συμμετοχής στο πρόγραμμα αυτό.

Τέλος επισημαίνεται ότι ο ΕΛΓΑ, σε κάθε περίπτωση συμμερίζεται απεριόριστα τα αιτήματα που κατά καιρούς εκφράζονται είτε μέσω της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είτε μέσω των Οργανωμένων Αγροτικών Συνεταιρισμών, Συλλόγων, Ομάδων κλπ. για επεκτάσεις των μέσων προστασίας, μελετώντας τα και αξιολογώντας τα προσεκτικά.

Ο Υπουργός
Γ. ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ»

5. Στην με αριθμό 1411/12-9-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 4261/2-10-01 έγγραφο από την Υφυπουργό Υγείας και Πρόνοιας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην με αριθμό 1411/12-9-01 ερώτηση που κατατέθηκε στη Βουλή από τον Βουλευτή κ. Γ. Αμπατζόγλου αναφορικά με παράνομη λειτουργία διαγνωστικού εργαστηρίου στη Σαντορίνη, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το Υπουργείο απέστειλε στη Δ/νση Υγείας της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Κυκλάδων το υπ' αρ. πρωτ. Υ3β/Γεν. Πρ. οικ. 2210/11-09-01 έγγραφο, με το οποίο ζήτησε ενημέρωση αναφορικά με τη λειτουργία του μικροβιολογικού εργαστηρίου στη Μεσσαριά Θήρας (Επείγουσα Ιατρική Κυκλάδων) Ιδιωτικό πολυιατρείο - Ιατρική ΑΕ. Η Νομαρχία Κυκλάδων μας απέστειλε σχετική αλληλογραφία αναφερόμενη στις ενέργειες της σχετικά με το θέμα, που είναι οι κάτωθι:

Μετά από καταγγελίες σχετικά με τη δραστηριότητα μικροβιολογικού εργαστηρίου που λειτουργούσε στα πλαίσια του πολυιατρείου «Επείγουσα Ιατρική Κυκλάδων - Ιδιωτικό Πολυιατρείο - Ιατρική Α.Ε.» στη Μεσσαριά - Θήρας, η Νομαρχία Κυκλάδων, έστειλε το υπ' αρ. 6752/19-07-01 έγγραφο της στο αστυνομικό τμήμα Σαντορίνης αιτούμενη την διακοπή της λειτουργίας του για το λόγο του ότι το εν λόγω εργαστήριο λειτουργούσε χωρίς άδεια.

Εν συνεχεία, η ανωτέρω εταιρία, κατέθεσε στις 30-08-01 στην αρμόδια Δ/νση της Νομαρχίας Κυκλάδων φάκελο με δικαιολογητικά προκειμένου να χορηγηθεί άδεια ίδρυσης και λειτουργίας πολυιατρείου, βάσει του υπ' αρ. 84/2001 (ΦΕΚ 70/Α/10-04-01) Προεδρικού Διατάγματος. Ο φάκελος όμως ήταν ελλιπής. Η Νομαρχία ενημέρωσε τη Νομικό Σύμβουλο της Εταιρίας κα Αναπλήτου σχετικά με τις ελλείψεις στα απαιτούμενα δικαιολογητικά και επέστρεψε με το υπ' αρ. πρωτ. 8605/04-09-01 έγγραφό της το φάκελο ώστε να συμπληρωθεί με βάση τα δικαιολογητικά που ανέφερε στο υπ' αρ. πρωτ. 8375/30-08-01 έγγραφό της.

Εν συνεχεία, η Νομαρχία επανήλθε απευθυνόμενη στο Αστυνομικό Τμήμα Σαντορίνης αιτούμενη εκ νέου τη διακοπή της λειτουργίας του μικροβιολογικού εργαστηρίου.

Η Αστυνομική Δ/νση Κυκλάδων (Αστυνομικό τμήμα Θήρας) με έγγραφο της (αρ. Πρωτ 1020/1018/2-α/14-9-01) προς τη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Κυκλάδων γνωστοποίησε ότι μετά από έλεγχο που διενήργησε στο Πολυιατρείο διαπίστωσε ότι το μικροβιολογικό εργαστήριο δεν λειτουργεί.

Η αρμόδια Δ/νση του Υπουργείου μας έχει δώσει εντολή στην Νομαρχία Κυκλάδων ώστε να προβεί σε έλεγχο η αρμόδια επιτροπή ελέγχου ιδιωτικών φορέων Π.Φ.Υ., που συστήθηκε βάσει της υπ' αρ. πρωτ. οικ. 7808/13-08-01 απόφασης του Νομάρχου Κυκλάδων και αναμένουμε το πόρισμά της.

Ο ιατροτεχνολογικός εξοπλισμός του ΚΥ Θήρας συντηρείται συστηματικά βάσει συμβολαίου συντήρησης από τον ανάδοχο συντηρητή και βρίσκεται σε πολύ καλή λειτουργική κατάσταση. Στην αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου μας δεν εκκρεμεί αίτημα για πρόσκτηση ιατροτεχνολογικού εξοπλισμού στο Κ.Υ

Ο Υφυπουργός
Χ. ΣΠΥΡΑΚΗ»

6. Στην με αριθμό 1418/13-9-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ'

αριθμ. 2002/27-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 1418/13-9-01 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Α. Λιάσκος, για τα θέματα της αρμοδιότητάς μας, σας πληροφορούμε τα εξής:

Εφόσον αποδεδειγμένα η πυρκαγιά που προκάλεσε τις ζημιές στη γεωργία οφείλεται σε βραχυκύκλωμα του δικτύου της Δ.Ε.Η., οι ζημιωθέντες παραγωγοί θα πρέπει να διεκδικήσουν αποζημιώσεις από την Επιχείρηση αυτή.

Σημειώνεται ότι το Υπουργείο Γεωργίας, συγκεντρώνει στοιχεία για τις ζημιές που προκλήθηκαν ή θα προκληθούν στη γεωργία από πυρκαγιές κατά το τρέχον έτος, προκειμένου να μορφώσει σαφή και ολοκληρωμένη εικόνα της έκτασης και του ύψους των ζημιών αυτών και στη συνέχεια θα προβεί στις απαραίτητες ενέργειες για την ένταξη των ζημιών στο Γ' Κ.Π.Σ.

Ο Υπουργός
Γ. ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ»

7. Στην με αριθμό 1429/13-9-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2005/27-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 1429/13-9-01 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Σπ. Π. Σπηλιωτόπουλος σας πληροφορούμε τα εξής:

Για τις ζημιές που προξενήθηκαν από την ανεμοθύελλα της 5ης-9-2001 σε καλλιέργειες αμπελιών, καλαμποκιού και ελιάς του Δήμου Λαρισσοῦ Νομού Αχαΐας, ο Οργανισμός ΕΛΓΑ έχει ήδη επιληφθεί.

Συγκεκριμένα, την πληγείσα περιοχή επισκέφθηκαν αμέσως για επισημάνσεις οι αρμόδιοι γεωπόνοι επόπτες του Υποκαταστήματος του ΕΛΓΑ στην Πάτρα, προκειμένου ο Οργανισμός να έχει άμεση εικόνα της έκτασης των ζημιών και των καλλιεργειών που ζημιώθηκαν. Από τις επισημάνσεις που διενεργήθηκαν διαπιστώθηκε ότι οι ζημιές από την ανεμοθύελλα είναι μεν εντοπισμένες αλλά αρκετά σοβαρές.

Οι εξατομικευμένες εκτιμήσεις άρχισαν στις 9-9-2001, πριν από την εκπνοή της 12ήμερης προθεσμίας υποβολής δηλώσεων ζημιάς από τους ενδιαφερόμενους παραγωγούς και συνεχίζονται με γοργούς ρυθμούς.

Μετά το πέρας των εκτιμήσεων και την κοινοποίηση των πορισμάτων εκτίμησης στους ενδιαφερόμενους παραγωγούς, από τον ΕΛΓΑ θα καταβληθεί κάθε δυνατή προσπάθεια για την επίσπευση όλων των ασφαλιστικών διαδικασιών ώστε οι αποζημιώσεις να καταβληθούν στους δικαιούχους το συντομότερο δυνατό.

Ο Υπουργός
Γ. ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ»

8. Στην με αριθμό 1433/13-9-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 932/2-10-01 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση με αριθμό 1433/13-9-01 την οποία κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Νικ. Κατσαρός και η οποία αναφέρεται στην εφαρμογή της αριθμ. 1789/2001 απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα:

Σύμφωνα με την αριθμ. Φ. 252/11/Β6 2284/30-7-01 Υπουργική απόφαση «Τροποποίηση της αριθμ. Φ.252.11/Β6 293/2000 (ΦΕΚ 589 - Β') Υπουργικής απόφασης καθορισμός αριθμού εισακτέων κλπ» που δημοσιεύτηκε στο ΦΕΚ 1045-Β'/8-8-2001 και η οποία εκδόθηκε σε εφαρμογή των αριθμ. 1788, 1789, 1790 και 1791/2001 αποφάσεων του Συμβουλίου της Επικρατείας (Σ.τ.Ε.) δεν προκύπτει διαφοροποίηση στον αριθμό θέσεων που έπρεπε να είχε δοθεί στους αποφοίτους τους έτους 2000 και κατά συνέπεια δεν τίθεται θέμα αλλαγής των αποτελεσμάτων που είχαν εκδοθεί και κυρωθεί με την αριθμ. Φ. 151/Β6 1660/20-9-2000 Υπουργική Απόφαση.

Ο Υπουργός
ΠΕΤΡΟΣ Δ. ΕΥΘΥΜΙΟΥ»

9. Στην με αριθμό 1436/14-9-01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2006/27-9-01 έγγραφο από τον Υπουργό Γεωργίας η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση 1436/14-9-01 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Μ. Καρχιμάκης, σας πληροφορούμε τα εξής:

Το αρδευτικό έργο Καλαμαύκας Ιεράπετρας Ν.Α. Λασιθίου δεν είναι ενταγμένο σε εν εξελίξει Πρόγραμμα του Υπουργείου Γεωργίας, αλλά, όπως μας πληροφόρησε η Περιφέρεια Κρήτης, το εν λόγω έργο είναι ήδη ενταγμένο στο Πρόγραμμα ΕΠΤΑ.

Ο Υπουργός
Γ. ΑΝΩΜΕΡΙΤΗΣ»

10. Στην με αριθμό 1473/18-9-01 ερώτηση ΑΚΕ 182 δόθηκε με το υπ' αριθμ. 940/5-10-01 έγγραφο από τον Υπουργό Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων η ακόλουθη απάντηση:

«Απαντώντας στην ερώτηση και ΑΚΕ 1473/182/18-9-01 που κατέθεσε ο Βουλευτής κ. Αναστ. Σπηλιόπουλος, με θέμα την ίδρυση και λειτουργία Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας στη Θεσσαλονίκη, σας γνωρίζουμε τα εξής:

1) Τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ) αποτελούν, ένα νέο ευρωπαϊκό εκπαιδευτικό θεσμό που βρίσκεται ακόμη στο στάδιο της διαμόρφωσης, και συνεπώς δεν μπορεί να επεκταθεί αμέσως σε όλη την επικράτεια και να καλύψει όλες τις αντίστοιχες ανάγκες των πολιτών. Μέχρι το 2000 λειτούργησαν σε όλη την Ευρώπη μόνο 13 πιλοτικά ΣΔΕ, ενώ από το 2001 προβλέπεται η σταδιακή γενίκευση του θεσμού. Η Ελλάδα, συνεπώς προς τις δεσμεύσεις της, το παρελθόν έτος 2000 - 2001 έθεσε σε λειτουργία στο Περίσπυρο το πρώτο πιλοτικό ΣΔΕ, ενώ για το 2000 - 2001 προγραμματίστηκε η ίδρυση 5 νέων σχολείων.

2) Η Γενική Γραμματεία Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΓΓΕΕ) η οποία σύμφωνα με το ν. 2909/2001 έχει την ευθύνη λειτουργίας των ΣΔΕ, επέλεξε το Δήμο Νεάπολης για τη λειτουργία του πρώτου ΣΔΕ στη Θεσσαλονίκη μετά από τις ακόλουθες νόμιμες ενέργειες των αρμοδίων φορέων:

α) Τεκμηριωμένη μελέτη του Δ.Σ. του Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (ΙΔΕΚΕ), σύμφωνα με την οποία το ΣΔΕ θα έπρεπε να λειτουργήσει στις δυτικές συνοικίες της Θεσσαλονίκης,

β) Πρόταση της Β' Δ/σης Δ/θμιας Εκπ/σης (αρ. πρωτ. 28/512/11-2-2000).

γ) Στη συνέχεια, σε ευρεία σύσκεψη φορέων που συγκάλεσε η Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση Θεσσαλονίκης στις αρχές Μαΐου υπό το συντονισμό του αντινομάρχη Τριαντάφυλλου Μαργαρίτη ανακοινώθηκε διά του υπευθύνου της Επιτροπής Παρακολούθησης του έργου και μέλους του Δ.Σ. του ΙΔΕΚΕ κ. Βεκρή η πρόθεση της ΓΓΕΕ να ιδρύσει ΣΔΕ και ζητήθηκε από τους παρισταμένους να καταθέσουν προτάσεις για την στέγαση του Σχολείου. Ο μόνος δήμος που ανταποκρίθηκε και κατέθεσε συγκεκριμένη πρόταση ήταν ο δήμος Νεάπολης ο οποίος δεν έχει το υψηλότερο ποσοστό σχολικής διαρροής, αλλά ήταν η προσφορότερη λύση, δεδομένου ότι το σχολείο καλύπτει τις ανάγκες και των όμορων δήμων. Για το σκοπό άλλωστε αυτό, προβλέπεται και η ύπαρξη μεταφορικού μέσου για τις ανάγκες των εκπαιδευομένων.

δ) Η αναζήτηση των μαθητευομένων νομίζουμε ότι είναι η σωστή διαδικασία. Από τον Μάιο του 2001 μέχρι και σήμερα υπήρξαν πολλές καταχωρήσεις στον τύπο και ανακοινώσεις σε τοπικούς ραδιοφωνικούς σταθμούς, ενώ αξιοποιήθηκαν φορείς που είχαν άμεση σχέση με την ομάδα-στόχο. Ήδη υπάρχουν αιτήσεις από ενδιαφερόμενους, ενώ η υποδομή του προταθέντος χώρου μπορεί να καλύψει ανάγκες άνω των 45 εκπαιδευομένων. Το εκπαιδευτικό προσωπικό επιλέγεται μεταξύ εκπαιδευτικών με ειδικά προσόντα (η επιλογή ήδη έγινε την 21-9-01), ενώ ακολουθεί ένα στάδιο επιμόρφωσης, ώστε το σχολείο να αρχίσει να λειτουργεί το συντομότερο δυνατόν. Η έναρξη του προγράμματος δεν ταυτίζεται με την αρχή του σχολικού έτους. Πρόκειται για πρόγραμμα διάρκειας 18 μηνών και δεν δομείται με τον τρόπο που περιγράφεται στην ερώτηση (οι λεπτομέρειες περιγράφονται στα επισυναπτόμενα σχετικά φυλλάδια, τα οποία διανέμονται και στους ενδιαφερόμενους).

Είναι σαφές ότι η σωστή λειτουργία ενός ΣΔΕ απαιτεί ιδιαίτερη μελέτη, προπαρασκευή και προσοχή, ώστε να μην καταστεί πυροτέχνημα για έναν ευπαθή θεσμό που είναι σε εξέλιξη. Η ΓΓΕΕ προγραμματίζει προσεκτικά τη λειτουργία ΣΔΕ και σε άλλες περιοχές, με την φιλοδοξία να οργανώσει σύντομα ένα δίκτυο τέτοιων σχολείων που θα καλύπτει τις ανάγκες όλης της χώρας.

Ο Υπουργός
ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ»

11. Στην με αριθμό 1251/5.9.01 ερώτηση δόθηκε με το υπ' αριθμ. 2613/27.9.01 έγγραφο από τον Υφυπουργό Οικονομικών η ακόλουθη απάντηση:

«Σε απάντηση της ερώτησης και αίτησης κατάθεσης εγγράφων 1251/157/5.9.01 του Βουλευτή κ. Αναστάσιου Σπηλιόπουλου σας γνωρίζουμε τα εξής:

Ο Κωνσταντίνος Οικονομίδης με την από 28.10.1963 ιδίογραφη διαθήκη του, που δημοσιεύθηκε από το Μονομελές Πρωτοδικείο Αθηνών κατά τη συνεδρίαση στις 18.1.1973 και κηρύχθηκε κυρία διά της αριθ. 44/18.1.1973 απόφαση του ως άνω δικαστηρίου, κατέλειπε μεταξύ άλλων, την ψιλή κυριότητα δύο ακινήτων (ένα οικόπεδο 12.567 τ.μ. στο Χαλάνδρι Αττικής επί των οδών Αγ. Παρασκευής και Γαρρυτού και δύο διαμερίσματα που ποσοστό 690% ο επί του οικοπέδου των 337,5 τ.μ., που βρίσκεται στην Αθήνα επί των οδών Χαρ. Τρικούπη 69 και Σ. Χαλαράμπους) προς το Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ της Θεσσαλονίκης για την ανέγερση πτέρυγας, διαμερίσματος ή ορόφου στο όνομά του, ο τρόπος της οποίας (ανέγερσης) θα ρυθμιστεί κατά την κρίση του Δ.Σ. του Νοσοκομείου, ώστε να νοσηλεύονται εκεί άποροι ασθενείς κατά προτίμηση από το Ασβεστοχώριο. Περαιτέρω, ο διαθέτης όρισε ότι το Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, από το τίμημα της εκποίησης του πρώτου οικοπέδου θα καταβάλλει το αντίστοιχο ποσό των 6.000 χρυσών λιρών Αγγλίας, στη «Φιλόπρωχη Αδελφότητα Κυριών Ασβεστοχωρίων», ως κληροδότημα, για την εκτέλεση απ' αυτήν ειδικού κοινωφελούς σκοπού (ανέγερση ξενοδοχείου και διάθεση των εσόδων αυτού για τους σκοπούς της αδελφότητας και για την οικονομική ενίσχυση αρίστων μαθητών για ανώτερες σπουδές).

Την επικαρπία των ακινήτων αυτών άφησε στη σύζυγό του η οποία απεβίωσε στις 5.10.1979.

Το Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ με την αριθ. 17592/1973 δήλωση αποδοχής κληρονομίας του συμβ/φου Θεσσαλονίκης Ι. Λιάτση, που μεταγράφηκε στα αρμόδια Υποθηκοφυλακεία, έκανε αποδεκτά τα ανωτέρω περιουσιακά στοιχεία.

Από τους έξι εκτελεστές που όριζε ο διαθέτης, μόνο ο τότε Πρύτανης του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Ευάγγελος Σδράκας αποδέχθηκε το λειτουργήμα, ο οποίος μετέπειτα αντικαταστάθηκε από το Δ. Φατούρο, που αποποιήθηκε.

Με την αριθ. Θ. 628/486/16.4.1984 απόφαση του Υπουργού των Οικονομικών διορίστηκε ως εκτελεστής της παραπάνω διαθήκης ο δικηγόρος Αθηνών Δ. Κατσαφάδος, ο οποίος μετά από κάποιο χρονικό διάστημα παραιτήθηκε.

Σημειώνουμε ότι, το Νοσοκομείο ΑΧΕΠΑ, κατόπιν της αριθ. 25/19.12.1984 απόφασης του Δ.Σ. αυτού, με το 418/3.1.1985 έγγραφό του προς την Υπηρεσία μας ζητούσε την ανάκληση της παραπάνω απόφασης, επικαλούμενο έλλειψη θέματος εκκαθάρισης λόγω της ήδη αποδοχής και παραπάνω απόφασης, επικαλούμενο έλλειψη θέματος εκκαθάρισης λόγω της ήδη αποδοχής και παραλαβής της εξακριβωμένης περιουσίας, και πρόσθετες δαπάνες που συνεπάγονταν η εποπτεία του εκτελεστή, ο οποίος διέμενε στην Αθήνα. Αναφερόταν δε και στη διάταξη της διαθήκης, που όριζε ότι η ανέγερση της νέας πτέρυγας κλπ., θα γινόταν κατά την κρίση του Δ.Σ. του Νοσοκομείου.

Περαιτέρω, το Δ.Σ. του νοσοκομείου ΑΧΕΠΑ, κατά τη συνεδρίασή του αριθμ.2 της 2ας-2-199 αποφάσισε την εκποίηση των δύο προαναφερομένων ακινήτων της κληρονομίας, χωρίς τη συμμετοχή του εκτελεστή, κατά της διατάξεις των άρθρων 59-64 του Π.Δ. 715/79 περί Ν.Π.Δ.Δ. επικαλούμενο την έλλειψη κοινωφελούς σκοπού πλην της καταβολής του κληροδοτήματος του αντίστοιχου ποσού των 6.000 χρυσών λιρών Αγγλίας, στη «Φιλόπρωχη Αδελφότητα Κυριών Ασβεστοχωρίων», πράγμα το

οποίο δεν έγινε δεκτό από την υπηρεσία μας και εδόθηκαν εγγράφως σαφείς οδηγίες περί τις εκποίησης των ακινήτων σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 71 α.ν. 2039/1939, (χωρίς να είναι απαραίτητη η συμμετοχή του εκτελεστή).

Από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτει ότι με το τελευταίο έγγραφό μας, υπ' αριθ. 1133984/3641/A0011/22-12-1995, καθίσταται σαφές προς το νοσοκομείο ότι, τόσο η εκποίηση των ακινήτων όσο και η ανέγερση του έργου θα γίνει από το Δ.Σ. αυτού, σύμφωνα με τις διατάξεις του α.ν. 2039/1939.

Το Υπουργείο Οικονομικών μέχρι τώρα έχει δώσει οδηγίες για την αξιοποίηση της κληρονομιαίας περιουσίας και εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού. Η παρατηρούμενη μεγάλη χρονική διάρκεια ολοκλήρωσης της εκκαθάρισης της περιουσίας αυτής, κατά τους ισχυρισμούς του Νοσοκομείου, όπως διατυπώθηκαν στο υπ' αριθ. 24178/25.9.2001 έγγραφό τους, οφείλεται στα διάφορα προβλήματα που παρουσιάστηκαν και ειδικότερα:

Η διώροφη οικία, που βρίσκεται στην Αθήνα. Επί των οδών Σ. Χαλαράμπους και Χαρ. Τρικούπη αρ. 169, λόγω παλαιότητας έχει υποστεί μεγάλες φθορές, που η αποκατάστασή τους καθίσταται αδύνατη και λόγω της μεγάλης δαπάνης που απαιτείται δεν είναι δυνατή η εκμίσθωσή της.

Από το οικόπεδο συνολικής εκτάσεως 11.576 τ.μ., το οποίο βρίσκεται στο Δήμο Χαλανδρίου, μεταξύ των οδών Αγίας Παρασκευής, Γαρρυτού και Καζαντζάκη, ένα τμήμα εκτάσεως 336 τ.μ. κληροδότησε ο διαθέτης στον ανιψιό του.

Από το προαναφερόμενο οικόπεδο ρυμοτομήθηκε τμήμα 481,5 τ.μ. για τη διάνοιξη της οδού Καζαντζάκη και 101 τ.μ. στην ιδιοκτησία Ιωάννη Κουράση (υπ' αριθ. 50/1974 Πράξη Προσκυρώσεως και Αναλογισμού της Δ/νσης Πολεοδομίας Ανατ. Αττικής).

Με την υπ' αριθ. Δ1/0/10695/8.4.1995 απόφαση του Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ απαλλοτριώθηκε αναγκαστικά τμήμα εκτάσεως 861,4 τ.μ. για τη διεύρυνση της οδού Αγίας Παρασκευής.

Τμήμα επίσης του οικοπέδου συνολικής εκτάσεως 219,5 τ.μ. έχει διατεθεί για τη διάνοιξη της οδού Γαρρυτού.

Σύμφωνα με το από 4.4.1994 Προεδρικό Διάταγμα (ΦΕΚ 353/1994, τευχ. Δ) με το οποίο εγκρίθηκε η αναθεώρηση του ρυμοτομικού σχεδίου του Δήμου Χαλανδρίου, η συνολική έκταση του οικοπέδου ανέρχεται σε 6.982,5 τ.μ. Για το τμήμα του οικοπέδου, που χαρακτηρίζεται ως χώρος κοινοχρήστου πρασίνου (2.813,6 τ.μ.) δεν έχουν συντελεστεί μέχρι σήμερα πράξεις απαλλοτρίωσης και γι' αυτό, το θέμα παραμένει σε εκκρεμότητα.

Με το υπ' αριθ. πρωτ. 6712/19.4.1999 έγγραφο του Νοσοκομείου προς το Δήμο Χαλανδρίου ζητήθηκε η τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου ώστε να μην περιοριστεί υπέρμετρα η δυνατότητα εκμετάλλευσης του οικοπέδου, αίτημα το οποίο μέχρι σήμερα δεν έχει ικανοποιηθεί.

Η οικονομική αξία του προαναφερομένου οικοπέδου είναι σήμερα πολλαπλάσια της αξίας που είχε το οικόπεδο όταν παραχωρήθηκε στο Νοσοκομείο λόγω της αύξησης των αντικειμενικών αξιών, της ρυμοτομίας της περιοχής κλπ. Σύμφωνα με αυτά, η αξία του συγκεκριμένου οικοπέδου δεν έχει απαξιωθεί καθόλου.

Κατόπιν των ανωτέρω, το Υπουργείο Οικονομικών θα δώσει περαιτέρω οδηγίες για την επίσπευση την εκκαθάρισης της περιουσίας και την εκτέλεση του κοινωφελούς σκοπού, που όρισε ο διαθέτης. Σε περίπτωση δε που διαπιστωθεί, ότι δεν καταβλήθηκε η προσήκουσα επιμέλεια από το Δ.Σ. του Νοσοκομείου και δε συμμορφώθηκε προς τις, κατά τις διατάξεις της συστατικής πράξης, του Αναγκαστικού Νόμου 2039/1939, διαταγμάτων κλπ., επιβαλλόμενες υποχρεώσεις τους θα διαταχθεί να γίνει έλεγχος από Οικονομικό Επιθεωρητή και αν διαπιστωθούν πράξεις και παραλείψεις που ζημίωσαν την κοινωφελή περιουσία θα επιβληθούν οι νόμιμες κυρώσεις και θα καταλογισθεί η ζημία στους υπευθύνους.

Συνημμένα σας αποστέλλουμε:

α) την από 28.10.1963 ιδίογραφη διαθήκη του Κων/νου Οικονομίδη

β) το υπ' αριθ. 1133984/3641/A0011/22.12.1995 έγγραφό μας.

Ο Υφυπουργός
ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΦΩΤΙΑΔΗΣ».

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΑΝΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Α. Αναφορές-ερωτήσεις πρώτου κύκλου.

Πρώτη είναι η με αριθμό 5043/5-2-2002 ερώτηση της Βουλευτού της Νέας Δημοκρατίας κας Έλσας Παπαδημητρίου προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, σχετικώς με τη δυνατότητα ασφάλισης των απασχολούμενων στα αλιευτικά σκάφη αλιεργατών, με μειωμένο αριθμό ημερών εργασίας κ.λ.π.

Η ερώτηση της κας Παπαδημητρίου έχει ως εξής:

«Στις 9.3.2000 και με αριθμ. πρωτ. Α42/4 ο Γενικός Διευθυντής Ασφαλιστικών Υπηρεσιών απευθύνθηκε προς όλα τα Υποκαταστήματα και Παραρτήματα του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων (μετά το με αριθμό πρωτ. Φ9/20 οίκοθεν 565/9.3.2000 έγγραφο της Γενικής Γραμματείας Κοινωνικών Ασφαλίσεων) δίνοντας εντολές για «ασφάλιση των απασχολούμενων σε αλιευτικά σκάφη αλιεργατών με μειωμένο αριθμό ημερών εργασίας ανά μήνα, εφόσον η μειωμένη απασχόληση προκύπτει από το ημερολόγιο γέφυρας του σκάφους, το οποίο ενημερώνεται καθημερινά για τη «δραστηριότητά του».

Παρά την από 5ετίας ρητή δέσμευση και της προηγούμενης και της σημερινής πολιτικής ηγεσίας του Ι.Κ.Α, τις διαβεβαιώσεις των υπηρεσιών και τελικά τις γραπτές εντολές προς τις υφιστάμενες υπηρεσίες του Ι.Κ.Α Κρανιδίου Αργολίδας, οι φτωχοί ψαράδες της Κοιλιάδας συνεχίζουν να χρεώνονται αδικώς - και παρανόμως πλέον!- υπέρμετρα ποσά, να σέρνονται στα δικαστήρια και βεβαίως να αδυνατούν να κατανοήσουν αυτόν το διωγμό.

Ερωτώνται οι κύριοι Υπουργοί:

Αποτελεί κυβερνητική πολιτική η δίωξη και η οικονομική εξότωση των αλιών της Αργολίδας;

Πώς ανέχονται την άρνηση των περιφερειακών υπηρεσιών να τηρήσουν τις εγκυκλίους του Κέντρου;

Πότε επιτέλους θα ρυθμιστούν νομοθετικά τα θέματα, ώστε να ξεκαθαρίσουν για όλους τα απαιτούμενα και να τελειώσουν και οι ψίθυροι που δεν τιμούν τη Διοίκηση, αλλά και που εξαγριώνουν τους πολίτες και την κοινή γνώμη;»

Ο Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων κ. Ροβέρτος Σπυροπούλος έχει το λόγο.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Κύριε Πρόεδρε, κυρία συνάδελφε, ερωτάτε για ένα θέμα που πράγματι δημιουργεί προβλήματα σ' όλη την Ελλάδα ή δημιουργεί, αν θέλετε, αμφισβητήσεις σε σχέση με την αξιοπιστία των υπηρεσιών του Ι.Κ.Α στο κατά πόσον ερμηνεύουν σωστά τις απόψεις των ψαράδων. Γιατί υπάρχει συνεχώς σε όλη την Ελλάδα μια διαφορά, παρόμοια με αυτή που υπάρχει στο Κρανίδι.

Τώρα πώς έχει το θέμα. Πρέπει να γνωρίζετε και νομίζω ότι θα πρέπει να μάθει το Σώμα ότι οι αλιεργάτες ασφαλίζονται στο ΙΚΑ με ένα ιδιόμορφο καθεστώς. Ως κατηγορία μισθωτών που δεν έχουν σταθερό μισθό, γι' αυτούς εφαρμόζεται το άρθρο 18 του Κανονισμού Ασφάλισης του ΙΚΑ όπου με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου κατατάσσονται σε μια ασφαλιστική κλάση. Σε κάθε ασφαλιστική κλάση υπάρχει ένα τεκμαρτό ημερομίσθιο και με βάση αυτό το τεκμαρτό ημερομίσθιο οι αλιεργάτες, έχοντας ως αποδεικτικό στοιχείο πόσες μέρες λειτουργήσει το καΐκι στο οποίο εργάζονται, πληρώνονται τα αντίστοιχα ημερομίσθια ασφαλισής.

Εδώ υπάρχει μια αμφισβήτηση. Πάρα πολλοί αλιεργάτες έρχονται σε αντίθεση με τις τοπικές υπηρεσίες του ΙΚΑ. Οι ίδιοι λένε ότι δεν ήταν είκοσι ημέρες, αλλά δεκαοκτώ, οι υπηρεσίες του ΙΚΑ ερμηνεύοντας τα έγγραφα τα οποία απαιτούνται -και προσδιορίζονται ειδικότερα μετά την εγκύκλιο- λένε ότι δεν είναι δεκαοκτώ ημέρες, αλλά με βάση τα στοιχεία είναι είκοσι ή είκοσι δύο.

Θέλω να αναγνωρίσω ότι υπάρχει ένα θέμα που τη λύση του επιχειρεί να τη δώσει ο νομοθέτης μέσα από ένα πλαίσιο ελεύθερης βούλησης της τοπικής υπηρεσίας και αρκετές φορές

εκεί υπάρχουν προβλήματα, τα οποία πρέπει να προσέχουμε.

Θέλω να σας πω τα εξής: Η εγκύκλιος η οποία εστάλη από τη διοίκηση του ΙΚΑ στις 9/3/2000 διόρθωσε ως ένα βαθμό τα πράγματα. Αν υπάρχουν ιδιαίτερα προβλήματα στο Κρανίδι, θέλω να σας διαβεβαιώσω -και με δικό μου, αν θέλετε, προσωπικό ενδιαφέρον- θα τα διερευνήσουμε. Γενικά εκτιμούμε ότι η εγκύκλιος αυτή λειτούργησε θετικά και έχει αποσβέσει προβλήματα τα οποία ανέκυπταν στο παρελθόν με μεγαλύτερη ένταση. Αν αυτά τα προβλήματα ειδικά στο Κρανίδι συνεχίζουν να υπάρχουν παρ' ότι υπάρχει η εγκύκλιος, η οποία είναι σαφής, θα τα ερευνήσουμε και εξειδικευμένα.

Κλείνοντας όμως θέλω να σας πω ότι το θέμα για να το αντιμετωπίσουμε ριζικά θα πρέπει να το δούμε λίγο πιο ουσιαστικά. Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελετά το θέμα και έχουμε την εκτίμηση ότι στο σχέδιο νόμου, που θα φέρουμε για την Αγροτική Εστία, θα φέρουμε ρύθμιση που θα αντιμετωπίζει το θέμα αυτό σε πιο υπεύθυνη βάση, εκτιμώντας ότι μέσα απ' αυτή τη νομοθετική ρύθμιση θα απαλλαγούμε απ' όλα αυτά τα μικρά ή μεγαλύτερα προβλήματα που ανακύπτουν σε διάφορες περιοχές της χώρας.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Η κα. Παπαδημητρίου έχει το λόγο.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ : Κύριε Υπουργέ, ευχαριστώ για τη διαβεβαίωσή σας. Θα με ενθουσίαζε αν δεν μου είχε δοθεί επί πέντε χρόνια από τους προκατόχους σας και απ' όλες τις πολιτικές ηγεσίες του ΙΚΑ.

Κατ' αρχάς θα γνωρίζετε ότι ο νόμος δεν επιτρέπει το ψάρεμα το τριήμερο της πανσελήνου και δύο μέρες πριν και μετά, άρα, αυτομάτως από το εικοσιπεντάημερο πρέπει να αφαιρούνται οι επτά μέρες. Γνωρίζετε επίσης από τα χαρτιά μου ότι η Κάλυμνος, η Θάσος και πάρα πολλοί άλλοι αλιευτικοί τόποι έχουν εξαιρεθεί αυτού που γίνεται στην Αργολίδα, όπου με όλες τις εγγυήσεις των κεντρικών υπηρεσιών και πολιτικών ηγεσιών συνεχίζει το ΙΚΑ Κρανιδίου να χρεώνει είκοσι πέντε μεροκάματα, να βάζει πρόστιμα σε είκοσι πέντε μεροκάματα και να έχουν σωρευθεί χρέη προς το ΙΚΑ 20 και 30 εκατομμυρίων για κάθε ψαρά! Τέλος πάντων, έδωσε το ΙΚΑ και έστειλε στις 9/3/2000 την εγκύκλιο αυτή, η οποία συνεχίζει να μην τηρείται. Δηλαδή πρέπει κάτι να κάνετε.

Επιπλέον χαίρομαι που θα δείτε το θέμα αλλιώς. Δεν μπορεί ο ιδιοκτήτης να πληρώνει εξήντα χιλιάδες ασφάλιση για τον εαυτό του και να πληρώνει εκατόν είκοσι χιλιάδες για δέκα ή δώδεκα μεροκάματα για τον Έλληνα ή τον Πακιστανό, για όλους τους εργάτες που δεν είναι εκ των πραγμάτων δυνατόν να θεωρεί ένας λογικός άνθρωπος ότι απασχολούνται είκοσι πέντε ημέρες.

Είναι δηλαδή άδικο και σας παρακαλώ πάρα πολύ -το επόμενο βήμα είναι να πάμε στο Συνήγορο του Πολίτη- να κάνετε κάτι άμεσα.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων): Σας διαβεβαιώ ότι θα δω το θέμα εξειδικευμένα. Κατά την άποψή μου και από τα γενικότερα στοιχεία, που έχω από όλη την Ελλάδα, δεν είναι δυνατόν αλιεργατής στην πιο καλή περίοδο να έχει πάνω από δεκαοκτώ ημερομίσθια το μήνα. Δεν το θεωρώ ως λογικό.

Σχετικά με τα θέματα της Λήμνου, Μυτιλήνης, Χίου, Ικαρίας, η εξαίρεση δεν είναι εκεί. Έχουν υπαχθεί σε μία άλλη ασφαλιστική κλάση, σε άλλο τεκμαρτό ημερομίσθιο. Αυτή είναι η διαφορά.

ΕΛΙΣΑΒΕΤ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ: Μιλάμε για έξι χιλιάδες.

ΡΟΒΕΡΤΟΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΣ (Υφυπουργός Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων) : Ενδεχομένως η υπηρεσία εκεί να λειτουργεί με έναν τρόπο τέτοιο, που τελικά να μη δημιουργούνται προβλήματα.

Πιστεύω πάντως -και με αυτό θέλω να κλείσω και να το ομολογήσω- ότι θα πρέπει να είμαστε πολύ πιο σαφείς στη νομοθεσία και να αφήνουμε λιγότερο πεδίο ελευθερίας, προκειμένου να αποφεύγονται τέτοια φαινόμενα. Θα κάνουμε ό,τι είναι δυνα-

τόν, θα το δούμε και εξειδικευμένα και σας διαβεβαιώ ότι μελετάται στο σχέδιο νόμου για την Αγροτική Εστία να προσεγγίσουμε το θέμα αυτό σε πιο ορθή βάση.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) :

Β. Αναφορές – ερωτήσεις δεύτερου κύκλου.

Η με αριθμό 6340/966/20-3-2002 ερώτηση και αίτηση κατά-

θεσης εγγράφων του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Αναστασίου Σπηλιόπουλου προς τον Υπουργό Υγείας και Πρόνοιας, σχετικά με τη διακοπή των εργασιών ανακατασκευής του παλαιού κτιρίου του Ιπποκράτειου Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του ερωτωμένου Υπουργού.

Ολοκληρώθηκε η συζήτηση των αναφορών - ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης) : Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην

ΕΙΔΙΚΗ ΗΜΕΡΗΣΙΑ ΔΙΑΤΑΞΗ

Συζήτηση επί της «Ετήσιας Εκθέσεως 2001» του Συνηγόρου του Πολίτη.

Η συζήτηση θα διεξαχθεί με ανάλογη εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 137 του Κανονισμού της Βουλής.

Έχω την τιμή να θέσω υπόψη του Σώματος την ομόφωνη απόφαση της Διάσκεψης των Προέδρων για την οργάνωση της συζήτησης με εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 5 του άρθρου 65 του Κανονισμού. Δηλαδή να υπάρξει κατάλογος κατά προτεραιότητα ομιλητών, που θα ορισθούν από τα κόμματα, ως εξής:

Τρεις Βουλευτές από το Πανελλήνιο Σοσιαλιστικό Κίνημα, τρεις Βουλευτές από το κόμμα της Νέας Δημοκρατίας και ανά ένας συνάδελφος από τα άλλα δύο κόμματα, εκτός από τους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων και τους Κοινοβουλευτικούς Εκπροσώπους. Μετά από αυτούς, όποιος συνάδελφος επιθυμεί να μιλήσει, θα εγγραφεί με το ηλεκτρονικό σύστημα μέχρι του πέρατος της ομιλίας του δεύτερου ομιλητή.

Οι τέσσερις πρώτοι ομιλητές, ένας από κάθε κόμμα, προτείνω να μιλήσουν μέχρι δεκαπέντε λεπτά και οι λοιποί τέσσερις από δέκα λεπτά της ώρας. Σύμφωνα με τον Κανονισμό, οι συνάδελφοι οι οποίοι θα εγγραφούν στον κατάλογο με το ηλεκτρονικό σύστημα, θα μιλήσουν για πέντε λεπτά της ώρας. Οι ομιλητές θα λάβουν το λόγο εναλλάξ και δεν θα υπάρξουν δευτερολογίες. Οι αναπληρωτές των Προέδρων των Κοινοβουλευτικών Ομάδων θα μιλήσουν μέχρι δεκαπέντε λεπτά, όπως προβλέπει ο Κανονισμός. Αν όμως προηγηθεί ομιλία του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας, ο αναπληρωτής του θα μετασχει στη συζήτηση σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 167, παράγραφος 2 του Κανονισμού. Οι Υπουργοί επίσης μπορούν να συμμετάσχουν στη συζήτηση κατά τις διατάξεις του άρθρου 97, παράγραφοι 1 έως 3 του Κανονισμού.

Έχουν ορισθεί από το Π.Α.Σ.Ο.Κ. οι κύριοι Γεώργιος Θωμάς, Λεωνίδας Τζανής και Ιωάννης Βαϊνάς, από τη Νέα Δημοκρατία οι κύριοι Προκόπης Παυλόπουλος, Κωνσταντίνος Τασούλας και Αικατερίνη Παπακώστα. Από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας έχει ορισθεί ο κ. Νικόλαος Γκατζής και από τον Συνασπισμό της Αριστεράς και της Προόδου θα μιλήσει ο Πρόεδρός του κ. Κωνσταντόπουλος.

Παρακαλώ να ορίσουμε ως χρόνο πέρατος της συζήτησης τη δωδεκάτη τα μεσάνυχτα. Νομίζω ότι θα τελειώσουμε νωρίτερα. Εγκρίνει το Σώμα;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Συνεπώς το Σώμα ενέκρινε.

Η Νέα Δημοκρατία ορίζει ως Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο το Βουλευτή της Β' Περιφέρειας Αθηνών κ. Βύρωνα Πολύδωρα.

Ο κ. Γεώργιος Θωμάς έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΘΩΜΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν από πέντε ακριβώς χρόνια, στις 16 Απριλίου 1997, δημοσιεύθηκε ο ν. 2477, ο ιδρυτικός νόμος του Συνηγόρου του Πολίτη και πριν από τριάντισι περίπου χρόνια, στις 24.9.1998, αρχίζει η λειτουργία της ανεξάρτητης αρχής που ονομάζεται Συνήγορος του Πολίτη.

Η Κυβέρνηση με την ίδρυση και λειτουργία της ανεξάρτητης αρχής του Συνηγόρου του Πολίτη έκανε ένα βήμα παραπέρα και δημιούργησε τις προϋποθέσεις μιας πιο εποικοδομητικής σχέσης του πολίτη με τη διοίκηση, ένα βήμα ενταγμένο στον εκσυγχρονισμό της ελληνικής κοινωνίας και στην αναμόρφωση της Δημόσιας Διοίκησης.

Πιστέψαμε και πιστεύουμε σε αυτήν την προοπτική, γιατί κεντρική θέση στην πολιτική μας έχει ο πολίτης και η προσπάθεια των δικαιωμάτων του. Κάθε μέρα επιβεβαιώνεται όλο και περισσότερο ότι οι σύγχρονες κοινωνίες δεν είναι δυνατόν να παρακολουθήσουν τις εξελίξεις και τη δυναμική που επιβάλλουν σ' αυτές η σύγχρονη τεχνολογία και η παγκοσμιοποίηση των οικονομικών συναλλαγών, παραμένοντας προσκολλημένες

σε παρωχημένα και αντιπαραγωγικά γραφειοκρατικά σχήματα, που είναι καταπιεστικά για τους πολίτες και αδιαφορούν για τα ατομικά δικαιώματα.

Στο επίκεντρο της πολιτικής μας, εδώ και αρκετά χρόνια, βρίσκεται η καταπολέμηση των γραφειοκρατικών φαινομένων της διοίκησης. Η ίδρυση του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη επιβεβαιώνει ακριβώς τη μόνιμη και σταθερή επιλογή μας ότι η προστασία του πολίτη από την κακοδιοίκηση και η καταπολέμηση των φαινομένων της αυθαιρεσίας, που στα μάτια των πολιτών συχνά ταυτίζονται με το κράτος, αποτελούν τους βασικούς μας στόχους.

Στόχος του Συνηγόρου του Πολίτη είναι το πέραςμα από τη διακήρυξη στην εφαρμογή του κράτους δικαίου και στην αρχή της ίσης μεταχείρισης του πολίτη. Όταν λέμε πολίτες, δεν εννοούμε μόνο τους Έλληνες πολίτες, αλλά και κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το οποίο συναλλάσσεται με το ελληνικό δημόσιο.

Ο θεσμός του Συνηγόρου του Πολίτη είναι ένας ακόμη εξωδικαστικός μηχανισμός επίλυσης προβλημάτων κακοδιοίκησης. Στόχος του είναι όχι απλώς η τυπική, αλλά και η ουσιαστική δικαιοσύνη. Εκείνη φιλοδοξεί να στηρίξει και να προβάλει.

Με άλλα λόγια, καλείται να διαμεσολαβήσει μεταξύ κράτους και πολίτη με στόχο τόσο την επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων όσο και γενικότερα την αλλαγή του πλαισίου σχέσεων κράτους-πολίτη. Μόνο έτσι, με τη λειτουργία τέτοιων θεσμών, η πολιτεία μπορεί να προσβλέπει στην εμπιστοσύνη των πολιτών, εμπιστοσύνη που, δυστυχώς, δοκιμάζεται κάθε μέρα από την επαφή και τη συνεργασία των πολιτών με τις δημόσιες υπηρεσίες.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, παρουσιάζεται σήμερα ενώπιον του ελληνικού Κοινοβουλίου η τρίτη κατά σειρά ετήσια έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη, μια έκθεση που οφείλουμε να ομολογήσουμε ότι τη διακρίνει η πληρότητα, η σαφήνεια, η οργανωμένη παράθεση στοιχείων, μέσα από τα οποία παρουσιάζεται το έργο του Συνηγόρου του Πολίτη, αλλά και τα προβλήματα της Δημόσιας Διοίκησης, όπως αυτά αναδείχθηκαν μέσα από τη διαμεσολαβητική δραστηριότητα και την εν γένει λειτουργία της αρχής.

Η έκθεση είναι ένα κείμενο που σέβεται τον αποδέκτη, κάτι που παραπέμπει σε λειτουργούς που σέβονται τη δουλειά τους. Αξίζουν θερμά συγχαρητήρια στο Συνήγορο, στους βοηθούς Συνηγόρους, αλλά και σε όλους τους συνεργάτες τους. Σύμφωνα με την έκθεση, η αρχή εξέτασε, κατά το έτος 2001, δεκαπέντε χιλιάδες περίπου υποθέσεις, δηλαδή κατά μέσον όρο εξήντα υποθέσεις κατά εργάσιμη ημέρα, αριθμός σημαντικός και αρκετά υψηλότερος από τα προηγούμενα χρόνια.

Στην κατάταξη αυτών των υποθέσεων, βλέπουμε ότι η πλειοψηφία, το 34%, αναφέρεται στις σχέσεις κράτους-πολίτη, ακολουθεί ο κύκλος της κοινωνικής προστασίας σε ποσοστό 31%, ο κύκλος ποιότητας ζωής σε ποσοστό 23% και τέλος ο κύκλος των δικαιωμάτων του ανθρώπου σε ποσοστό περίπου 11%.

Θα ήθελα να κάνω κάποιες γενικότερες παρατηρήσεις επί της έκθεσης. Πρώτον, όταν μιλάμε για σχέση πολίτη-κράτους, στην έννοια του κράτους συμπεριλαμβάνονται και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και οι ΔΕΚΟ και όχι μόνο ο λεγόμενος στενός δημόσιος τομέας, δηλαδή τα Υπουργεία και οι δημόσιες υπηρεσίες.

Δεύτερον, πρέπει να γίνει σαφής διαχωρισμός μεταξύ των παρακάτω εννοιών. Άλλο εξέταση υποθέσεων, άλλο διεκπεραίωση υποθέσεων και άλλο ικανοποίηση υποθέσεων με την έννοια της τελικής συμμόρφωσης της διοίκησης.

Ειδικότερα τώρα επί των πιο πάνω ποσοστών θα μπορούσε να εντοπίσει κανείς ένα ενθαρρυντικό και ένα ανησυχητικό στοιχείο. Το ενθαρρυντικό για την ελληνική κοινωνία είναι ο μικρός αριθμός των με πραγματικό αντικείμενο αναφορών για καταπάτηση των δικαιωμάτων του ανθρώπου, κάτι που παραπέμπει στην ύπαρξη και λειτουργία μιας δημοκρατικής, ελεύθερης, ανοιχτής και ανεκτικής ελληνικής κοινωνίας. Το ανησυχητικό είναι τα υψηλά ποσοστά αναφορών, που παραπέμπουν στις σχέσεις κράτους - πολίτη και επίσης τα υψηλά ποσοστά αναφορών για ζητήματα περιβάλλοντος.

Το πρώτο απ' αυτά δείχνει τη συνεχιζόμενη αγκύλωση της

διοίκησης σε παρωχημένες πρακτικές και λογικές και την αδυναμία της να ενταχθεί στη λειτουργία μιας σύγχρονης, ευαίσθητης, δημοκρατικής, ανοιχτής κοινωνίας. Οι σκοτεινοί θάλαμοι της αδιαφάνειας και οι γυάλινοι τοίχοι της ευθυνοφοβίας και της τυπολατρίας αποδεικνύεται ότι αποτελούν ακόμα και σήμερα σε αρκετές περιπτώσεις το λειτουργικό περιβάλλον της διοίκησης. Απλά θα μπορούσε να πει κανείς, η διοίκηση συνεχίζει το δρόμο της, συνεχίζει να μη σέβεται τον πολίτη, να μη σέβεται τον άνθρωπο, να αγνοεί τα δικαιώματά του.

Το δεύτερο που έχει σχέση με τις αναφορές για το περιβάλλον δείχνει την παντελή έλλειψη περιβαλλοντικής συνείδησης, μα και την άρνηση της διοίκησης, ιδιαίτερα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, να αποδεχθεί και να εντάξει στη λειτουργία της το νομικό οπλοστάσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εδώ φαίνεται ότι η αποκέντρωση είχε και έχει κάποια αρνητικά αποτελέσματα, σε σχέση με τους φορείς στους οποίους έχουν μεταφερθεί κάποιες αρμοδιότητες.

Οι αναφορές του κύκλου της κοινωνικής προστασίας επιβεβαιώνουν την κατάσταση που επικρατεί με το πολυδιασπασμένο και παρωχημένο ασφαλιστικό σύστημα, ζήτημα το οποίο ελπίζουμε όλοι μας να αντιμετωπισθεί σύντομα με το νέο ασφαλιστικό νομοσχέδιο.

Πριν κλείσω όμως αυτό το κεφάλαιο θα ήθελα να επισημάνω ότι αν κανείς κάνει ένα πέρασμα και στις τρεις εκθέσεις, την πρώτη, τη δεύτερη και την τρίτη, θα διαπιστώσει μια βελτίωση –είναι ολοφάνερο αυτό– των σχέσεων του πολίτη με το κράτος. Αυτό έχει να κάνει με την ύπαρξη παράλληλα και άλλων θεσμών και άλλων λειτουργιών, στη θεσμοθέτηση εκ μέρους της Κυβέρνησης και άλλων λειτουργιών που βοηθάνε στο να εξομαλύνονται οι σχέσεις του πολίτη με τη Δημόσια Διοίκηση.

Επιπλέον θα ήθελα να επισημάνω μια έλλειψη και ένα κενό, αν είναι έτσι. Η έλλειψη έχει σχέση με την απουσία οποιασδήποτε αναφοράς στην έκθεση -και ίσως να μην είναι και θέμα της έκθεσης- για την οργανωτική αποκέντρωση του θεσμού. Στην εναρκτήρια ομιλία του 1998 του Συνήγορου του Πολίτη υπάρχει αναφορά ότι ο θεσμός αυτός μελλοντικά θα αποκεντρωθεί και στην επαρχία. Θα θέλαμε πραγματικά από το Υπουργείο Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης μια αναφορά πάνω σ' αυτό το ζήτημα.

Το κενό το οποίο κατά τη γνώμη μου υπάρχει είναι το εξής. Τι γίνεται με τη διοίκηση, η οποία αρνείται να αποδεχθεί τις υποδείξεις της αρχής; Για το κεφάλαιο αυτό δεν έχουμε κάποια αναφορά και το ξεχωρίζω από το κεφάλαιο εκείνο όπου η διοίκηση δεν συνεργάζεται για την παροχή στοιχείων. Εδώ πράγματι υπάρχει η δραστηρική επέμβαση του Συνήγορου του Πολίτη, έχουμε παραπομπή υπαλλήλων για άρνηση συνεργασίας.

Θα ήταν όμως ενδιαφέρον να δούμε και να διακρίνουμε, αν η μη συμμόρφωση με τις τελικές υποδείξεις του Συνήγορου οφείλεται στη βούληση ή σε παράλειψη της διοίκησης ή σε άρνηση πολιτικών προσώπων – προϊσταμένων να αποδεχθούν ακόμα και θετικές εισηγήσεις της διοίκησης για αποδοχή των υποδείξεων της αρχής του Συνήγορου του Πολίτη. Πιστεύω ότι ο Συνήγορος πρέπει να φθάσει μέχρι εκεί. Φως παντού. Κανείς να μη νιώθει ότι είναι υπεράνω του θεσμού αυτού.

Τέλος μέσα από την έκθεση γίνεται φανερό ότι ο Συνήγορος λειτουργεί στην πράξη, όχι μόνο ως παραστάτης του πολίτη, δίπλα του και υπέρ του, αλλά και ως πολύτιμος συνεργάτης της διοίκησης. Γίνεται πολλές φορές οδηγός και εμπνευστής της. Υποδεικνύει, προτείνει και ανοίγει νέους δρόμους προστασίας των δικαιωμάτων του πολίτη. Στην πορεία, όμως, εφαρμογής του θεσμού, κύριοι συνάδελφοι, δεν πρέπει να υποτιμούμε δύο κατά τη γνώμη μου υπαρκτούς κινδύνους.

Ο ένας κίνδυνος είναι ο Συνήγορος του Πολίτη να λειτουργήσει και να αντιμετωπίζει τα προβλήματα με υπηρεσιακή τυπικότητα και γραφειοκρατική σχολαστικότητα, χωρίς να παίρνει υπόψη του τις συνέπειες, που μπορεί να έχει για τον πολίτη η στάση αυτή της διοίκησης. Ο δεύτερος κίνδυνος είναι να νιώσει ή να υποχρεωθεί να νιώσει την ανάγκη ο Συνήγορος του Πολίτη να «κατανοεί» τις δυσκολίες που αντιμετωπίζει η Δημόσια Διοίκηση και να οδηγηθεί έτσι στη συγκάλυψη των κακών κειμένων του κρατικού μηχανισμού, σε βάρος των συμφερόντων

του πολίτη. Η μετάλλαξη αυτή του Συνήγορου του Πολίτη, θα μπορούσε να οδηγήσει σε μια άλλη εκδοχή αποστεωμένης και εξαρτημένης γραφειοκρατίας. Μία εκδοχή που θα αποτελεί παραλλαγή του κακού παρελθόντος της διοίκησης και που θα διέφευδε τις προσδοκίες του πολίτη και τις δικές μας από το νέο θεσμό.

Γι' αυτό πρέπει όλοι μας να διαφυλάξουμε να προστατεύσουμε την ανεξάρτητη λειτουργία του Συνήγορου του Πολίτη μακριά από τη διαβρωτική επιρροή της γραφειοκρατικής νοοτροπίας και τη γλυκύτητα του εναγκαλισμού με την εκάστοτε εξουσία. Το κλειδί στη σωστή λειτουργία του θεσμού λέγεται κοινωνική ευαισθησία και αποτελεσματικότητα. Η δικαίωση της λειτουργίας του και η επίτευξη του σκοπού του έρχεται μέσα από την υπηρέσία αυτών των δύο αρχών και την εξάλειψη μίας άλλης παγιωμένης πρακτικής, της αδιαφάνειας στη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης. Η αδιαφάνεια αποτελεί τον προθάλαμο της συναλλαγής και της διαφθοράς. Αποτελεί το θερμοκήπιο κάθε διοικητικής αυθαιρεσίας.

Όμως, κύριοι συνάδελφοι, είμαι βέβαιος ότι θα συμφωνήσετε και εσείς ότι από μόνη της η λειτουργία του Συνήγορου δεν θα είχε την αποδοχή και την επιτυχία που έχει εάν η λειτουργία του δεν συνέπιπτε με μία περίοδο ώριμης πλέον δημοκρατίας στη χώρα μας και δεν ταυτιζόταν, ως προς το χρόνο έναρξης της λειτουργίας της, με την Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, με την Κυβέρνηση του Κώστα Σημίτη. Και με αυτό δεν εννοώ μόνο την αμέριστη συμπαράσταση, βοήθεια και ανεξαρτησία που έχει στο έργο του ο Συνήγορος, αλλά την ουσιαστική συμπαράσταση και ταύτιση της Κυβέρνησης στην καταπολέμηση της κακοδιοίκησης, της αδιαφάνειας και της διαφθοράς. Διότι εμείς, το ΠΑΣΟΚ, η Κυβέρνηση του Κώστα Σημίτη, άνοιξε, κύριοι συνάδελφοι, το απόστημα που λέγεται διαφθορά στη Δημόσια Διοίκηση. Ο Συνήγορος του Πολίτη και άλλες τέσσερις ανεξάρτητες διοικητικές αρχές που λειτουργούν σήμερα, συνταγματικά κατοχυρωμένες πλέον είναι μέτρα που καταπολεμούν στη βάση το πρόβλημα και αποτελούν μόνιμους και σταθερούς θεσμούς στο πλευρό του πολίτη και της κοινωνίας των πολιτών και όχι απλά ευκαιριακά επικοινωνιακά τρικ. Εμείς οικοδομούμε το αύριο πάνω σε αρχές και δεν μοντάρουμε τηλεοπτικά πλάνα, όπως κάνουν συχνά η Αξιωματική Αντιπολίτευση. Καταπολεμούμε το άδικο, διορθώνουμε τις ελλείψεις με πρόγραμμα και στρατηγική. Οι ελλείψεις και η ανθρώπινη ανέχεια δεν αποτελούν για μας φόντο τηλεοπτικών πλάνων σε πολιτικά reality show. Ίσως πολλές φορές αργά, αλλά σταθερά και αταλάντευτα αλλάζουν τα πράγματα πάντα προς το καλύτερο, πάντα προς μια δίκαιη ανοιχτή και ανεχτική κοινωνία που σέβεται τον πολίτη, που δεν αναγνωρίζει απλώς, αλλά και υπερασπίζεται τα δικαιώματά του.

Μια Δημόσια Διοίκηση όμως κύριοι συνάδελφοι, που κουβαλάει νοοτροπίες και λογικές εκατόν εβδομήντα ετών και έχει μέσα της ενσωματωμένα όλα τα αρνητικά του πολιτικού συστήματος από την απελευθέρωση μέχρι σήμερα, μια Δημόσια Διοίκηση που εδώ και εκατόν εβδομήντα χρόνια δομήθηκε μακριά από κάθε αξιοκρατία και στήθηκε όχι για να υπηρετεί τον πολίτη, αλλά τους κάθε λογής κομματάρχες και κοτζαμπάσηδες και εν τέλει την εκάστοτε εξουσία, δεν είναι εύκολο να αλλάξει μέσα σε τρία, δεκατρία ή και είκοσι τρία χρόνια. Όμως, συνεχώς αδιάκοπα, αταλάντευτα, θα έλεγα με ρυθμό επαναστατικό το ένα μέτρο ακολουθεί το άλλο...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: (Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Παρακαλώ, μη διακόπτετε τους ομιλητές. Έχουν δικαίωμα να πουν ό,τι νομίζουν από το Βήμα και είστε υποχρεωμένοι να τους ακούσετε εάν επιθυμείτε να παραμείνετε στην Αίθουσα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΘΩΜΑΣ: Νόμος 2190 για τις προσλήψεις. Ανεξάρτητες αρχές, αντικειμενικά κριτήρια, μοριοδότηση, συνταγματική κατοχύρωση των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών, ένταξη στο Σύνταγμα σειράς διατάξεων που αποσκοπούν στην καταπολέμηση της κακοδιοίκησης και την περαιτέρω ενίσχυση των δικαιωμάτων των πολιτών στη σχέση με το κράτος. Τα κέντρα εξυπηρέτησης του πολίτη. Αποκέντρωση αρμοδιοτήτων και άλλα πολλά.

Παντού ένας συνεχής αγώνας ενάντια στην αδιαφάνεια και την κακοδιοίκηση, ενάντια στα κάθε λογής θερμοκήπια της διαφθοράς. Πρέπει όλοι να καταλάβουμε ότι εμείς δεν ήρθαμε να διαχειριστούμε το σύστημα, ήρθαμε να ανατρέψουμε το σύστημα. Είμαστε και θα είμαστε φιλικόι προς τον πολίτη και εχθρικοί προς τους καρεκλοκένταυρους επιλήσμονες του καθήκοντός του και τους κάθε λογής θιασώτες της απραξίας και της ακινησίας, όπου κι αν βρίσκονται όσο ψηλά κι αν βρίσκονται. Η ακινησία δημιουργεί τέλμα και το τέλμα θρέφει βλαβερούς μικρο-οργανισμούς που διαβρώνουν την κοινωνία, αλλά και το ίδιο το πολιτικό σύστημα. Εμείς δεν κτυπάμε φιλικά καθυσχαστικά στην πλάτη τον καθένα για να κερδίσουμε χρόνο και ανοχή, αλλά δίνουμε τη μάχη με το χρόνο για να κερδίσουμε το αύριο, για να διαμορφώσουμε εμείς το αύριο. Τα φύλλα της απραξίας και της συντήρησης εμείς θα τα ρίξουμε τώρα, δεν θα περιμένουμε το φθινόπωρο να πέσουν από μόνα τους.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)
(Θόρυβος)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε συνάδελφε, δεν είναι σωστό. Από την αρχή παρακολουθώ. Δεν προσέξατε τίποτα από τον ομιλητή. Γελάτε, μιλάτε και στο τέλος ρίχνετε και το πάρθιο βέλος. Δεν είναι σωστό για όλους μας αυτό.

Κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω στο Σώμα ότι από τα δυτικά θεωρεία παρακολουθούν τη συνεδρίασή μας, αφού προηγουμένως ξεναγήθηκαν στην έκθεση της αίσουσας «ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» για τα 180 χρόνια από την ελληνική επανάσταση σαράντα πέντε μαθητές και δύο καθηγητές του 20ου Γυμνασίου Αθηνών.

Η Βουλή του καλωσορίζει.

(Χειροκροτήματα από όλες τις πτέρυγες της Βουλής)

Ο κ. Παυλόπουλος έχει το λόγο.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας διαβεβαιώ ότι όταν ψηφίζαμε το ν. 2477/1997 και όταν, κατά την διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος, συζητούσαμε για τη θεσμοθέτηση του Συνηγόρου του Πολίτη σ' επίπεδο Συντάγματος, όταν συζητούσαμε για τον έλεγχο, από την πλευρά της Βουλής, του περιεχομένου της έκθεσης του Συνηγόρου του Πολίτη, πίστευα ότι αυτή η συζήτηση θα ήταν πιο ζωντανή και πιο ουσιαστική. Πίστευα ότι θα ήμασταν περισσότεροι σε αυτήν την Αίθουσα. Ιδίως πίστευα ότι από την πλευρά της Κυβέρνησης θα ήταν παρόντες περισσότεροι και όχι μόνον ένας Υπουργός. Γιατί σε τελευταία ανάλυση, η έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη αφορά το σύνολο της Κυβέρνησης και, βεβαίως, αφορά περιπτώσεις κακοδιοίκησης, που δεν είναι αρκετό να τις διαβάσει κανείς. Πρέπει να ακούσει και τις απόψεις της Βουλής.

Εν πάση περιπτώσει η σημερινή συζήτηση, κατά τη γνώμη μου, δεν ανάγει το θεσμό του Συνηγόρου του Πολίτη στο επίπεδο εκείνο που αξίζει και περιμέναμε όλοι να αναχθεί. Ας μην ξεχνάμε, άλλωστε, ότι είναι η τελευταία συζήτηση που γίνεται στην Ολομέλεια της Βουλής ως προς την έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη κατά το άρθρο 3 παράγραφος 5 του ν. 2477/1997. Όπως ορίζει το άρθρο 138Α του Κανονισμού της Βουλής, από δω και πέρα οι σχετικές συζητήσεις θα γίνονται σε επίπεδο αρμόδιων επιτροπών. Εύχομαι και ελπίζω, μολονότι θα γίνεται με μικρότερο αριθμό συναδέλφων να είναι πιο ουσιαστικές οι συζητήσεις. Είπα εύχομαι και ελπίζω. Δεν είμαι δυστυχώς, βέβαιος, αλλά αυτό θα το δούμε στην πράξη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, γνωρίζετε ότι ο Συνήγορος του Πολίτη είναι μια από τις πέντε ανεξάρτητες διοικητικές αρχές που πλέον κατοχυρώνονται συνταγματικώς.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Κύριε Παυλόπουλε, με συγχωρείτε. Δεν είναι ώρα τώρα να κάνουμε μνεία του Συντάγματος και του Κανονισμού. Κρίνω σκόπιμο να το πω σε αυτό το σημείο ότι η Ολομέλεια της Βουλής εξακολουθεί να έχει τη δυνατότητα σύμφωνα με τον Κανονισμό της να συζητά οποιαδήποτε έκθεση που απευθύνεται στο Κοινοβούλιο. Ότι θα συζητείται στις επιτροπές και στην Επιτροπή Θεσμών η συγκεκριμένη έκθεση δεν σημαίνει ότι η Ολομέλεια δεν θα μπορεί να συζητήσει επί των εκθέσεων αυτών.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Έχετε δίκιο, κύριε Πρόεδρε.

Αλλά αυτό είναι στη διακριτική ευχέρεια, ενώ όπως όριζε μέχρι σήμερα ο ν. 2477/1997 αυτό ήταν υποχρεωτικό.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Όχι. Πάλι όπως ξέρετε μόνο ό,τι ορίζει ο Κανονισμός της Βουλής είναι υποχρεωτικό για τη Βουλή και όχι ό,τι ορίζει ο κοινός νομοθέτης και γι' αυτό το λόγο άλλωστε –και κακώς βέβαια– δεν κατορθώσαμε να κάνουμε συζήτηση και της προηγούμενης έκθεσης εδώ.

Όμως συνεχίστε παρακαλώ.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Συμφωνώ μ' αυτό που είπατε. Αλλά η ανάγνωση του άρθρου 138 Α' του Κανονισμού της Βουλής δεν δημιουργεί την αίσθηση της υποχρεωτικής παραπομπής στην Ολομέλεια. Εγώ χαίρομαι για την ερμηνεία....

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Δεν υπήρχε και πιο πριν η υποχρεωτική παραπομπή. Θέλω να πω ότι δεν άλλαξε τίποτα σ' ό,τι αφορά τη δυνατότητα της Ολομέλειας να συζητεί αυτές τις εκθέσεις. Δεν έχει αλλάξει το σχετικό άρθρο του Κανονισμού.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Ανήκω, κύριε Πρόεδρε, σ' εκείνους που πίστευαν πάντοτε ότι ο νόμος δεν μπορεί να προσδώσει στην Ολομέλεια ή και σε Τμήματα της Βουλής αρμοδιότητες που δεν έχει δώσει ο Κανονισμός της Βουλής.

Χαίρομαι που και αυτήν τη στιγμή το συζητάμε εδώ. Αλλά ας όψεται η Κυβέρνηση που ακριβώς, όταν δει κανείς τα Πρακτικά αναφορικά με τη συζήτηση του ν. 2477/1997, θα διαπιστώσει ότι άλλη ήταν η άποψή της. Ενώ διαφορετική ήταν η δική μας άποψη. Χαίρομαι λοιπόν και κρατώ από την παρέμβαση αυτή δύο πράγματα. Πρώτον, ότι από εδώ και πέρα μόνο ό,τι ο Κανονισμός ορίζει είναι θέμα αρμοδιότητας της Βουλής και δεν μπορεί κοινός νόμος να καθορίσει αυτές τις αρμοδιότητες. Δεύτερον, χαίρομαι, διότι σύμφωνα με το άρθρο 138Α του Κανονισμού της Βουλής δεν αποκλείεται η αρμοδιότητα της Ολομέλειας. Επομένως μπορούμε να φέρουμε και στην Ολομέλεια την έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Σας ζητώ συγγνώμη, αλλά ευχαρίστως να έχετε τον τελευταίο λόγο.....

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Όχι, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης):αρκεία να μη δημιουργούνται παρερμηνείες σ' αυτά που λέμε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Έβγαλα το συμπέρασμα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Όχι. Επαναλαμβάνω ότι θα αφήσω να έχετε τον τελευταίο λόγο, αν τόσο πολύ το επιθυμείτε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Δεν το επιθυμώ καθόλου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Αλλά αυτό που είπα ήταν κάτι πολύ απλό.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΑΝΔΡΕΟΥΛΑΚΟΣ: Ναι, αλλά τοποθετήσθε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Σας παρακαλώ.

Αυτό που είπα –και οφείλω από τη θέση αυτή να το τονίσω– είναι πολύ απλό. Να μην αφεθεί αυτή η εσφαλμένη εντύπωση από αυτό που είπατε ότι είναι η τελευταία φορά που συζητά η Ολομέλεια της Βουλής την έκθεση αυτή. Ως Πρόεδρος του Σώματος οφείλω να το πω ότι δεν έχει αλλάξει τίποτα ως προς αυτό το σημείο.

Σε ό,τι αφορά το γεγονός –που σωστά επισημαίνετε και το είπα πιο πριν εγώ– ότι ο Κανονισμός της Βουλής δεν επηρεάζεται από το τι θα ορίζει για τη λειτουργία της Βουλής οποιοδήποτε κοινό νομοθέτημα, και εδώ αυτό εξακολουθεί να ισχύει. Κατά τα άλλα, μαζί με την Κυβέρνηση, οφείλουμε να προσέχουμε και εμείς όταν ψηφίζουμε ένα νόμο που εμμέσως τροποποιεί τον Κανονισμό της Βουλής, για να είμεθα δίκαιοι και προς εαυτούς και προς αλλήλους.

Συνεχίστε, κύριε συνάδελφε.

ΠΡΟΚΟΠΗΣ ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ: Είπα και πριν ότι ο Συνήγορος του Πολίτη είναι μια από τις πέντε ανεξάρτητες διοικητικές αρχές, που κατοχυρώνονται συνταγματικώς. Η ιδιομορφία του Συνηγόρου του Πολίτη, σχετικά με τη συνταγματική κατοχύρωση έγκειται στο ότι, ενώ για τις τέσσερις άλλες ανεξάρτητες διοικητικές αρχές κατοχυρώνεται ο θεσμός και, περίπου, το πλαίσιο των αρμοδιοτήτων, ειδικά για το Συνήγορο του Πολίτη, το Σύνταγμα ελάχιστα, και μόνο καθ' υποφοράν, ορίζει κάτι σχετικά με τις αρμοδιότητες. Πράγμα που σημαίνει ότι στο νόμο

εναπόκειται να καθορίσει αυτές τις αρμοδιότητες. Και πρέπει να πω επίσης ότι ως σήμερα έχουμε ένα νόμο προγενέστερο της συνταγματικής κατοχύρωσης, όπως και με άλλες ανεξάρτητες διοικητικές αρχές. Και αυτός ο νόμος έχει ορίσει μόνο συμβουλευτικές και διαμεσολαβητικές αρμοδιότητες για το Συνήγορο του Πολίτη, δηλαδή αρμοδιότητες σαν και αυτές περίπου που ισχύουν σε ολόκληρο τον κόσμο ή στις περισσότερες περιπτώσεις.

Θυμίζω -και έχει σημασία για την ανάλυση της έκθεσης στη συνέχεια- ότι η Νέα Δημοκρατία, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας αναθεώρησης του Συντάγματος, είχε προτείνει να εμπλουτιστεί αυτό το πλαίσιο των αρμοδιοτήτων και με αποφασιστικές αρμοδιότητες. Να μην υπάρχουν μόνο οι διαμεσολαβητικές, συμβουλευτικές αρμοδιότητες του Συνηγόρου του Πολίτη, αλλά να υπάρχουν και αποφασιστικές αρμοδιότητες σε δύο κλίμακας σημασίας τομείς για μας, για την έννοια του κράτους-δικαίου και την αρχή της νομιμότητας.

Πρώτον, σε ό,τι αφορά την επιβολή των κυρώσεων στο δημόσιο και τα Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. του ευρύτερου δημόσιου τομέα, καθώς και στα πρόσωπα τα οποία στελεχώνουν τη Δημόσια Διοίκηση, δηλαδή στα διοικητικά όργανα. Όπου δηλαδή προβλέπεται η δυνατότητα επιβολής διοικητικής κύρωσης σε βάρος του δημοσίου ή των προσώπων, αυτό να γίνεται από το Συνήγορο του Πολίτη. Και είχαμε πει επίσης ότι καλό θα ήταν να βλέπαμε τη δυνατότητα κατοχύρωσης τέτοιων αρμοδιοτήτων για το Συνήγορο του Πολίτη σε ορισμένες περιπτώσεις εκτέλεσης τελεσιδικιών και αμετάκλητων αποφάσεων σε βάρος του δημοσίου και των νομικών προσώπων του ευρύτερου δημόσιου τομέα.

Η Νέα Δημοκρατία τότε δεν εισακούστηκε. Τονίζω όμως ότι το γεγονός πως με ευθύνη της Κυβέρνησης και της κυβερνητικής Πλειοψηφίας δεν εμπλουτίστηκαν αυτές οι αρμοδιότητες του Συνηγόρου του Πολίτη, δεν εμποδίζει τον κοινό νομοθέτη -κάτι για το οποίο εμείς δεσμευόμαστε και ελπίζω να το δει η Κυβέρνηση στο μέλλον- να προσθέσει στις ήδη υφιστάμενες αρμοδιότητες- αφού ενισχύσει και το θεσμό με την κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή και το στελεχειακό δυναμικό- και αυτές τις αποφασιστικές αρμοδιότητες για τις οποίες κάναμε λόγο και οι οποίες για μας είναι καίριες σημασίας.

Από εκεί και πέρα επί της ουσίας της έκθεσης. Θα ήθελα να επισημάνω τα ακόλουθα. Από τη μια πλευρά είναι φανερό ότι ο Συνήγορος του Πολίτη ως θεσμός, γι' αυτό για το οποίο του έχει ανατεθεί, έχει πετύχει σημαντικά.

Έχει καταξιωθεί στη συνείδηση του ελληνικού λαού. Και αυτό φαίνεται και από τον αριθμό των ενστάσεων που υποβάλλεται ενώπιον αυτού αλλά, ταυτοχρόνως, και από το ότι κάνει ό,τι μπορεί προς τη σωστή κατεύθυνση. Μπορεί να πει κανείς ότι το έργο του είναι θετικό, ανάλογα με αυτά τα οποία έχει και με τις αρμοδιότητες που του έχουν δοθεί. Αλλά πρέπει επίσης να τονίσω ότι δεν έχει την ουσιαστική βοήθεια που θα έπρεπε να έχει, όπως προκύπτει, έστω και εμμέσως, με αρκετή ευγένεια θα έλεγα, από την έκθεση. Δεν έχει τη συμπαράσταση που θα έπρεπε να έχει από την πλευρά των αρχών του δημοσίου, από την πλευρά των δημόσιων υπηρεσιών και κυρίως των Υπουργείων. Φαίνεται αυτό από πολλές περιπτώσεις όπου είτε όταν ζητάει στοιχεία αυτά έρχονται με πολύ μεγάλη καθυστέρηση είτε τα στοιχεία αυτά πολλές φορές δεν του έρχονται καθόλου. Συμβαίνει με το Συνήγορο του Πολίτη ό,τι συμβαίνει με το φάκελο που πηγαίνει στα διοικητικά δικαστήρια, τα οποία, όταν εφαρμόζουν ανακριτικό σύστημα πρέπει να δικάζουν με βάση φάκελο. Και ο φάκελος αυτός έρχεται με μεγάλη καθυστέρηση, με αποτέλεσμα τα διοικητικά δικαστήρια να αναβάλλουν τις υποθέσεις. Το ίδιο συμβαίνει και με το Συνήγορο του Πολίτη. Είναι μεγάλες οι αργοπορίες ενημέρωσης του Συνηγόρου του Πολίτη για να μπορέσει να ασκήσει τα καθήκοντά του. Και άλλοτε όχι μόνο δεν υποβοηθείται, αλλά υπάρχουν και περιπτώσεις που οι υπηρεσίες του δημοσίου βάλλουν ευθέως κατά του Συνηγόρου του Πολίτη. Δεν έθλω να προσωποποιήσω τη συζήτηση. Όμως σε υπόθεση που αφορούσε ακίνητο στελέχους της Κυβέρνησης, όχι μόνο δεν εισακούστηκε η γνώμη του Συνηγόρου του Πολίτη, αλλά είδαμε τις αρμόδιες υπηρεσίες του

Υπουργείου να καταφεύγουν ακόμα και σε γνωμοδοτήσεις εκτός υπηρεσιακών οργάνων για να αναιρέσουν αυτό που έλεγε ο Συνήγορος του Πολίτη.

Πρώτα πρώτα να θυμίσω στην Κυβέρνηση, κύριε Υπουργέ, ότι δεν είναι υποχρεωτικό αυτό που λέει ο Συνήγορος του Πολίτη. Αν η Κυβέρνηση θέλει να το δεχθεί ή όχι, αυτό αφορά την Κυβέρνηση. Δεν είναι ανάγκη όμως να προσφεύγει σε άλλους για να πείσει ότι ο Συνήγορος του Πολίτη είναι λιγότερο αξιόπιστος από αυτούς. Γιατί, αν ισχυριζόμαστε ότι διαφωνείτε, θα έλεγε κανείς ότι η Κυβέρνηση έχει το θάρρος να διαφωνήσει με κάτι και να το πει. Αλλά το να προσφεύγεις σε γνωμοδοτήσεις για να αποδείξεις ότι η γνώμη του Συνηγόρου του Πολίτη είναι ήσσονος σημασίας σε σχέση με άλλες, νομίζω ότι δεν συμβάλλει στην αναβάθμιση του όλου θεσμού. Ήταν ένα ολισθηματικό το οποίο έγινε στην περίπτωση εκείνη. Και το λέμε γιατί δεν θέλουμε να ξανασυμβεί, γιατί ο τρόπος με τον οποίο συνέβη υποβάθμισε το θεσμό, υποβάθμισε και τους ανθρώπους, οι οποίοι εργάζονται. Και εργάζονται, όπως είπα προηγουμένως, όσο μπορούν καλύτερα.

Από εκεί και πέρα σε ό,τι αφορά τα συγκεκριμένα θέματα που θίγει η έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη, δείχνει την κακοδιαμονία της ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης σε όλο της το μεγαλείο, το αρνητικό μεγαλείο. Πάμπολλες περιπτώσεις κακοδιοίκησης, γραφειοκρατίας, αδιαφάνειας, διαφοράς, αποτελούν το στοιχείο εκείνο το οποίο δείχνει σε ποια κατάσταση βρισκόμαστε.

Άκουσα τον εισηγητή της Πλειοψηφίας, όπως ακούσαμε σε αυτή την Αίθουσα και τον Πρωθυπουργό, να λέγει ότι είχε ανοικτό μέτωπο με τη διαφθορά στο χώρο της Δημόσιας Διοίκησης. Το ζήτημα δεν είναι να ομολογείς ότι έχει ανοικτό μέτωπο. Το ζήτημα είναι τι κάνεις. Ποια μέτρα παίρνεις, τι τομείς έχεις επιφέρει στο θεσμικό επίπεδο για να κόψεις τους διαύλους, οι οποίοι οδηγούν στην γραφειοκρατία, τον συγκεντρωτισμό, την αδιαφάνεια και τη διαφθορά. Τέτοιους τομείς δεν είδαμε. Τομές οι οποίες να οδηγούν τους υπαλλήλους να είναι αξιωματικοί στην κρίση τους δεν έγιναν. Όχι μόνο δεν είδαμε, αλλά αντιθέτως, παρατηρήσαμε να πολλαπλασιάζονται μέσα σε αυτήν την Αίθουσα τα φαινόμενα θεσμικών μέτρων τα οποία οδηγούν στο να προάγονται ή να υπάρχουν κριτήρια προαγωγής των υπαλλήλων με βάση μόνο τις κομματικές τους επιδόσεις. Λέμε δε και το περίεργο φαινόμενο, ιδίως στο χώρο του Υπουργείου Παιδείας, καίριας σημασίας υπάλληλοι να καθίστανται πλέον μετακλητοί υπάλληλοι. Είχαμε το φαινόμενο των περιφερειάρχων. Προστέθηκαν και οι υπάλληλοι του Υπουργείου Παιδείας, οι οποίοι είναι μετακλητοί με αποτέλεσμα να εισάγεται ο κομματισμός, ο κομματικός νεποτισμός, ως μόνο κριτήριο προαγωγής των υπαλλήλων.

Κάτω από αυτές τις συνθήκες βεβαίως υπάρχει διαφθορά, αδιαφάνεια, αναξιοκρατία, γραφειοκρατία. Το ζήτημα είναι, τονίζω, ότι δεν μπορείς να την καταγγέλλεις μόνο. Πρέπει να ξέρεις ποιες είναι οι ρίζες που οδηγούν εκεί. Ποιες είναι οι περιπτώσεις που καταγγέλλει, κατά κύριο λόγο, ο Συνήγορος του Πολίτη;

Οι περιπτώσεις όπως τις ιεραρχεί ο Συνήγορος του Πολίτη στην έκθεση είναι οι ακόλουθες: Πρώτα πρώτα οι ασφαλιστικοί φορείς και κυρίως οι περιπτώσεις του ΙΚΑ και του ΟΓΑ. Και αυτό έχει τεράστια σημασία, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Τεράστια σημασία, διότι ξέρουμε ποιοι προσφεύγουν σε αυτές τις υπηρεσίες. Οι κατεξοχήν οικονομικώς βαλλόμενοι άνθρωποι, οι κατ'εξοχήν πληττόμενοι από την κοινωνία των 2/3. Εκείνοι είναι τα θύματα μέσα στους ασφαλιστικούς φορείς, εκεί δηλαδή που πας να βρεις στον ήλιο μόιρα. Εκεί ακριβώς βρίσκεται η αδιαφάνεια η γραφειοκρατία και η διαφθορά. Αυτό δείχνει κάτι. Οι μη προνομιούχοι άνθρωποι είναι εκείνοι οι οποίοι είναι θύματα αυτής της γραφειοκρατίας, αυτής της αυθαιρεσίας, αυτής της αλαζονείας, αυτής της υποβαθμισμένης σχέσης κράτους και πολίτη.

Δεύτερον, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Πράγματι στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης υπάρχει μεγάλο μέρος αδιαφάνειας και διαφθοράς. Πού οφείλεται αυτό; Στο γεγονός ότι έχει υποβαθμιστεί πλήρως τα τελευταία χρόνια ο

οιοσδήποτε έλεγχος, η εποπτεία, που, όπως ορίζει το Σύνταγμα, πρέπει να υπάρχει. Αλλά πρέπει να περιορίζεται μόνο σε απλή εποπτεία νομιμότητας. Και μάλιστα να είναι κατασταλτική εποπτεία νομιμότητας για να μην εμποδίζει την πρωτοβουλία και την ελεύθερη δράση των ΟΤΑ. Δεν μπορεί αυτή η εποπτεία να παρεμποδίζει τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Πρέπει, όμως, να υπάρχει με τη μορφή της κατασταλτικής εποπτείας νομιμότητας. Δεν υπάρχει τέτοια εποπτεία. Το ξέρουμε.

Κύριε Υπουργέ, το γνωρίζετε. Οι προκάτοχοί σας ίδρυσαν επιτροπές, τις οποίες ανήγαγαν μάλιστα και σε ανεξάρτητες διοικητικές αρχές. Και είναι μια από τις ανεξάρτητες διοικητικές αρχές αυτή η οποία κάνει τον έλεγχο. Αυτές οι επιτροπές, καθ' ομολογία των ιδίων μέσα στη Βουλή, σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να κάνουν έλεγχο. Το ομολόγησαν εδώ. Ρωτήστε τον Πρόεδρο της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας και τους προκάτοχους του –εδώ είναι τα Πρακτικά- για να σας πουν ότι έλεγχος δεν υπάρχει.

Εδώ καταδεικνύεται ακριβώς ότι πρέπει να υπάρχει αυτός ο έλεγχος. Όχι –το τονίζω- για να στραγγαλίζει την Τοπική Αυτοδιοίκηση, αλλά για να ξέρει η Τοπική Αυτοδιοίκηση ότι δεν είναι νησίδα αυθαιρεσίας. Προβλέπεται έλεγχος νομιμότητας, αλλά, όπως είπα, κατασταλτικός και μόνο έλεγχος νομιμότητας. Πρέπει, όμως, και να υπάρξει. Σήμερα δεν υπάρχει και το γνωρίζουμε όλοι. Το είπαμε και κατά τη διαδικασία αναθεώρησης του Συντάγματος.

Τρίτη νησίδα αυθαιρεσίας, αδιαφάνειας και διαφθοράς κατά του Συνήγορου του Πολίτη, το Υπουργείο Οικονομικών με τις υπηρεσίες εκείνες, οι οποίες αφορούν τις εφορίες. Οι Δ.Ο.Υ. Εάν δείτε πραγματικά τι συμβαίνει εκεί, θα αντιληφθείτε πώς ακριβώς η αδιαφάνεια και η διαφθορά επικρατούν στις οικονομικές συναλλαγές και τι παράδειγμα δίνει το δημόσιο απέναντι στους πολίτες σε τόσο καίριας σημασίας υπηρεσίες όπως είναι οι υπηρεσίες που αφορούν τα δημόσια βάρη. Η βασική συνταγματική αρχή, σύμφωνα με την οποία κάθε ένας συμβάλλει κατά το μέτρο των δυνατοτήτων του, τινάζεται στον αέρα εξαιτίας τις αδιαφάνειας και της διαφθοράς. Από κει ακριβώς φαίνεται σε τι επίπεδο βρίσκονται οι σχέσεις κράτους και πολίτη.

Τέταρτη περίπτωση, ΔΕΚΟ. Ορισμένες καίριες σημασίας δημόσιες επιχειρήσεις. Και δεν είναι τυχαίο ότι ιεραρχεί ο Συνήγορος του Πολίτη ως ΔΕΚΟ στις οποίες υπάρχει αδιαφάνεια, κακοδιοίκηση, διαφθορά κλπ, δύο ΔΕΚΟ όπως είναι η ΔΕΗ και ο ΟΤΕ. Δηλαδή οι κατ' εξοχήν δημόσιες επιχειρήσεις με τις οποίες έρχεται σε επαφή ο πολίτης και οι οποίες παρέχουν στον πολίτη βασικές υπηρεσίες, όπως είναι ο ηλεκτρισμός και οι τηλεπικοινωνίες. Δεν υπάρχουν βασικότερες. Αυτές είναι και εκείνες που επισημαίνει η έκθεση ως κυριότερες εοτίες κακοδιοίκησης.

Πέμπτη περίπτωση είναι το Υπουργείο Παιδείας. Αλλά με μία υπηρεσία, η οποία πρέπει να μας προβληματίσει εδώ. Είναι η υπηρεσία του ΔΙΚΑΤΣΑ, κατ' εξοχήν υπηρεσία, η οποία αφορά αναγνώριση τίτλων, άρα υπηρεσία με την οποία έρχεται σε επαφή ο πολίτης. Νομίζω ότι εύκολα αντιλαμβάνεται κανείς γιατί το ΔΙΚΑΤΣΑ, έτσι όπως έχουν τα πράγματα, έχει αυτήν τη μορφή και αυτού του είδους την κακοδιαμονία, την οποία τόνισα προηγουμένως.

Το Υπουργείο Υγείας στη συνέχεια. Αλλά ποιο; Όχι όλο κατά τη γνώμη του Συνηγόρου του Πολίτη. Η Κεντρική Υπηρεσία και ιδίως οι υπηρεσίες υγείας. Και αυτό πάλι πρέπει να προβληματίσει ιδιαίτερα. Είναι οι υπηρεσίες που έρχεται κατ' εξοχήν ο πολίτης σε συνεργασία με την Κεντρική Υπηρεσία του Υπουργείου.

Προτελευταίο παράδειγμα το Υπουργείο Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και μάλιστα πολεοδομίες. Μπορείτε να δείτε κάλλιστα μέσα ακριβώς από τις πολεοδομίες τι σημαίνει συναλλαγή, τι σημαίνει κακοδιοίκηση και τι σημαίνει διαφθορά. Το ξέρετε άλλωστε γιατί το βλέπετε. Είδαμε και παρατηρήσαμε όλοι –γιατί αποτέλεσε ένα από τα μεγάλα γεγονότα ακόμα και δημοσιογραφικών ερευνών- τι σημαίνει αυθαίρετη δόμηση και πώς υπάρχει αυτή. Αυθαίρετη δόμηση σημαίνει εκ των προτέρων έλλειψη ελέγχου. Γι' αυτό υπάρχει αυθαίρετη δόμηση. Και γιατί εκ των προτέρων κανείς δεν κάνει ουσια-

στικό έλεγχο και γιατί εκ των υστέρων ο έλεγχος αυτός είναι ανύπαρκτος. Γιατί είναι ανύπαρκτος; Όχι μόνο γιατί είναι κακώς στελεχωμένες οι υπηρεσίες της πολεοδομίας, αλλά γιατί όλοι γνωρίζουμε τι είδους διαφθορά επικρατεί μέσα σε αυτές.

Τέλος για να μείνω σε αυτά τα παραδείγματα που ο Συνήγορος του Πολίτη θεωρεί κυριότερα, είναι η υπηρεσία –του Υπουργείου Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης η οποία αφορά τα θέματα απονομής ιθαγένειας και τη μεταναστευτική πολιτική. Ιδίως την απονομή της ιθαγένειας. Αυτό δεν σας προβληματίζει, κύριοι συνάδελφοι της Πλειοψηφίας; Ότι απ' όλο το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης εκεί όπου παρατηρείται το μεγαλύτερο ποσοστό κακοδιοίκησης, εκεί όπου πραγματικά φυτρώνει το άθος του κακού που λέγεται κακοδιοίκηση, είναι η υπηρεσία η οποία αφορά την απονομή ιθαγένειας; Δεν συνάδει και δεν συμβαδίζει αυτό με την αγωνία που μέσα σε αυτήν τη Βουλή εκφράσαμε για το θέμα των παράνομων ελληνοποιήσεων; Και που ζητήσαμε όλοι εδώ να το δούμε μέσα στη Βουλή, ώστε να μπορούμε να φθάσουμε στο σημείο του πώς και γιατί υπάρχουν αυτές οι παράνομες ελληνοποιήσεις;

Ακόμα κι αν θεωρείτε ότι οι δικές μας Κυβερνήσεις ευθύνονται γι' αυτό, γιατί δεν αφήσατε να υπάρχει μία επιτροπή της Βουλής, να το ερευνήσουμε, να το δούμε, να αναλάβουμε πολιτικά τις ευθύνες μας; Το επισημαίνει και ο Συνήγορος του Πολίτη και νομίζω ότι αυτή ακριβώς η επισημάνση είναι εκείνη που δικαιώνει τους φόβους, δυστυχώς, όλων αυτών που μέσα σ' αυτήν την Αίθουσα είχαν τονίσει το σχετικό πρόβλημα.

Τέλος, θα ήθελα να πω το εξής: Πρέπει να ωθηθεί, να ενισχυθεί ο Συνήγορος του Πολίτη προς μία κατεύθυνση, την οποία λίγο νομίζω ότι την έχει ο ίδιος ξεκινήσει και την έχει εφαρμόσει. Είναι η αυτεπάγγελτη έρευνα συγκεκριμένων θεμάτων. Ως σήμερα κατά κύριο λόγο ο Συνήγορος του Πολίτη ενεργεί κατ' αίτηση. Σε ορισμένες περιπτώσεις έχει ενεργήσει και αυτεπαγγέλτως. Όπου ενήργησε αυτεπαγγέλτως, η παρέμβαση του υπήρξε ιδιαίτερα σημαντική και αποφασιστική.

Θα φέρω ένα παράδειγμα μόνο: Υπήρξε ακριβώς η αυτεπάγγελτη παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη σε ό,τι αφορά στην εφαρμογή του νόμου 2910/2001, η οποία οδήγησε στο να φανούν όλα τα ελαττώματα αυτού του νόμου και στο να οδηγηθεί, κύριε Υπουργέ, στην άμεση τροποποίηση του νόμου αυτού. Όταν σ' αυτήν τη Βουλή επισημαίναμε ότι ο ν. 2910/2001, που αφορά το θέμα της απονομής ιθαγένειας και κατά μεγάλο μέρος στη μεταναστευτική πολιτική, ήταν ατελέστατος νόμος και δεν τον ψηφίσαμε, και λέγατε: «Μα, τι λέτε; Γιατί δεν τον ψηφίζετε;» Εδώ ήσαστε. Και χρειάστηκε η παρέμβαση του Συνηγόρου του Πολίτη και πριν αλέκτωρ φωνήσαι, σε λιγότερο από ένα χρόνο από όταν θεσπίστηκε, ήλθατε εδώ και μας φέρατε πλειάδα τροποποιήσεων για να κάνετε αυτόν τον καινούριο νόμο διόρθωση ημερησίων. Αυτό χάρη στο Συνήγορο του Πολίτη. Το ερώτημα, λοιπόν, που τίθεται είναι: Θα ενισχύσουμε το Συνήγορο του Πολίτη να δρα περισσότερο αυτεπαγγέλτως;

Τελειώνω λέγοντάς σας ότι όλα τα παραδείγματα που ανέφερα έχουν ένα βασικό χαρακτηριστικό: Οι σημαντικότερες, αλλά και οι περισσότερες, ποσοτικές και ποιοτικές, περιπτώσεις κακοδιοίκησης αφορούν σε υπηρεσίες, οι οποίες σχετίζονται με τη δυνατότητα του πολίτη να ζητά προσφυγή στις δημόσιες υπηρεσίες καθημερινά. Δηλαδή είναι οι υπηρεσίες εκείνες που αφορούν κατ' εξοχήν στις σχέσεις κράτους και πολίτη. Η κακοδιοίκηση, η αδιαφάνεια, η διαφθορά, ο συγκεντρωτισμός, όλα αυτά αφορούν κατ' εξοχήν δημόσιες υπηρεσίες που σχετίζονται με τον πολίτη. Αφορούν τις σχέσεις κράτους και πολίτη. Από εκεί φαίνεται η υποβάθμιση των σχέσεων αυτών, αλλά και η υποβάθμιση της ποιότητας τη δημοκρατίας μας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Και όταν λέμε ότι εκτός από τα μεγάλα θέματα πρέπει να δώσουμε πολύ μεγάλη σημασία και στην καθημερινότητα και στις δημοκρατικές σχέσεις κράτους και πολίτη και ότι αυτό πολλές φορές παρακάμπτεται από την Κυβέρνηση, αναδεικνύεται

σήμερα από την έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη.

Εύχομαι η έκθεση αυτή να μην είναι μόνο μία ευκαιρία να συζητούμε στη Βουλή και απλώς να διεκτραγωδεί καθέννας τα δεινά της Δημόσιας Διοίκησης. Εύχομαι εκτός από την επισήμανση των κακών αυτών να μπορέσει η Κυβέρνηση και η Βουλή να προτείνει τα αναγκαία εκείνα θεσμικά μέτρα, τα οποία θα κόψουν τις ρίζες του κακού. Έτσι ώστε η διοίκηση και το κράτος, δημοκρατικά οργανωμένα, να μπορέσουν να προσφέρουν στον πολίτη εκείνα που αυτός περιμένει από το κράτος, αλλά και εκείνα που είναι υποχρεωμένα το κράτος να προσφέρει στον πολίτη σύμφωνα με την κατά το Σύνταγμα αποστολή του.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ (Απόστολος Κακλαμάνης): Ο κ. Νικόλαος Γκατζής από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριοι Βουλευτές, ακούστηκε και εδώ κατά κόρον, όπως και στην Επιτροπή, ότι για όλα τα κακά που συμβαίνουν σήμερα στη Δημόσια Διοίκηση φταίνε οι υπάλληλοι, φταίνε οι εργαζόμενοι. Κανένας όμως δεν ανέτρεξε να μας πει γιατί βρίσκεται σ' αυτήν τη θέση σήμερα η Δημόσια Διοίκηση; Γιατί υπάρχουν αυτές οι δυσλειτουργίες, οι ακαμψίες; Γιατί υπάρχει αυτή η γραφειοκρατία, όπως επιστημαίνεται και στην εισήγηση του Συνηγόρου του Πολίτη; Ποιος έχει την κύρια ευθύνη; Τι χρειάζεται για να γίνει ο δημόσιος τομέας παραγωγικός, εκσυγχρονιστικός, υγιής; Να είναι μέσον πραγματικά φτηνής και καλής υπηρεσίας του πολίτη;

Και τα δύο κόμματα μιλάνε για εκσυγχρονισμό, μιλάνε για μέτρα κλπ. Αρκετά μέτρα έχουν παρθεί μέχρι σήμερα, έχουν όμως οδηγήσει τη Δημόσια Διοίκηση στην απαξίωσή της.

Κοιτάξτε τι γίνεται με το προσωπικό, με τις αμοιβές του προσωπικού, με τις συνθέσεις του προσωπικού. Κοιτάξτε τι γίνεται με τα όργανα αυτά τα οποία έπρεπε να αποτελέσουν πραγματικά όργανα σχεδιασμού, εκτέλεσης και εποπτείας των δημοσίων έργων. Όλα αυτά παραπέμπονται είτε σε ανώνυμες εταιρείες είτε έξω τελικά από το δημόσιο τομέα και έρχονται εδώ τα δύο κόμματα και μιλούν για ανεξάρτητες αρχές, τις οποίες μάλιστα επικαλούνται και χρησιμοποιούν ως πανάκεια για κάθε κακό που συμβαίνει σήμερα στη Δημόσια Διοίκηση.

Κύριοι Βουλευτές, εάν διαβάσει κανείς την εισήγηση του Συνηγόρου του Πολίτη θα δει ότι στο κεντρικό συμπέρασμα τουλάχιστον εμείς επισημαίνουμε τα εξής: Η Δημόσια Διοίκηση έχει δεσμευτεί σε μια πορεία εκσυγχρονισμού, όμως αυτή δεν θα καταλήξει στο επιθυμητό αποτέλεσμα εάν οι δημόσιοι λειτουργοί δεν περιορίσουν δραστικά τα φαινόμενα ευθυνόφοβης και τυπολατρικής αντιμετώπισης των αντικειμένων δραστηριότητάς τους και δεν καταστεί αυτοσκοπός ο σεβασμός στο νόμο και τα δικαιώματα του πολίτη.

Εδώ μπαίνει το ερώτημα: Αυτή η αρχή η οποία ουσιαστικά λειτουργεί μέσα στα πλαίσια της γνώμης, κινείται μέσα σ' αυτό το νόμο. Ποιους εξυπηρετεί σήμερα αυτό το νομοθετικό πλαίσιο; Η ευθύνη κατά την άποψή μας δεν βρίσκεται στο ανθρώπινο δυναμικό της Δημόσιας Διοίκησης, αλλά βρίσκεται στην εκάστοτε κυβέρνηση και ιδιαίτερα στην τελευταία κυβέρνηση, η οποία έχει θεσμοθετήσει ένα αντιλαϊκό, αντιδημοκρατικό νομικό πλαίσιο μέσα στο οποίο κινείται και η ανεξάρτητη αυτή αρχή.

Θα ήθελα να σας πω ορισμένα παραδείγματα. Τι μπορεί να κάνει η ανεξάρτητη αυτή αρχή για τα δικαιώματα των εργαζόμενων στους χώρους δουλειάς; Τίποτα. Εάν διαβάσετε την εισήγηση, θα δείτε ότι λέει «δεν έχουμε κανένα δικαίωμα παρέμβασης στους χώρους εργασίας». Και όμως εκεί κακομεταχειρίζονται τους εργαζόμενους, τους εκμεταλλεύονται, εργάζονται σε άθλιες συνθήκες, καθημερινά υπάρχουν σοβαρά ατυχήματα και όμως ο Συνήγορος του Πολίτη δεν μπορεί να παρέμβει.

Είναι ευθύνη της ανεξάρτητης αρχής ή της Δημόσιας Διοίκησης τελικά, εάν εφαρμόζονται ή όχι οι δικαστικές αποφάσεις; Βεβαίως δεν είναι και θα σας αναφέρω ένα παράδειγμα. Φταίνε τελικά οι υπάλληλοι εάν δεν έχει καταβληθεί το οικογενειακό επίδομα που έχουν αποφασίσει τα δικαστήρια; Και μάλιστα η Κυβέρνηση όχι μόνον δεν το δίνει αναδρομικά, όπως πάρεθκαν οι αποφάσεις κλπ., αλλά το μεταθέτει στο μέλλον και μάλιστα

θα εκδώσει και ομόλογα μακράς διάρκειας για τις αμοιβές αυτών των εργαζομένων, για τα επιδόματα αυτά. Φταίνε οι υπάλληλοι γι' αυτά; Φταίει η διοίκηση γι' αυτό; Δεν δίνει το παράδειγμα το ίδιο το κράτος να μην εφαρμόζονται οι δικαστικές αποφάσεις; Ποιος θα τις λογαριάσει μετά, και πολύ περισσότερο οι ιδιώτες, όταν μέσα στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης και του ανταγωνισμού, θα εκμεταλλευτούν μέχρι την τελευταία σταγόνα τον ιδρώτα του εργαζόμενου, παράνομα και νόμιμα για να αυξήσουν τα κέρδη τους;

Επίσης, θίγονται τα δημοκρατικά και κοινωνικά δικαιώματα του πολίτη με αυτό το νομοθετικό πλαίσιο που ισχύει. Από πού θέλετε να αρχίσω; Από τη Συνθήκη Σένγκεν; Από τον τρομονόμο; Να δούμε τις καθημερινές αποφάσεις δικαστηρίων που παρεμβαίνουν στις κινητοποιήσεις των εργαζομένων, αγροτών, συνδικαλιστών κλπ.; Για ποια δικαιώματα του πολίτη μιλάνε; Για ποιες καλές σχέσεις κράτους-πολίτη μιλάνε που μπορεί να παλεύει αυτή η ανεξάρτητη διοικητική αρχή, η οποία ουσιαστικά δεν μπορεί να κάνει τίποτε άλλο παρά να εκπέμπει ευχολόγια;

Τα προβλήματα, κατά την άποψή μας, έχουν να κάνουν με το γενικότερο θεσμικό, αντιλαϊκό πλαίσιο της πολιτικής που εφαρμόζει εδώ και χρόνια η Κυβέρνηση. Και αυτή η ανεξάρτητη αρχή χρησιμοποιείται αν θέλετε, σαν φύλλο συκής για να υλοποιούνται ορισμένες αντιλαϊκές αποφάσεις της Κυβέρνησης και μάλιστα ανεξέλεγκτα. Και σας λέω: Για ποιες αποφάσεις μιλάτε; Για αποφάσεις οποιασδήποτε αρχής; Ανεξάρτητα από τις καλές προθέσεις των ανθρώπων αυτών, τις οποίες δεν αμφισβητεί κανείς, το θέμα είναι σε ποιο νομικό πλαίσιο θα κινηθούν.

Για ποια ανεξάρτητη αρχή μπορεί η Βουλή να κάνει μια εργασία στην Υπουργό για ορισμένες αποφάσεις τις οποίες παίρνει, οικονομικού, κοινωνικού, πολιτικού χαρακτήρα, δημοκρατικών δικαιωμάτων; Σου λέει, κινείται η απόφαση αυτή μέσα στα πλαίσια της ανεξάρτητης αρχής και σαν Κυβέρνηση δεν μπορώ να κάνω τίποτα, θα συμβουλευτώ, θα σας πω κλπ. Και όχι μόνο η Βουλή δεν μπορεί να παρέμβει και να κάνει έλεγχο στις αποφάσεις, αλλά δεν μπορεί ούτε ένα κίνημα ούτε οι ίδιοι οι πολίτες. Γι' αυτό λέμε ότι αυτές οι ανεξάρτητες αρχές χρησιμοποιούνται περισσότερο ως πανάκεια για όλα τα προβλήματα που υπάρχουν, αλλά χρησιμοποιούνται και από την Κυβέρνηση όπως σήμερα συγκροτούνται μέσα από τη Διάσκεψη των Προέδρων, όπου ξέρουμε τη σύνθεσή της και ότι έχουμε μη συμμετοχή των κομμάτων στη συγκρότηση αυτών των επιτροπών.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Α' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ**)

Όμως λέω ότι δεν αμφισβητούμε κανένα από τα μέλη της επιτροπής ή οποιωνδήποτε επιτροπών τις καλές προθέσεις που θέλουν να υπηρετήσουν.

Μπορεί, όπως είπα προηγουμένως, η ανεξάρτητη αρχή να παρέμβει και να πάρει μέτρα για τα κακώς κείμενα στη Δημόσια Διοίκηση; Σαφώς και όχι. Διαβάσαμε την έκθεση, είδαμε τι ακριβώς μας λέει ο Συνήγορος του Πολίτη. Μάλιστα λέει ότι ο ρόλος του είναι διαμεσολαβητικός, συμβουλευτικός. Ζητάει φυσικά να αποκτήσει και δυνατότητα ελεγκτικού μηχανισμού. Όμως αυτό δεν μπορεί να γίνει από την ίδια τη σύνθεσή του.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Παραπέμπουν με δύο ποινικές διώξεις.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Αν περιμένουμε τα δικαστήρια να πάρουν αποφάσεις και μάλιστα όταν τις αποφάσεις δεν τις εκτελεί η ίδια η Κυβέρνηση καταλαβαίνετε τι μπορεί να γίνει.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΤΖΑΝΗΣ: Δικαστήριο τον θέλετε τον Συνήγορο του Πολίτη;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Κύριε Τζανή, παρακαλώ μην διακόπτετε. Άλλωστε θα μιλήσετε στη συνέχεια.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Το σώμα αυτό λειτουργεί μέσα σε ένα συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο και δεν μπορεί να πάρει μέτρα, δεν μπορεί να κάνει τίποτα.

Υπάρχουν τομείς που είναι εκτός της δράσης του Συνηγόρου του Πολίτη. Θα σας διαβάσω μια σειρά από λειτουργίες της Δημόσιας Διοίκησης, οι οποίες εξαιρούνται:

Εξαιρούνται τα ζητήματα που έχουν να κάνουν με την εθνική άμυνα και την ασφάλεια. Εξαιρούνται τα ζητήματα που αφο-

ρούν τις διεθνείς σχέσεις της χώρας, τις αποφάσεις Υπουργών, της εκκλησίας κλπ. Θα σας πω ένα παράδειγμα:

Έκανε ένας έναν πολιτικό γάμο. Ε, δεν μπορεί να κηδευτεί όπως όλοι οι άνθρωποι, να τον διαβάσουν κλπ. Ο παπάς δεν τον διαβάσει. Θα τον θάψουν βέβαια, αλλά δεν θα τον διαβάσουν. Μπορεί κάποιος να μην έκανε πολιτικό γάμο αλλά να έχει βαπτίσει το παιδί του με τον νέο τρόπο. Πηγαίνει στο δημαρχείο και δηλώνει ότι τον λένε Δημήτρη. Ε, αυτό το παιδί δεν έχει δικαίωμα ούτε να πάει να κοινωνήσει ούτε να παντρευτεί στην εκκλησία, θα πρέπει να κάνει πολιτικό γάμο κλπ.

Και υπάρχουν και μια σειρά άλλες αρχές που είναι εκτός δράσης του Συνηγόρου του Πολίτη όπως οι δικαστικές αρχές, οι στρατιωτικές υπηρεσίες, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, ακόμα και άλλες ανεξάρτητες διοικητικές αρχές.

Οι προτάσεις που γίνονται, όπως είπα και πριν, βρίσκονται σε ένα στενό αντιδραστικό πλαίσιο. Αλλά να δούμε ορισμένες άλλες αρμοδιότητες στην πολιτική, οικονομική και κοινωνική ζωή των ανθρώπων που έχουν σχέση με τις δημόσιες υπηρεσίες, περιστατικά, παραδείγματα χάρη που αφορούν στα δικαιώματα στην εργασία.

Υπάρχουν χιλιάδες ζητήματα τρομοκρατικής εργοδοσίας. Γιατί δεν φθάνουν αυτά στο Συνήγορο του Πολίτη; Γιατί ξέρει ότι δεν θα μπορεί να μεσολαβήσει, αλλά και αν μεσολαβήσει ξέρει ότι θα χάσει τη δουλειά του. Γιατί; Γιατί θα γίνει αναφορά συγκεκριμένη. Πολύ σωστά αναφέρει ότι δεν έχουν επώνυμες καταγγελίες. Αν γίνει όμως επώνυμη καταγγελία ο εργοδότης την άλλη μέρα τον σκόλασε. Έχει προστασία στο δικαίωμα στην εργασία να μην τον απολύσει; Μπορεί να προσφύγει; Δεν μπορεί, κύριοι Βουλευτές, γιατί υπάρχει τρομοκρατία στους χώρους δουλειάς.

Να δούμε άλλα περιστατικά; Λέει μέσα η έκθεση «αστυνομική αυθαιρεσία», «φαινόμενα αυταρχισμού».

Εδώ η ίδια η διοικητική αρχή μιλά για επιφυλάξεις και για αναποτελεσματικότητα των ΕΔΕ που διατάσσει η Ελληνική Αστυνομία. Έχουμε καταγγελίες για ανάρμοστη συμπεριφορά αστυνομικών οργάνων σε βάρος πολιτών. Εδώ επισημαίνει ακόμη και δυσλειτουργίες στη διαδικασία χορήγησης πολιτικού ασύλου. Πρέπει να δούμε προς ποια κατεύθυνση στρέφονται οι προτάσεις της διοικητικής αρχής πάνω σ' αυτό το θέμα. Για παράδειγμα ζητά μια παράταση εξαμήνου για τις διαδικασίες υποβολής των χαρτιών των μεταναστών. Αυτό είναι το πρόβλημα όμως; Το πρόβλημα είναι για την ισότιμη ένταξη των μεταναστών μέσα στην ελληνική κοινωνία με ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις που έχουν οι Έλληνες εργαζόμενοι. Ποια είναι η μεταναστευτική πολιτική της χώρας και πώς αντιμετωπίζει αυτό το θέμα;

Έρχομαι σε άλλα προβλήματα που έχουν σχέση με τον κύκλο ποιότητας ζωής. Ποια μέτρα μπορεί να πάρει αυτή η αρχή όταν σήμερα γίνονται εγκλήματα κατά του περιβάλλοντος; Θέλετε να σας αναφέρω κάποιους νόμους που ψήφισε εδώ η Κυβέρνηση; Να πούμε για τις ΒΕΠΕ; Να πούμε για την κατάργηση του προεδρικού διατάγματος 8484 έτσι ώστε η Αττική έγινε μια μεγάλη βιομηχανική ζώνη εκτός από το ιστορικό κέντρο της Αθήνας; Θέλετε να μιλήσουμε για τα δημόσια και τα ολυμπιακά έργα όπου δίνεται η δυνατότητα κάθε ελεύθερος χώρος της Αττικής, όλο το θαλάσσιο μέτωπο, ακόμη και το Ελληνικό που έχει ανακηρυχθεί μητροπολιτικό πάρκο να δομηθούν;

Τελευταία περάσατε νομοσχέδιο για τη δόμηση όποιου ελεύθερου χώρου υπάρχει ακόμη και πλατειών της Αθήνας. Και η δόμηση μάλιστα θα γίνεται με αυξημένους συντελεστές και από 0,9 θα πηγαίνει στο 2.

Έχουμε εκτεταμένη ανατροπή της περιβαλλοντικής προστασίας με την κυβερνητική πολιτική. Δεν έχουμε πολλά περιθώρια αντίδρασης και αυτό πολύ περισσότερο όταν ο χαρακτήρας αυτής της επιτροπής είναι συμβουλευτικός. Εδώ δεν μπορεί να τηρήσει ισορροπίες ο Συνήγορος του Πολίτη που λέει ότι θα βρεθεί μια ισορροπία ανάμεσα στο περιβάλλον και την ιδιοκτησία και αυτό όταν υπάρχει αυτό το ιδιοκτησιακό καθεστώς.

Και όσον αφορά την Τοπική Αυτοδιοίκηση, θέλετε να κινείται μέσα στα πλαίσια της κυβερνητικής πολιτικής. Ο κ. Τζανής γελά, αλλά θα του θυμίσω τι έγινε στο Βόλο. Έχουμε τρεις απο-

φάσεις δημοτικού συμβουλίου για προϋπολογισμούς, που μιλούσαν για πάγια έξοδα για τους εργαζόμενους. Απορρίφθηκαν από την περιφέρεια. Με ποιο σκεπτικό; Ζήτησαν τα πρακτικά του δημοτικού συμβουλίου. Μπήκαν στη σκοπιμότητα και τα απέρριψαν. Πολύ σωστά ο κ. Σκανδαλίδης όταν ήρθε στο Βόλο, του είπε, κακώς μπήκατε σ' αυτά. Όμως οι κατευθύνσεις υπάρχουν. Πώς υλοποιούνται και τι γίνεται;

Κατά την άποψή μας δεν φταίνει οι εργαζόμενοι στη Δημόσια Διοίκηση. Ούτε η επιτροπή αυτή έχει σήμερα τη δυνατότητα να ανατρέψει τα κακώς κείμενα στη Δημόσια Διοίκηση. Φταίνει το αντιδραστικό, αντιλαϊκό νομοθετικό πλαίσιο το οποίο υπάρχει. Πιστεύουμε ότι μόνο η ανατροπή αυτής της πολιτικής μπορεί να δώσει τη δυνατότητα στους εργαζόμενους να δουλεύουν στους χώρους δουλειάς με δημοκρατία, με ίση μεταχείριση, να απολαμβάνουν το περιβάλλον, με δικαιώματα που απαιτεί η σύγχρονη ελληνική κοινωνία και οι απαιτήσεις για ποιότητα ζωής παγκοσμίως. Για να γίνει αυτό χρειάζεται αγώνας για να ανατραπεί αυτό το αντιλαϊκό πλαίσιο.

Μόνο έτσι θα δικαιωθούν οι εργαζόμενοι και θα βρουν στήριξη στο μέλλον τους γι' αυτούς και τα παιδιά τους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Νικόλαος Κωνσταντόπουλος έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θεωρώ ότι η συζήτηση της έκθεσης του Συνηγόρου του Πολίτη, είναι μια ευκαιρία να συζητήσουμε για την ποιότητα των θεσμών της δημοκρατίας μας, καθώς μπαίνουμε στον 21ο αιώνα. Να συζητήσουμε, με ευθύνη, για την αξιοπιστία της λειτουργίας της πολιτείας μας, γιατί, σε τελευταία ανάλυση, εκείνο που δικαιώνει και καταξιώνει τη δημοκρατία είναι το κοινωνικό και ηθικό κριτήριο. Εάν, δηλαδή, μέσα από τη λειτουργία των θεσμών διαπλάθεται συνείδηση νομιμότητας και εάν υπάρχει αποτελεσματικότητα η οποία μεγεθύνει τη συλλογική ευημερία. Απλά, κάνει καλύτερη τη ζωή των περισσότερων αν όχι όλων.

Άκουσα βαρύγδουπα λόγια, που βάζουν σε πειρασμό. «Δεν ήλθαμε, να διαχειριστούμε το σύστημα», είπε ο πρώτος αγορητής της κυβερνητικής Πλειοψηφίας, «ήλθαμε να ανατρέψουμε το σύστημα»!! Από τις πολλές ανατροπές που έχουν γίνει σ' αυτό το σύστημα, ο βαθμός ικανοποίησης του πολίτη από τη λειτουργία των θεσμών, είναι μηδενικός!! Ας αφήσουμε, λοιπόν, τις φραστικές σκιμαχίες και ας κοιτάξουμε κατάματα την πραγματικότητα. Η έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη να μη γίνει και αυτή μια ακόμη ευκαιρία, για να επαναληφθεί το γνωστό δικομματικό τροπάριο: «όλα ωραία και καλά τα έχει κάνει η Κυβέρνηση και πρέπει όλοι να ευτυχούμε», «όλα θα τα κάνει ακόμη καλύτερα και τα έκανε στο παρελθόν καλύτερα η Εξωμνηστική Αντιπολίτευση και αυτή αποτελεί εγγύηση για την ευτυχία και όσων δεν ζουν και όσων θα γεννηθούν». Όχι αυτά πια! Γιατί, αν η διοίκηση κακόπαθε, κακόπαθε στα χέρια των κυβερνήσεων. Αν η διοίκηση εμφανίζει τις σημερινές στρεβλώσεις, αυτές τις παρήγαγε το πολιτικό μας σύστημα. Δεν φταίει η Τουρκοκρατία!! Φταίνει οι συγκεκριμένες νοοτροπίες που καλλιεργήθηκαν, από ένα μοντέλο διακυβέρνησης πελατειακών σχέσεων, ευνοιοκρατίας, αναξιοκρατίας, αυταρχισμού, αντιδημοκρατικών νοοτροπιών, αδιαφάνειας, αναξιοπιστίας και συστηματικής επιπόνησης μεθόδων για την παράκαμψη της νομιμότητας. Αν πρέπει οι κυβερνήσεις να διεκδικήσουν ένα μετάλλιο, θα πρέπει να διεκδικήσουν το μετάλλιο των επινοήσεων μεθόδων περιγραφής του νόμου και παράκαμψης της νομιμότητας. Αν λοιπόν χρειάζεται να μιλήσουμε, για να βγάλουμε κάποια χρηστικά πολιτικά συμπεράσματα, που θα βελτιώσουν το επίπεδο της πολιτείας και την αποτελεσματικότητα των θεσμών της, ας πούμε ότι, έτσι όπως παραδίδει ο 20ος αιώνας τη Δημόσια Διοίκηση, δεν πρέπει να είμαστε αισιόδοξοι για τον εκσυγχρονισμό της και τη βελτίωση της αποτελεσματικότητάς και της αξιοπιστίας της.

Εγώ είμαι υποχρεωμένος να το πω αυτό το πράγμα, γιατί θεωρώ ότι η έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη είναι μια ακτι-

νογραφία του δημόσιου βίου της χώρας.

Και όταν μέσα από αυτήν την ακτινογραφία βγαίνουν εστίες, σκιές, σπηλιές ολόκληρες σκοτεινές, τότε δεν μπορεί κανείς να λείαυσε αυτά τα οποία ακούστηκαν –πιστεύω από κεκτημένη ταχύτητα- της δικομματικής πια πρακτικής.

Οι τομείς των δικαιωμάτων του ανθρώπου, της κοινωνικής προστασίας, της ποιότητας ζωής, των σχέσεων κράτους-πολίτη, είναι οι τομείς στους οποίους εστιάζεται η καθημερινή λειτουργία των δημοκρατικών θεσμών. Σε αυτούς τους τομείς διαμορφώνεται η σχέση του πολίτη με αυτό που λέμε πολιτεία, διοίκηση, κράτος, κυβέρνηση, δημοκρατικοί θεσμοί.

Ε, λοιπόν, σε αυτούς τους τομείς εμφανίζονται όλα τα προβλήματα μιας πιεστικής για τον πολίτη καθημερινότητας. Προβλήματα συστημικής, συνεχούς, ανθεκτικής κακοδιοίκησης. Προβλήματα επίμονης αδιαφάνειας, που ξέρει να περιφρουρεί αυτήν τη νοσηρή και διαβρωτική της δράση. Προβλήματα διάχυτης διαφθοράς, προβλήματα αυταρχισμών εκ μέρους εκείνων που έχουν την εξουσία –κατά το δη λεγόμενο τη σφραγίδα τη γραφειοκρατική- και επίσης προβλήματα εκμετάλλευσης του πολίτη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, τα λέω αυτά γιατί μονάχα η σχέση αμοιβαίας εμπιστοσύνης και ο σεβασμός της αρχής της νομιμότητας, είναι οργανικό στοιχείο για μια αισιόδοξη δημοκρατία και όχι μια μελαγχολική δημοκρατία, για μια ευπρόσκλητη δημοκρατία και όχι μια δύσμορφη δημοκρατία, που αντιμετωπίζει σήμερα ο πολίτης.

Δεν μιλάω αφηρημένα. Δείτε όλες τις σφυγμομετρήσεις της κοινής γνώμης. Δίνουν ένα σταθερό δεδομένο. Ο Έλληνας έχει το μικρότερο βαθμό ικανοποίησης από τη λειτουργία των θεσμών της πολιτείας και της διοίκησης. Γιατί; Γιατί είναι παράξενος ο Έλληνας και δύστροπος; Γιατί του αρέσει, από μαζοχιστική διάθεση, να ταλαιπωρείται και να μη βρίσκει το δίκιο του στην ώρα του και με το σωστό τρόπο;

Έχουν το μικρότερο βαθμό ικανοποίησης, διότι έτσι όπως δομείται και λειτουργεί η Δημόσια Διοίκηση στο πολιτικό μας σύστημα και στο κυβερνητικό μοντέλο, παράγει μία συνεχή κρίση εμπιστοσύνης και μία συνεχή κρίση αξιοπιστίας. Οι πολίτες δεν εμπιστεύονται και πολλές φορές αναγκάζονται και οι ίδιοι να δυστροπήσουν, οι κυβερνήσεις δεν συμμορφώνονται και πολλές φορές επινοούν μεθόδους για να κάνουν το δικό τους, η διοίκηση, είτε διότι διακατέχεται από ευθυνοφοβία είτε διότι αρέσκειται σε αυτήν την πραγματικότητα, βρίσκει μεθόδους για να ανοίγει δρόμους διαφθοράς και διάβρωσης.

Είναι αναγκαίο, επίσης, να επισημάνω ότι σήμερα η Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη δείχνει και στη χώρα μας αυτό που υπάρχει σε άλλες χώρες. Υπάρχει μία κρίση, κρίση του τρόπου με τον οποίον λειτουργούν οι κοινοβουλευτικοί δημοκρατικοί θεσμοί. Αρκετοί αισθάνονται ότι δεν αντιπροσωπεύονται μέσα από τον τρόπο, με τον οποίο ολόκληρη και περισσότερο η πολιτική παραπαιτείται από τον διαπλαστικό, διαμορφωτικό και διαβρωτικό της ρόλο και αφήνει τα πάντα στη γραφειοκρατία και στην τεχνοκρατία. Και αφήνει, επίσης, τα πάντα στους νόμους μιας αγοράς, η οποία ενισχύει τις τάσεις εμπορευματοποίησης ακόμα και της Δημόσιας Διοίκησης στο εσωτερικό της λειτουργίας της.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το μέλλον δεν μπορεί παρά να είναι στις ανοιχτές κοινωνίες, που θα διαμορφώνεται αυτή η σχέση εμπιστοσύνης και θα εξασφαλίζονται ως αυτοτελείς δημοκρατικές αξίες η διαφάνεια, ο έλεγχος, η αξιοπιστία και η αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης.

Με αυτήν την έννοια, θα ήθελα να επισημάνω ότι ο Συνήγορος του Πολίτη, ως ανεξάρτητη αρχή, έχει θετική προσφορά στη διαμόρφωση ενός άλλου τρόπου λειτουργίας της πολιτικής και της διοίκησης. Έχει θετική προσφορά για να διαμορφώσει άλλη σχέση και συνειδηση του πολίτη ως υπεύθυνης οντότητας του κοινωνικού συνόλου, αλλά και να διαμορφώσει άλλη νοοτροπία στον τρόπο λειτουργίας της κρατικής και διοικητικής δομής. Έχει θετικό ρόλο επιτελέσει στα τρία χρόνια, η ανεξάρτητη αρχή του Συνηγόρου του Πολίτη. Δείχνει την αναγκαιότητα, ακριβώς γιατί είναι μεγάλα τα ελλείμματα στο τρόπο λειτουργίας του πολιτικού συστήματος και των κρατικών δομών να

υπάρξουν τα αντίβαρα της διαφάνειας και του ελέγχου, όταν έχουμε φαινόμενα κακοδιοίκησης, αυταρχισμών, διάβρωσης, διαφθοράς και ουσιαστικής έλλειψης αξιοπιστίας.

Θα ευχόμουν η ανεξάρτητη αρχή να αποκτήσει αποφασιστικό και ρυθμιστικό ρόλο. Δεν είναι ρυθμιστική αρχή. Και ίσως μπορεί και κάνει ουσιαστική δουλειά, χωρίς να προσκρούει σε πολλά εμπόδια. Αν αποφασίσουμε να δώσουμε ρυθμιστικές αρμοδιότητες στο Συνήγορο του Πολίτη, ε, τότε να ξέρετε –επιτρέψτε μου μία εκτίμηση- ότι ο πρώτος που θα της βάλει εμπόδια, θα είναι το κράτος, η δομή διακυβέρνησης της χώρας. Εκείνος που καλλιεργεί τις εστίες της αδιαφάνειας, δεν είναι ο πολίτης, είναι ο χειριστής της εξουσίας. Εκείνος που διαμορφώνει τις εστίες της κακοδιοίκησης δεν είναι ο καθημερινός πολίτης που διεκδικεί το δίκιο του, είναι εκείνος που έχει το μηχανισμό στα χέρια του και παίρνει τις αποφάσεις.

Σωστά επισημαίνονται οι εστίες της κακοδιοίκησης. Από πού προκαλούνται οι εστίες της κακοδιοίκησης στις εφορίες; Από πού προκαλούνται οι εστίες της κακοδιοίκησης στις Πολεοδομίες; Από πού προκαλούνται οι εστίες της κακοδιοίκησης σε τομείς όπως η Τοπική Αυτοδιοίκηση; Δεν προκαλούνται από τον τρόπο με τον οποίο νομοθετούμε εμείς εδώ, από την πολυνομία; Δεν προκαλούνται από το γεγονός ότι εμείς εδώ, ως νομοθετική εξουσία, κατά καιρούς με κριτήριο σκοπιμότητας, επιχειρούμε να λύσουμε τέτοια ζητήματα; Αν υπήρχε μια σωστή και γνήσια φορολογική μεταρρύθμιση, δεν θα γινόταν αυτό που γίνεται στις εφορίες. Γιατί, όταν υπάρχει κακοδιοίκηση και καθυστέρηση στη εξυπηρέτηση του πολίτη, τότε υπάρχει και η διάβρωση, υπάρχει η συναλλαγή και η διαφθορά.

Δεν είναι λύση στο πρόβλημα να πηγαίνουμε στον εισαγγελέα, για να αποκτήσουμε μία αξιοπιστή διοίκηση. Αυτά είναι παλαιοκομματικά γιατροσόφια. Βεβαίως η Δικαιοσύνη να επιτελέσει το έργο της, όταν και όπου πρέπει, αλλά ευθύνη του κράτους, της πολιτείας είναι να διαμορφώνει τέτοιες συνθήκες, ώστε ελάχιστες ή δυνατόν καμία περίπτωση, τέτοιες κακοδιοίκησης να φθάνει, ως ποινικό αδίκημα, στην αρμοδιότητα του ποινικού δικαστηρίου. Επιτρέψτε μου να θεωρώ πολύ προσβλητικό για το δημόσιο βίο της χώρας να ακούγεται κάθε τόσο «στείλτε τα στον εισαγγελέα». Όχι. Εγώ ζητώ από όποιον είναι στην Κυβέρνηση, με οποιοδήποτε τρόπο να ενισχύσει τις διαδικασίες διαφάνειας, για να μην υπάρχει συσσώρευση τέτοιων φαινομένων.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν θέλω να πω περισσότερα πράγματα, γιατί δεν νομίζω ότι αυτή η ιστορία προσφέρεται για αντιπαράθεσεις κομματικού χαρακτήρα. Εγώ θέλω να χαιρετίσω το ότι μια ανεξάρτητη αρχή δουλεύει καλά, θέλω να ζητήσω, με τις όποιες δυνάμεις έχουμε από την πλευρά του Συνασπισμού, να αξιοποιηθεί αυτή η θετική δουλειά. Ο πρώτος που πρέπει να δώσει δείγμα αποδοχής των εισηγήσεων, είναι η Κυβέρνηση.

Θέλω να επισημάνω και τούτο: Το γεγονός ότι αυξάνονται οι προσφυγές στο Συνήγορο του Πολίτη δείχνει ότι υπάρχει μεγαλύτερη πίεση από πλευράς κοινωνικής πραγματικότητας. Είναι θετικό το ότι αυξάνεται και ο αριθμός συμμόρφωσης της διοίκησης, είναι αρνητικό το ότι υπάρχουν ακόμη αντιστάσεις κακοδιοίκησης.

Μια τελευταία παρατήρηση. Σε αυτούς τους τομείς αρμοδιότητας του Συνηγόρου του Πολίτη, που διαμορφώνεται το επίπεδο της καθημερινότητας, σ' αυτούς τους τομείς είναι που ο πολίτης απορρίπτει ή αποδέχεται την πολιτική, ως ρυθμιστική δύναμη της ζωής του. Αν σ' αυτούς τους τομείς της καθημερινότητας υπάρχουν τέτοια ελλείμματα, τότε αυτά τα ελλείμματα συσσωρεύονται σε βάρος της δημοκρατικής προοπτικής της χώρας. Και όταν ο πολίτης δεν αισθάνεται εμπιστοσύνη, αξιοπιστία και διαφάνεια στη διεκδίκηση του δικιού του, τότε πράγματι η δημοκρατία θα είναι και δύσμορφη και στρεβλή.

Με αυτήν την έννοια, λοιπόν, να γιατί οι ανεξάρτητες αρχές επιτελούν έργο. Μακάρι, τη δουλειά που επιτελεί ο Συνήγορος του Πολίτη, να την επιτελέσουν και άλλες αρχές ρυθμιστικές. Μακάρι ο Συνήγορος του Πολίτη να γίνει ρυθμιστική αρχή.

Εγώ αν παρεμβαίνω από την πλευρά του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου, είναι για να πω αυτό: Αν διαπι-

στώνουμε όλοι ότι ο Συνήγορος του Πολίτη επιτελεί θετικό έργο, ένας λόγος παραπάνω να του δώσουμε ρυθμιστικές αρμοδιότητες. Εκεί θα φανεί η πραγματική πολιτική θέληση για εξυγίανση και εκσυγχρονισμό της Δημόσιας Διοίκησης. Αν είναι ακόμη ζητούμενος ο εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης, γι' αυτό δεν φταίει «η κυρα-Μαρία στους Γαργαλιάνους». Φταίει ο εκάστοτε Πρωθυπουργός, η εκάστοτε κυβέρνηση, η νομοθετική εξουσία, οι ηγεσίες, οι διοικητικές δομές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο Επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνος Μητσοτάκης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα αρχίσω κι εγώ με την ευχάριστη διαπίστωση –τον τελευταίο καιρό σπανίως έχουμε την ευκαιρία να εκφράζουμε ευχαρίστηση για κάτι σ' αυτό το Βήμα- ότι ο Συνήγορος του Πολίτη ως ανεξάρτητη αρχή είναι ένας θεσμός καινούριος που πέτυχε πλήρως. Το αποδεικνύει και η φειγμένη έκθεση, το αποδεικνύει το γεγονός ότι όχι μόνο άντεξε στο χρόνο, αλλά χρόνο με το χρόνο επεκτείνει τη δραστηριότητά του, γίνεται διαρκώς και πιο αποτελεσματικός, διαρκώς και πιο ωφέλιμος.

Όταν συζητούσαμε την Αναθεώρηση του Συντάγματος, που κατοχύρωσε και συνταγματικά την ανεξάρτητη αρχή του Συνηγόρου του Πολίτη, είχε γίνει ευρύς λόγος για τις ανεξάρτητες αρχές ως γενικότερες έννοιες και είχαμε όλοι συμφωνήσει στην άποψη ότι οι ανεξάρτητες αρχές, στην ουσία, αποτελούν άρνηση και καταδίκη του οργανωμένου κράτους, όπως το προβλέπει το Σύνταγμα. Χρειάζεται κάτι παραπέρα και απέξω από τις εξουσίες που το Σύνταγμα προβλέπει, για να λειτουργήσουν καλύτερα οι εξουσίες, που δεν λειτουργούν δυστυχώς πάντοτε καλά. Και θεωρητικά αυτό έχει βάση και γι' αυτό βάλαμε και λίγο φρένο στην τάση που υπήρχε και υπάρχει, σε δυσκολία που βρίσκουμε, σε κάθε στιγμή που βρισκόμαστε μπροστά σ' ένα αδιέξοδο, να φτιάχνουμε και μια ανεξάρτητη αρχή. Αυτή όμως η γενικότερη επιφύλαξη δεν ισχύει για την περίπτωση του Συνηγόρου του Πολίτη, ο οποίος είναι ένας θεσμός που, επαναλαμβάνω, πέτυχε πλήρως.

Το λέω εγώ κάνοντας ταυτόχρονα και μια κριτική του εαυτού μου, διότι δεν σας κρύβω ότι παρά το γεγονός ότι πάντοτε εψήφισα υπέρ του Συνηγόρου του Πολίτη, με τη μακρά πείρα που διαθέτω, μέσα μου είχα πολλές επιφυλάξεις, τι θα κάμει επιτέλους –σταγόνα εν τω ωκεανώ- μια ανεξάρτητη αρχή που έχει να αντιμετωπίσει αυτό το τεράστιο πρόβλημα ενός κράτους που σχεδόν στο σύνολό του δεν λειτουργεί σωστά. Πρέπει να ομολογήσω ότι η ανεξάρτητη αρχή πέτυχε. Και πέτυχε γιατί στελεχώθηκε σωστά, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ. Διότι πετύχαμε να βρούμε έναν άνθρωπο κατάλληλο, ο οποίος στην συνέχεια στελεχώθηκε με άξια στελέχη, τα οποία ενήργησαν και ενεργούν όντως ως ανεξάρτητη αρχή.

Το λέω αυτό, κύριε Υπουργέ, διότι βρισκόμαστε ακόμη σε εκκρεμότητα να στελεχώσουμε τις υπόλοιπες ανεξάρτητες αρχές και ειδικότερα να στελεχώσουμε το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης. Και αποτελεί –θα το ξαναπώ για άλλη μια φορά, ίσως για δεκάτη φορά από του Βήματος- ντροπή για το πολιτικό μας σύστημα –το οποίο στην ουσία συνθηκολογεί με τα διαπλεκόμενα- το ότι δεν κατορθώσαμε ακόμη να διορίσουμε ένα ανεξάρτητο Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης, το ότι ακόμη, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ και κύριοι Υπουργοί, παραβιάζεται κατάφωρα το Σύνταγμα, διότι παρεμβαίνει ο Υπουργός τελείως αναρμοδίως εις τις αρμοδιότητες του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης. Δεν έχει δικαίωμα να εγκρίνει ή να μην εγκρίνει τις αποφάσεις και εντούς το κάνει και ζούμε σε μια κραυγαλέα ανωμαλία. Το παράδειγμα της ανεξάρτητης αρχής για την οποία μιλούμε σήμερα, ας δοκιμάσετε να το μιμηθείτε, –εμείς θα σας βοηθήσουμε- να διορίσουμε όντως ανεξαρτήτους ανθρώπους, ώστε ειδικότερα σ' αυτόν τον τομέα, αλλά και στις άλλες ανεξάρτητες αρχές να πετύχουμε ένα θετικό αποτέλεσμα, όπως πετύχαμε με το Συνήγορο του Πολίτη.

Από εκεί και πέρα, κύριοι συνάδελφοι, είναι αδύνατον να αναλύσει κανείς το πρόβλημα στο σύνολό του. Εγώ θα ήθελα επιγραμματικά να κάνω μερικές παρατηρήσεις, που βεβαίως δεν

έχουν τη φιλοδοξία να καλύψουν το σύνολο του μεγάλου προβλήματος. Είπε ο κ. Κωνσταντόπουλος πρωτίτερα ότι για τα χάλια που έχουμε σήμερα φταίνε οι κυβερνήσεις. Εγώ, κύριε Κωνσταντόπουλε, πρώτος θα το συνομολογήσω. Βεβαίως φταίνε οι κυβερνήσεις. Δεν φταίνε ούτε οι Αμερικανοί, ούτε οι Τούρκοι. Διότι η τουρκοκρατία, δόξα τω Θεώ, δύο αιώνες πλέον δεν υπάρχει στην Ελλάδα. Φταίμε εμείς που κυβερνήσαμε, φταίνε όλες οι κυβερνήσεις. Αλλά φταίμε μόνον οι κυβερνήσεις;

Κύριοι συνάδελφοι, για να είμαστε ειλικρινείς με τους εαυτούς μας, ένα μεγάλο πρόβλημα το οποίο οδηγεί στα χάλια στα οποία βρισκόμαστε σήμερα είναι η αναξιοκρατία. Η αναξιοκρατία υπέρ της οποίας εντούτοις μάχεται κατ'εξοχήν η ελληνική Αριστερά. Όταν αποφασίσαμε κάποτε να κάνουμε διαγωνισμούς για να προσλάβουμε τους δασκάλους και τους καθηγητές των παιδιών μας –διότι είναι ντροπή να χρειάζεται σε ένα κράτος να υποστεί δοκιμασία ακόμη και ο κλητήρας ο οποίος μπαίνει στο δημόσιο και δεν χρειάζεται δοκιμασία ούτε κρίση ο δάσκαλος των παιδιών μας- εξανέστη η Αριστερά και όχι μόνον. Εξανέστη και το Κέντρο, και το σοσιαλιστικό κόμμα, εξανέστη και το δικό μας κόμμα, η Νέα Δημοκρατία. Διότι δεν αποφασίζουμε κάποτε να πούμε την αλήθεια και να δούμε τα συμπερόντα του πολίτη. Και αυτό δεν είναι το μόνο παράδειγμα. Υπάρχουν πάρα πολλά παραδείγματα.

Και επειδή το θέμα είναι επίκαιρο, θα πω και στον κύριο Υπουργό ότι αυτά τα οποία συζητείτε για τις μονιμοποιήσεις είναι ουσιαστικά αντίθετα προς το Σύνταγμα. Όταν ψηφίζαμε το Σύνταγμα, κύριε Σκανδαλίδη, κάναμε αυτό το οποίο κάναμε και με τον νόμο Πεπονή. Βρεθήκαμε όλοι σύμφωνοι, όταν ψηφίζαμε το νόμο Πεπονή –και πρώτοι οι Βουλευτές της Πλειοψηφίας- ότι θα σταματήσουμε τους διορισμούς από το «παράθυρο». Και δεν κάνουμε άλλη δουλειά από το να επιδιώκουμε να βρούμε τρόπους για να διορίσουμε από το «παράθυρο».

Το Σύνταγμα μας περιέλαβε μία διάταξη και απαγορεύει τη μονιμοποίηση των εκτάκτων. Είπαμε όλοι ότι εκβάλλουμε στεναγμόν ανακουφίσεως. Επιτέλους να σταματήσει αυτό. Διότι πώς θέλετε να έχετε Δημόσια Διοίκηση, κύριε Σκανδαλίδη, όταν η σαβούρα περνάει στο δημόσιο, όταν πηγαίνουν στο δημόσιο οι πλέον ακατάλληλοι; Όταν όλους τους άχρηστους των προβληματικών, των ΔΕΚΟ, όταν όλους αυτούς οι οποίοι περισεύουν τους περνάτε στο δημόσιο σωρηδόν, θέλετε να έχετε ποιότητα; Ποιότητα θα έχετε στο δημόσιο από την ώρα που θα αποφασίσετε να κάνετε επιλογή σωστή και από την ώρα που θα μπουν άνθρωποι ηξημένων προσόντων.

Το δεύτερο, κύριοι συνάδελφοι, το οποίο πρέπει να ξεκαθαρίσουμε μεταξύ μας, εδώ, σ' αυτήν την Αίθουσα: Θέλουμε αξιοκρατία ή δεν θέλουμε; Το ΠΑΣΟΚ, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, στην ηρωική πρώτη περίοδό του έκαμε το τρομακτικό έγκλημα, το οποίο θα πληρώνουν δύο γενιές, να καταργήσει την ιεραρχία και την αξιοκρατία και την κρίση στη Δημόσια Διοίκηση. Από κει και πέρα, πώς θέλετε να έχετε Δημόσια Διοίκηση; Από κει και πέρα, όταν δεν υπάρχει αξιοκρατία, όταν δεν υπάρχει κρίση, όταν δεν κρίνεται ο κρατικός λειτουργός ισχύει η κομματική προτίμηση. Δεν είμαστε κι εμείς άγγελοι. Κι εμείς άμα είμαστε τα ίδια θα κάνουμε. Εμείς βεβαίως δεν δεχθήκαμε ποτέ την κατάργηση της αξιοκρατίας και της κρίσης. Αλλά εν πάση περιπτώσει, από την ώρα που δεν υπάρχει, πώς είναι δυνατόν να περιμένετε ότι θα επιλεγεί ο καλύτερος; Δεν θα επιλεγεί ο καλύτερος, κύριοι συνάδελφοι.

Και το τρίτο πράγμα το οποίο θέλω να τονίσω για τον κ. Σκανδαλίδη, ο οποίος πράγματι μου δίνει την αίσθηση ότι προσπαθεί να κάνει κάτι καλύτερο απ' αυτά τα οποία γίνονται, ότι δεν είναι δυνατόν να καταργούμε –το λέω και για την Αριστερά- την έννοια της επιθεωρήσεως, κύριοι συνάδελφοι. Δεν μπορεί να μην κρίνονται οι άπαξ εισελθόντες. Δεν μπορεί ο άπαξ εισελθών να εξέρχεται.

Όπως εγώ πάντα μία ζωή φωνάζω ότι δεν είναι δυνατόν όποιος μπει στο πανεπιστήμιο να βγαίνει πτυχιούχος –μόνο στην Ελλάδα συμβαίνει αυτό το περίεργο- δεν είναι δυνατόν να μην απορρίπτεται κανείς εις την τάξη, να μη μένει κανείς εις την ίδια τάξη. Στο πανεπιστήμιο μπορεί να κάτσεις επτά, οκτώ, εννιά, δέκα χρόνια, θα σε πληρώνει μάλιστα το κράτος, το οποίο πλη-

ρώνει τον άχρηστο και τον πληρώνει από το υστέρημά του ο Έλληνας πολίτης, για να σπουδάξει ο αιώσιος φοιτητής, για να πάρει κάποτε ένα δίπλωμα άχρηστο και να γίνει άχρηστος στην κοινωνία. Λιγάκι περισσότερη αυστηρότητα δεν θα έβλαπτε.

Και οπωσδήποτε η επιθεώρηση είναι απαραίτητη. Εδώ περίπου αναθεματίζουμε την επιθεώρηση και όταν κάποιος τολμήσει να μιλήσει, θεωρείται ότι προκαλεί. Ο καλώς εννοούμενος συνδικαλισμός δεν ανέχεται επιθεώρηση, δεν ανέχεται κρίση, δεν ανέχεται απόλυση. Πότε έχετε δει έναν υπάλληλο να απολύεται, κύριοι συνάδελφοι; Να μου εξηγήσετε, να μου πείτε πότε απελύθη υπάλληλος στην Ελλάδα; Και τι θέλετε κατόπιν τούτου; Όταν όλοι έχουν το αίσθημα της σιγουριάς, της μακαριότητας, κανείς δεν δουλεύει και διαρκώς χειρότερα θα γίνονται τα πράγματα, αν δεν αποφασίσουμε κάποτε «να πιάσουμε τον τάυρο από τα κέρατα» και να δούμε τι φταίει.

Από κει και πέρα, βέβαια, θα κάνω και μερικές άλλες παρατηρήσεις μελαγχολικές, δυστυχώς και δυσάρεστες. Υπάρχουν περιπτώσεις, κύριοι συνάδελφοι, που δεν ξέρει κανείς από πού να αρχίσει, όπου το κακό έχει φθάσει τόσο βαθιά, ώστε δεν ξέρει πλέον τους «αδιάφθορους» που διορίζουμε, ποιος θα τους επιθεωρήσει.

Εγώ σ' αυτό το σημείο απλώς θέτω τον δάκτυλον επί τον τύπον των ήλων για να σας πω -να μη γελιόμαστε, σ' αυτό συμφωνούμε όλοι υποθέτω- ότι υπέρτατη εξουσία σε μια χώρα σε τελική ανάλυση είναι η πολιτική εξουσία, η οποία πρέπει αυτή να δώσει από κει και πέρα τον τόνο. Εγώ οπωσδήποτε υποστηρίζω την άποψη για την παρουσία ανεξαρτήτων ανθρώπων, τρίτων, ξένων. Στα Σώματα Ασφαλείας, στην Ελληνική Αστυνομία παραδείγματος χάρι, συζητήσαμε δια μακρόν το θέμα. Ε, εγώ δεν είμαι ευχαριστημένος, κύριοι συνάδελφοι. Εγώ θα ενόμιζα ότι θα χρειαζόταν και κάποιος άλλος, έξω από την Ελληνική Αστυνομία, κάποιος άλλος έξω από το Υπουργείο των Οικονομικών, κάποιος άλλος έξω από το ΥΠΕΧΩΔΕ και ιδίως από τις πολεοδομίες, από τις υπηρεσίες εκείνες στις οποίες ανθεί η διαφθορά, ανθεί το άνθος του κακού.

Νομίζω ότι πρακτικά και αποτελεσματικά αυτό τώρα μπορεί να γίνει. Δεν είναι κάτι, το οποίο αντίκειται στις βασικές αρχές της οργάνωσης του κράτους μας.

Θα ήθελα να κάνω μια ακόμη παρατήρηση, κύριοι συνάδελφοι. Η διαφθορά στο στενότερο δημόσιο είναι δυστυχώς δεδομένη, αλλά είναι κατά την άποψή μου μικρότερη από αυτήν του ευρύτερου δημόσιου τομέα. Πρέπει ιδιαίτερα ο ευρύτερος δημόσιος τομέας να προσεχθεί, αλλά η λύση, εάν θέλετε σε τελική ανάλυση, παρά το γεγονός ότι αναθεματίζουμε με τόση ευκολία οι αριστεροί την οικονομία της αγοράς, είναι η ελάττωση του κράτους. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι υπάρχει πρόβλημα, πιο μεγάλο είναι το κράτος, όσο πιο περίπλοκο είναι το κράτος.

Το ζείτε όλοι σας, κύριοι συνάδελφοι, καθημερινά. Ο υπάλληλος ο οποίος δεν έχει τι να κάνει και ο οποίος διορίζεται, θέλει να έχει λόγο ύπαρξης. Στην καλύτερα των περιπτώσεων πρέπει να δικαιολογήσει την παρουσία του ταλαιπωρώντας τον Έλληνα πολίτη. Στη χειρότερα των περιπτώσεων, επωφελούμενος. Πολύ φοβούμαι ότι το δεύτερο διαρκώς και συχνότερο γίνεται. Παλαιότερα γνωρίζαμε το πρώτο.

Κατά συνέπεια, χρειάζεται η απλοποίηση του κράτους, η απλοποίηση των διαδικασιών και η ελάττωση του κράτους. Δυστυχώς για το Κομμουνιστικό Κόμμα από την ώρα που εφαρμόστηκε ο υπαρκτός σοσιαλισμός, διελύθη, διότι ήταν αδύνατο αυτό το τεράστιο γραφειοκρατικό σύστημα να λειτουργήσει.

Είναι ανάγκη να ελαττωθεί το κράτος, κύριοι συνάδελφοι και πιστεύω ότι από αυτήν την πλευρά, η σύγχρονη τάση είναι σωστή, χωρίς αυτό να σημαίνει σε καμία περίπτωση ασυδοσία, διότι ασυδοσία δεν υπάρχει. Υπάρχει απλώς λιγότερο κράτος, λιγότερη ταλαιπωρία, μεγαλύτερη ελευθερία στις δυνάμεις εκείνες, οι οποίες οπωσδήποτε είναι περισσότερο αποδοτικές.

Θα κάνω μια τελευταία παρατήρηση και θα κατέλθω από το Βήμα, κύριε Πρόεδρε. Εγώ είμαι φανατικός οπαδός, όπως είμαστε όλοι, της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Δυστυχώς, κύριε Υπουργέ, η διαφθορά στην Τοπική Αυτοδιοίκηση κινδυνεύει να ξεπεράσει τη διαφθορά στο κράτος. Αυτό πρέπει να το γνωρίζουμε.

Λυπούμαι που το λέω, αλλά είναι μια πραγματικότητα.

Αυτό ισχύει τόσο στους μεγάλους δήμους, όσο στους μικρότερους. Όσο δίνουμε εξουσία στους δήμους, τόσο είμαστε υποχρεωμένοι παράλληλα να αντιμετωπίσουμε αυτό το πρόβλημα. Και βέβαια ο έλεγχος της νομιμότητας είναι απλός και δεδομένος και πρέπει να γίνεται. Όταν γίνεται αποτελεσματικά, καλύπτει ένα μεγάλο μέρος της ανάγκης, αλλά δεν είναι δυστυχώς αυτός μόνο επαρκής.

Κατά τη γνώμη μου βρισκόμαστε μπροστά σ' ένα τραγικό δίλημμα: Να δώσουμε φέρ' ειπείν την πολεοδομία στους δήμους ή να μην την δώσουμε; Τι λέτε εσείς, κύριοι συνάδελφοι; Είναι διεφθαρμένη η πολεοδομία σήμερα. Αν την πάρουν οι δήμοι, θα είναι καλύτερα; Σε μερικές περιπτώσεις θα είναι σίγουρα καλύτερα, αλλά γνωρίζω και περιπτώσεις, όπου είναι ασφαλώς χειρότερα.

Κύριοι συνάδελφοι, αυτά τα οποία είπα, είναι απόσταγμα μιας μακράς εμπειρίας, είναι συμπεράσματα για τα οποία νομίζω ότι δεν μπορεί να υπάρξει καμία αμφιβολία ότι είναι σωστά, είναι βασικά σωστά. Είναι συμπεράσματα στα οποία όλοι μας, όταν συζητάμε μεταξύ μας, συμφωνούμε.

Πρέπει να σας πω ότι μου έκανε κατάπληξη στην Επιτροπή Αναθεωρήσεως του Συντάγματος το ότι είμαστε όλοι σύμφωνοι σε ορισμένες αρχές. Τις ψηφίσαμε, όπως το σχετικό με την κατάρνηση της μονιμοποίησης των εκτάκτων. Τις ψηφίσαμε με ενθουσιασμό και με ανακούφιση, αλλά εδώ είμαστε σύμφωνοι, όταν θεωρητικά ψηφίζουμε τις αρχές. Όταν όμως έρχεται η ώρα να τις εφαρμόσουμε, έχουμε δυσκολία, διότι μπαίνει το πολιτικό κόστος και κατ' εξοχήν δυστυχώς η κατάρνηση του πολιτικού κόστους χαρακτηρίζει τη σημερινή Κυβέρνηση, κύριοι συνάδελφοι. Η κατάρνηση του πολιτικού κόσμου, είναι αυτή που οδηγεί στην κατάρρευση της Κυβέρνησης, η οποία ασφαλώς θα καταρρεύσει. Ελπίζω δε μαζί με την κατάρρευσή της να μην παρασύρει και το ελληνικό κράτος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)
ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Γείτονας): Ο Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ: (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, νιώθω ξεχωριστή τιμή, γιατί για πρώτη φορά στην Ολομέλεια της Βουλής, εκπροσωπώ την Κυβέρνηση σ' αυτήν τη συζήτηση. Είναι, αν δεν κάνω λάθος, η πρώτη φορά που η Ολομέλεια του Εθνικού Κοινοβουλίου, πέρα από τις επιτροπές, ασχολείται με την έκθεση πεπραγμένων μιας ανεξάρτητης αρχής.

Πρέπει να πω ότι στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας έγινε μια πολύ παραγωγική και χρήσιμη συζήτηση, πάνω στα επιμέρους σημεία αυτής της έκθεσης, ιδιαίτερα σημαντική συζήτηση, που επέτρεψε στο Συνήγορο του Πολίτη, τον κ. Διαμαντούρο, που τιμά και καταξιώνει το θεσμό αυτό τα χρόνια που λειτουργεί στα πρώτα του μεγάλα βήματα να απαντήσει ο ίδιος σε όλα τα επιμέρους ζητήματα και να δώσει διευκρινίσεις και πληροφορίες.

Έτσι, λοιπόν, σήμερα η Εθνική Αντιπροσωπεία έχει την ευκαιρία να σταθεί στην ουσία, το περιεχόμενο και την προοπτική του θεσμού. Νομίζω ότι αυτός θα ήταν ένας λόγος εμπροσθοβαρής, ένας λόγος που οδηγεί τα πράγματα μπροστά και όχι -και θα συμφωνήσω σ' αυτό- με τη ρητορεία που είπε ο κ. Κωνσταντόπουλος. Αλλά θα κάνω ένα σχόλιο, αφού κάνω πρώτα μια παρατήρηση.

Κατ' αρχήν, ακούγοντας όλους τους αγορητές μέχρι τώρα νιώθω την ανάγκη να πω έναν υποστηρικτικό λόγο στη Δημόσια Διοίκηση και στην Αυτοδιοίκηση, τους ανθρώπους που παλεύουν καθημερινά. Αν κάποιος παρατηρεί από τα θεωρεία, όπως είναι οι μαθητές, ή άλλοι επισκέπτες αυτήν τη συζήτηση, εκείνοι που αντιλαμβάνεται είναι ότι υπάρχει μια δύσμορφη και στρεβλή δημοκρατία. Δεν υπάρχει δύσμορφη και στρεβλή δημοκρατία. Αυτή είναι μια μηδενιστική άποψη. Εγώ που πέντε μήνες τώρα έχω την ευκαιρία να συνεργάζομαι με στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης ως ο κατ' εξοχήν αρμόδιος για τη λειτουργία του κρατικού μηχανισμού, πρέπει να σας πω ότι η μεγάλη πλειοψηφία των υπαλλήλων, όπως και η μεγάλη πλειοψηφία των

καταξιωμένων ανθρώπων της Αυτοδιοίκησης και στον Α' και στο Β' βαθμό επιτελούν ένα εξαιρετικό έργο σε συνθήκες πραγματικά δύσκολες και χρειάζεται ένας υποστηρικτικός λόγος, γιατί τα πράγματα δεν είναι τόσο μαύρα, ούτε τόσο παρακμιακά, όσο τα παρουσιάζει η σημερινή συζήτηση στην Εθνική Αντιπροσωπεία.

Και επειδή είπα ότι θέλω να συμφωνήσω με τον κ. Κωνσταντόπουλο, θα πω ότι στο όνομα της εγκατάλειψης των μεγάλων ρητοριών από τα δύο μεγάλα κόμματα και το δικοματισμό πρέπει να εγκαταλείψουν και τα μικρά κόμματα τη ρητορική γέφυρα που κάνουν ανάμεσα στα μεγάλα κόμματα και σ' αυτά, γιατί νομίζω ότι είναι κλασικό κομμάτι της ρητορικής εποχής που φεύγει και μέσα σ' αυτό εντάσσεται και εσείς, κύριε Κωνσταντόπουλε, και όλα τα κόμματα του σημερινού Κοινοβουλίου. Δεν είμαστε άμοιροι ευθυνών για την πορεία της δημοκρατίας και τον τύπο της συζήτησης που επιλέγουμε στην Εθνική Αντιπροσωπεία.

Επίσης, θα ήθελα να πω, απαντώντας σε διάφορα θέματα που τέθηκαν, ότι δεν πρέπει να μελετάμε μονομερώς τα κείμενα. Υπάρχει ένα κείμενο της έκθεσης πράγματι εμπεριστατωμένο, που σε όλα τα θέματα δίνει απαντήσεις, σε όλα τα θέματα δίνει μια διάσταση των προβλημάτων και προπαντός δείχνει κάτι πάρα πολύ σημαντικό. Δείχνει ότι ο Συνήγορος του Πολίτη δεν μένει σε μια απλή διαπίστωση, δεν είναι ένα γραφείο παραπόνων, δεν είναι ένας ελεγκτικός μηχανισμός. Προχωράει σ' ένα διαμεσολαβητικό και συμβουλευτικό ρόλο, κάνοντας μια σειρά από κινήσεις, εκμεταλλευόμενος τις θεσμικές δυνατότητες που του δίνει ο ιδρυτικός του νόμος, κάνοντας ειδικές εκθέσεις, όπως αυτή για τη μετανάστευση, κάνοντας αυτεπάγγελτες έρευνες, κάνοντας δεκάδες αυτοψίες, παραπέμποντας σε ένορκες διοικητικές εξετάσεις και παραπέμποντας δεκάδες υποθέσεις στον εισαγγελέα, επειδή προσδιορίζει τη δυνατότητα ή την ύπαρξη ενδείξεων για ποινικές ευθύνες.

Παράλληλα, με μια σειρά από παράλληλες δραστηριότητες, συνέδρια, ημερίδες, σεμινάρια, συνεργασίες, ένα διαρκή διάλογο που έχει αναπτύξει με την ελληνική κοινωνία, καταξιώνει το θεσμό στην καθημερινή του λειτουργία και οι προτάσεις του, οι εκθέσεις του, οι απόψεις του, οι συμβουλές του για θέματα οργανωτικά και λειτουργικά της Δημόσιας Διοίκησης, δίνουν την ευκαιρία στην Κυβέρνηση και στο Εθνικό Κοινοβούλιο να εκμεταλλευτεί και να αξιοποιήσει αυτά τα συμπεράσματα και τις προτροπές, προκειμένου να θεσμοθετήσει ή να αποδεχθεί ή να ενσωματώσει στην κυβερνητική και την κοινοβουλευτική πρακτική τις προτάσεις που θεωρεί ότι είναι σωστές.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ.)

Θέλω, λοιπόν, να πω εδώ, ότι μέσα σε όλη αυτήν την εικόνα των αποτελεσμάτων, υπάρχουν και μερικές παράγραφοι πάρα πολύ σημαντικές, όπως αυτή που λέει, ότι ξεκίνησε με έναν τρόπο ιδιαίτερο, σε ένα πολύ δύσκολο περιβάλλον και ότι υπάρχει σαφής και ουσιαστική βελτίωση της σχέσης και της Κυβέρνησης, αλλά και της Δημόσιας Διοίκησης με τη λειτουργία και με τις αποφάσεις ή τις απόψεις ή τις προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη. Ότι δηλαδή υπάρχει μία μεγαλύτερη συνεργασία, μία δεκτικότητα στις προτάσεις και αυτό αποτελεί στοιχείο επίσης της έκθεσης, που σημαίνει ότι η Κυβέρνηση ή η διοίκηση τείνουν πιο πολύ ευήκοον ους αυτήν την εποχή και όσο περνάει ο καιρός και περισσότερο και όσο καταξιώνεται ένας θεσμός που ξεκίνησε με τον τρόπο που περιέγραψε ο επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας.

Εγώ, λοιπόν, απέναντι σε αυτά τα πράγματα, εκείνο που πιστεύω ότι πρέπει να κάνουμε, είναι να τα προχωρήσουμε πιο πέρα. Υπήρξε μια πρώτη τομή, η θεσμοθέτηση και μια εμπειρία που υπήρχε μέχρι τώρα. Υπήρξε μία δεύτερη τομή και η Αναθεώρηση του Συντάγματος, όπου κατοχύρωσε συνταγματικά τις ανεξάρτητες αρχές. Και εδώ θέλω να πω, κύριοι συνάδελφοι, ότι στην Επιτροπή την προηγούμενη φορά που συνεδρίασε με θέμα την έκθεση, παρέδωσα ήδη ένα κείμενο εφαρμοστικού νόμου για τις ανεξάρτητες αρχές, όπως προβλέπει το Σύνταγμα. Το κείμενο αυτό που μεθαύριο θα πάρει το φως της δημοσιότητας, μετά την τελική του μορφή, είναι ένα κείμενο που

σύμφωνα με την εκτίμηση όλων των σχολιαστών που το ανέγνωσαν, αποδίδει πραγματική ανεξαρτησία λειτουργική, οργανωτική, θεσμική, σύμφωνα με το Σύνταγμα και τις ανεξάρτητες αρχές. Αποδίδει δηλαδή όλες εκείνες τις ιδιότητες που πρέπει εμείς, ως Εθνικό Κοινοβούλιο, εις εφαρμογή του Συντάγματος να δώσουμε στο θεσμό, προκειμένου να κάνει ένα άλμα δεύτερο προς τα εμπρός, μετά τη θετική αξιολόγηση της πορείας του μέχρι τώρα. Αυτός, λοιπόν, ο εφαρμοστικός νόμος, που θα είναι αμέσως μετά το Πάσχα στη συζήτηση στην Εθνική Αντιπροσωπεία, είναι η τρίτη τομή, το τρίτο βήμα, θα έλεγα, που οδηγεί προς αυτήν την κατεύθυνση.

Υπάρχει μία τέταρτη τομή, που είναι η ενίσχυση των μηχανισμών ελέγχου και επιβολής κυρώσεων σε ό,τι αφορά την κακοδιοίκηση και τη διαφθορά στο δημόσιο τομέα. Εδώ, θα πρέπει να κάνουμε μια πολύ σημαντική επισήμανση. Ζήτησε ο κ. Παυλόπουλος, κυρωτικές δυνατότητες στο θεσμό του Συνηγόρου του Πολίτη, δηλαδή να λειτουργήσει περίπου με την επιβολή των ποινών και των κυρώσεων, ως δικαστήριο. Νομίζω ότι είναι λάθος. Ο Συνήγορος του Πολίτη στην ποιότητα της δημοκρατίας δεν είναι δικαστήριο. Είναι ο θεσμός που με την πειθώ και τη διαμεσολάβηση λύνει τα προβλήματα και από εκεί και πέρα με την ανεξαρτησία του μπορεί να τα λεί, χωρίς να τον ελέγχει κανείς και η Κυβέρνηση ή το Κοινοβούλιο ή τα Δικαστήρια κατ'εξοχήν που έχουν την ευθύνη των κυρώσεων είναι αυτά που πρέπει να ακολουθούν αυτές τις διαδικασίες.

Θέλω να σημειώσω ότι από τα εκατόν δέκα τρία κράτη, όπου λειτουργεί ο Συνήγορος του Πολίτη, στα εκατόν έντεκα δεν έχει κυρωτικές ή διωκτικές αρμοδιότητες. Έχει μονάχα στα δύο. Και θα σας κάνω εντύπωση –και δεν το λέω για να δημαγωγώσω– γιατί αυτά τα δύο είναι η Ουγκάντα και η Σρι Λάνκα. Ο Συνήγορος του Πολίτη είναι μία ανεξάρτητη αρχή, διαμεσολαβητική. Πρέπει, όμως, να ενισχυθούν οι μηχανισμοί ελέγχου της Δημόσιας Διοίκησης, να αποκτήσουν διωκτικό χαρακτήρα και όλα αυτά.

Πέρα, λοιπόν, από την επόμενη τομή που θα είναι ο νόμος αυτός, που θα αναβαθμίζει αυτούς τους μηχανισμούς και θα τους εξοπλίζει και μετά την εμπειρία των πρώτων χρόνων της εφαρμογής του, για να απαντήσουν στα θέματα της διαφθοράς στο δημόσιο τομέα, εγώ δέχομαι με πολύ μεγάλη ευχαρίστηση την πρόταση του επίτιμου Προέδρου της Νέας Δημοκρατίας, να δούμε και σε αυτό το επίπεδο των διωκτικών μηχανισμών, κάτι πέρα από τους ελέγχοντες.

Και επειδή δεν είμαι ώριμος αυτήν τη στιγμή να κάνω οποιαδήποτε πρόταση, θα ήθελα στα πλαίσια μιας διακομματικής επιτροπής που θα γίνει είτε στα πλαίσια της Βουλής είτε στα πλαίσια του Υπουργείου Εσωτερικών, να μιλήσουμε και για την υπόθεση ενός οργάνου πάνω από αυτά τα πράγματα. Θα είναι ένας γενικός επιθεωρητής αλλά που δεν θα είναι βέβαια μια ανεξάρτητη αρχή. Θα είναι μια αρχή που θα λειτουργεί στα πλαίσια της εκτελεστικής εξουσίας και των βασικών αρμοδιοτήτων. Δεν είναι πρόταση άμεσης θεσμοθέτησης, θέλει ένα μεγάλο διάλογο, γιατί υπάρχουν και επιχειρήματα προς την αντίθετη πλευρά που λένε ότι έχουμε κάνει πολλούς κλάδους ελεγκτικών μηχανισμών που υπάρχουν επικαλύψεις και δεν μπορεί συνεχώς να προσθέτεις κάτι άλλο. Θα βελτιώσουμε τους υπάρχοντες με θεσμικό πλαίσιο και μέσα στα επόμενα βήματα ας σκεφθούμε και ας συζητήσουμε και μια πιο θεσμική τομή που έχει σχέση με αυτό.

Και η πέμπτη τομή που λύνει ουσιαστικά μακροπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα τα προβλήματα, είναι τα θέματα της αξιοκρατίας, μιας διοίκησης με στόχους και αποτελέσματα, μιας μεγάλης διοικητικής μεταρρύθμισης που βρίσκεται επί θύραις. Τώρα καθυστερημένα. Διότι στο Εθνικό Συμβούλιο Διοικητικής Μεταρρύθμισης η συζήτηση γι' αυτά τα θέματα έχει πάρει μια έκταση πολύ σημαντική, πολύ συγκεκριμένη και μέσα στο Εθνικό Συμβούλιο Διοικητικής Μεταρρύθμισης συμμετέχουν και τα κόμματα και οι φορείς και οι παραγωγικές τάξεις και οι εκπρόσωποι των εργαζομένων και οι πάντες και ήδη προετοιμάζεται αυτό το θεσμικό πλαίσιο που νομίζω ότι μέσα στο Μάιο, τα θέματα που αφορούν την ιεραρχική εξέλιξη, την πραγματική αξιοκρατία στο εσωτερικό της διοίκησης, τη σύνδεση του

μισθού με την αποδοτικότητα της εργασίας, τα θέματα που έχουν σχέση με τις θέσεις ευθύνης, τις εξετάσεις των διευθυντικών στελεχών και όχι τα υπηρεσιακά συμβούλια με τον τρόπο που λειτουργούσαν μέχρι τώρα και μια σειρά από τέτοια θέματα κρίσιμα για την πορεία και την εξέλιξη της λειτουργίας της διοικητικής μηχανής, θα πάρουν στη σειρά τους, θα είναι το πέμπτο βήμα, η πέμπτη τομή που θα ολοκληρώσει ένα αντίστοιχο πλαίσιο.

Μίλησε ο κ. Παυλόπουλος για πολλά θέματα που έχουν σχέση με την ιεράρχηση που γίνεται σε σχέση με τα προβλήματα που εντοπίζονται κατά σειρά. Ασφαλώς υπάρχουν μεγάλα προβλήματα. Ασφαλώς πρέπει να υπάρξει ενίσχυση της διαφάνειας και της λειτουργίας παντού. Ασφαλώς στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και στο ίδιο το κράτος πρέπει να υπάρξει ο σωστός έλεγχος της νομιμότητας και με ένα τρόπο τέτοιο που να αναδεικνύονται αυτά τα θέματα. Πολλά προβλήματα εκσυγχρονισμού αυτών των θεσμών όπως είναι η ένταξή τους στο διπλογραφικό σύστημα, όπως είναι πράγματα που δεν έχουν οι ίδιοι οι θεσμοί τη δυνατότητα πέρα από την πρόθεσή τους να στήσουν εύκολα παρόμοιους μηχανισμούς και υπηρεσίες γιατί απαιτούν γνώσεις, υπαλλήλους, μηχανισμούς, εξοπλιστικά μέσα και όλα αυτά, δεν μπορούν εύκολα να πάνε από τη μία μέρα στην άλλη σ' αυτό, όμως ο δρόμος παρ' ότι είναι δύσβατος πρέπει να προχωρήσει με όσο γίνεται πιο γρήγορα βήματα.

Θα ήθελα επίσης να πω σε σχέση με το θέμα που αφορά την αποκέντρωση που είπε ο κ. Θωμάς, ότι διεθνώς ο θεσμός και ιδίως στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν είναι αποκεντρωμένος, γιατί στην αποκέντρωση ελλοχεύει ο κίνδυνος μια μονάδα του θεσμού να γνωματεύει με διαφορετική λογική, γι' αυτό είναι και μονοπρόσωπο το όργανο. Ωστόσο πρέπει να ενισχύσουμε την αρχή με το προσωπικό και τη δυνατότητα εκείνη που θα της δώσει την ευκαιρία να μπορεί να ανταποκριθεί στο σύνολο των θεμάτων που την απασχολούν για όλη τη χώρα. Δεν μπορεί δηλαδή να υπάρξει μία άλλη σε άλλη γεωγραφική περιοχή, παράλληλη ή έστω εντασσόμενη στο κεντρικό σχεδιασμό αντίστοιχη αρχή.

Σε ό,τι αφορά την αποκέντρωση νομίζω ότι ο Συνήγορος του Πολίτη το έχει κάνει στην πράξη μια, δυο φορές ήδη, πρέπει να πληθύνει αυτήν τη διαδικασία, θα πρέπει στις πρωτεύουσες των περιφερειών επικεφαλής πολυμελών κλιμακίων της αρχής να πηγαίνει επιτόπου και να κάνει τους ελέγχους που χρειάζεται ή να δέχεται τις αναφορές που χρειάζεται προκειμένου να υπάρχει η όσο γίνεται καλύτερη λειτουργία του και η πιο μεγάλη αποτελεσματικότητά του.

Πριν κλείσω θα ήθελα να κάνω και μία παρατήρηση για μία παρανόηση που υπήρξε. Εγώ δεν πιστεύω ότι η Κυβέρνηση έχει πει ποτέ ότι θα καταργήσει τη συνταγματική διάταξη, περί μη δυνατότητας να μετασχηματίσει οποιοδήποτε συμβάσεις ορισμένου χρόνου ή συμβάσεις εργασίας σε συμβάσεις αορίστου χρόνου. Δεν μίλησε κανείς για τέτοιο θέμα. Εμείς μιλάμε για την ενίσχυση του ΑΣΕΠ και όχι την κατάργησή του. Στον ίδιο νόμο για τα θέματα των ανεξάρτητων αρχών το δεύτερο μέρος αναφέρεται στον ΑΣΕΠ όπου όμως πρέπει να μπουκ και καινούρια συμπληρωματικά κριτήρια που θα κάνουν πιο ορθολογικό, πιο απλό, πιο σύντομο και πιο αξιοκρατικό ακόμη το σύστημα απ' ότι είναι μέχρι τώρα.

Γιατί και αυτό αξιολογείται και έχει κενά. Και με εισήγηση του ίδιου του προέδρου του ΑΣΕΠ γίνονται αυτές οι αλλαγές, γιατί αυτό κρίνεται από τη μέχρι τώρα εξέλιξη του θεσμού.

Δεν υπάρχει -επειδή διαβάζω διάφορα δημοσιεύματα- στις προθέσεις της Κυβέρνησης ότι θα πάει να καταργήσει τον ΑΣΕΠ, ότι θα το αποδυναμώσει κλπ. Δεν υπάρχει καμιά τέτοια πρόθεση. Και αυτό θα το δείτε από την ίδια τη διατύπωση και την εφαρμογή του νόμου.

Εγώ εκείνο που πιστεύω ότι πρέπει να πάρουμε σαν συμπέρασμα από την έκθεση -ακτινογραφία όπως είπε και ο κ. Κωνσταντόπουλος- του Συνηγόρου του Πολίτη -γιατί αυτήν τη φορά μπορεί να είναι πιο μικρή, αλλά είναι πολύ πιο περιεκτική, αξιολογεί τα στοιχεία, οι προτάσεις της είναι πολύ σαφείς- είναι ότι θα πάρει το Υπουργείο πρωτοβουλία και όλα τα θέματα που

αναφέρονται στο Συνήγορο του Πολίτη και απευθύνονται στη Κυβέρνηση, θα φροντίσει να συντονίσει τα άλλα Υπουργεία προκειμένου τα περισσότερα απ' αυτά που κρίνονται σωστά από τα Υπουργεία, να ενταχθούν στη συλλογιστική των νομοθετικών ρυθμίσεων ή της καλύτερης λειτουργικής τους κατάστασης, να γίνουν αποδεκτά από την κυβερνητική πολιτική προκειμένου να αξιοποιήσουμε αυτήν τη προσφορά στα επόμενα βήματα, που πιστεύω ότι είναι βήματα πραγματικά ανοικτών κοινωνιών, που δεν θεοποιούνται τα πράγματα γιατί δεν είναι θεοποιημένα, που δεν συγχέονται μεταξύ τους οι αρμοδιότητες και οι εξουσίες, γιατί δεν μπορούν να συγχέονται μεταξύ τους και μέσα απ' αυτή τη διαδικασία το Εθνικό Κοινοβούλιο μπορεί να προσθέσει ένα ακόμα λιθάρι στην καλύτερη λειτουργία της δημοκρατίας μας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Το λόγο έχει ο Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Κωνσταντόπουλος, προκειμένου να κάνει μια δεκάλεπτη παρέμβαση.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ (Πρόεδρος του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου): Κύριε Πρόεδρε, είναι αναγκαίες ορισμένες συμπληρώσεις, γιατί νομίζω ότι η συζήτηση που γίνεται, με αφορμή την έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη, πρέπει να αξιοποιηθεί, στο θεσμικό και πολιτικό επίπεδο, κάποιες παραδοχές.

Πρώτη παραδοχή. Έχουμε ένα θετικό έργο μιας ανεξάρτητης αρχής, που επί τρία χρόνια έχει συγκεντρώσει πολύτιμη εμπειρία, προκειμένου να αξιοποιηθεί από την πολιτεία. Αξιοποιείστε την λοιπόν αυτήν την εμπειρία, ως Κυβέρνηση. Απευθύνομαι στην Κυβέρνηση, όχι για να ασκήσω κοινοβουλευτικό έλεγχο, αλλά για να επισημάνω το γεγονός ότι η ανεξάρτητη αρχή κάνει προτάσεις νομοθετικού, λειτουργικού και οργανωτικού χαρακτήρα, που είναι αναγκαίες. Ο τρόπος, με τον οποίο λειτουργεί η δομή της πολιτείας, είναι σε μεγάλη απόσταση από την κοινωνική πραγματικότητα έτσι όπως διαμορφώνεται μέσα από τις ραγδαίες διεργασίες που συντελούνται. Αναφέρομαι σε θέματα, που έχουν σχέση με τα δικαιώματα, με τους μετανάστες και με άλλα ζητήματα ποιότητας πια της κοινωνίας μας και της δημοκρατίας. Αξιοποιείστε, λοιπόν, αυτήν τη θετική εμπειρία προχωρώντας σε ρυθμίσεις οι οποίες να φέρνουν αποτέλεσμα.

Παραδοχή δεύτερη. Μια από της βασικότερες αιτίες της σημερινής κακοδιοίκησης είναι η πολυνομία που οδηγεί στην ανομία. Αν λοιπόν, πολλές φορές, η πολυνομία οδηγεί στην ανομία και αυτό εκτρέπει τη διαφθορά και την αυθαιρεσία, διαφθορά και αυθαιρεσία που πλεονάζουν και ξεχειλίζουν παντού, οφείλω να επισημάνω ότι τότε δεν πρέπει με τον ίδιο τρόπο να υποθετούνται πολυελεγκτικοί μηχανισμοί. Αυτό θα οδηγήσει σε αλληλοεπικαλύψεις, αντιπαραθέσεις και ουσιαστικές μετατοπίσεις του προβλήματος. Η νοοτροπία της διαρκούς δημιουργίας ελεγκτικών εξωτερικών μηχανισμών σε κάθε τομέα, δείχνει μια νοοτροπία διωκτικού χαρακτήρα. Αξιοποιείστε, λοιπόν, αυτά τα δεδομένα, έτσι ώστε να μη χρειάζονται οι αδιάφθοροι των αδιαφθόρων, ω αδιάφθοροι των αδιαφθόρων!

Τρίτη παραδοχή. Είναι εύκολο να λέμε λοιδορίες για τη διοίκηση και τη στελέχυσή της, λοιδορίες για εκείνους οι οποίοι αγωνίστηκαν προκειμένου να υπάρξει εκδημοκρατισμός στη Δημόσια Διοίκηση, προκειμένου να υπάρξουν προστάσεις της προσωπικής ανεξαρτησίας και της λειτουργικής ανεξαρτησίας του δημόσιου λειτουργού. Θα ήθελα να απευθυνθώ στο σημείο αυτό στον κ. Μητσotάκη να του πω, ότι πριν μια διοίκηση γίνει και αξιόπιστη και αποτελεσματική και σύγχρονη, χρειάζεται να έχει κατακτήσει στο εσωτερικό της εκδημοκρατισμό, χρειάζεται να έχει κατακτήσει κατοχύρωση από επεμβάσεις και παρεμβάσεις. Σε καμία περίπτωση δεν μίλησε κανείς για απουσία αξιολόγησης ή για απουσία αξιοκρατίας.

Κύριε Μητσotάκη, την αναξιοκρατία δεν την επέβαλαν οι υπάλληλοι. Οι κυβερνήσεις, ως μέθοδο ευνοιοκρατίας την προώθησαν. Η Δημόσια Διοίκηση, λοιπόν, που σήμερα έχει επίπεδο και έχει στελέχωση, χρειάζεται να αντιμετωπίσει, κοντά στις θετικές της πλευρές και ορισμένες αρνητικές. Τις επισημαίνει ο

Συνήγορος του Πολίτη. Ας αξιοποιήσουμε, λοιπόν, αυτές τις επισημάνσεις.

Και η τελευταία αναφορά που ήθελα να κάνω είναι στην αποστροφή του κ. Σκανδαλίδη. Ξέρετε, καλώς ή κακώς την ευθύνη για την αντιμετώπιση ορισμένων κακώς κειμένων, την έχουν οι κυβερνήσεις. Δεν την έχουν ούτε οι επίσκοποι ούτε οι εξωτικοί. Άρα, λοιπόν, αν σήμερα μιλάμε για πρόβλημα διάβρωσης και διαφθοράς, έχετε την ευθύνη ως Κυβέρνηση να το αντιμετωπίσετε. Να το αντιμετωπίσετε ως πρόβλημα που αφορά όλους μας.

Αν, λοιπόν, σήμερα χρειάζεται η θέσπιση μέτρων διαφάνειας και ελέγχων, στον τομέα αυτό στον οποίο αναφέρεται η έκθεση της δημόσιας διοίκησης, προχωρήστε. Και αντί φέτος να έχουμε το 30% της συμμόρφωσης της διοίκησης ή το 45% ή το 50%, ας έχουμε το χρόνο το 100%.

Με αυτήν την έννοια, λοιπόν, έχει νόημα η συζήτηση σ' ένα επίπεδο θεσμικό και πολιτικό και όχι σε ένα επίπεδο κοινοβουλευτικού ελέγχου. Αν χρειαστεί να σας κάνουμε έλεγχο κοινοβουλευτικό, θα σας τον κάνουμε, για τον τρόπο με τον οποίο λόγω χάριν ταλαιπωρείτε ακόμα τη Δημόσια Διοίκηση και τους πολίτες στον τομέα των αδειών παραμονής των ξένων. Αν χρειαστεί να σας κάνουμε κοινοβουλευτικό έλεγχο, θα σας τον κάνουμε στον τομέα, λόγω χάριν, των μεγάλων προβλημάτων που ανακύπτουν στην πολεοδομία ή στην εφορία. Γιατί, ποιος έκανε αυτούς τους πολύπλοκους και πολυδαίδαλους κανόνες, μέσα από τους οποίους δημιουργούνται όλα αυτά τα στρεβλά φαινόμενα;

Άρα, λοιπόν, κύριε Υπουργέ, η άποψη ότι όποιος επισημαίνει πλευρικές αρνητικές, δύσμορφες και στρεβλές, «μυθδενίζει», είναι η εύκολη άποψη. Εγώ θέλω από την πλευρά μου να επισημάνω αυτές τις πλευρές, παρά την ευκολία της κυβερνητικής ρητορείας, με την οποία αποστρέφεστε κάθε ενοχλητική παρατήρηση. Εγώ θέλω από την πλευρά μου, με αφορμή την έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη, να σας πω, μέσα από τα θετικά και τα αρνητικά, που μπορεί κανείς να αξιολογήσει, υπάρχει ένα κεντρικό συμπέρασμα. Εξακολουθεί να είναι μεγάλη η απόσταση που χωρίζει την καθημερινότητα των προβλημάτων του πολίτη από τον τρόπο και το επίπεδο λειτουργίας της πολιτείας. Και όσο αυτή η απόσταση, μεταξύ καθημερινότητας του πολίτη και τρόπου λειτουργίας της πολιτείας, παραμένει μεγάλη, τόσο παραμένει το δημοκρατικό και πολιτισμικό έλλειμμα. Είναι κοινωνικό έλλειμμα, είναι σε τελευταία ανάλυση έλλειμμα νομιμοποίησης ορισμένων καταστάσεων. Δείτε το και διορθώστε το. Είστε Κυβέρνηση. Δεν μπορεί, από τη μια πλευρά να λέτε, στην καθημερινότητα του πολίτη δίνουμε έμφαση, και στην καθημερινότητα του πολίτη να παραμένει αυτή η μεγάλη απόσταση. Καλύψτε την. Αν θέλετε, ακούστε. Δεν θέλετε να ακούσετε; Δικαίωμά σας, Κυβέρνηση είστε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω το λόγο;

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να έχω το λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Μισό λεπτό για να οργανώσουμε τη συζήτηση.

Το λόγο ζήτησε ο κ. Μητσοτάκης επειδή έγινε μια αναφορά στο όνομά του.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Πολύ σύντομα, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Σας δίνω τρία λεπτά, κύριε Πρόεδρε.

Επίσης, το λόγο ζήτησε ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας. Θα δώσω το λόγο πρώτα σε εσάς και μετά στον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο.

Ορίστε, κύριε Πρόεδρε, έχετε το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Πολύ σύντομα, κύριε Πρόεδρε και επιγραμματικά θα επαναλάβω αυτό που είπα πρωύτερα και που αποτελεί κοινή παραδοχή της Αιθούσης. Ότι ο Συνήγορος του Πολίτη ως ανεξάρτητη αρχή επέτυχε. Και αυτό είναι μια ευχάριστη διαπίστωση, κύριε Πρόεδρε. Και γιατί επέτυχε; Διότι επελέγη το κατάλληλο πρόσωπο, ένα πρόσωπο

ικανό και πράγματι ανεξάρτητο.

Και είπα, κύριε Σκανδαλίδη, ότι εύχομαι αυτό που έγινε και που αποδεικνύει ότι υπάρχουν στον τόπο μας ανεξάρτητοι και ικανοί άνθρωποι, να ισχύσει και για τα άλλα μέλη των ανεξαρτήτων αρχών και πρώτα για το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοφωνίας και Τηλεόρασης, ώστε το μεγάλο αυτό πρόβλημα των διαπλεκόμενων να περάσει στα χέρια μιας ανεξάρτητης αρχής και η πολιτική εξουσία να μείνει από πάνω. Να μην γίνεται μπάλα ανάμεσα στα οικονομικά συμφέροντα και στην πίεση την οποία μπορούν να ασκήσουν. Και νομίζω ότι η καθυστέρηση ίσαμε τώρα να ονομαστεί αυτό το συμβούλιο, αποτελεί βαριά ανωμαλία του πολιτικού μας συστήματος συνολικά και αν θέλετε και ευθύνη και του Προέδρου της Βουλής ο οποίος με τη δική του πρωτοβουλία ανεμίχθη ενεργώς τελικά στην επιλογή των πρώτων.

Αισιόδοξο μήνυμα θέλω να μεταδώσω και αυτήν την πρόταση να κάνω με τη βεβαιότητα ότι μπορούμε να λύσουμε αυτό το τρομακτικό πρόβλημα το οποίο ταλαινίζει –και μη γελιόμαστε, κύριοι συνάδελφοι– το δημόσιο βίο τις τελευταίες δεκαετίες.

Από εκεί και πέρα αυτό το οποίο θα ήθελα να τονίσω, απαντώντας και στον κ. Κωνσταντόπουλο, είναι ότι εγώ δεν είπα ποτέ ότι ρίπτω λίθο αναθέματος κατά των δημοσίων υπαλλήλων, κατά των κρατικών λειτουργών. Κατ' εξοχήν εγώ γνωρίζω τη Δημόσια Διοίκηση, θα με συγχωρήσετε να πω, καλύτερα από οποιονδήποτε άλλο σε αυτήν την Αίθουσα. Και ξέρω ότι υπάρχουν ικανοί και έντιμοι άνθρωποι. Αλλά ξέρω ταυτόχρονα, κύριοι συνάδελφοι, ότι σήμερα όπως τα πράγματα έχουν γίνει δεν υπάρχει αξιοπρέπεια, δεν υπάρχει ιεραρχία, δεν ανταποδίδεται το δίκαιο, δεν υπάρχει κρίση. Όταν καταργείται η κρίση, όταν καταργείται η αξιοκρατία είναι αδύνατον να λειτουργήσει σωστά η Δημόσια Διοίκηση. Και αυτό εξήγησα.

Από εκεί και πέρα, ότι ο νόμος Πεπονής δημιουργεί και προβλήματα, το γνωρίζω, κύριε Υπουργέ. Και επίσης εγώ συμφωνώ απόλυτα στο ότι πρέπει να γίνει μια προσαρμογή επί το πρακτικότερο. Να μην λείπει, όμως, η έννοια της επιλογής, της αξιοκρατίας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Αλίμονο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Μην λέτε αλίμονο, διότι αν μετρήσω –δεν θέλω να το κάνω ακόμα, θα το κάνω κάποια ώρα από την ώρα που ήρθε ο εκσυγχρονιστής κ. Σημίτης στην εξουσία πόσοι πέρασαν –χιλιάδες και δεκάδες χιλιάδες– χωρίς καμία κρίση. Ό,τι περίσσευε, ό,τι δεν είχαμε τι να το κάνουμε πέρασαν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Πώς περιμένετε, κύριοι συνάδελφοι του ΠΑΣΟΚ, από εκεί και πέρα να ανέβει η Δημόσια Διοίκηση; Εάν η Δημόσια Διοίκηση κρατήθηκε –και όταν το 1964 κάναμε μια προσπάθεια τότε με την Ένωση Κέντρου είχαμε που να στηριχθούμε– οφείλεται στο ότι στην τετραετία του Ελευθερίου Βενιζέλου το 1928-1930 είχαν γίνει διαγωνισμοί και είχε μπει ένα πολύτιμο υλικό. Όπου έγιναν διαγωνισμοί στη Δημόσια Διοίκηση, έστω και αν οι διαγωνισμοί έχουν κάποιες αδυναμίες, επελέγησαν κατάλληλα πρόσωπα τα οποία διεκρίθησαν. Πόσοι, όμως, υπάλληλοι από αυτούς που υπηρετούσαν σήμερα, κύριοι συνάδελφοι, προέρχονται από διαγωνισμούς;

Τέλος, θα ήθελα να σας πω για να γίνω σαφέστερος τα εξής: Είπα ότι δεν εφαρμόζεται το άρθρο του Συντάγματος που απαγορεύει τη μονιμοποίηση: Όταν δίδονται μόρια προτίμησης, που στην ουσία καταργεί το διαγωνισμό, καταργείται το Σύνταγμα.

Δεν θέλω να γίνω περισσότερο συγκεκριμένος, αλλά να έχετε υπόψη σας ότι αυτή η ιστορία θα πέσει και στα δικαστήρια. Κάποτε, κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να αποφασίσουμε. Θα μπαίνουν στο δημόσιο με αξιοκρατικά κριτήρια, ναι ή όχι; Και είναι πολύ εύκολο να το πετύχουμε διότι έχουμε μεγάλη πληθώρα ανθρώπων νέων και ικανών.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του επιτίμου Προέδρου της Νέας Δημοκρατίας κ. Μητσοτάκη)

Κύριε Πρόεδρε, τελευταία μου παρατήρηση. Μου δώσατε μόνο τρία λεπτά παραπάνω. Τελειώνω αμέσως.

Η τελευταία μου παρατήρηση, λοιπόν, είναι ότι υπάρχει πολύ

ανθρώπινο υλικό. Πέραν αυτών των ανθρώπων, τους οποίους γνωρίζουμε, με τους οποίους συναλλασσόμαστε, οι οποίοι εκφράζουν αυτήν την ώρα τους ανθρώπους που βρίσκονται κατά κάποιον τρόπο στη συνδικαλιστική ηγεσία και εκφράζουν αυτούς που είναι, αν θέλετε, οι βολεμένοι, τα «ρετιρέ», αν θέλετε, που έλεγε ο μακαρίτης ο Ανδρέας Παπανδρέου. Υπάρχουν δεκάδες χιλιάδες νέοι Έλληνες, οι οποίοι δεν έχουν υπό τον ήλιο μοίρα. Να τους δώσετε τη δυνατότητα και αυτοί να διαγωνιστούν για να πάρουν μια θέση στο δημόσιο.

Αν παρατηρήσετε, κύριε Πρόεδρε -το λέω γιατί είναι πολύ ουσιαστές- οι περισσότερες εφημερίδες τον τελευταίο καιρό, οι οποίες έχουν τρομακτική κρίση, έχουν ως πρώτους τίτλους πού γίνονται διαγωνισμοί στο δημόσιο. Διότι υπάρχουν δεκάδες χιλιάδες, εκατοντάδες χιλιάδες Ελλήνων, οι οποίοι δεν έχουν υπό τον ήλιο μοίρα και τους οποίους με την πολιτική την οποία κάνουμε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Καλώς, κύριε Μητσotάκη.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Διότι αυτούς δεν τους ξέρουμε.

Αυτό είναι το μήνυμα, κύριε Πρόεδρε, το οποίο όχι μόνο η Κυβέρνηση, αλλά όλα τα πολιτικά κόμματα, όλοι μας πρέπει να πάrouμε.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Εγώ χαίρομαι ειλικρινά για την τοποθέτηση του κ. Κωνσταντόπουλου. Κατ' αρχήν δέχομαι, κύριε Κωνσταντόπουλε, όσα είπατε. Να αξιοποιηθεί δηλαδή η εμπειρία του Συνηγόρου του Πολίτη. Πριν να μου το πείτε εγώ είπα στο Βήμα ότι θα πάρω πρωτοβουλία να δώσω κι εγώ τη μάχη στην Κυβέρνηση. Γιατί τα περισσότερα απ' αυτά είναι πολλά, λεπτομερειακά θέματα, μικρά, που είναι σημαντικά για την καθημερινότητα και που είναι πολύ δύσκολο στη συνολική λειτουργία ενός Υπουργείου να γίνουν αμέσως κατανοητά. Θα δώσω μάχη γι αυτό, να γίνει πραγματική αξιοποίηση.

Χαίρομαι ειλικρινά για την τοποθέτηση του κ. Κωνσταντόπουλου. Κατ' αρχήν δέχομαι, κύριε Κωνσταντόπουλε, όσα είπατε. Να αξιοποιηθεί δηλαδή η εμπειρία του Συνηγόρου του Πολίτη. Πριν να μου το πείτε εγώ είπα στο Βήμα ότι θα πάρω πρωτοβουλία να δώσω κι εγώ τη μάχη στην Κυβέρνηση. Γιατί τα περισσότερα απ' αυτά είναι πολλά, λεπτομερειακά θέματα, μικρά, που είναι σημαντικά για την καθημερινότητα και που είναι πολύ δύσκολο στη συνολική λειτουργία ενός Υπουργείου να γίνουν αμέσως κατανοητά. Θα δώσω μάχη γι αυτό, να γίνει πραγματική αξιοποίηση.

Υπάρχει μια ολόκληρη διαδικασία που συζητήθηκε στα πλαίσια της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που αφορά στην πολυνομία, στην κωδικοποίηση και σε όλα αυτά τα κανονιστικά θέματα. Εκεί υπάρχει μια προσπάθεια που γίνεται από το ίδιο το Υπουργικό Συμβούλιο. Και τα θέματα του εκδημοκρατισμού κανείς δεν τα αμφισβητεί. Εξάλλου όλες οι τομές που ανέφερα είναι γι' αυτό. Άρα, εγώ κάνω αποδεκτές όλες τις προτάσεις που λέτε. Εκείνο όμως που θέλω να σας πω αναγνωρίζοντας τη μεγάλη απόσταση που υπάρχει ανάμεσα στην καθημερινότητα του πολίτη και στη λειτουργία του κράτους, της πολιτείας και της πολιτικής είναι ότι αυτή η απόσταση θα ήταν χαώδης και δεν θα μιλούσαμε σήμερα για θετικό έργο και θετική πορεία του Συνηγόρου του Πολίτη, το περιβάλλον της λειτουργίας του οποίου το διαμορφώνει και η ίδια η κυβερνητική πολιτική.

Θέλω να πω δηλαδή ότι τα πράγματα δεν είναι ή μαύρο ή άσπρο. Τα πράγματα ακολουθούν μια τροχιά. Εμείς θεσμοθετήσαμε τις ανεξάρτητες αρχές και προσπαθήσαμε να τους δώσουμε υπόσταση. Και αυτό το πράγμα το κάνουμε. Αναγνωρίστε αυτήν τη θετική πορεία και κάντε την κριτική σας για όλα τα κακώς κείμενα που υπάρχουν παντού.

Σε ό,τι αφορά στο θέμα της αξιοκρατίας και της ιεραρχίας ήθελα να πω στον αξιότιμο επίτιμο Πρόεδρο της Νέας Δημοκρατίας, επειδή ανέφερε ότι στη δεκαετία του 1980 καταργήθηκε η αξιοκρατία και η ιεραρχία, ότι καταργήθηκε πράγματι η ιεραρχία και ίσως υπερβολικά γιατί αξιοκρατία δεν υπήρχε. Όλες οι τομές που ήταν να γίνουν εκεί, εκεί υπήρχε αποκλεισμός.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Έτσι νομίζετε.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Εκεί υπήρχε απο-

κλεισμός.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Αφήστε το αυτό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Ήταν κράτος λίγων Ελλήνων. Η συντριπτική πλειοψηφία των εργαζομένων και του λαού ήταν εκτός του κράτους εκείνης της εποχής.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Μεταμεληθείτε τουλάχιστον.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Εγώ δεν φωνάζω, κύριε Πολύδωρα. Θα τα πείτε τώρα.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Διαλύσατε τη Δημόσια Διοίκηση. Έλεος!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Σας παρακαλώ, κύριε Πολύδωρα. Ούτως ή άλλως θα διαδεχθείτε στο Βήμα τον κ. Σκανδαλίδη.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ: Να μας πουν πόση σαβούρα μπήκε το 1992...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Σας παρακαλώ, κύριε Κουρουμπλή.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΣΚΑΝΔΑΛΙΔΗΣ (Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Κύριε Πρόεδρε, σε ό,τι αφορά στο θέμα του Ανώτατου Συμβουλίου Επιλογής Προσωπικού πρέπει να πω ότι αποτέλεσε κορυφαία πράξη της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ μετά την Κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας του 1993. Και ως θεσμός που έγινε από το ΠΑΣΟΚ εμείς εγγυώμαστε και την πορεία του και τη λειτουργία και την εγκαθίδρυσή του με τον ίδιο τρόπο που θα εγκαθιδρυθούν και όλες οι ανεξάρτητες αρχές.

Μπορώ να συμφωνήσω μαζί σας, ότι τα βήματα που έγιναν στο Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο ή σε άλλα θέματα που έχουμε θεσπίσει δεν ήταν ακόμα τόσο σημαντικά, τόσο μεγάλα και τόσο γρήγορα. Όμως στο ΑΣΕΠ δώσαμε και δίνουμε μάχη, σε μια εποχή όπου στο παρασκήνιο η παρατάξη σας έλεγε ότι θα το καταργήσει την επομένη των εκλογών εάν ερχόταν στην Κυβέρνηση, να το κρατήσουμε, να το στηρίξουμε και να το ενισχύσουμε τώρα και αποκεντρώνοντάς το και επιταχύνοντας τις διαδικασίες και διευρύνοντας τη λειτουργία του όσο είναι δυνατόν.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Πολύδωρας έχει το λόγο.

ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ: Όπως έλεγαν για τους Βουρβώνους, ουδέν ελθμονήσατε, ουδέν εδιδάχθητε. Γεμίσατε τη Δημόσια Διοίκηση, έπρεπε να μεταμεληθείτε, διότι κοινή είναι η μοίρα του τόπου με διαλελυμένη τη Δημόσια Διοίκηση. Και το κόστος το πληρώνει ο λαός και η κοινωνία μας.

Αντί να συλλέξετε το διοικητικό υλικό που προέκυψε από άποψη καθαρά διοικητικής επιστήμης, από την κατάργηση των γενικών διευθυντών, από την κατάργηση των επιθεωρητών, από την κατάργηση της βαθμολογίας και της εσωτερικής ιεραρχίας μέσα στη Δημόσια Διοίκηση και να εκτιμήσετε αυτό το υλικό, έτσι ώστε με ειλικρίνεια να πείτε ένα «μεταμελούμεθα», φτιάχνετε κατασκευές, ιδεολογήματα, άλλοι, ότι δηλαδή, δεν υπήρχε αξιοκρατία, ότι δεν θα μπορούσατε να συνεργαστείτε με τους γενικούς διευθυντές που υπήρχαν και η ιστορία σας διέψευσε. Δηλαδή, η αποτυχία ήταν οικτρά. Και κάνουμε ολόκληρο κόπο με διάφορα ψευδώνυμα, για να φέρουμε τον επιθεωρητή στα δημοτικά, στα γυμνάσια και στα λύκεια, δηλαδή, στοιχειώδους και μέσης εκπαίδευσης.

Ανοίγει διάλογος για το πώς θα γίνει ο λεγόμενος εκπαιδευτικός σύμβουλος και φτιάχνουμε κριτήρια και μοριοδοτήσεις. Αυτό είναι το πρόβλημα. Και ενώ έχει γίνει μπάχαλο η Δημόσια Διοίκηση από την έλλειψη της εσωτερικής λειτουργικότητας, κύριοι συνάδελφοι, καταφεύγουμε στη δημιουργία εξωτερικών θεσμών. Έχω λογαριάσει πάρα πάνω από δέκα και τα έχω αναφέρει στη Βουλή σε άλλες συζητήσεις εξωπληρεσιακά ελεγκτικά όργανα, όπως είναι παραδείγματος χάρι η Διεύθυνση Εσωτερικών Υποθέσεων της Αστυνομίας ή το ΣΔΟΕ ή η Υπηρεσία των Τελωνείων. Είναι εξωθεσμικά και έχει μείνει ο κορμός ακόμα και σήμερα της διοικητικής μηχανής χωρίς εσωτερική άρθρωση, διοικητική articulation. Δηλαδή ο Πήτερ Γκράτερ ο

πατέρας του σύγχρονου μανάτζμεντ για όσους ενασχολούνται λέει «στους δύο η ιεραρχία γεννάται». Στους δύο! Δεν είναι ανάγκη να συνοδεύεται η έννοια της ιεραρχίας με την έννοια του καταναγκασμού. Αυτό είναι λάθος της διοικητικής επιστήμης. Αλλά η ιεραρχία στους δύο γεννάται.

Καλή είναι η αρχή της δημοκρατικότητας, της ισοτιμίας, της ισονομίας, της ισηγορίας, αλλά φθάνουμε στο διοικητικό δια ταύτα και στα είκοσι χρόνια διαλύθηκε το κράτος. Και όταν διαλύεται το κράτος, δηλαδή, λαός, χώρα, εξουσία, κυρίως μας ενδιαφέρει για το τρίτο, οι συντεταγμένες μορφές εξουσίας, δεν θεραπεύεται με θεσμικά παραμύγια, όσο ευδόκιμα και να είναι, όπως είναι η περίπτωση του Συνηγόρου του Πολίτη, του μονοπρόσωπου οργάνου με το επιτελείο του, πράγμα που συζητούμε σήμερα ή άλλα όργανα όπως είναι το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης.

Η σκέψη μας πρέπει να στραφεί προς την κατεύθυνση της αναδιατάξεως του κράτους, της επανίδρυσης της Δημόσιας Διοίκησης. Παραδείγματος χάρις το άρθρο 15 του Συντάγματος είναι πολύ σοφό και ευθύβολο άρθρο.

Η ραδιοφωνία και η τηλεόραση τελεί –και δεν αναθεωρήθηκε αυτό– υπό τον άμεσο έλεγχο του κράτους. Διαφέρει από τον έντυπο λόγο, διαφέρει από τις διατάξεις του προηγούμενου άρθρου. Τελεί, λοιπόν, κάτω από τον άμεσο έλεγχο του κράτους.

Επειδή τέτοια είναι η δύναμη του ηλεκτρονικού μέσου, της μικρής οθόνης κλπ. ευθύβολα, εύστοχα ο συνταγματικός νομοθέτης του 1975 κάνει τη διάκριση και επικαλείται λύση του άμεσου ελέγχου του κράτους. Φοβάται το κράτος νομοθετική και διοικητική, εκτελεστική εξουσία και καταφεύγει δειλά –το βαπτίζει κιόλας ότι είναι εκσυγχρονισμός, εκδημοκρατικοποίηση– στην ανεξάρτητη διοικητική αρχή.

Βλέπετε την ανισότητα των όρων; Απαίτηση συνταγματική ο άμεσος κρατικός έλεγχος. Η λύση που βρίσκει η εκτελεστική και η νομοθετική εξουσία είναι το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο; Αυτό έχει –και τη νομιμοποίηση του την παρέχουμε εμείς– τη δυνατότητα και τελικά τη διοικητική εξουσία, ώστε να ασκήσει αυτό που επιτάσσει το Σύνταγμα και για το οποίο έγινε η εκχώρηση; Δεν την έχει. Ζητούμε παρά ταύτα, όπως λέχθηκε από τον κ. Μητσοτάκη, να τακτοποιηθεί το ζήτημα της συμμορφώσεως της διοικήσεως με τον κανονιστικό νόμο για τη συγκρότηση του νέου Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, όπως λέει το αναθεωρημένο Σύνταγμα.

Εμείς αισθανόμαστε ευτυχείς, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, που προκάλεσαμε τη συζήτηση αυτή. Ο σκοπός αυτής της προκλήσεως της αιτήσεως για συζήτηση ήταν σαφής και τον λέμε και τώρα ρητά: Θέλουμε με τη συζήτηση αυτή να αξιοποιήσουμε την έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη στο μέγιστο δυνατό βαθμό αποδεχόμενοι την επιτυχία του θεσμού, τις αρετές που εμπεριέχονται στη φυσιογνωμία, στην υπόσταση του θεσμού και στο τελικό αποτέλεσμα όπως έρχεται στην έκθεση. Κυρίως μας ενδιαφέρει να επαινέσουμε το γεγονός ότι ο Συνήγορος του Πολίτη κινείται στη σωστή φιλοσοφική ή ιδεολογική κατεύθυνση διοικητικής επιστήμης, δηλαδή αναπτύσσει, εφευρίσκει και εφαρμόζει μορφές συνεργασίας, συνδιαλλαγής, συμβουλής, δηλαδή να λειτουργεί σαν συμβουλευτικό σώμα και τελικά μια οιονεί διαιτητική λειτουργία και δράση. Είναι πράγματι δημοκρατικό, είναι πράγματι μέσα στην εποχή, μέσα στις απαιτήσεις των καιρών αυτή η αξία, η αρετή του θεσμού της ανεξάρτητης διοικητικής αρχής του Συνηγόρου του Πολίτη.

Θέλουμε ειδικά να τονίσουμε ότι όταν εισηγείται ο Συνήγορος του Πολίτη πρέπει η διοίκηση να συμμορφώνεται, να συλλέγει αυτό το πολύτιμο υλικό. Και δεν έχω κανένα λόγο να αντιλέξω ότι δεν θα το πράξει έτσι –η Κυβέρνηση το είπε– αλλά επικαλούμαι το ανάλογο ότι έχουμε την περίπτωση της μη συμμορφώσεως της διοικήσεως προς τις αποφάσεις των δικαστηρίων. Και ταλανίζεται η νομική επιστήμη και η νομική πράξη με αυτό το μέγα θέμα που επίσης κατοχυρώθηκε στο αναθεωρημένο Σύνταγμα. Κατά μείζονα λόγο υπάρχει ευθύνη για συμμόρφωση της διοικήσεως –και όταν λέμε διοίκησης στην προκειμένη προσαρμογή θέλουμε να έχουμε την εκτελεστική εξουσία και τη νομοθετική– στις υποδείξεις του Συνηγόρου του Πολί-

τη όσον αφορά το θεσμικό μέρος. Πρέπει η νομοθετική και εκτελεστική εξουσία να λαμβάνουν σοβαρά υπόψη τις υποδείξεις του Συνηγόρου του Πολίτη. Είναι πολύτιμη η συμβολή γιατί είναι, θα λέγαμε, η σπουδή και η εξέταση των συμβαινόντων στη γραμμή των πράξεων της διοικητικής μηχανής. Ό,τι συμβαίνει στη γραμμή των πράξεων της διοικητικής μηχανής έχουμε την ευτυχή διαδικαστική λειτουργία να τα συλλαμβάνει εν πολλοίς ο Συνήγορος του Πολίτη, να τα καταγράφει στην έκθεση και να τα εισηγείται με την μορφή των εισηγήσεων για πράξη νομοθετική ή διοικητική προς τη διοίκηση.

Επιμένουμε η διοίκηση, η νομοθετική και εκτελεστική εξουσία, να συμμορφώνεται στο θεσμικό επίπεδο προς τις αποφάσεις, εισηγήσεις, ευρήματα του Συνηγόρου του Πολίτη.

Επίσης, να θυμηθούμε την έννοια της καταστολής. Όταν παραδειγματος χάρις ο Συνήγορος του Πολίτη διαπιστώνει ευθείες παραβάσεις, θέλουμε μια κυβέρνηση με νεύρο, όχι να τις στέλνει στο χρονοντούλαπο της ιστορίας ή να τις βάζει στο ράφι, αλλά να αντιλαμβάνεται.

Εδώ έχουμε πολιτικό ζήτημα. Ούτε επί των ερωτήσεων και επερωτήσεων μας δεν επιλαμβάνεται η διοίκηση. Οι απαντήσεις που λαμβάνουμε είναι «με άλλα λόγια να αγαπιόμαστε», ενώ θα έπρεπε η Κυβέρνηση να τείνει ευήκοον ους προς την αίτηση που εγείρεται από την ερώτηση και να προβαίνει αμέσως σε κυρώσεις διοικητικού χαρακτήρα πάνω στους παράσπονδους διοικητικούς υπαλλήλους ή κυβερνητικά στελέχη.

Η ίδια αρρυθμία παρατηρείται επί των προτάσεων που κάνει η έκθεση του πολίτη για κυρωτικές επιπτώσεις πάνω σε παραβάσεις. Τι να τις κάνω τις εστίες της διαφθοράς που ευρισκονται και επισημαίνονται εύστοχα, στην πολεοδομία, στα ΚΤΕΟ, στο ΙΚΑ κλπ., εάν δεν συνοδεύονται από κληρωτικές διαδικασίες. Η προκάτοχός σας Υπουργός, κα Παπανδρέου, είχε επικαλεσθεί επτακόσιες εκκρεμούσες υποθέσεις Πειθαρχικού και Ποινικού Δικαίου. Τι απέγινε με αυτές;

Εμείς ως Νέα Δημοκρατία, θα προχωρήσουμε και θα παρακολουθήσουμε την τύχη όλων των παραπεμφθειών υποθέσεων. Για παράδειγμα πολλές υποθέσεις έχουν παραπεμφθεί από το ΑΣΕΠ στη Δικαιοσύνη. Το ΑΣΕΠ πρέπει να λειτουργεί τίμια και όχι προσχηματικά. Δέχεται και κάπου ανακαλύπτονται στην πορεία πλαστά πιστοποιητικά σπουδών ή ανύπαρκτοι τίτλοι σπουδών ή άλλα στοιχεία για τα μόρια. Εάν δεχθούμε ότι μηχανιστικά δεν υπάρχει τιμωρία, τα ανακαλύπτει δεν τα ανακαλύπτει και θέλουμε να πούμε ότι λειτουργούν διαγωνισμοί και μοριοδοτήσεις στο ΑΣΕΠ έχουμε επιτύχει τον ευτελισμό της ίδιας της αξιοκρατικής διαδικασίας για τις προσλήψεις μέσω του ΑΣΕΠ.

Τα ευρήματα της έκθεσης είναι πολύτιμα όσον αφορά στο οικονομικό έγκλημα. Το οικονομικό έγκλημα πολλές φορές όπως το συλλαμβάνει η απόχη του Συνηγόρου του Πολίτη, είναι πολύ δεύτερο. Θυμίζει αυτό που είπε ο Ελεuthérios Βενιζέλος για το νόμο που μοιάζει με τον ιστό της αράχνης που παραβιάζεται από τα μεγάλα έντομα και συλλαμβάνει μόνο τα μικρά. Θέλουμε σε κάθε περίπτωση να παταχθεί η διαφθορά από την κορυφή μέχρι την βάση. Θέλουμε πνεύμα ηθικής και εντιμότητας, αλλά και ευόρκου αποδόσεως στη διαχείριση του δημοσίου χρήματος να επικρατεί από την κορυφή μέχρι τη βάση. Να μην γίνει συρμός το ρητό που επικρατούσε στους χρόνους της παρακμής της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας όταν οι φοροεισπράκτορες έλεγαν «το ταμείο του Πάτισα είναι θάλασσα πλατιά και όποιος δεν πίνει από αυτό είναι χείρονας».

Σε μια ευνομούμενη πολιτεία αυτό πρέπει να αποκλειστεί και ταυτόχρονα η τιμωρία να είναι η οδός, η μέθοδος με την οποία θα δείξει και η Κυβέρνηση ότι πράγματι είναι φύλακας και σέβεται το δημόσιο χρήμα και τον ιδρώτα του ελληνικού λαού. Δυστυχώς, όμως, ερχόμαστε από πλευράς ΠΑΣΟΚ σε εφαρμογή της προκλητικής ρήτρας του Ανδρέα Παπανδρέου, είπαμε να κάνει ένα δωράκι στον εαυτό του, αλλά όχι και 500 εκατομμύρια. Και δυστυχώς, αυτό το κλίμα της εκτεταμένης συνενοχής, η πιάτσα λέει ότι αφήνουν την ατιμωρησία στους μικρούς για να έχουν ευχέρεια ατιμωρησίας και οι μεγάλοι. Αυτό πρέπει να παταχθεί, εάν μπορείτε να το πατάξετε, γιατί νομίζω ότι σας συμπαρασύρει σαν κλίμα και σαν έθος, σε μια κατρακύλα που

δεν παίρνει σωτηρία.

Μ' όλα ταύτα η έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη είναι εργαλείο για μας, για όλους βέβαια σ' αυτήν την Αίθουσα και στην Κυβέρνηση του μέλλοντος, έτσι ώστε συστηματικά, μεθοδικά, υπεύθυνα να επιβάλουμε τον ηθικό κανόνα στη δημοκρατία.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Ο κ. Καστανίδης, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ, έχει το λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, συζητούμε θέμα εξαιρετικά σημαντικό όπως είναι η λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης, με αφορμή την ετήσια έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη. Θεωρώ ότι η πιο σπουδαία διοικητική μεταρρύθμιση τα τελευταία χρόνια είναι η σύσταση αυτής της συγκεκριμένης ανεξάρτητης διοικητικής αρχής.

Όταν το φθινόπωρο του 1995 ως Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης συνέτασσα το νομοσχέδιο για τη συγκρότηση της αρχής που θα ανελάμβανε τη διαμεσολάβηση μεταξύ...

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι, λίγο ησυχία! Ας σεβαστούμε τον ομιλητή.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Όταν, λοιπόν, επαναλαμβάνω, το φθινόπωρο του 1995 ως Αναπληρωτής Υπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης συνέτασσα το νομοσχέδιο για τη δημιουργία της αρχής που θα ανελάμβανε το ρόλο της διαμεσολάβησης μεταξύ διοίκησης και πολιτών, προκειμένου να αντιμετωπισθούν φαινόμενα κακοδιοίκησης και ονοματοδοτούσα την αρχή αυτή με το όνομα που σήμερα φέρει, ειλικρινώς δεν φανταζόμουν ότι λίγα χρόνια αργότερα το σύνολο των πολιτικών κομμάτων (θα ανεγνώριζε με παρησία το κύρος του θεσμού, καθώς επίσης και την επιτυχία της μέχρι τώρα λειτουργίας του. Γι' αυτό αισθάνομαι εξαιρετικά ευτυχής.

Ο Συνήγορος του Πολίτη πέτυχε, όπως είπε ο επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, διότι στελεχώθηκε από πρόσωπα υψηλού κύρους. Προσθέτω ότι η επιτυχία του οφείλεται στο επαρκές θεσμικό πλαίσιο που διέπει τη λειτουργία που καθώς επίσης και στο ότι είναι η μοναδική ανεξάρτητη αρχή γενικής αρμοδιότητας. Όλες οι υπόλοιπες αρχές είναι αρχές θεματικής αρμοδιότητας, ειδικής αρμοδιότητας, ενώ αυτή η αρχή έχει αρμοδιότητα σχεδόν για το σύνολο του δημοσίου.

Νομίζω ότι η συζήτησή μας σήμερα μπορεί να αποβεί εξαιρετικά επωφελής, διότι έχει ένα πνεύμα μεγαλύτερης ελευθερίας, καθ' ότι κανείς από τους συναδέλφους Βουλευτές δεν αισθάνεται την υποχρέωση είτε της ψηφίσεως είτε της καταψηφίσεως ενός νομοσχεδίου.

Και αυτό το πνεύμα ελευθερίας στη συζήτησή μας πρέπει να αξιοποιήσουμε, προκειμένου να καταλήξουμε, βοηθούμενοι από την Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη, στα ορθά συμπεράσματα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ανήκω σε αυτούς που πιστεύουν ότι τα τελευταία χρόνια η Δημόσια Διοίκηση, παρά τις επιμέρους προσπάθειες, δεν βελτιώθηκε. Θεωρώ, αντιθέτως, ότι σε ορισμένους τομείς έγιναν βήματα προς τα πίσω. Αυτό οφείλεται κατά την άποψή μου σε σειρά λόγων τους οποίους οφείλω να κατονομάσω.

Πρώτον, ο μεταρρυθμιστικός ρυθμός των προσπαθειών είναι πολύ αργός, με αποτέλεσμα να απορροφώνται από την αδράνεια και τη γραφειοκρατία της διοίκησης τα μέτρα τα οποία κάθε φορά η Κυβέρνηση αποφασίζει ότι θέλει να εφαρμόσει.

Δεύτερον, παρατηρούνται συχνές μεταβολές στην πολιτική βούληση όχι από κυβέρνηση σε κυβέρνηση, αλλά από Υπουργό σε Υπουργό της ίδιας κυβέρνησης.

Τρίτον, είναι πολύ σημαντικό αυτό που περιλαμβάνονται στην Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη. Ο Συνήγορος του Πολίτη επισημαίνει ότι ο βασικός λόγος εξαιτίας του οποίου παρατηρούνται φαινόμενα δυσλειτουργίας είναι ότι αδρανούν ή είναι χαλαροί οι εσωτερικοί μηχανισμοί πειθαρχικού ελέγχου. Αυτό έχει δημιουργήσει ένα κλίμα χαλαρότητας που εκμεταλλεύεται

κάποιος ο οποίος δεν θέλει να ασκήσει τα καθήκοντά του με τον τρόπο που ο νόμος επιβάλλει.

Το εκκρεμές χτύπησε στη διάρκεια των τελευταίων τριάντα περίπου χρόνων σε δύο ακραία σημεία. Από το καθεστώς του εξαιρετικά αυταρχικού επιθεωρητισμού, που ήταν αναγκαίο να εκδημοκρατιστεί, περάσαμε σταδιακά, στη διάρκεια της δεκαετίας του '80, στο καθεστώς μόνο των προνομίων και των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων στην διοίκηση. Όσο αναγκαίο ήταν να φύγουμε από το καθεστώς του αυταρχισμού, που παρατηρείτο για πολλές δεκαετίες στο εσωτερικό της διοίκησης, άλλο τόσο αναγκαίο είναι σήμερα να ισορροπήσουμε και να απομακρυνθούμε από το καθεστώς των προνομίων, της ανομίας και των ατελειών των συνδικαλιστικών ελευθεριών. Σωστά επισημάνθηκε ότι κανένα διοικητικό σύστημα δεν μπορεί να λειτουργεί και να αποδώσει, όταν είναι αναξιολόγητο και άκριτο.

Οφείλω, βεβαίως, να διαφωνήσω με την παρατήρηση, που νομίζω ότι ο Επίτιμος Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας έκανε, ότι δηλαδή καταργήθηκε με τον επιθεωρητισμό και η αξιοκρατία. Η αλήθεια είναι ότι όλες οι μεταπολεμικές εκθέσεις από το Βαρβαρέσο μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του '60 στην Έκθεση Λαγκρόντ, επισήμαιναν ότι ένας από τους βασικούς λόγους των δεινών της Δημόσιας Διοίκησης ήταν τότε η αναξιοκρατία.

Συνεπώς με την κατάργηση του καθεστώτος του αυταρχισμού δεν σημαίνει ότι καταργήθηκε και η αξιοκρατία. Αντιθέτως...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Πήγαμε στο χειρότερο σίγουρα.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Είπα, κύριε Πρόεδρε, ότι για σειρά λόγων που τώρα αναπτύσσω έγιναν σε ορισμένους τομείς βήματα προς τα πίσω.

Θα πρέπει, λοιπόν, να αποκαταστήσουμε στο εσωτερικό της Δημόσιας Διοίκησης ένα κλίμα μεγαλύτερης πειθαρχίας, αυστηρής και λιτής διαχείρισης των δημοσίων πόρων και μεγαλύτερης αποτελεσματικότητας στην διοικητική δράση. Μπορεί αυτό να επιτευχθεί.

Η πρώτη κίνηση μας πρέπει να είναι στο συμβολικό πεδίο, στο κλίμα, στην ατμόσφαιρα. Μπορεί να μην το λείει ευθέως η έκθεση, αλλά πιστεύω ότι αν κανείς αναγνώσει πίσω από τις γραμμές, μπορεί να το αντιληφθεί.

Η πρώτη αρχή για να επανέλθει ένα καθεστώς εσωτερικής πειθαρχίας, αυστηρής και διαφανούς διαχείρισης των πόρων στη Δημόσια Διοίκηση, είναι το παράδειγμα προς μίμηση.

Οφείλω να πω, κύριε Υπουργέ, ότι οι πρώτοι που πρέπει να σηματοδοτούν ένα τέτοιο κλίμα είναι οι επικεφαλής των Υπουργείων, των δημόσιων οργανισμών, δηλαδή, οι κρατικοί αξιωματούχοι που βρίσκονται στην κορυφή της πυραμίδας.

Δεύτερον, θα συμφωνήσω με αυτούς -είμαι από τους πρώτους που το έχω πει- που ισχυρίζονται ότι πρέπει να ενισχυθεί η αρμοδιότητα του Συνηγόρου του Πολίτη. Αν σε άλλες χώρες η αρχή διαμεσολάβησης δεν έχει ενδεχομένως κυρωτικές εξουσίες, δεν σημαίνει ότι αυτό πρέπει να ισχύει και στη χώρα μας. Υποστηρίζω ότι ο Συνήγορος του Πολίτη πρέπει να αποκτήσει ίδια εξουσία ελέγχου. Μπορεί, σύμφωνα με τον ν. 2477, να έχει τη δυνατότητα προκλήσεως πειθαρχικής δίωξης, αλλά είναι γνωστό ότι δεν μπορεί να ελέγξει τα αποτελέσματα της δίωξης.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι ο Συνήγορος του Πολίτη θα πρέπει να αποκτήσει τη δυνατότητα να ελέγχει τα αποτελέσματα της πειθαρχικής δίωξης, να έχει δηλαδή κυρωτική εξουσία.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ: Στην πορεία να το δούμε αυτό.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΣΤΑΝΙΔΗΣ: Να το δούμε, αλλά είναι μια βασική αρχή, κατά την άποψή μου, κύριε Πρόεδρε.

Γιατί έγινε ο Συνήγορος του Πολίτη; Για τον ίδιο λόγο που δημιουργήθηκε ο Ombudsman στη Σουηδία ή ο «διαμεσολαβητής» στη Βρετανία. Αναγνώρισαν τα κράτη, οι κυβερνήσεις, ότι οι εσωτερικοί μηχανισμοί ελέγχουν στη Δημόσια Διοίκηση δεν είναι επαρκείς για να εξασφαλίσουν αποτελεσματικότητα στη διοικητική δράση, σεβασμό του νόμου και προστασία των δικαιωμάτων του πολίτη. Αισθάνθηκαν ότι έπρεπε να εξεύρουν εξωτερικούς προς τη

Δημόσια Διοίκηση μηχανισμούς. Ε, λοιπόν, αν σ' αυτήν τη γενική ratio για τη δημιουργία του Συνηγόρου του Πολίτη, προσθέσουμε και την ανάγκη να επανέλθει το κλίμα αυστηρότητας και πειθαρχίας στο εσωτερικό της Δημόσιας Διοίκησης, τότε πρέπει να εξοπλίσουμε το Συνήγορο του Πολίτη και με κυρωτικές αρμοδιότητες..

Θεωρώ ότι είναι θετικό το βήμα που κάνει σήμερα ο Υπουργός Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης να αποδεχθεί σειρά προτάσεων από αυτές που διατυπώνει ο Συνήγορος του Πολίτη, οι οποίες στα πλαίσια μιας θεσμικής διαδικασίας που θα συμφωνηθεί, θα οδηγήσουν σε συγκεκριμένο νομοθετικό αποτέλεσμα για τη βελτίωση της Δημόσιας Διοίκησης.

Ένα από τα μεγάλα προβλήματα που προστέθηκαν τα τελευταία χρόνια στη Δημόσια Διοίκηση είναι και το ακόλουθο: Όσο γίνεται πιο περίπλοκη η διαχείριση των δημοσίων υποθέσεων, όσο η διοικητική πράξη πρέπει να ασχολείται με διαρκώς πιο περίπλοκα προβλήματα, τόσο περισσότερο καθίστατο προφανής η αδυναμία της Δημόσιας Διοίκησης να ασχοληθεί με αυτά τα προβλήματα.

Η επιλογή που έγινε από τις κυβερνήσεις τα τελευταία χρόνια και αποδείχθηκε προβληματική ήταν η ακόλουθη: Αντί να στηριχούμε σε προβληματικούς υπάρχοντες κρατικούς μηχανισμούς, δημιουργούμε δίπλα σε αυτούς νεότερους. Δείτε, παραδείγματος χάριν, τους συμβούλους διαχείρισης που ανέλαβαν τη διαχείριση πολλών δημοσίων έργων ή την εκτέλεση αναπτυξιακών προγραμμάτων, όπως π.χ. τους συμβούλους διαχείρισης στην ΕΡΓΟΣΕ, ή νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου που ιδρύθηκαν για τη διαχείριση ad hoc υποθέσεων, τις οποίες κατά την άποψη των κυβερνήσεων δεν μπορούσαν να διαχειριστούν οι υπάρχοντες κρατικοί μηχανισμοί. Αποτέλεσμα: Ενώ έπρεπε να εισαχθούν στους υπάρχοντες κρατικούς μηχανισμούς τεχνολογικές καινοτομίες και νέες καινοτόμες εκπαιδευτικές διαδικασίες που να προετοιμάζουν το δημόσιο υπάλληλο, τροφοδοτούσαν με τεχνολογικές και διοικητικές καινοτομίες και νέες τεχνογνωσίες τους νέους θεσμούς.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Γ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ)

Έτσι η παραδοσιακή διοικητική μηχανή έμενε πίσω, όσο αθροίζονταν δίπλα σε αυτή με νέες αρμοδιότητες νέοι διοικητικοί θεσμοί. Αυτό το πρόβλημα πρέπει να το αντιμετωπίσουμε με την τεχνολογική, οργανωτική και διαρκή επιμορφωτική στήριξη της παραδοσιακής διοίκησης, ώστε να μπορεί να ασχοληθεί επαρκώς με τις σύγχρονες και περίπλοκες διοικητικές υποθέσεις.

Η ίδρυση του Εθνικού Κέντρου Δημόσιας Διοίκησης, πριν από μία εικοσαετία περίπου, υπηρετούσε την ανάγκη να ενισχυθεί το διοικητικό μας σύστημα με εσωτερικούς μηχανισμούς εκπαίδευσης και επιμόρφωσης που να βελτιώνουν τις επιδόσεις των δημοσίων υπαλλήλων. Αλλά το Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης τα τελευταία χρόνια γνώρισε μια στασιμότητα. Συνεπώς επείγει να ασχοληθούμε και πάλι με το θέμα αυτό.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η λειτουργία του κράτους, οι επιδόσεις της Δημόσιας Διοίκησης, είναι ένα από τα σοβαρότερα προβλήματα του νεοελληνικού δημόσιου βίου. Κανένα αναπτυξιακό αποτέλεσμα, οικονομικό, κοινωνικό ή πολιτισμικό δεν μπορεί να επιτευχθεί αν δεν υπάρξει μια συγκλονιστική μεταβολή στη λειτουργία του κράτους.

Θεωρώ ότι η σημερινή συζήτηση μπορεί να προσφέρει τα μέγιστα. Θεωρώ ότι είναι θετικό το γεγονός ότι η Κυβέρνηση, διά του Υπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, αποδέχεται τη δημιουργία διακομματικών επιτροπών που, σε συνεργασία με το Συνήγορο του Πολίτη ή το Συμβούλιο Διοικητικής Μεταρρύθμισης, θα ασχοληθεί με την ανάγκη ραγδαίων μεταβολών στο κράτος και τη λειτουργία του.

Μ' αυτήν την έννοια, ας εκμεταλλευθούμε όλοι το θετικό κλίμα συνεννόησης και συναίνεσης που διαμορφώνεται και, μακράν της πολιτικής σκοπιμότητας και των κομματικών αντιδίων, ας συνεισφέρουμε στο καλό της Δημόσιας Διοίκησης.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Λεωνίδας Τζανής έχει το λόγο.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΤΖΑΝΗΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, οφείλω να ξεκινήσω κι εγώ εκφράζοντας τη μεγάλη ικανοποίησή μου για τη θετική λειτουργία του Συνηγόρου του Πολίτη στα χρόνια της μέχρι τώρα λειτουργίας του και μπορώ να καταθέσω και την προσωπική μου άποψη για τον άφογο τρόπο διεξαγωγής των καθηκόντων του κ. Διαμαντούρου κατά τους τριάντα τρεις μήνες της παρουσίας μου στο Υπουργείο αλλά όχι μόνο του κ. Διαμαντούρου. Κι εδώ πρέπει να απαντήσω σε κάποια έμμεση αναφορά του κ. Μητσοτάκη, ο οποίος έκανε μια σύγκριση του τρόπου λειτουργίας του Συνηγόρου του Πολίτη με τον τρόπο λειτουργίας των άλλων ανεξάρτητων διοικητικών αρχών. Πρέπει να αναφερθώ στον θετικό τρόπο και στη λειτουργία, την πραγματικά ανεξάρτητη λειτουργία του ΑΣΕΠ και του Προέδρου του και γενικότερα των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών. Επιτρέψτε μου όμως να κάνω μια επισήμανση: ότι αυτό δεν προδίδει μόνο την αντίληψη των επιλεγέντων προσώπων –στο πρόσωπο του κ. Διαμαντούρου η επιλογή υπήρξε άριστη και στο πρόσωπο, θα έλεγα, του κ. Παπαδάκη έχει ομοίως– προδίδει και τη συμπεριφορά και την αντίληψη της Κυβέρνησης που αντιλαμβάνεται τις ανεξάρτητες διοικητικές αρχές ως πραγματικά ανεξάρτητες και τις αφήνει να κάνουν τη δουλειά τους ακώλυτα.

Αυτό νομίζω ότι πρέπει να αναγνωριστεί και από την Αξιωματική Αντιπολίτευση. Όπως επίσης πρέπει να αναγνωριστεί –εδώ επιτρέψτε μου να διαφωνήσω με συναδέλφους οι οποίοι κατέθεσαν μια εντελώς αρνητική αντίληψη για την πορεία της δημόσιας διοίκησης– ότι δεν αποτελεί αυταρέσκη διαπίστωση μόνον της Κυβέρνησης ή και μελών της Πλειοψηφίας ότι η Δημόσια Διοίκηση, παρά τα προβλήματά της, πραγματοποιεί βήματα προς τα εμπρός. Είναι και διαπίστωση που γίνεται με την έκθεση αξιολόγησης της χώρας μας από τον Ο.Ο.Σ.Α, όπου επισημαίνεται ότι παρά τις δυσλειτουργίες που παρατηρούνται στη Δημόσια Διοίκηση έχουν γίνει σημαντικά βήματα, με κύρια αναφορά μεταξύ αυτών στο ρόλο και στη λειτουργία των ανεξάρτητων διοικητικών αρχών και στην καθιέρωση του ν. 2190/1994.

Εδώ θα ανοίξω πάλι μία παρένθεση για να παρακαλέσω τον κ. Μητσοτάκη αν έχει περιπτώσεις παραβίασης του ν. 2190 αντί των γενικόλογων αναφορών, που υποθέτω άθελά του δηλητηριάζουν τις αντιλήψεις και την πίστη των πολιτών περί της εφάρμογής του ν. 2190, να τις θέσει υπόψη και της Εθνικής Αντιπροσωπείας, για να ξέρουμε ποιες είναι αυτές οι περιπτώσεις παραβίασης του ν. 2190 κάθε φορά που θα μιλάμε για το νόμο Πεπονή και για τις επιπτώσεις του στον τρόπο πρόσληψης στο δημόσιο.

Επιτρέψτε ακόμη να καταθέσω την προσωπική μου άποψη, αγαπητοί συνάδελφοι –και εδώ να αντικρούσω τις απόψεις συναδέλφων της Νέας Δημοκρατίας, που περίπου διεκτραγωδούν την κατάσταση στη διοίκηση με αφορμή τις επισημάνσεις του Συνηγόρου του Πολίτη– ότι από τη φύση της η Έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη είναι ένα σύνολο αρνητικών αναφορών για τη διοίκηση. Δεν περίμενε κανείς από την ανεξάρτητη αυτή αρχή με την έκθεση του να εκθειάζει τη Δημόσια Διοίκηση. Περιμένει από αυτή να θέτει τα κακώς κείμενα της διοίκησης. Και θέλω να θυμίσω ότι αποτελεί υποχρέωση των Υπουργείων και των αρχών προς τις οποίες απευθύνεται ο Συνήγορος του Πολίτη– η υλοποίηση των θεσμικών προτάσεών του. Και μάλιστα δεν είναι μόνο υποχρέωση των Υπουργείων και των κρατικών οργανισμών απέναντι στο Συνήγορο του Πολίτη αλλά και απέναντι στο Σώμα Ελεγκτών Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης και απέναντι στις ανεξάρτητες αρχές, να υλοποιούν τις προτάσεις, ιδιαίτερα τις θεσμικού χαρακτήρα προτάσεις αυτών των αρχών.

Εκ των πραγμάτων είμαι υποχρεωμένος να δώσω κάποιες απαντήσεις χωρίς να θέλω να μπω στη λογική της αντιπαράθεσης. Άλλωστε η συζήτηση αυτή δεν προσφέρεται για κάτι τέτοιο. Βεβαίως η Αξιωματική Αντιπολίτευση δεν ξέφυγε από τη γοητεία του εύκολου καταλογισμού ευθυνών και όχι μόνο η Αξιωματική Αντιπολίτευση. Είμαι υποχρεωμένος, λοιπόν, να αναφερθώ σε ορισμένα από τα όσα καταλόγισαν με τις ομιλίες

τους αγαπητοί συνάδελφοι, όπως ο κ. Παυλόπουλος, ο κ. Γκατζής, ο κ. Κωνσταντόπουλος και άλλοι.

Πρώτα θέλω να θυμίσω ότι το σεβασμό της η Κυβέρνηση απέναντι στο θεσμό του Συνηγόρου του Πολίτη -θα έλεγα τον κορυφαίο από πλευράς θεσμικής σεβασμό τον έδειξε με τη συνταγματική κατοχύρωση της ανεξάρτητης αυτής αρχής κατά την πρόσφατη αναθεώρηση του Συντάγματος.

Θέλω επίσης να καταθέσω τη διαφωνία μου προς όλους αυτούς που θεωρούν ότι κακώς εξοπλίζεται μόνο με συμβουλευτικές αρμοδιότητες ο Συνήγορος του Πολίτη. Μας απασχόλησε το θέμα αυτό -διότι υπήρξε πρόταση πάλι της Νέας Δημοκρατίας επ' αυτού- κατά τη συζήτηση για την αναθεώρηση του Συντάγματος. Θα ήθελα να παραπέμψω τους συναδέλφους που έχουν διαφορετική άποψη στις επισημάνσεις που κάνει ο ίδιος ο Συνήγορος του Πολίτη, στη σελίδα 31 της έκθεσής του, όπου αναφέρει τα εξής: «Ο Συνήγορος του Πολίτη λειτουργεί -και έτσι λειτουργεί στις πιο ώριμες δημοκρατίες- ως μηχανισμός συμβουλευτικός και διαμεσολαβητικός για την πολιτική ηγεσία και τη διοίκηση». Αυτός είναι ο κρατών ρόλος του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη, θα έλεγα όπου υπάρχει ο θεσμός. Και επιτρέψτε μου επίσης να πω ότι θα υπέπιπτε στον κίνδυνο, ο θεσμός, της αμφισβήτησης εάν τον εξοπλίζαμε με κυρωτικές αρμοδιότητες που θα μπορούσαν να αποτελέσουν αντικείμενο αμφισβήτησεων στα διοικητικά δικαστήρια.

Είμαι από αυτούς -ενδεχομένως να κάνω λάθος- που θεωρούν ότι έτσι προστατεύεται ο θεσμός και το κύρος του και δεν είναι τυχαία η θετική εξέλιξη του θεσμού με την παροχή σ' αυτόν μόνο μεσολαβητικού και συμβουλευτικού ρόλου. Άλλωστε κάθε ημέρα που περνάει συνειδητοποιούν και οι Υπουργοί και οι ασκούντες διοίκηση ότι δεν δικαιούνται να αγνοούν τις υποδείξεις και τις προτάσεις του. Και το λέω αυτό, διότι πραγματικά και εμείς αντιμετωπίζαμε σοβαρές δυσκολίες κάθε φορά που ζητούσαμε από τα Υπουργεία να υλοποιούν τις προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη που υπήρχαν στην έκθεσή του.

Να απαντήσω ακόμη, αγαπητοί συνάδελφοι, ότι, παρά το γεγονός ότι εξακολουθεί να υπάρχει το φαινόμενο της μη πλήρους συμμόρφωσης προς τις προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη, ο ίδιος ο Συνήγορος στην έκθεσή του επισημαίνει τη θετική εξέλιξη της συμπεριφοράς της διοίκησης.

Αυτό δεν πρέπει να περνά απαρατήρητο. Αναφέρομαι χαρακτηριστικά στις σελίδες 34 και 107 της έκθεσης του Συνηγόρου του Πολίτη όπου μνημονεύεται η βελτίωση της συμπεριφοράς των ασφαλιστικών οργανισμών, με εξαίρεση την όχι πλήρη συμμόρφωση του ΙΚΑ, καθώς και στη στάση γενικότερα της διοίκησης απέναντι στις επισημάνσεις και τις προτάσεις του.

Ο κ. Παυλόπουλος αναρωτήθηκε: ποια μέτρα πήρε η Κυβέρνηση για τη θεσμική βελτίωση της διοίκησης και αναφέρθηκε ενδεικτικά στην εξέλιξη των υπαλλήλων. Για μία ακόμα φορά αναφέρθηκε -όπως αρέσκεται- στην κομματική αντίληψη που επικρατεί δήθεν στη Δημόσια Διοίκηση.

Επιτρέψτε μου να θυμίσω, σε σχέση με αυτές τις μομφές του κ. Παυλόπουλου, αγαπητοί συνάδελφοι, κάποια μέτρα όπως το Εθνικό Συμβούλιο Διοικητικής Μεταρρύθμισης -θετικές αναφορές κάνει και ο ίδιος ο Συνήγορος του Πολίτη στην έκθεσή του για Εθνικό Συμβούλιο Διοικητικής Μεταρρύθμισης- τα Κέντρα Εξυπηρέτησης των πολιτών, η ομάδα διοίκησης έργου για την απλούστευση των διαδικασιών που έχει αναλάβει ένα τιτάνιο έργο για την καταργηση των περιττών δικαιολογητικών, για την απλούστευση των διαδικασιών. Διότι πιστεύω -και συμφωνούμε όλοι- ότι όταν απλουστευθούν οι διαδικασίες και καταστεί δυνατή η εύκολη εξυπηρέτηση του πολίτη, χωρίς αυτός να μπλέκει στο δαίδαλο της γραφειοκρατίας, τότε μπορούμε να ελπίζουμε με πιθανότητες και με βασισμότητα ότι θα μπορέσουμε να κτυπήσουμε και τη διαφθορά στη διοίκηση.

Θυμίζω ακόμη τη θετική αξιολόγηση της χώρας από τον ΟΟΣΑ σε ό,τι αφορά την πορεία της διοικητικής μεταρρύθμισης. Θυμίζω ακόμα την αναβάθμιση του Σώματος Ελεγκτών Επιθεωρητών Δημόσιας Διοίκησης και την ενίσχυση και επέκταση του ρόλου του σε όλη τη διοίκηση που θεσμοθετήθηκε πρόσφατα. Θυμίζω ακόμα την ψήφιση του προγράμματος «ΠΟΛΙΤΕΙΑ», που είναι ένα ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρό-

γραμμα για τη μεταρρύθμιση στη διοίκηση. Θυμίσω ακόμα την καθιέρωση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, των Επιτροπών Αποζημίωσης των πολιτών για καθυστέρηση ή άρνηση εξυπηρέτησής τους από τη διοίκηση. Θυμίζω επίσης, τη συγκρότηση της Επιτροπής για το νέο μισθολόγιο που σύντομα ολοκληρώνει τις εργασίες της και άλλα στα οποία μπορούμε να αναφερθούμε και να αναφερόμαστε για ώρες. Τα λέω αυτά για να απαντήσω στη γενική και άδικη -πιστεύω- κριτική του κ. Παυλόπουλου ότι τίποτα δήθεν δεν έχει γίνει στο χώρο της Δημόσιας Διοίκησης.

Έγινε, επίσης, αναφορά από συναδέλφους στον έλεγχο της νομιμότητας των αποφάσεων των ΟΤΑ. Να θυμίσω ότι θεσμοθετήθηκαν οι επιτροπές ελέγχου νομιμότητας σε επίπεδο περιφέρειας, καταργήθηκαν οι επιτροπές που υπήρχαν σε επίπεδο νομού και τούτο έγινε μετά από συνεννόηση και με την ΚΕΔΚΕ -και επιτρέψτε μου, αν θυμάμαι καλά- και με σύμφωνη γνώμη της κας Μπενάκη ως προς το χαρακτήρα αυτών των επιτροπών.

Έγινε αναφορά από τον κ. Παυλόπουλο στο ΔΙΚΑΤΣΑ και τη λειτουργία του. Θεωρώ ότι είναι άστοχη αναφορά όχι για το καλό τρόπο λειτουργίας του ΔΙΚΑΤΣΑ, αλλά γιατί μιλάμε, αγαπητοί συνάδελφοι, για μία οιονεί ανεξάρτητη διοικητική αρχή, ένα διαπανεπιστημιακό όργανο για το οποίο δεν έχει την πολιτική ευθύνη της λειτουργίας του η Κυβέρνηση.

ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ: Το ΔΙΚΑΤΣΑ;

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΤΖΑΝΗΣ: Ναι, βεβαίως. Είναι ένα διαπανεπιστημιακό έργο. Δεν μιλάω ότι είναι ανεξάρτητη αρχή. Σας είπα ότι είναι οιονεί ανεξάρτητη αρχή. Δεν ελέγχει η Κυβέρνηση τη λειτουργία του ΔΙΚΑΤΣΑ.

Έγινε αναφορά από τον κ. Παυλόπουλο -και ορθώς- στο καυτό πρόβλημα των Πολεοδομιών και της λειτουργίας τους. Θυμίζω ότι η Κυβέρνηση ήδη επεξεργάζεται την απλούστευση της διαδικασίας έκδοσης των οικοδομικών αδειών...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κύριε Πρόεδρε, αν μπορώ, παρακαλώ να έχω ένα λεπτό.

...καθώς επίσης και την καθιέρωση της αυτοπιστοποίησης σε αντικατάσταση των περιττών δικαιολογητικών.

Έγινε και μία ακόμα αναφορά, κατά τον προσφιλή τρόπο της Νέας Δημοκρατίας -δεν λέει να εγκαταλείψει αυτήν την ιστορία των δήθεν παράνομων ελληνοποιήσεων και συνδέει την ιστορία αυτή με τις αναφορές του Συνηγόρου του Πολίτη- στα θέματα ιθαγένειας. Έγινε πάλι αναφορά στο θέμα αυτό.

Σας παρακαλώ να δείτε πιο προσεκτικά τις αναφορές του Συνηγόρου του Πολίτη στο θέμα της ιθαγένειας. Δεν καταλογίζει κακοδιοίκηση. Καταλογίζει έλλειψη προσωπικού, καταλογίζει περιορισμένο αριθμό προσωπικού, αναγνωρίζει την προσπάθεια που γίνεται από την πλευρά του προσωπικού στο θέμα της παροχής ιθαγένειας, αλλά επιτρέψτε μου και εμένα να πω ότι ειδικά το θέμα της παραχώρησης ιθαγένειας στους εκατοντάδες χιλιάδες που τη ζητούν, δεν είναι ένα ζήτημα που μπορεί να ανάγεται σε πλημμελή λειτουργία ενός Υπουργείου ή μιας υπηρεσίας. Είναι ένα ζήτημα που χρειάζεται εξαιρετικά προσεκτική αντιμετώπιση και ίσως καλό είναι να λαμβάνεται αυτό υπόψη και από το Συνήγορο του Πολίτη. Εννοώ, δηλαδή, ότι δεν είναι μόνο ο όγκος της εργασίας, είναι η λεπτότητα του θέματος που επιβάλλει προσεκτικό χειρισμό.

Αγαπητοί συνάδελφοι, τέλος υπήρξε μία αναφορά -και θα έλεγα ότι είναι ένα μνημείο αντιφατικότητας αυτή η αναφορά- από τον κ. Παυλόπουλο νομίζω στο θέμα...

(Στο σημείο αυτό ξανακτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Νομίζω ότι δεν θα...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Μου είπατε ένα λεπτό και σας έδωσα ενάμισι.

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΤΖΑΝΗΣ: Τελειώνω, λοιπόν, λέγοντας ότι η αναφορά του στην υιοθέτηση από το Υπουργείο Εσωτερικών των προτάσεων του Συνηγόρου του Πολίτη, σε ό,τι αφορά τις πλημμέλειες που παρουσίασε ο ν. 2910/2001 περί αλλοδαπών, δεν πρέπει να γίνεται με αρνητικό τρόπο. Τελικά από τη μια πλευρά μέμφεσθε την Κυβέρνηση ότι δεν υιοθετεί τις προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη και όταν τούτο το πράττει, τη μέμφεστε

γιατί ήταν πλημμελής ο νόμος κατά την ψήφιση του.

Θεωρώ, λοιπόν, ότι το σύνολο των αιτιάσεων αδικεί την πρόθεση της Κυβέρνησης μέσα από τη λειτουργία του Συνηγόρου του Πολίτη να αναδεικνύονται τα κακώς κείμενα της διοίκησης με σκοπό τη διόρθωσή τους και επιπλέον θεωρώ ότι δεν παρεκκλίνουμε από τη συνήθη αντιπολιτευτική τακτική, γιατί κατά τη σημερινή συζήτηση δεν έχει θέση ανάμεσά μας ο αντιπολιτευτικός λόγος. Ας διατυπώσουμε θετικές προτάσεις για το πώς οι εκθέσεις του Συνηγόρου του Πολίτη στο μέλλον θα είναι λιγότερο πολυσέλιδες.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Θερμὴ παράκληση, κύριοι συνάδελφοι, να μην υπερβαίνουμε το χρόνο.

Ο κ. Τασούλας έχει το λόγο.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΑΣΟΥΛΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, συζητούμε σήμερα στην Ολομέλεια της Βουλής την επτήσια έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη για το 2001. Αν κανείς αφαιρέσει από τη συζήτηση όλες εκείνες τις πείσμονες αιτιάσεις και εμμονές για την ευθύνη που υπάρχει για το επίπεδο της Δημόσιας Διοίκησης, το οποίο οδηγεί το Συνήγορο του Πολίτη στο να έχει μια τόσο μεγάλη και εκτεταμένη δραστηριότητα, θα σταθεί στο γεγονός που είναι πιο σημαντικό, ότι έχουμε να κάνουμε μ' ένα θεσμό στον οποίο το σύνολο του πολιτικού κόσμου υποκλίνεται, με ένα θεσμό τον οποίο πρέπει να προστατεύσουμε, μ' ένα θεσμό του οποίου τις αρμοδιότητες και τις ευθύνες πρέπει να διευρύνουμε.

Ο καλύτερος τρόπος προστασίας αυτού του νεοσύστατου θεσμού δεν είναι τόσο οι αιτιάσεις ή οι αντεγκλήσεις για τις ευθύνες του επιπέδου της Δημόσιας Διοίκησης, όσο το να αντιληφθούμε ότι στο διπλό ρόλο που έχει -δηλαδή αφ' ενός στο χειρισμό μεμονωμένων ατομικών αναφορών και στην απόδοση δικαιώσεως σε πολίτες, αλλά και στην προληπτική του λειτουργία αφ' ετέρου, που είναι εξ ίσου αν όχι περισσότερο σημαντική σε σχέση με το ρόλο του να προλαμβάνει προβλήματα διοικητικά και να κάνει συστάσεις στη διοίκηση, η οποία εν συνεχεία θα πρέπει να τα λαμβάνει υπόψη, ώστε να αποτρέπεται ο μεγάλος αριθμός των ατομικών αναφορών- θα είμαστε ειλικρινείς, αν πούμε ότι αν όλο το υπόλοιπο πλέγμα της δημόσιας διοίκησης διορθωνόταν, τότε και ο Συνήγορος του Πολίτη, θα μπορούσε να είναι περισσότερο απερίσπαστος στο δεύτερο ρόλο που είναι γενικότερος και δεν θα κατεκλύζετο από τριάντα χιλιάδες αναφορές τα τελευταία δυόμισι χρόνια που έχουν μετατρέψει εν μέρει το έργο του σε χαμαίζηλο εν σχέσει με το ενδεχόμενο πολύ πιο χρήσιμο και πολύ πιο γενικό που θα είχε αν συμπαρίστατο στο Συνήγορο του Πολίτη ο όλος ρυθμός και η όλη απόδοση της Δημόσιας Διοίκησης.

Δανειζομαι τη φράση του κ. Καστανίδη, ότι θα χρειαστούν συναρπαστικές, συγκλονιστικές εξελίξεις στον υπόλοιπο χώρο της Δημόσιας Διοίκησης, ώστε να μπορέσει να είναι το πλαίσιο που θα υποβοηθεί το Συνήγορο του Πολίτη και δεν θα δηλητηριάζει το έργο του, γιατί σήμερα δυστυχώς η κατάσταση της Δημόσιας Διοίκησης στην πραγματικότητα σέρνει το Συνήγορο του Πολίτη στο να έχει μετατραπεί εν πολλοίς σε ουραγό καταγγελιών, που πολλές φορές δεν είναι ό,τι πιο χρήσιμο μπορεί να συνιστά το έργο ενός δημόσιου οργανισμού, ενός δημόσιου φορέα.

Νομίζω πως αν παραδεχθούμε ότι βελτιούμενη η Δημόσια Διοίκηση θα συμβάλει και η ίδια στο να γίνει ακόμη πιο χρήσιμος ο θεσμός του Συνηγόρου του Πολίτη, τότε θα έχουμε κάνει ένα πρώτο βήμα στο να στερεώσουμε αυτόν το θεσμό.

Διότι διαφορετικά θα εξελιχθεί σε μια «ασθενή παρηγορία», όπως λέει και ο εθνικός ποιητής, όλων εκείνων οι οποίοι πλήττονται από την κακοδιοίκηση, την παραβίαση της νομιμότητας και τη διαφθορά και καταφεύγουν ως ένα έσχατο καταφύγιο στο Συνήγορο του Πολίτη, όπου εν συνεχεία παρουσιάζεται μέσα από άψογους στατιστικούς πίνακες το πρόβλημα αυτό, το οποίο σημειωτέον, όπως λέει και η έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη, τον τελευταίο καιρό αυξάνεται ολοένα και περισσότερο, η ατομική προσφυγή, δηλαδή, του πολίτη.

Η κατάσταση της Δημόσιας Διοίκησης είναι σήμερα το μεγαλύτερο ζήτημα που αντιμετωπίζει η χώρα και δεν είναι

τυχαίο ότι με βάση τη θεωρία ότι έχουν τα κείμενα τη μοίρα τους, οι παρατηρήσεις του Συνηγόρου του Πολίτη για τις αιτίες αυτών των κακών φαινομένων συμπίπτουν με άλλα πορίσματα μιας ενδιαφέρουσας διεθνούς ημερίδας που έκανε το Εφετείο Αθηνών στα πλαίσια του κοινοτικού προγράμματος Grotius τον Οκτώβριο του 1999, με τίτλο «η καταπολέμηση της διαφθοράς των κρατικών λειτουργών και υπαλλήλων».

Λέει ο Συνήγορος του Πολίτη στην εισαγωγή της συζητούμενης σήμερα εκθέσεως τα εξής: «Η συσσωρευμένη εμπειρία του Συνηγόρου τεκμηριώνει αβίαστα την άποψη ότι μεγάλο τμήμα του φαύλου κύκλου που συνδέει την κακοδιοίκηση με τη συναλλαγή και τη διαφθορά συναρτάται ευθέως με τη χαλαρή έως και ανύπαρκτη άσκηση των εκ του νόμου προβλεπομένων ελέγχων και ελέγχων νομιμότητας από τα αρμόδια όργανα της διοίκησης, καθώς και των ΟΤΑ. Η πρακτική αυτή την οποία ο Συνήγορος έχει επανειλημμένα επισημάνει έχει σταδιακά συμβάλει στην άμβλυνση της αποτελεσματικότητας και στην απονομιμοποίηση των υπαρχόντων μηχανισμών ελέγχου και λογοδοσίας του κράτους, καθώς και στην ανάπτυξη ενός κλίματος ανοχής και ατιμωρησίας που αμέσως ή εμμέσως λειτουργεί ως εστία για την ανάπτυξη σχέσεων συναλλαγής και διαφθοράς».

Το ίδιο ακριβώς με άλλα λόγια λέει και η έκδοση που έγινε από το Εφετείο Αθηνών των πρακτικών αυτής της διεθνούς διασκέψεως με θέμα τη διαφθορά. Και επαναλαμβάνω τα λόγια από τα πρακτικά αυτής της διασκέψεως: «Για την εξάλειψη της διαφθοράς απαιτούνται μέτρα που θα αποσαφηνίζουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των πολιτών, θα περιορίζουν τη διακριτική ευχέρεια των κατωτέρων και μέσων υπαλλήλων, θα εξαλείφουν τις επάλληλες αρμοδιότητες. Ακρως αποφασιστικής σημασίας μέτρο κρίνεται η αποκατάσταση της ιεραρχικής δομής και του συνακόλουθου ιεραρχικού ελέγχου στη Δημόσια Διοίκηση που έχουν πλήρως διαρρηχθεί με σειρά διαλυτικών μεθοδεύσεων. Η επί πολλά έτη λειτουργία της διοίκησης χωρίς γενικούς διευθυντές και η υποκατάστασή τους με μετακλήτους κομματικούς ειδικούς γραμματείς, η καταχρηστική στελέχωση των Υπουργείων με πολυάριθμους κομματικούς συνεργάτες, συμβούλους, επιστήμονες κλπ., η τοποθέτηση των διευθυντών και των προϊσταμένων των τμημάτων με τριετή μόνο θητεία, η αποσύνδεση του μισθολογίου από το βαθμολόγιο και το περιορισμένο ανάπτυγμα της κλίμακας των αμοιβών έπληξαν το φρόνημα και το ηθικό των καλών δημοσίων υπαλλήλων, απέσβεσαν κάθε κίνητρο βελτίωσης της αποδόσεως και εντίμου ιεραρχικής εξελίξεως και αποστέρησαν τη διοίκηση από τους εσωτερικούς οργανικούς παράγοντες αντιστάσεως στην κακοδιοίκηση και στη διαφθορά».

Η σύμπτωση, με άλλα βέβαια λόγια, αυτών των διαπιστώσεων νομίζω ότι αφαιρεί κάθε επιχείρημα από εκείνους οι οποίοι θέλουν να αποσιεύσουν τις ευθύνες μιας ολόκληρης δεκαετίας, της επιβόητης δεκαετίας του '80 και εκείνους οι οποίοι θέλουν με τρόπο συμψηφιστικό, καταφεύγοντες σε νεολογισμούς του τύπου «επιθεωρησιομανία» ή «επιθεωρησιασμός» να διευκολυνθούν για να πουν εν συνεχεία ότι ως αντίποδας αυτής της παλιάς τακτικής είχαμε το συνδικαλισμό και την πλήρη διάλυση της διοίκησης.

Τα πράγματα είναι σαφή. Υπάρχουν ευθύνες, έχει νόημα να τις λέμε, δεν έχει νόημα όμως να προσκολλόμαστε σε αυτό. Πρέπει να απαγκιστρωθούμε από τη διαρκή και ατέρμονα αναζήτηση ευθυνών και πρέπει σήμερα να αντιμετωπίσουμε το πρόβλημα της διοίκησης, όπως ακριβώς περιγράφεται.

Είναι πρόβλημα, κύριε Υπουργέ, το οποίο το έχετε εσείς σήμερα, είναι πρόβλημα το οποίο θα το έχει η αυριανή Κυβέρνηση και είναι ένα πρόβλημα το οποίο θα δημιουργήσει και δημιουργεί τεράστια δυστοκία στην αποτελεσματικότητα του κράτους. Υπάρχουν εκθέσεις από τη δεκαετία του '50 μέχρι πρόσφατα, από το Βαρβαρέσο και το Λανγκρόντ και τον Ουίλσον και τον Αργυριάδη και το Δεκλερή, οι οποίες περιγράφουν πολύ σωστά τα προβλήματα της Δημόσιας Διοίκησης.

Υπάρχουν όμως και αδυναμίες, οι οποίες δεν κατέστη δυνατόν να αντιμετωπισθούν και ως μνημείο αυτών των αδυναμιών και για λόγους ιστορικούς, θα ήθελα από αυτό το βήμα δεκαπέντε χρόνια μετά να καταθέσω μία επιστολή που είναι γνωστή,

αλλά που δεν έχει κατατεθεί στη Βουλή, που έστειλε ο τότε Πρόεδρος του Ελεγκτικού Συνεδρίου κ. Ν. Θέμελης προς τον τότε Πρωθυπουργό το Μάιο του 1987 με την οποία του επισημαίνει ότι η συνεχής αποδυνάμωση του Ελεγκτικού Συνεδρίου που είναι το περιβάλλον, όπως λέγαμε, που θα βοηθήσει και το Συνήγορο του Πολίτη, αν είναι ισχυρό στον έλεγχο, η συνεχής, λοιπόν, αποδυνάμωση και του Ελεγκτικού Συνεδρίου που πραγματοποιήθηκε στη δεκαετία του 1980 έχει οδηγήσει σε δυσμενέστατα αποτελέσματα όσον αφορά την ελεγκτική διαδικασία και την απόδοση της Δημοσίας Διοικήσεως. Είναι μία έκθεση η οποία ήταν προφητική που δεν εισακούστηκε και η οποία έχει νόημα έστω και για την ιστορία να κατατεθεί στα Πρακτικά της Βουλής. Αυτό που μένει από εδώ και πέρα, για να είμαστε χρήσιμοι και παραγωγικοί, είναι να συμβάλουμε όλοι ώστε ο Συνήγορος του Πολίτη από εδώ και πέρα να δρα σε ένα πιο ευνοϊκό και ευμενές περιβάλλον και να μην είναι η έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη σαν την Εθνική Πινακοθήκη, σαν το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο όπου τα περισσότερα και τα πιο ενδιαφέροντα πράγματα είναι αυτά που δεν απεικονίζει, αυτά δηλαδή τα οποία βρίσκονται στο υπόγειο της Εθνικής Πινακοθήκης. Εκεί μεν για έλλειψη χώρου, εδώ δε διότι κάποιος δεν κατέφυγε απελπισμένος από την άλλη αντίληψη που επικρατεί και η οποία έχει οδηγήσει πολλούς πολίτες στην πεποίθηση ότι τίποτα απολύτως δεν μπορεί να γίνει με το Λεβιάθαν, ο οποίος λέγεται δημόσιος τομέας. Ας βοηθήσουμε, λοιπόν, το Συνήγορο του Πολίτη στον ωραίο αγώνα που κάνει εναντίον αυτού του Λεβιάθαν, ας αφήσουμε την ατέρμονα συζήτηση περί των ευθυνών. Όλοι ξέρουμε τι πρέπει να γίνει στη Δημόσια Διοίκηση. Αυτό συνοψίζεται σε μία λέξη. Επανίδρωση της Βουλής.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Κ. Τασούλας καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Βαϊνάς έχει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΑΪΝΑΣ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η συζήτηση που γίνεται σήμερα στην Εθνική Αντιπροσωπεία για την ετήσια έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη μας δίνει την ευκαιρία να αναδείξουμε τα προβλήματα που έχουν σχέση με την τήρηση της νομιμότητας από την πλευρά της διοίκησης και την προστασία των δικαιωμάτων των πολιτών. Οι προβληματισμοί που θα αναπτυχθούν στη σημερινή συζήτηση πιστεύω ότι θα αποτελέσουν ένα πολύ χρήσιμο υλικό για τον Υπουργό Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και το Εθνικό Συμβούλιο Διοικητικής Μεταρρύθμισης για τη διαμόρφωση των προτάσεών τους, την αντιμετώπιση του προβλήματος των σχέσεων κράτους-πολίτη.

Επίσης, θα ήθελα να επισημάνω το σημαντικό γεγονός της απεξάρτησης του Συνηγόρου του Πολίτη από την Εκτελεστική Εξουσία με την τελευταία συνταγματική αναθεώρηση, όπου ο ορισμός του, όπως και για όλες τις ανεξάρτητες αρχές, γίνεται από τη Βουλή. Έτσι η εξέλιξη αυτή αναμφισβήτητα αναβαθμίζει περισσότερο το κύρος του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη και ενισχύει τις δυνατότητές του να ανταποκριθεί πληρέστερα στις προσδοκίες της πολιτείας και των πολιτών σε ό,τι αφορά την εκπλήρωση της αποστολής του.

Η αποκτιθείσα εμπειρία από την τριετή λειτουργία του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη πρέπει να αναλυθεί με προσοχή, ώστε να καταλήξουμε σε ασφαλή συμπεράσματα και να διαμορφώσουμε στη συνέχεια τις κατάλληλες προτάσεις, οι οποίες δεν θα επιτρέπουν την αναπαραγωγή του φαινομένου της κακοδιοίκησης ή συναλλαγής μεταξύ πολίτη και δημοσίου υπαλλήλου, με σκοπό την ταχύτερη προώθηση της υπόθεσης του ενδιαφερομένου. Επιπλέον, ο Συνήγορος του Πολίτη θα πρέπει να μην αντιμετωπίζεται μόνον ως ελεγκτικός μηχανισμός, αλλά και ως μηχανισμός συμβουλευτικός για την πολιτική ηγεσία και τη διοίκηση. Διότι μπορεί να τους παρέχει στοιχεία ποιοτικά έγκυρα και ποσοτικά ισχυρά ικανά να συμβάλλουν στην διαμόρφωση πολιτικών που έχουν στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητας και αποτελεσματικότητας της Δημόσιας Διοί-

κησης, αλλά και γενικότερα τη στήριξη της νομιμότητας, την εμβάθυνση του κράτους δικαίου και την αναβάθμιση της ποιότητας της δημοκρατίας στη χώρα μας.

Η κατανόηση και αποδοχή της διττής αυτής ιδιότητας του θεσμού και από την πολιτική ηγεσία και από τη διοίκηση, η θετική ανταπόκριση της πολιτικής ηγεσίας σε αυτές τις πρωτοβουλίες, θα έχει θετικά αποτελέσματα που θα λειτουργήσουν πολλαπλασιαστικά προς την κατεύθυνση της βελτίωσης της ποιότητας των υπηρεσιών της Δημόσιας Διοίκησης και της εκπλήρωσης των γενικότερων στόχων της διοικητικής μεταρρύθμισης που προωθεί το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης.

Μελετώντας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, την έκθεση του Συνηγόρου του Πολίτη, διαπιστώνεται ακόμα και παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων και κοινωνικών ελευθεριών, κάποιες φορές, κυρίως σε πολίτες μετανάστες, αλλά τα θέματα όμως που αντιμετωπίζει αφορούν κυρίως διαφορές και διαφωνίες όσον αφορά την ερμηνεία των βασικών αρχών της κοινωνικής, οικονομικής, ή πολιτισμικής πολιτικής και ειδικότερα ζητήματα που άπτονται της καθημερινής ζωής των προσφευγόντων στο Συνήγορο του Πολίτη.

Αυτό όμως που μας προκαλεί κατάπληξη είναι η αρνητική στάση της διοίκησης, ορισμένες φορές, στη διερεύνηση των υποθέσεων, που προσπαθεί να πετύχει ο Συνήγορος του Πολίτη. Θα πρέπει να αντιληφθεί η διοίκηση ότι ο θεσμός του Συνηγόρου του Πολίτη δεν στοχεύει να την καταδιώξει, ούτε να την κατηγορήσει αδιακρίτως σε ό,τι κάνει, αλλά να συνεργαστεί προκειμένου να λύσουν από κοινού τα προβλήματα που προκύπτουν στις σχέσεις τους με τους πολίτες.

Πρέπει, επίσης, να γίνει σαφές πως οποιαδήποτε αρχή ή δημόσιος λειτουργός όταν συνεργάζεται με το Συνήγορο του Πολίτη το κάνει πάντα με την κοινή επιδίωξη να υπηρετηθούν οι πολίτες. Αρχή που πρέπει απαραίτητα και απαράγκλιτα να καθοδηγεί κάθε ενέργεια ενός δημόσιου λειτουργού.

Τα ειδικότερα προβλήματα της δράσης της διοίκησης κατά τη διερεύνηση των υποθέσεων αφορούν οργανωτικές δυσλειτουργίες, κακή εφαρμογή της κείμενης νομοθεσίας, καθυστερήσεις στην έκδοση πράξεων, την επιτέλεση της ενέργειας στη διαδικασία απάντησης ή τη σύγκληση διοικητικού οργάνου. Τα προβλήματα εφαρμογής του νόμου διαπιστώνεται κυρίως στις υποθέσεις των κύκλων των Δικαιωμάτων του ανθρώπου και της ποιότητας ζωής. Στον τελευταίο αυτό κύκλο της ποιότητας ζωής ο οποίος χειρίζεται υποθέσεις σχετικές με την προστασία του φυσικού και αστικού περιβάλλοντος και ειδικότερα υποθέσεις για ζητήματα χωροταξίας, πολεοδομίας, δημοσίων έργων και πολιτισμού υπάγονται κατ' εξοχήν οι κεντρικές υπηρεσίες των Υπουργείων Γεωργίας, Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης, και Αποκέντρωσης Μεταφορών ΠΕΧΩΔΕ, αλλά και οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού, καθώς και οι γενικές γραμματείες των περιφερειών.

Θα ήθελα να σταθώ ιδιαίτερα στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση α' και β' βαθμού παρουσιάζεται ως ο δεύτερος μετά τα ασφαλιστικά ταμεία, φορέας κακοδιοίκησης της πολιτείας, έχοντας ποσοστό 13,4% και ξεπερνώντας κατά πολύ όλα τα Υπουργεία χωριστά. Πιο συγκεκριμένα οι ΟΤΑ α' βαθμού χρεώνονται με τριακόσιες εξήντα πέντε υποθέσεις κακοδιοίκησης, (στις σαράντα έξι απ' αυτές δεν έγιναν δεκτές οι προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη) έναντι διακοσίων είκοσι δύο περιπτώσεων όπου αποδείχτηκαν σύννομοι.

Οι ΟΤΑ β' βαθμού αντίστοιχα χρεώνονται με διακόσιες τριάντα μία περιπτώσεις κακοδιοίκησης. (Στις τριάντα επτά δεν έγιναν δεκτές οι προτάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη) έναντι εκατόν σαράντα τεσσάρων περιπτώσεων σύννομης ενέργειας. Τα ποσοστά αυτά (περίπου 3,5/2) αναδεικνύουν αφ' ενός τη μεγάλη ευκολία με την οποία διαμαρτύρεται κάποιος έναντι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αφ' ετέρου την προσπάθεια που γίνεται στην Τοπική Αυτοδιοίκηση ώστε αυτή να λειτουργεί νόμιμα.

Στις μορφές κακοδιοίκησης η Τοπική Αυτοδιοίκηση φαίνεται να έχει πολύ μεγάλες καθυστερήσεις και να είναι πρωταθλητής στα προβλήματα εφαρμογής του νόμου, δηλαδή, στην ερμηνεία των διατάξεων, στις διαδικασίες και στις παραβάσεις.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να επισημάνω ότι το φαινόμενο αυτό βρίσκεται σε αντίφαση με τη γενική αρχή, παραδεκτή απ' όλες τις σύγχρονες κοινωνίες, ότι «οι δήμοι είναι ο καλύτερος εκφραστής της ελεύθερης άσκησης των δικαιωμάτων και των ελευθεριών των τοπικών κοινωνιών και των πολιτών». Έτσι είναι, και δεν μπορεί να διαφωνήσει κανείς μ' αυτήν την επισήμανση. Όμως, η διαπίστωση ότι οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού αποτέλεσαν αντικείμενο μεγάλου αριθμού υποθέσεων που απασχόλησαν τον κύκλο ποιότητας ζωής, αυτό εξηγείται από το γεγονός ότι οι ΟΤΑ είναι αρμόδιοι για τη ρύθμιση πολλών ζητημάτων που επηρεάζουν άμεσα την καθημερινή ζωή των πολιτών και παράλληλα δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι η μεταφορά αρμοδιοτήτων προς την αυτοδιοίκηση συνεπάγεται και την ύπαρξη μέσων ικανών να ασκήσουν τα σύνθετα αυτά αντικείμενα, που αναλαμβάνουν να διαχειριστούν.

Εξετάζοντας, όμως, αναλυτικά τα στοιχεία που παρουσιάζονται στην έκθεση, μπορούν να επισημανθούν τα εξής βασικά προβλήματα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης που δεν επιτρέπουν να λειτουργεί όπως πρέπει.

1) Πρώτον, υποστελέχωση των υπηρεσιών της τόσο ποιοτική όσο και ποσοτική σε πολλές περιπτώσεις.

2) Δεύτερον, έλλειψη εκπαίδευσης του υπηρετούντος προσωπικού, το οποίο παρουσιάζεται να μη γνωρίζει στοιχειώδη θέματα, όπως τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, στον οποίο προβλέπονται οι προθεσμίες της απάντησης και ενέργειας.

3) Τρίτον, πλήρης απουσία ελέγχου από τις αρμόδιες υπηρεσίες της περιφέρειας. Όλο το σύστημα εποπτείας φαίνεται πως πάσχει, με αποτέλεσμα την εντύπωση αસυδοσίας των τοπικών αρχών.

4) Τέταρτον, κακή καθοδήγηση εκ μέρους των κεντρικών υπηρεσιών, οι οποίες πολλές φορές με τις εγκυκλίους τους, συσκοτίζουν αντί να διευκρινίζουν τα πράγματα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα, το ΥΠΕΧΩΔΕ, το οποίο κατ' επανάληψη έχει εκδώσει προβληματικές οδηγίες για θέματα, κύρια, πολεοδομίας.

Πρέπει να επισημανθεί επιπλέον πως τα μείζονα θέματα, στα οποία διαπιστώνεται η κακοδιοίκηση εκ μέρους των ΟΤΑ, όπως στην έκδοση οικοδομικών αδειών, στην αντιμετώπιση των αυθαιρέτων ή στη λειτουργία καταστημάτων και επιχειρήσεων, αποτελούν γενικότερα προβλήματα που απασχολούν όλη την ελληνική κοινωνία και η επίλυσή τους προβληματίζει ακόμη και σήμερα τα αρμόδια Υπουργεία. Δεν είναι, λοιπόν, θέματα μόνο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Αυτές οι αδυναμίες, όπως επισημαίνονται, δημιουργούν την πεποίθηση σε ορισμένους υπαλλήλους, ότι μπορούν να παραμένουν ανεξέλεγκτοι χωρίς να λογοδοτούν και χωρίς να φοβούνται καμία πειθαρχική παρέμβαση από τους προϊσταμένους τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η διαπίστωση ότι σε σημαντικό ποσοστό στη λειτουργία των ΟΤΑ εμφανίζονται φαινόμενα κακοδιοίκησης, δεν πρέπει να αποτελέσει ανασταλτικό παράγοντα μεταφοράς αρμοδιοτήτων στους φορείς της αυτοδιοίκησης. Ένα τέτοιο γεγονός θα βρισκόταν προφανώς σε ευθεία αντίθεση με τη γενική πολιτική μας θέση ότι οι πολιτικές αποφάσεις πρέπει να προσεγγίζουν τους αποδέκτες τους, τους πολίτες, με στόχο την ευχερέστερη υλοποίησή τους και την πλήρη ενσωμάτωσή τους στην καθημερινή ζωή των πολιτών, διότι υπ' αυτήν την έννοια η εγγύτητα στη λήψη των αποφάσεων καθίσταται συνώνυμη με την αναγνώριση της δημοκρατικής λειτουργίας ενός κράτους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είναι απαραίτητο να κάνω ακόμα δύο τρεις επισημάνσεις. Το σύνολο των υποθέσεων που χειρίστηκε ο Συνήγορος του Πολίτη το 2001 ανήλθε περίπου στις δεκαπέντε χιλιάδες. Αν διαρεθεί με το προσωπικό που διαθέτει η αρχή αυτή, προκύπτει ότι για κάθε χειριστή αυτών των υποθέσεων, αντιστοιχεί ένας αριθμός τριακοσίων υποθέσεων, δηλαδή αντιστοιχούν μία - δύο υποθέσεις τη μέρα, πράγμα που αποδεικνύει ότι είναι δύσκολο να αντεπεξέλθει στην επιτέλεση του έργου της.

Επίσης, στην έκθεση δεν διευκρινίζεται η σπουδαιότητα των προτάσεων που έγιναν δεκτές έναντι όσων δεν προχώρησαν. Ο

κύκλος της ποιότητας της ζωής έχει κατά τεκμήριο τις πιο περίπλοκες υποθέσεις, όπου αναπτύσσονται και συγκρούονται τα μεγαλύτερα συμφέροντα.

Οι αναφορές που απασχολούν επίσης την αρχή, δεν είναι της ίδιας βαρύτητας. Άλλες αφορούν μεγάλες ομάδες και έχουν γενικότερο ενδιαφέρον και άλλες είναι περιορισμένου ενδιαφέροντος. Με δεδομένο το μεγάλο αριθμό υποθέσεων και το ενδεχόμενο της μελλοντικής αύξησής τους, μήπως είναι σκόπιμο να γίνει πιο αυστηρός έλεγχος και να μην εξετάζονται οι ασήμαντες αναφορές; Ο αριθμός αυτών που απορρίφθηκαν ως τέτοιες, δώδεκα στο σύνολό τους, είναι προφανώς πολύ μικρός.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, στα πλαίσια του εκσυγχρονισμού της Δημόσιας Διοίκησης που επιχειρεί τα τελευταία χρόνια το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, οι εκθέσεις του Συνηγόρου του Πολίτη αποτέλεσαν και αποτελούν ένα πολύ χρήσιμο υλικό για τον εντοπισμό των αδυναμιών της Δημόσιας Διοίκησης και τον προσδιορισμό συγκεκριμένων λύσεων.

Με την ανάπτυξη του προγράμματος «ΠΟΛΙΤΕΙΑ» και τη συνδρομή του επιχειρησιακού προγράμματος «ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΗΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΣ», επιδιώκεται η θεματική βελτίωση σχέσεων κράτους-πολίτη, με ορατά αποτελέσματα, πιστεύω στο τέλος του 2003, η σταδιακή μετάβαση από το γραφειοκρατικό μοντέλο στη διοίκηση στόχων και αποτελεσμάτων με την πλήρη ανάπτυξη συστημάτων αξιολόγησης, διαφάνειας, παροχής γνώσης, που σημαίνει, εδώ και τώρα, αλλαγές στους ελεγκτικούς μηχανισμούς, στο Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης, στον Κώδικα Δημόσιων Υπαλλήλων, στον προγραμματισμό και τα κριτήρια προσλήψεων και τέλος την ενίσχυση του επιτελικού κράτους με ταυτόχρονη ενδυνάμωση των θεσμών της αποκέντρωσης.

Κλείνοντας, πιστεύω ότι η διοικητική μεταρρύθμιση θα οδηγήσει σε καλύτερη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης και σε μια ακόμη καλύτερη παροχή βοήθειας του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη για τον οποίο θα πρέπει ίσως να προβλεφθούν οργανωτικά και λειτουργικά μέτρα, που η μέχρι τώρα εμπειρία έχει αναδείξει ως απαραίτητα. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Η κα Παπακώστα έχει το λόγο.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ-ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ: Κύριοι συνάδελφοι, ο Συνήγορος του Πολίτη όπως γνωρίζουμε όλοι μας, έχει οργανώσει τις εργασίες του γύρω ιδίως από τέσσερις κύκλους. Ο ένας αφορά τα δικαιώματα του ανθρώπου, ο δεύτερος την κοινωνική προστασία που αφορά ειδικότερα την υγεία, την πρόνοια, τα ταμεία και τις συντάξεις.

Ο τρίτος κύκλος άπτεται των θεμάτων του περιβάλλοντος, της πολεοδομίας, των δημοσίων έργων. Και τέλος, ο τέταρτος και τελευταίος κύκλος έχει να κάνει κυρίως με τις σχέσεις κράτους-πολίτη.

Κατά γενική ομολογία όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αυτήν την ώρα έχουν δημιουργήσει ένα προηγμένο δικαϊκό σύστημα του οποίου η μερίμνα είναι διττή. Αφ' ενός μεν το σύστημα αυτό το δικαϊκό, επιχειρεί να εξασφαλίσει τη σύνομη δραστηριότητα των κρατικών οργάνων. Και από την άλλη πλευρά η προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και του πολίτη που αποτελεί το δεύτερο μέλος του σκεπτικού αυτού του δικαϊκού συστήματος.

Επειδή το δίκαιο, ως νομικός γνωρίζω και γνωρίζετε όσοι είστε νομικοί ότι είναι ελλειπτικό φαινόμενο όπως λέγεται, το οποίο διαρκώς καλείται να καλύψει κενά και διαρκώς καλείται να απαντήσει σε νέα ζητήματα, υπάρχει ασφαλέστατα η ανάγκη της εξέλιξης και η ανανέωση του θεσμικού πλαισίου μέσα από το οποίο ορίζονται, εκτός από τα άλλα, και ζητήματα τα οποία αφορούν κυρίως και πρωτίστως την προστασία των πολιτών από τις αυθαιρέσιες της Δημόσιας Διοίκησης, από τις κρατικές παρεμβάσεις, από τις καταχρήσεις. Η ανάγκη δε αυτή γίνεται ολοένα και πιο επιτακτική.

Η γραφειοπαθολογία, ο υπερσυγκεντρωτισμός, οι γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, η ευθυνοφοβία, το μάλλον χαμηλό επίπε-

δο κατάρτισης του ανθρώπινου δυναμικού. Η αναξιοκρατία και ο άκρατος κομματισμός, οι έντονες αδυναμίες στην υλικοτεχνική υποδομή των δημοσίων υπαλλήλων, συνιστούν σήμερα στοιχεία *sine qua non* της αδυναμίας και των σημερινών χαρακτηριστικών της ελληνικής Δημόσιας Διοίκησης.

Κατά συνέπεια, λοιπόν, στο πλαίσιο στο οποίο σήμερα καλούμαστε να κινηθούμε είναι η αδιαμφισβήτητη αναγκαιότητα και αναζήτηση εναλλακτικών τρόπων ελέγχου της διοίκησης και της επίλυσης των διαφορών που προκύπτουν από τη διοικητική δράση και την κακώς εννοούμενη άσκηση της διοικητικής δράσης, δηλαδή, με άλλα λόγια νέες μορφές εκσυγχρονισμού και βελτίωσης του δημοκρατικού συστήματος και στη χώρα μας του θεσμού ο οποίος ονομάζεται εθνικός διαμεσολαβητής. Και πρέπει να σας πω εδώ ότι ο όρος «Συνήγορος του Πολίτη» είναι εξόχως ατυχής και αδόκιμος. Ο ορθός όρος είναι αυτός τον οποίον διατύπωσε η Νέα Δημοκρατία τότε με την πρόταση νόμου την οποία εισήγαγε και ήταν ο όρος του εθνικού διαμεσολαβητή. Και βεβαίως από τον Οκτώβριο του 1998 ο θεσμός αυτός αποτελεί μια πραγματικότητα πλέον και στην Ελλάδα και με τις τέσσερις επτήσεις εκθέσεις και από τον επίσημο θεσμικό λόγο τον οποίο έχει εκφράσει και ο οποίος καταγράφεται θετικά.

Αυτό το οποίο θα ήθελα εγώ να τονίσω είναι ότι η διαμεσολαβητική αυτή αποστολή του Συνηγόρου του Πολίτη, όπως και ο ίδιος ο Συνήγορος στην έκθεση του 1988 αναφέρει, έχει δύο ισοδύναμους αλληλοτροφοδοτούμενους και διακριτούς στόχους. Ο πρώτος είναι η διερεύνηση και η δυνητική ικανοποίηση των μεμονωμένων αιτημάτων του πολίτη και την προστασία ασφαλώς των δικαιωμάτων του. Και το δεύτερο σημείο αναφοράς του είναι η διαμόρφωση προτάσεων προς τη διοίκηση, για να θεραπευτούν τα βαθύτερα εκείνα αίτια τα οποία οδηγούν ακριβώς στις παραβιάσεις του πολίτη.

Εκείνο το οποίο οφείλει κανείς να παραδεχτεί είναι ασφαλές στα τα θετικά συνεισφορά του Συνηγόρου του Πολίτη σ' αυτόν το φάυλο κύκλο μιας Δημόσιας Διοίκησης η οποία έχει όλες αυτές τις στρεβλώσεις και τις αγκυλώσεις. Και θα πρέπει να σας πω ότι ο Συνήγορος του Πολίτη οφείλει τώρα, μετά απ' αυτήν την επιτυχία, την οποία στα πρώτα του βήματα επέτυχε, να προχωρήσει ένα βήμα περισσότερο. Δηλαδή να έχει ως αποστολή τη διαμόρφωση προτάσεων προς τη διοίκηση, αλλά κυρίως προς την πολιτική ηγεσία –γιατί εκεί πονά το θέμα– για τη θεραπεία των βαθύτερων αιτιών της προαναφερόμενης διάγνωσης, προτείνοντας το αυτονόητο, ότι η επιτυχία του οργανισμού ή ενός οργανισμού συνιστάται στα εξής στοιχεία. Πρώτον, στην υλικοτεχνική του υποδομή η οποία δεν υπάρχει. Δεύτερον, στην αξιοκρατική στελέχωση η οποία δεν υφίσταται και τρίτον, στην οργάνωση του θεσμού. Εάν αυτές οι συνιστώσες δεν υπάρχουν, τότε δεν μπορούμε να συζητούμε για πραγματική επιτυχία μέσα σε μια Δημόσια Διοίκηση η οποία νοσεί βαθύτατα.

Θέλω να σας πω με απλά λόγια, ότι αν δεν γίνουν βελτιώσεις στην υλικοτεχνική υποδομή της Δημόσιας Διοίκησης και στο ανθρώπινο δυναμικό, θα απαιτείται τουλάχιστον π.χ. στον ΟΓΑ που ο κύριος Πρωθυπουργός βγήκε μετά πολλών επαίνων και βαιών και κλάδων να μας πει ότι σε δύο μήνες ο ΟΓΑ θα είναι σε θέση να διεκπεραιώνει τα αιτήματα των πολιτών εντός διμήνου, να σας πω ότι δεν υφίσταται στην πράξη τέτοιο θέμα, διότι εδώ το ανθρώπινο δυναμικό το οποίο υπάρχει, χρειάζεται τουλάχιστον δύο χρόνια για την έκδοση μιας συνταξιοδοτικής απόφασης.

Δηλαδή ακόμα κι αν η Κυβέρνηση με νόμο επιβάλλει στον Ο.Γ.Α. εντός διμήνου, όπως είπε ο κύριος Πρωθυπουργός, να εκδίδει αυτές τις αποφάσεις, τότε συνειδητά υποβάλλει σε παρανομία τον Ο.Γ.Α. γιατί πολύ απλά η βούληση αυτή της Κυβέρνησης δεν θα μπορεί να συντρέξει ακριβώς από την ανυπαρξία της υλικοτεχνικής υποδομής, του στελεχειακού δυναμικού και όλα αυτά τα στοιχεία.

Ήδη πρέπει να σας πω ότι στον Ο.Γ.Α. εκκρεμούν εννέα χιλιάδες περίπου υποθέσεις πάνω από ένα χρόνο που αφορούν τη διαδοχική ασφάλεια. Και αναμένεται, με ασφαλή στοιχεία, να προστεθούν περίπου πέντε χιλιάδες ακόμα.

Θέλω να σας πω ότι πολύ σωστά ο Συνήγορος του Πολίτη

καταγράφει ένα ακόμη πρόβλημα. Το πρόβλημα με τις πολύχρονες καθυστερήσεις στα αιτήματα των πολιτών που προκύπτουν από τη Διεύθυνση Απαλλοτριώσεων του ΥΠΕΧΩΔΕ. Ο κ. Διαμαντούρος πολύ ορθά στη συνέντευξη την οποία παραχώρησε στη ΝΕΤ την Κυριακή στις 21 Απριλίου 2002, επεσήμανε το πρόβλημα αυτό. Οφείλω να απευθύνω στον κύριο Πρωθυπουργό την πρόσκληση ότι η συγκεκριμένη διεύθυνση εδρεύει στη γειτονιά του. Θα μπορούσε, λοιπόν, ιδίως όμμασι και ωσί να δει τι ακριβώς υπάρχει εκεί, όπου δεν μπορούμε να συζητούμε όχι για μηχανοργάνωση, όχι για υλικοτεχνική υποδομή, αλλά ούτε καν για στοιχειώδεις συνθήκες διαβίωσης και παραμονής των υπαλλήλων στα γραφεία τους.

Κατά συνέπεια, λοιπόν, θέλω να σας πω ότι εμείς από την πλευρά μας στηρίζουμε με όλες μας τις δυνάμεις το θεσμό. Η αναγκαιότητα, όμως, της θεσμοθέτησης του Συνηγόρου του Πολίτη θα μπορούσε να επιτύχει μόνο σαν μορφή εξωτερικού και εξωδικαστικού ελέγχου, όπως λέει ο ίδιος ο Συνήγορος του Πολίτη, της Δημόσιας Διοίκησης, υπό την έννοια όμως ότι η Δημόσια Διοίκηση θα εισακούει και θα εφαρμόζει στην πράξη τις επισημάνσεις και τις αποφάσεις του Συνηγόρου του Πολίτη.

Αρέσκεσθε, κύριοι της Κυβέρνησης, με αυταρέσκεια πολλές φορές να λέτε ότι είναι ισχυρή η Κυβέρνηση, ότι είναι ισχυρό το ΠΑΣΟΚ και με μία φιλάρεσκη διάθεση εξωραΐζετε τα προβλήματα. Θέλω να σας πω ότι αυτή η αυταρέσκεια σας με προκαλεί να υπενθυμίσω μια ρήση της Μάργκαρετ Θάτσερ, η οποία είχε πει: «Όταν είσαι ισχυρός είναι όπως όταν είσαι κυρία. Εάν χρειαστεί να το φωνάξεις, τότε δεν είσαι πια». Κατά συνέπεια, λοιπόν, όσο περισσότερο το φωνάζετε, τόσο περισσότερο αποδεικνύεται ότι είστε ανίσχυροι, αδύναμοι και εγκλωβισμένοι.

Θα σας πω ένα πρόσφατο χαρακτηριστικό παράδειγμα της καθεστωτικής νοοτροπίας του μηχανισμού εξουσίας της Κυβέρνησής σας. Θα σας αναφέρω και θα καταθέσω στα Πρακτικά, άρθρο της εφημερίδας «ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ» όπου στον Ο.Τ.Ε. Πτολεμαΐδας υπάλληλος, ο οποίος τελικώς προσέφυγε στο Συνήγορο του Πολίτη και ζικαιώθηκε με την έννοια που ανέφερα προηγουμένως, κυνηγιέται για τις πολιτικές του τοποθετήσεις, είναι αιρετός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Και βεβαίως, θα πρέπει εδώ να σας πω ότι περίτρανα επιβεβαιώνεται με τον τρόπο αυτό η ανυπαρξία εγγυημένου συστήματος προαγωγής – εξέλιξης, διότι αποτελεί πρόκληση η τοποθέτηση ως υπευθύνου έργου δοκίμου υπαλλήλου –και αναφέρομαι στον συγκεκριμένο υπάλληλο– και παραγκωνίζεται ο συγκεκριμένος υπάλληλος ο οποίος έχει βαθμό Α' και ο οποίος έχει είκοσι επτά χρόνια πραγματικής υπηρεσίας, γιατί έτσι θέλουν τα Υπουργεία, έτσι θέλουν οι κυβερνώντες. Έχω και τη συγκεκριμένη απόφαση με την οποία ορίζεται η δόκιμος υπάλληλος και όπως σας είπα, θα την καταθέσω στα Πρακτικά.

Βεβαίως, θέλω να σας πω ότι τα προβλήματα τα οποία ουσιαστικά καταγράφονται διαχρονικά στις εκθέσεις των εμπειρογνομώνων σχετικά με την παθογένεια της Δημόσιας Διοίκησης, είναι τα εξής: Σύγχυση των αρμοδιοτήτων των διαφόρων υπηρεσιών. Είναι, ναι ή όχι, αυτό ένα υπαρκτό πρόβλημα; Η συνέπεια αυτής της σύγχυσης είναι ακριβώς η αδυναμία χάραξης και εφαρμογής μιας συγκεκριμένης πολιτικής. Εξ αυτού προκύπτει καθυστέρηση. Από την καθυστέρηση, όπως πολύ σωστά λέει ο κ. Διαμαντούρος, θάλλει η διαμεσολάβηση η οικονομική, το «φακελάκι» ...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Θα μου δώσετε λίγο χρόνο, κύριε Πρόεδρε, ενάμισι με δύο λεπτά όπως πήραν οι άλλοι συνάδελφοι.

...μεταξύ του υπαλλήλου της Δημόσιας Διοίκησης και του ενδιαφερομένου, του εμπλεκόμενου. Πληθυσμός οργάνων και υπηρεσιών. Η απρόσφορη ανάμειξη των πάσης φύσεως συμβουλευτικών οργάνων στο έργο της διοίκησης. Η ανυπαρξία εγγυημένου συστήματος επιλογής και προαγωγικής εξέλιξης των υπαλλήλων. Αντικανονική κατανομή του προσωπικού κατά κατηγορίες.

Η κακή κατάσταση της Δημόσιας Διοίκησης δεν περιορίζεται δυστυχώς μόνο σε αυτή. Το χειρότερο είναι ότι αντικατοπτρίζει μια γενικότερη χαλάρωση της λειτουργίας των θεσμών η οποία

εκτείνεται σε όλους τους τομείς της κοινωνικής ζωής.

Νομίζω ότι υπάρχει εδώ ένα δελτίο Τύπου καταπέλτης. Και απαντά, χωρίς να πω εγώ τίποτα παραπάνω -το εξέδωσε η Εθνική Σχολή Δημόσιας Διοίκησης με ημερομηνία 8.7.2001- σε όλα τα οποία είπαν οι εισηγητές της Κυβέρνησης, απαντά στα περίφημα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών, όπου στις 3 Ιουλίου ο κύριος Πρωθυπουργός, συνοδευόμενος από την Υπουργό Εσωτερικών, εγκαινίασε το συγκεκριμένο Κέντρο Εξυπηρέτησης.

Ξέρετε τι λέει, κύριε Πρόεδρε και κύριοι συνάδελφοι, το συγκεκριμένο δελτίο Τύπου; Λέει ότι αυτό το κέντρο εξυπηρέτησης αποτελεί υπηρεσία -και βάζει ερωτηματικό- της διεύθυνσης σχέσεων κράτους πολίτη και της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης. Το ΚΕΠ όμως, αυτό το κέντρο εξυπηρέτησης το έστησε και το λειτουργεί ουσιαστικά μια ιδιωτική εταιρεία της οποίας δεν θέλω να αναφέρω το όνομα θα το καταθέσω όμως στα Πρακτικά.

Για να είναι όμως νόμιμο κάτι τέτοιο πρέπει να προβλέπεται στο νόμο. Πρέπει να προβλέπεται από το νόμο η δυνατότητα αυτή και να αποτυπώνεται στον οργανισμό του Υπουργείου. Κάτι τέτοιο όμως δεν συμβαίνει.

Επομένως, διερωτάται κανείς: Η λειτουργία του κέντρου εξυπηρέτησης πολιτών το οποίο είναι σωστό σαν σύλληψη διέπεται από το δημόσιο ή το ιδιωτικό δίκαιο; Εφόσον δεν υπάρχει νομοθετική πρόβλεψη δεν οριοθετείται με σαφήνεια και η συνεργασία της ιδιωτικής εταιρείας με τη διοίκηση. Στο κέντρο εξυπηρέτησης εργάζονται σαράντα ιδιώτες υπάλληλοι της εταιρείας και έξι δημόσιοι υπάλληλοι. Ποια είναι η σχέση των δημοσίων υπαλλήλων με τους ιδιώτες; Ο διευθυντής των ιδιωτών τι σχέση έχει με τους δημοσίους; Ποιος είναι ο αρμόδιος να δίνει λύση σε τυχόν ανακύπτοντα θέματα; Με το ότι λειτουργεί τα απογεύματα και ορθώς, θίγονται παραλλήλως βασικά εργασιακά δικαιώματα των δημοσίων υπαλλήλων των οποίων το ωράριο πρέπει να καθορίζεται με υπουργική απόφαση. Μέχρι σήμερα δεν έχει εκδοθεί νέα απόφαση που να το αλλάζει για το συγκεκριμένο φορέα. Άρα, οι υπάλληλοί του εργάζονται παράνομα τέτοιες ώρες.

Θέλω να σας πω, λοιπόν, ότι το ερώτημα -είναι και άλλα πολλά τα οποία λέει- το οποίο θέτω είναι το εξής: Είναι δυνατόν σε μία προσπάθεια βεβαιωμένης επικοινωνιακής πολιτικής μιας πρεμούρας της Κυβέρνησης για να δείξει ότι γρήγορα, γρήγορα προσπαθεί κάτι να κάνει στη Δημόσια Διοίκηση, να καίει μ' αυτόν τον τρόπο ένα μέτρο το οποίο στην αρχική του σύλληψη είναι σωστό;

Μιλήσαμε για μεταναστευτική πολιτική και ένας κύκλος από τα θέματα που αφορούν το Συνήγορο του Πολίτη είναι και τα δικαιώματα του ανθρώπου. Γνωρίζετε, κύριε Πρόεδρε, ότι η χώρα μας αυτήν τη στιγμή έχει καταδικαστεί σε σχέση με τις συνθήκες κράτησης των αλλοδαπών στα κέντρα μεταγωγών κλπ.; Ξέρετε ότι έχουμε την υπόθεση του Γκού, όπου η Ελλάδα αυτήν την ώρα έχει πρόσφατη ομόφωνη καταδίκη από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο;

Τέλος, για τους μετανάστες θα ήθελα να σας πω ότι υπάρχει ανάγκη καθορισμού πλαφόν, ενός ανωτάτου ορίου αριθμού μεταναστών. Διότι τελικά θα ήθελα να ξέρω από την Κυβέρνηση, μετά το χρηματιστήριο το κεντρικό προεκλογικό σας σύνθημα σ' αυτές τις εκλογές θα είναι «ωραίος ο Χασάν, ο Χασάν ξέρει»; Πείτε το μας να το γνωρίζουμε και εμείς.

Ο Γουίλσον, ο Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών, κύριε Πρόεδρε, είχε πει ότι εάν θέλεις να αποκτήσεις εχθρούς προσπάθησε να κάνεις κάτι. Ας πάρει η Κυβέρνηση το πολιτικό κόστος επιτέλους μία φορά να κάνει το αυτονόητο. Είκοσι ένα χρόνια της δόθηκε η ευκαιρία! Πόσο θα περιμένει ακόμα ο ελληνικός λαός και η ελληνική κοινωνία;

(Στο σημείο αυτό η Βουλευτής κα Αικατερίνη Παπακώστα καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ (Υφυπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Κύριε Πρόεδρε, παρακαλώ το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ορίστε, κύριε

Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ (Υφυπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Αγαπητοί συνάδελφοι, είμαι της άποψης ότι δεν πρέπει να διακόπτεται η ροή των ομιλιών των συναδέλφων, αλλά η συνάδελφος κα Παπακώστα, είτε κάτι που δεν μπορεί να μείνει αναπάντητο.

Αναφέρθηκε στη λειτουργία του κέντρου εξυπηρέτησης πολιτών στο Σύνταγμα που είχε εγκαινιαστεί από τον κύριο Πρωθυπουργό.

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ: Θα τα καταθέσω στα Πρακτικά.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ (Υφυπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Είναι ακριβή αυτά τα οποία είπατε, αλλά δεν έχετε παρακολουθήσει τη συνέχεια, αγαπητή κυρία συνάδελφε.

Μόλις τις προηγούμενες μέρες η Κυβέρνηση έφερε νομοθετική ρύθμιση για την πολιτική προστασία, και στο σύνολο θα το ψηφίσουμε αύριο, που δημιουργεί συγκεκριμένη δομή για τη λειτουργία των κέντρων εξυπηρέτησης πολιτών. Δημιουργεί δομή δημόσιου χαρακτήρα....

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ: Παράνομα λειτουργούσε αυτό;

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ (Υφυπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Δεν ήταν καθόλου παράνομο. Ήταν πιλοτικό το κέντρο. Ήταν με τη συνεργασία μιας ιδιωτικής εταιρείας όπως ήταν απόλυτα φυσικό γιατί το είπατε και υπό τύπο κάποιας σκιάς ή κάποιας καταγγελίας....

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ-ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ: Καμίας σκιάς.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ (Υφυπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Όταν ένα πρόγραμμα τόσο μεγάλο όπως τα κέντρα εξυπηρέτησης πολιτών μπαίνει σε εφαρμογή, πρέπει να περάσει και μία περίοδος δοκιμασίας.

Ιδρύθηκαν, λοιπόν, δοκιμαστικά πέντε τέτοια κέντρα εξυπηρέτησης πολιτών. Είδαμε στην πράξη τις αδυναμίες τους και τις δυνατότητές τους και στο νομοσχέδιο για την πολιτική προστασία που στο σύνολό του θα ψηφιστεί αύριο, ενσωματώθηκε διάταξη που προβλέπει δομή δημόσιου χαρακτήρα σε όλους τους δήμους της χώρας με στόχο να ιδρυθούν χίλια κέντρα εξυπηρέτησης πολιτών σε όλη τη χώρα μέχρι το τέλος του 2003. Αυτό θα είναι και το μεγάλο πλήγμα σ' όλο αυτό που συζητάμε σήμερα και στις πολύ σημαντικές διαπιστώσεις αλλά και γενικότερα για τη λειτουργία του θεσμού του Συνηγόρου του Πολίτη, γιατί ο συνδυασμός της απλοποίησης των διαδικασιών αλλά ταυτοχρόνως, αγαπητοί συνάδελφοι, και της δημιουργίας υποκαταστημάτων του κράτους, γιατί περί αυτού πρόκειται. Τα κέντρα εξυπηρέτησης πολιτών είναι όπως τα υποκαταστήματα των τραπεζών για τις οικονομικές συναλλαγές των πολιτών. Θα είναι υποκαταστήματα για όλες τις διοικητικές συναλλαγές των πολιτών με το κράτος.

Εκείνο είναι που θα δώσει απάντηση, γιατί απ' όλη αυτήν τη συζήτηση, που την παρακολουθώ πολύ προσεκτικά, λείπει κάτι που είναι κεντρικό ζήτημα: Το θέμα δηλαδή, της διοικητικής κουλτούρας, που δεν υπάρχει ούτε στο εσωτερικό της διοίκησης ούτε στην κοινωνία των πολιτών ούτε στα πολιτικά στελέχη της χώρας. Δεν υπάρχει ούτε κουλτούρα πρόληψης στο μεγάλο θέμα της Δημόσιας Διοίκησης και τις παθογένειές της και μέχρι τώρα προσπαθούσαμε να τις αντιμετωπίσουμε κατασταλτικά.

Όλο αυτό το πρόγραμμα, λοιπόν, που σας περιέγραφα και που μου έδωσε την αφορμή η αγαπητή συνάδελφος όχι μονάχα θα αλλάξει τις σχέσεις κράτους-πολίτη, αλλά θα οικοδομήσει κουλτούρα πρόληψης και θα οικοδομήσει και μια κουλτούρα διοικητική, που θα είναι ένα πολύ ωραίο «χαλάκι» που θα στρωθεί μετά στο εσωτερικό της διοίκησης, έτσι ώστε σταδιακά και στα πλαίσια μιας εθνικής συνεννόησης να αλλάξουν και οι εσωτερικές της δομές και να περάσουμε σε ένα σύστημα αξιολόγησης της Δημόσιας Διοίκησης, που ορθά επεσήμαναν πολλοί συνάδελφοι ότι δεν υπάρχει. Και για όλα τούτα βεβαίως είναι πάρα πολύ ουσιαστική η συνεισφορά και η συμβολή, αλλά και προσωπικά του κ. Διαμαντούρου και των συνεργατών του, του νέου θεσμού που καθιερώθηκε, του Συνηγόρου του Πολίτη.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Να δώσουμε το λόγο στον κ. Γκατζή για πέντε λεπτά και θα ακολουθήσει ο κ. Σπυριούνης και η κ. Μπενάκη.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΓΚΑΤΖΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Πρόεδρε, κανένας φυσικά δεν μπορεί να αμφισβητήσει το θετικό έργο που έχει κάνει αυτή η επιτροπή, του Συνηγόρου του Πολίτη -πολύ περισσότερο μάλιστα όταν αναφέρονται περίπου δεκαπέντε χιλιάδες περιπτώσεις, στις οποίες έχει παρέμβει στο διάστημα αυτό- ούτε φυσικά την ακεραιότητα των ανθρώπων που τη στελεχώνουν.

Θα ήθελα όμως να πω: Τι μπορεί να κάνει μια ανεξάρτητη αρχή για να είναι πραγματικά το κράτος δίκαιο; Τι μπορεί να κάνει ο Συνήγορος του Πολίτη στα σοβαρά θέματα της κοινωνικής προστασίας του πολίτη, όταν για παράδειγμα οι υπηρεσίες παροχής υγείας από κοινωνικό αγαθό έγιναν εμπόρευμα; Πώς, λοιπόν, να παρέμβει για να λύσει αυτό το πρόβλημα; Επομένως, κινείται μέσα σ' ένα θεσμικό πλαίσιο, το οποίο προσπαθεί φυσικά να τηρείται, αλλά από τη φύση του, τη δομή του είναι αντιλαϊκό. Είναι αντικοινωνικό, όταν ο εργαζόμενος ή θα πρέπει να αφήσει τη δουλειά του να πάει το πρωί να δεχθεί υπηρεσίες υγείας δωρεάν ή για να μη χάσει το μεροκάματο να πάει το απόγευμα, αλλά να πληρώσει.

Και αυτό ισχύει σε πολλά. Δεν είναι μόνο εκεί. Το αγαθό της υγείας έχει μετατραπεί πια σε εμπόρευμα. Μπορεί να κάνει τίποτα γι' αυτά τα θέματα; Ή όταν θέλει να πάει κάποιος στο νοσοκομείο και περιμένει να πάρει σειρά για να εισαχθεί ένα με ενάμιση χρόνο; Σήμερα μου έλεγε ένας συμπολίτης μας ότι του είπαν να πάει στο Νομαρχιακό Νοσοκομείο της Λάρισας για κάτι στοματικές περιπτώσεις της κόρης του και του έδωσαν ημερομηνία εισαγωγής για τον Ιούλιο του 2003. Τι μπορεί να κάνει ο «Συνήγορος του Πολίτη» γι' αυτά τα κοινωνικά δικαιώματα που έχει, όταν το πλαίσιο είναι αυτό που καθορίζει, η δομή είναι αυτή που καθορίζει, η οποία είναι αντιλαϊκή, είναι αντικοινωνική;

Τι μπορεί επίσης να κάνει για τα συνταξιοδοτικά δικαιώματα; Συζητάει η Κυβέρνηση να αυξήσει τα όρια ηλικίας, να μειώσει τις συντάξεις, να αυξήσει τις εισφορές, να κόψει τις συντάξεις από τα επικουρικά ταμεία στο 20%. Τι μπορεί να κάνει; Δεν είναι όμως αυτά δικαιώματα του πολίτη, που τα κατέκτησε με θυσίες και αίμα όλα αυτά τα χρόνια; Πού τα κατέκτησαν οι προγενέστεροι από εμάς και πολλοί από εμάς μέσα από αγώνες; Μπορεί να κάνει τίποτα ο «Συνήγορος του Πολίτη»; Δεν κινείται πάλι μέσα σ' αυτό το νεοφιλελεύθερο θεσμικό πλαίσιο της δομής της πολιτικής της Κυβέρνησης;

Τι μπορεί να κάνει ακόμα για τις μεγάλες περικοπές που γίνονται στις κοινωνικές δαπάνες; Είναι πρόσφατος ο «ροϋπολογισμός», πριν από μερικούς μήνες. Συμμετέχει ο κρατικός προϋπολογισμός με 6,5% στα λειτουργικά έξοδα των νοσοκομείων, στις λειτουργικές δαπάνες. Τι να κάνει ο «Συνήγορος του Πολίτη» σ' αυτό; Δεν μπορεί να κάνει τίποτα. Κινείται μέσα στο θεσμικό πλαίσιο. Εκτός βέβαια από οριακές περιπτώσεις, όπου έχει παρέμβει είτε με τη διαδικασία της διαμεσολάβησης είτε με τη διαδικασία της γνώμης είτε με δικαστικές ακόμα αποφάσεις. Αλλά κι αυτές οι δικαστικές αποφάσεις δεν τηρούνται. Δεν γνωρίζει τα αποτελέσματα. Γράφει μέσα στην έκθεση: «Δεν ξέρουμε τα αποτελέσματα όλων αυτών των περιπτώσεων».

Κύριοι Βουλευτές, αν δεν γίνει εκδημοκρατισμός της Δημόσιας Διοίκησης, αν δεν συμμετέχουν οι εργαζόμενοι σ' αυτό, αν δεν ενισχυθεί με προσωπικό κατάλληλο και όχι τα πάντα να τα εναποθέτουμε στους ιδιώτες, τότε πραγματικά η Δημόσια Διοίκηση στελεχωμένη, εκσυγχρονισμένη και προπαντός εκδημοκρατισμένη θα μπορέσει να γίνει αποτελεσματικό εργαλείο σε όλες τις προσπάθειες που μπορεί να κάνει η ανεξάρτητη αρχή.

Αναφέρθηκε ο κ. Μητσotάκης στην ανατροπή του σοσιαλιστικού συστήματος και ότι ήταν το κράτος αυτό που έφταιγε κλπ. Οι λόγοι ακριβώς που ανατράπηκε το σοσιαλιστικό σύστημα είναι γιατί δεν τηρήθηκαν οι σοσιαλιστικές αρχές οικοδόμησης του σοσιαλισμού και πέρασαν σε νεοφιλελεύθερες αντιλήψεις τα ηγετικά στελέχη κλπ. Αυτή είναι ουσιαστικά η βασική

αίτια κατά τις δικές μας εκτιμήσεις και όχι ότι έφταιγε η υπόθεση του κρατισμού, όπως λέει ο κ. Μητσotάκης. Και έχουν μείνει στην ιστορία και θα μείνουν σαν παράδειγμα φωτεινό, διότι ο καπιταλισμός δεν πρόκειται να λύσει αυτά τα προβλήματα ούτε η ελεύθερη αγορά ούτε πολύ περισσότερο η νεοφιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση όταν μεγαλώνει η φτώχεια, μεγαλώνει η ανεργία. Και εκεί τι είχαμε; Είχαμε εξασφάλιση της κοινωνικής πρόνοιας, της υγείας, της παιδείας, του πολιτισμού. Είχαμε το μεροκάματο, είχαμε τη στέγη, είχαμε τις επιστήμες. Είναι αγαθά τα οποία δεν πρόκειται ποτέ να ανακτήσουν οι Έλληνες αν δεν ανατρέψουν αυτήν τη νεοφιλελεύθερη πολιτική.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Σπυριούνης έχει το λόγο.

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΣΠΥΡΙΟΥΝΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, οφείλουμε να υποδεχθούμε με εκτίμηση και σεβασμό την έκθεση του «Συνηγόρου του Πολίτη» την αποτελούμενη από δέκα άρθρα κεφάλαια, με τα οποία θίγονται διαπιστώσεις, συγκροτούνται συγκεκριμένες προτάσεις, αναπτύσσονται ανάλογες δραστηριότητες που έρχονται να κυρώσουν το πνεύμα και το γράμμα του ιδρυτικού ν. 2477/97 και να κάνουν πράξη την πρόβλεψη του Συντάγματος και του Κανονισμού της Βουλής και ακόμη να θεμελιώσουν την ελπίδα ο νέος εκτελεστικός νόμος να γίνει συγκεκριμένη πράξη και να μπορέσει να ολοκληρωθεί το σύστημα για το καλό του λαού, της πατρίδας, για το καλό της Δημόσιας Διοίκησης, που αποτελεί ουσιώδη παράγοντα και αίτημα και απαίτηση των καιρών και της εποχής. Γιατί χωρίς τις συγκεκριμένες διαρθρωτικές αλλαγές και χωρίς την ανύψωση της Δημόσιας Διοίκησης για να ανταποκριθεί στον ίλιγγο των καθημερινών προβλημάτων και στη δημοκρατική απαίτηση του πολίτη να του φέρεται το κράτος με στοργή και με αξιοπρέπεια και με ευαισθησία, δεν υπάρχει πρόοδος στον λαό, στην πατρίδα. Αν αυτό συνδυαστεί με τις πιέσεις που διαμορφώνει το παγκόσμιο περιβάλλον και οι όροι συμμετοχής μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, επιτείνεται ακόμη περισσότερο η ανάγκη για την προώθηση των προβλημάτων της Δημόσιας Διοίκησης.

Επίσης, διαφαίνονται οι αρμοδιότητες, ο ρόλος του «Συνηγόρου του Πολίτη» σαν εξωτερικού μηχανισμού ελέγχου και διαμεσολαβητικής διαδικασίας στην εκπλήρωση της σκέψης του νομοθέτη του ιδρυτικού νόμου. Διαφαίνονται οι αποστολές του που καθορίζονται στο άρθρο 1 του ν. 2477 που είναι να καταπολεμήσει την κακοδιοίκηση, να προστατέψει τα δικαιώματα του πολίτη να υπερασπιστεί τη νομιμότητα. Πιστεύω ότι σ' αυτά τα δέκα κεφάλαια και τις διακόσιες εβδομήντα οκτώ, αν θυμάμαι καλά, σελίδες αναπτύσσεται η συνολική εικόνα της προσφοράς του «Συνηγόρου του Πολίτη» και με ικανοποίηση βλέπουμε ότι αποτελεί ένα σταθμό στην προώθηση της λειτουργίας του κράτους.

Δίνει τέτοια προώθηση, ώστε γίνεται πράξη η συνταγματική επιταγή του άρθρου 101 ότι ο δημόσιος λειτουργός οφείλει να είναι εκτελεστής της κρατικής θελήσεως και υπηρέτης του λαού. Αυτές οι δύο συνταγματικές απαιτήσεις απεικονίζονται στη στόχευση της ιδιαίτερης μέριμνας που επέδειξε ο «Συνήγορος του Πολίτη», μέριμνα που απεικονίζεται στις διακόσιες εβδομήντα οκτώ σελίδες της συγκεκριμένης έκθεσης.

Εμένα μου έκαναν εντύπωση κάποιοι αριθμοί. Θα μνημονεύσω για τους τέσσερις κύκλους, τις έντεκα χιλιάδες αναφορές που υποβλήθηκαν συν τις τρεις παρελθούσες χιλιάδες, δηλαδή δεκαπέντε χιλιάδες, με τις αναλογίες 11,3 του πρώτου κύκλου, 24 του δεύτερου κύκλου. Ο πρώτος κύκλος είναι τα δικαιώματα του ανθρώπου, ο δεύτερος η κοινωνική προστασία, ο τρίτος η ποιότητα ζωής που από το 24 πήγε στο 30 και ο τελευταίος κύκλος στο 34% που προσδιορίζει την εμπιστοσύνη. Πρόκειται για ένα θεμελιώδη παράγοντα για τη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης. Οι σχέσεις εμπιστοσύνης μεταξύ πολίτη και κράτους είναι το πιο οδυνηρό στοιχείο που μαστίζει τη Δημόσια Διοίκηση. Στη κυριολεξία έχει συντριβεί αυτή η σχέση, με μια περιρρέουσα καθημερινή αμφισβήτηση του τρόπου με τον οποίον επιτελεί ο δημόσιος λειτουργός την οφειλόμενη προς την πατρίδα και το λαό δράση του.

Οι απεικονίσεις των τεσσάρων κύκλων δίνουν τη συνολική δράση του «Συνηγόρου του Πολίτη» και ένα στίγμα της ανα-

γκαιότητάς του, αλλά και του προβληματισμού που προκαλεί η συνολική αξιολόγηση των επί μέρους θεμάτων της έκθεσης. Το αποτέλεσμα της σημερινής συζήτησης ερεθίζει την αγωνία του κοινοβουλίου. Πρέπει να ανυψωθούμε στην επιβαλλόμενη εθνική συνεννόηση για να καταστήσουμε τη Δημόσια Διοίκηση αντάξια των επιταγών των καιρών μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Η Αντιπρόεδρος και Μπενάκη έχει το λόγο.

ANNA ΜΠΕΝΑΚΗ ΨΑΡΟΥΔΑ (Δ' Αντιπρόεδρος της Βου - λής): Κύριε Πρόεδρε, σήμερα έχουμε μια από τις όχι και τόσο πολλές ευτυχείς συνεδριάσεις της Βουλής, η οποία παρ' όλες τις αντιπαράθεσες μας και τους διαξιφισμούς μας για την πολιτεία του κάθε κόμματος στο παρελθόν, έχει ένα πολύ θετικό αντικείμενο, ένα θεσμό –τον «Συνήγορο του Πολίτη» που δημιουργήσαμε, θεσμό που αποδείχθηκε χρήσιμος και αποτελεσματικός.

Αυτό συνέβη και εξαιτίας του τρόπου που θεσμοθετήθηκε, γιατί όλοι συνεργαστήκαμε για τη δημιουργία του αλλά και εξαιτίας των προσώπων τα οποία στελέχωσαν το θεσμό και πραγματοποιούν ένα θαυμάσιο έργο. Αυτός ο θεσμός αποδεικνύεται σήμερα εξαιρετικά χρήσιμος όχι μόνο για τον πολίτη.

Για τον πολίτη βεβαίως είναι αυταπόδεικτο ότι είναι μια πηγή βελτίωσης των σχέσεων του με τη Δημόσια Διοίκηση. Αλλά είναι χρήσιμος και για μας, για την πολιτεία, για τον κρατικό μηχανισμό, διότι από τη μια μεριά μας δείχνει ανάγλυφη την εικόνα της Δημόσιας Διοίκησης, το επίπεδο παροχής υπηρεσιών, τον τρόπο εξυπηρέτησης ή μη εξυπηρέτησης του πολίτη και την αποτελεσματικότητα της Δημόσιας Διοίκησης και από την άλλη μεριά μας δίνει σημαντικά ερεθίσματα και ευθές αλλά και με τις προτάσεις που κάνει ο ίδιος ο «Συνήγορος του Πολίτη».

Τι προκύπτει από την έκθεση αυτή από όλες και ιδιαίτερα αυτήν που συζητούμε; Είναι ανάγλυφη η παθολογία της Δημόσιας Διοίκησης στη χώρα μας και όταν λέω Δημόσια Διοίκηση περιλαμβάνω ολόκληρο τον ευρύτερο δημόσιο τομέα.

Ποια είναι τα χαρακτηριστικά; Θα μου επιτρέψετε σε αυτό να δώσω έμφαση στα δύο, τρία λεπτά που μου απομένουν. Τι εικόνα προκύπτει από αυτήν την έκθεση; Ποια είναι τα χαρακτηριστικά της αντίδρασης της Δημόσιας Διοίκησης;

Πρώτο χαρακτηριστικό η βραδύτητα, δεύτερο χαρακτηριστικό η αδιαφορία με τις αφόρητες καθυστερήσεις και τη σιωπή και σε πάρα πολλές περιπτώσεις περιφρόνηση του πολίτη.

Δεύτερο χαρακτηριστικό η κακή εφαρμογή του νόμου είτε λόγω αγνοίας –και εδώ η πολυνομία παίζει βέβαια και αυτή το ρόλο της– είτε και από κακοβουλία. Υπήρξαν και περιπτώσεις κακόβουλης ερμηνείας του νόμου, συνέπειες της οποίας υπέστησαν οι πολίτες.

Και το κυριότερο που έψαξα και με ενδιέφερε ιδιαίτερα ήταν η δυστροπία της Δημόσιας Διοίκησης στη συμμόρφωση, πρώτα προς το «Συνήγορο του Πολίτη (βαίνει μειομένη βέβαια αυτή η τάση άρνησης συμμόρφωσης) αλλά αυτό το οποίο πρέπει να μας προβληματίσει είναι η άρνηση συμμόρφωσης στις δικαστικές αποφάσεις.

Έψαξα τις υποθέσεις με τις οποίες ασχολήθηκε ο «Συνήγορος του Πολίτη» και είχαν ως αντικείμενο τη μη εφαρμογή δικαστικών αποφάσεων. Απογοητευτικό το αποτέλεσμα, κύριε Πρόεδρε. Μία περίπτωση του Υποθηκοφυλακείου Αθηνών που ασχολήθηκε και εγώ και έκανα αλλεπάλληλες ερωτήσεις κοινοβουλευτικού ελέγχου στη Βουλή είναι πράγματι εξόφθαλμα άδικη και ανησυχαστική. Μάλιστα υπόθεση που ανήκε στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Κάτι άλλο που έψαξα να δω είναι, ποιες είναι οι υπηρεσίες που αποτελούν πηγές ταλαιπωρίας του πολίτη. Είδα ότι προηγούνται οι ασφαλιστικοί οργανισμοί και παράλληλα πηγαίνουν και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Τι σημαίνει αυτό; Ότι πρόκειται για οργανισμούς που κατεξοχήν συναλλάσσονται με ευρύτατες λαϊκές μάζες με πολίτες μεσαίας ή κατώτερης κοινωνικής, οικονομικής ή μορφωτικής τάξης τις περισσότερες φορές. Αυτό σημαίνει ότι δημιουργείται μια λαϊκή δυσφορία, για την οποία πρέπει να ανησυχούμε πάρα πολύ.

Έψαξα να βρω και ποιες ειδικότερες κατηγορίες έχουν ταλαιπωρηθεί από τη Δημόσια Διοίκηση και βέβαια ξεχώρισαν αμέ-

σως οι μετανάστες και τα άτομα με ειδικές ανάγκες στις συναλλαγές τους με τον ΟΑΕΔ και άλλες υπηρεσίες.

Κύριε Πρόεδρε, αυτά τα χαρακτηριστικά που ανέφερα, αυτές οι υπηρεσίες που ταλαιπωρούν λαϊκές μάζες, αυτές οι κατηγορίες που δείχνουν ότι δεν αντιμετωπίζονται σωστά από τη Δημόσια Διοίκηση, όλα μαζί δημιουργούν μια ατμόσφαιρα, δημιουργούν μια γενική δυσφορία, δημιουργούν την αίσθηση ότι στην καθημερινότητά του και στις άμεσες βιοτικές ανάγκες του δεν βρίσκει ανταπόκριση ο πολίτης από τη Δημόσια Διοίκηση.

Νομίζω, κύριε Πρόεδρε, και κύριοι συνάδελφοι, ότι πρέπει εξόχως να προβληματιστούμε όλα τα κόμματα και αν χτυπάει ένα καμπανάκι εδώ ο «Συνήγορος του Πολίτη» νομίζω ότι οι εκλογές της Γαλλίας χτύπησαν μια πολύ μεγάλη καμπάνα.

Εάν δεν θέλουμε να δοκιμάσουμε τέτοιες δυσάρεστες εκπλήξεις, θα πρέπει να φροντίσουμε να απαλείψουμε αυτήν τη λαϊκή δυσφορία απέναντι στο κράτος και απέναντι στους πολιτικούς βεβαίως. Ας κάνουμε μια καλή αρχή με το «συνήγορο του Πολίτη» εφαρμόζοντας κατά το δυνατό αυτά που μας προτείνει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Ο κ. Καρχιμάκης έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, σας παρακαλώ πάρα πολύ. Όταν από το ένα κόμμα υπάρχουν δέκα εγγεγραμμένοι και από το άλλο τρεις, αυτό δεν σημαίνει ότι οι τρεις του άλλου κόμματος πρέπει να εναλλαχθούν με τους τρεις πρώτους. Τηρείται κάποια σειρά.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Κωνσταντίνος Βρεττός): Καλώς, κύριε συνάδελφε. Η σειρά τηρείται.

Ορίστε, κύριε Καρχιμάκη, έχετε το λόγο.

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, είναι αλήθεια ότι με πολλή ικανοποίηση διαπιστώσαμε όλοι μας σε αυτήν την Αίθουσα τη συμβολή αυτού του θεσμού, αυτής της ανεξάρτητης αρχής.

Επειδή έχουν ειπωθεί από τους συναδέλφους πάρα πολλά πράγματα που νομίζω ότι δεν κάνει να επαναλαμβάνουμε, εγώ θα ήθελα να πω δυο λόγια για την σχέση αυτής της αρχής με τη γνώση, που θα έπρεπε να έχει η μεγάλη πλειοψηφία του κόσμου για την ύπαρξή της. Βεβαίως αναφέρεται μέσα στην ετήσια έκθεση ότι έχει υπάρξει ανάδειξη για το ρόλο αυτής της αρχής από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, αλλά θεωρώ ότι αυτή η ανάδειξη είναι μόνο στα μεγάλα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Στις περιφέρειες δεν υπάρχει η προβολή εκείνη που θα αναδείξει ότι αυτός είναι ένας θεσμός στην υπηρεσία του πολίτη και που θα αναδείξει τη συμβολή του στη λύση των προβλημάτων του πολίτη.

Ένα άλλο μεγάλο ζήτημα είναι η γνώση του ρόλου της συγκεκριμένης αρχής και η εμπιστοσύνη απέναντι σε αυτό το θεσμό. Υπάρχει βέβαια εμπιστοσύνη, γιατί ακριβώς για τη μεγάλη πλειοψηφία των υποθέσεων που έχουν επιλυθεί έχει γίνει δεκτή η εισήγηση που έχει κάνει η συγκεκριμένη αρχή. Το ποσοστό όμως των ανικανοποίητων υποθέσεων ή το ποσοστό της αρνητικής στάσης της διοίκησης σε αυτές τις υποθέσεις και η ανα παραγωγή της νομίζω ότι δημιουργούν αρνητικά αποτελέσματα. Πρέπει να βρούμε τρόπο να αντιμετωπίσουμε στο συγκεκριμένο πρόβλημα.

Εμπιστοσύνη σημαίνει κατά τη γνώμη μου και επιβολή κυρώσεων εκεί που δεν εφαρμόζεται η απόφαση της συγκεκριμένης αρχής ή η συμβουλευτική της παρέμβαση που δεν προβλέπεται. Επίσης, εμπιστοσύνη σημαίνει αποδοχή προτάσεων για νομοθετικές πρωτοβουλίες από πλευράς της αρχής και μάλιστα γρήγορη αποδοχή, από την Κυβέρνηση.

Διότι, εάν ο κόσμος αντιληφθεί ότι και στις συγκεκριμένες περιπτώσεις, όπου δηλαδή υπάρχει άρνηση της υλοποίησης μιας συγκεκριμένης κατεύθυνσης, υπάρχουν κυρώσεις ή υπάρχει τρόπος να λυθούν και αυτές οι υποθέσεις ή αν αντιληφθεί ο κόσμος ότι οι προτάσεις για νομοθετικές πρωτοβουλίες που πρέπει, κατά την πρόταση του Συνηγούρου του Πολίτη, να λάβει η Κυβέρνηση γίνονται ταχύτατα, εφόσον έχουν μια σοβαρότητα και μια αξιοπιστία –που πιστεύω ότι έχουν– δημιουργούμε έτσι ένα προσθετο πλέγμα προστασίας του θεσμού και απόκτησης εμπιστοσύνης του θεσμού στη συνείδηση του κόσμου.

Επίσης, θεωρώ ότι η λειτουργία αυτού του θεσμού θα μπο-

ρούσε να έχει και μια σχέση συνεργασίας με τα Κέντρα Εξυπηρέτησης Πολιτών. Γιατί στην περιφέρεια πιστεύω ότι δεν έχει δοθεί η ανάλογη διάσταση και θα πρέπει να γίνει μια καμπάνια της αρχής ανά νομό για το ρόλο της. Ταυτόχρονα θα πρέπει να αναδείξουμε την αρχή στην περιφέρεια. Γιατί είναι το μεγάλο πρόβλημα. Η περιφερειακή αγορά είναι εκεί που δημιουργούνται τα περισσότερα προβλήματα. Επίσης πρέπει, να αναδείξουμε ανά νομό και τα προβλήματα τα οποία επιλύθηκαν, έτσι ώστε να θεωρηθεί ο θεσμός, και να υπάρξει εμπιστοσύνη.

Επίσης, πρέπει να γίνει η καμπάνια για τα δικαιώματα του πολίτη και το ρόλο της αρχής κυρίως στους ακριτικούς νομούς, τους νομούς που είναι σε πολύ μεγάλη απόσταση από το κέντρο.

Θέλω να κάνω δύο παρατηρήσεις που έχουν σχέση με κάποιες φωνές που ακούστηκαν από τη Νέα Δημοκρατία για αναξιοκρατία, για ακατάλληλους υπαλλήλους, για άχρηστους υπαλλήλους.

Νομίζω ότι το 1993 –κάποιοι το φώναξαν εδώ– διορίστηκαν πέντε χιλιάδες διοικητικοί υπάλληλοι στη ΔΕΗ, όπου βεβαίως εκείνη την περίοδο αυτοί που μας κατηγορούν τώρα δεν έλαβαν καν υπόψη τους τις ανταγωνιστικές δυνατότητες ή τις ανταγωνιστικές ανάγκες που είχε η ΔΕΗ σε τεχνικό προσωπικό αιχμής για να είναι πιο ανταγωνιστική η επιχείρησή. Και μας φόρτωσαν πέντε χιλιάδες διοικητικούς υπαλλήλους.

Επίσης να θυμηθούμε, κατά παράβαση τότε του ν. 1648, τους ανάπηρους μαϊμούδες, τους ανάπηρους τερματοφύλακες, τους ανάπηρους μπασκετομπολίστες, που τους έχουμε ακόμα στην πλάτη μας. Δεν μπορείτε, λοιπόν, να μιλάτε για αναξιοκρατία, ούτε να μιλάτε για την αναποτελεσματικότητα του ευρύτερου δημόσιου τομέα, εσείς που τον ισοπεδώσατε, είναι υποκρισία.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΑΝΝΑ ΜΠΕΝΑΚΗ-ΨΑΡΟΥΔΑ**)

Εμείς δεν καταργήσαμε την ιεραρχία. Την ιεραρχία την κατήργησε το 1989 η Νέα Δημοκρατία. Ήλθε και ισοπέδωσε τα πάντα, διώξεις, προπηλακισμοί, απολύσεις. Εμείς σε καμία περίπτωση δεν συμπεριφερθήκαμε με κομματικά κριτήρια στη Δημόσια Διοίκηση. Ίσα-ίσα σεβαστήκαμε τους δημοσίους υπαλλήλους και συμπεριφερθήκαμε με τον τρόπο που αρμόζει στις ιδέες μας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Τσούρνος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΤΣΟΥΡΝΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι ο θεσμός του «Συνηγόρου του Πολίτη», σαν ανεξάρτητης διοικητικής αρχής, είναι χρήσιμος για τον πολίτη, πλην όμως είναι αδύναμος στο να αντιμετωπίσει το σύνολο των προβλημάτων τα οποία ταλαιπωρούν τον πολίτη.

Έχω την αίσθηση ότι η Κυβέρνηση θέλει το «Συνήγορο του Πολίτη» αδύναμο, μειωμένων δυνατοτήτων και κομματικά φιλικό προς αυτήν, χωρίς αποφασιστικές αρμοδιότητες, αφού αρνείται να τους τις προσδώσει.

Είναι θετική η διάταξη του Συντάγματος σύμφωνα με την οποία ο πολίτης δικαιούται αποζημίωσης, όπως ο νόμος θα ορίσει. Διαβάζοντας την έκθεση, στάθηκε στο κεφάλαιο και ειδικότερα στον κύκλο των σχέσεων κράτους-πολίτη. Σύμφωνα με την έκθεση, κατά το 2001 ο κύκλος σχέσεων κράτους-πολίτη εξετάσσε πέντε χιλιάδες εκατόν τριάντα τρεις αναφορές, δηλαδή το 34,18% του συνόλου των αναφορών του Συνηγόρου του Πολίτη. Από αυτές, σύμφωνα με την έκθεση, τριακόσιες ογδόντα εννιά υποθέσεις επιλύθηκαν κατόπιν απλής διαμεσολάβησης του «Συνηγόρου του Πολίτη». Όλοι κατανοούμε ότι ο αριθμός αυτός είναι σταγόνα στον ωκεανό.

Σήμερα, το έτος 2002, και με εικοσάχρονη εκπροσώπηση του κράτους από την Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, η διοίκηση είναι ο μεγάλος ασθενής, της οποίας η υγεία διαρκώς επιδεινώνεται. Το έχει παραδεχθεί άλλωστε και ο κύριος Πρωθυπουργός. Η Δημόσια Διοίκηση αντί να είναι φιλική προς τον πολίτη, είναι εχθρική. Αντί να είναι αρωγός στην ανάπτυξη που τόσο έχει ανάγκη ο τόπος, είναι συνεργός στην οπισθοδρόμηση. Ποιος φταίει για όλα αυτά; Ας κάνουμε μία σύντομη αναφορά.

Πρώτον, άγνοια των νόμων. Δεν παραβλέπω το γεγονός ότι η

Βουλή είναι ιδιαίτερα παραγωγική στο τομέα της πολυνομίας, της παραγωγής νόμων. Πρέπει, όμως, να τονισθεί ότι κάποια δισεκατομμύρια που δόθηκαν από την Ευρωπαϊκή Ένωση για επιμόρφωση υπαλλήλων κατασπαταλήθηκαν χωρίς σχέδιο, δόθηκαν υπό μορφή οικονομικών βοηθημάτων σε διάφορες κοινωνικές ομάδες και κατέστησαν πλουσίους τους εργολάβους των επιμορφωτικών προγραμμάτων.

Δεύτερον, αδιαφάνεια. Η σχεδόν νομιμοποιημένη αδιαφάνεια, παρέχει τη δυνατότητα στον υπάλληλο να μεροληπτεί μετά ή άνευ ανταλλάγματος.

Τρίτον, κατάργηση της ιεραρχίας. Καταργήθηκε η ιεραρχία βάσει των προσόντων και υιοθετήθηκε η ιεραρχία βάσει των κομματικών προσόντων.

Τέτατον, ατιμωρησία. Η Κυβέρνηση ενώ παραδέχεται ότι οργιάζει η διαφθορά, όπως άλλωστε μας κατατάσσουν στις πρώτες θέσεις διεθνείς οργανισμοί, ελάχιστα έχουν τιμωρηθεί. Θα είμαστε αφελείς να πιστέψουμε ότι τη διαφθορά συντηρούν άτομα της Νέας Δημοκρατίας ή των άλλων κομμάτων της Αντιπολίτευσης. Τη διαφθορά συντηρούν άνθρωποι του ΠΑΣΟΚ, τους οποίους καλύπτει η Κυβέρνηση λόγω πολιτικού κόστους.

Πέμπτον, αναξιοκρατία. Η Κυβέρνηση προώθησε στις καίριες θέσεις ανθρώπους μειωμένων προσόντων, ώστε να είναι εξαρτώμενοι και υπάκουοι στα κομματικά κελεύσματα.

Έκτον, χρόνος αναμονής σε θέματα υγείας, απονομής συντάξεων κλπ.

Έβδομον, χρονοβόρος απονομή της δικαιοσύνης. Αποφεύγει ο πολίτης να προσφύγει στη δικαιοσύνη, γιατί γνωρίζει ότι είναι τόσο χρονοβόρος η διαδικασία που στο τέλος δεν απονέμεται δικαιοσύνη.

Συμπέρασμα: Ο Πρωθυπουργός έχει επίγνωση των προβλημάτων, τα οποία καθημερινά βασανίζουν τον πολίτη. Ομιλεί για την ανάγκη του εκσυγχρονισμού, ιδρύει γραφεία εξυπηρέτησης του πολίτη, αλλά το αποτέλεσμα είναι μηδαμινό.

Διότι ο εκσυγχρονισμός της διοίκησης βλάπτει σοβαρά την υγεία των κομματικών στελεχών, τα οποία έχουν στελεχώσει το κράτος, σιτίζονται και αμείβονται πλουσιοπάροχα στο κρατικό πρυτανείο, είναι δε αυτοί που ανέδειξαν τον κ. Σημίτη στο αξίωμα του Αρχηγού του ΠΑΣΟΚ.

Τελικά η Κυβέρνηση θα καταστεί αντιπολίτευση υπό το βάρος της διαφθοράς, ούσα ανίκανη να δώσει λύσεις στα καθημερινά προβλήματα. Η λύση του θέματος βρίσκεται στην υλοποίηση των αρχών: επιμόρφωση-διαφάνεια-αξιοκρατία-τιμωρία των υπευθύνων-ιεραρχία που να ελέγχει-αποκομματικοποίηση. Η υλοποίηση είναι πλέον θέμα της επόμενης κυβέρνησης, είναι θέμα της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Φοίβος Ιωαννίδης έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ: Πότε γράφτηκε ο κ. Ιωαννίδης, κυρία Πρόεδρε;

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Εμείς περισσεύουμε, κυρία Πρόεδρε;

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Πότε γράφτηκε;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ: Εδώ έχουμε ένα χαρτί, κυρία Πρόεδρε, από την υπηρεσία...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Η απόφαση, κύριε Κατσαρέ, στην αρχή της συζήτησης ήταν ότι θα μιλήσουν οι εγγραφόμενοι εναλλάξ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ: Στους δύο πρώτους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Όχι, με συγχωρείτε, η απόφαση είναι εδώ και λέει εναλλάξ καθ' όλη τη συζήτηση. Τι να κάνουμε. Ας αλλάξε.

Ο κ. Ιωαννίδης έχει το λόγο.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ: Πότε ενεγράφη ο κ. Ιωαννίδης;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Θα το αντιμετωπίσουμε άλλη φορά, κύριε Κατσαρέ. Μπορεί να έχετε δίκιο.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Κύριε Κατσαρέ, με συγχωρείτε. Εγώ θα συμμεριζόμουν την άποψή σας, αλλά την έχω πάθει ακριβώς κατά τον ίδιο τρόπο, χωρίς να έχω εγώ ευθύνη. Έτσι λέει ο Κανονισμός, τι να κάνουμε;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ: Κύριε Ιωαννίδη, εγώ είμαι άρρωστος απόψε και παρά τούτο δεν ζήτησα να προηγηθώ.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Μα, δεν ζήτησα εγώ να προηγηθώ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ: Στο χαρτί που έχουμε εδώ, δεν είστε γραμμένος. Πότε γραφτήκατε;

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Κύριε Κατσαρέ, την εναλλαγή των ομιλητών δεν την επέβαλα εγώ ούτε απόψε ούτε ποτέ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Δεν είναι ευχάριστη αυτή η συζήτηση, κύριοι συνάδελφοι. Μπορεί να υπάρχει θέμα, αλλά παρακαλώ να προχωρήσουμε στη συζήτηση.

Ορίστε, κύριε Ιωαννίδη, έχετε το λόγο. Μπείτε επί της ουσίας και συνοψοποιήστε αν θέλετε.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Πολύ γρήγορα, άλλωστε πέντε λεπτά είναι.

Σε μια χώρα όπου ο φόβος είναι καθημερινή υπόθεση αλλά ο δίκαιος έπαινος σπάνιος, έχουμε μια συνειδητή απόψε όπου ακούγεται ο δίκαιος έπαινος από όλες τις πλευρές για το «Συνήγορο του Πολίτη» ως θεσμό, αλλά και για το «Συνήγορο του Πολίτη» τον κ. Διαμαντούρο και τους βοηθούς του, που ευτυχώς είναι εδώ για να ακούν τον έπαινο που δικαιούνται και να παίρνουν κουράγιο για να συνεχίσουν.

Ο θεσμός του «Συνηγόρου του Πολίτη» που καθυστερημένα εισήχθη στη χώρα μας υπάρχει εδώ και τρία χρόνια, δηλαδή και πριν από τη συνταγματική αναθεώρηση, όμως με τη συνταγματική αναθεώρηση ανεδείχθη σε συνταγματικής περιωπής θεσμό, πράγμα που έχει γίνει μόνο για πέντε από τις ανεξάρτητες διοικητικές αρχές και οι πέντε μπορεί να είναι και πολλές. Εν πάση περιπτώσει, δεν πρόκειται να λύσουν όλα τα προβλήματα του τόπου οι ανεξάρτητες διοικητικές αρχές, ούτε η νοοτροπία εκχώρησης των ευθυνών των πολιτικών στις ανεξάρτητες διοικητικές αρχές οσοδήποτε επιτυχημένα και αν ασκούν την αποστολή τους.

Θέλω επίσης να σημειώσω ότι άκουσα πολλές φορές να λέγεται απόψε –το ακούω τελευταία συχνά– «ο εφαρμοστικός του Συντάγματος νόμος». Δεν πρόκειται περί εφαρμοστικού. Είναι εκτελεστικός του Συντάγματος νόμος κι έχει σημασία η διαφορά, διότι ο συνταγματικός νομοθέτης δίνει εντολή στον κοινό νομοθέτη, στα πλαίσια του οποίου λειτουργούμε αυτήν τη στιγμή, να ρυθμίσει και δεν είναι απλώς να εφαρμόσει.

Θα μου πείτε «ψιλά γράμματα», αυτήν την ώρα μάλιστα. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πριν από λίγο καιρό μιλώντας στη Βουλή θυμήθηκα και το θεώρησα χρέος να τιμήσω έναν πρεσβύτερο που προσέφερε πολλά στον τόπο, τον Ξενοφώντα Ζολώτα. Σήμερα έχω την ευκαιρία να αναφερθώ σε έναν άλλο πρεσβύτερο ενενήντα εννέα ετών περίπου, τον πρώην Πρόεδρο της Δημοκρατίας και πρώην Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, τον κ. Μιχαήλ Στασινόπουλο. Ο κ. Μιχαήλ Στασινόπουλος έχει γράψει πολλά κι ενδιαφέροντα βιβλία. Ένα από αυτά είναι αφιερωμένο, κυρίως μέσα από ένα διήγημα «Ο ωραίος λοχαγός», στην απίστευτη ταλαιπωρία ενός λοχαγού που τον δικαίωσε το Συμβούλιο της Επικρατείας κατ' επανάληψη στις παραλείψεις που του εγένοντο, αλλά η διοίκηση δεν εφήρμοζε τις αποφάσεις. Ξανάπαιρνε αποφάσεις παραλείψεως με άλλο σκεπτικό κ.ο.κ. μέχρι που φθάσαμε...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Είναι προφανές, κυρία Πρόεδρε, ότι τον χρόνο μου τον αρχίσατε από το τέλος, μετά τις διακοπές, γιατί δεν μπορεί τόσο σύντομα να πέρασε ο χρόνος.

Κάνω μια αναφορά σε αυτό, γιατί είναι ένα βιβλίο που πρέπει να το διαβάσουν όλοι οι πολιτικοί και βεβαίως όσοι ασχολούνται με τη διοίκηση για να δουν σε τι καφκικές ιστορίες μπορεί να οδηγήσει η ανεπάρκεια, άλλοτε η βλακεία και άλλοτε η ιδιότητα των δημοσίων υπηρεσιών, των υπηρετών δηλαδή, των προσώπων πλέον, των δημοσίων υπαλλήλων. Ξέρετε, υπάρχει η κινέζικη παροιμία που λέει ότι καλύτερα να συναντήσεις την αρκούδα την ώρα που γεννάει τα παιδιά της, παρά το βλάκα την ώρα της βλακείας του. Η βλακεία και η ευθυνοφοβία όταν συνδυαστούν έχουν τρομακτικό αποτέλεσμα στη Δημόσια Διοίκηση. Βεβαίως υπάρχει το άλλο σκέλος, η αδιαφορία που αυτή συνδυάζεται πάντοτε με την ιδιότητα. Αδιαφορώ, δεν με ενδιαφέρει μέχρις ότου έρθει κάτι άλλο να μου κινήσει το

ενδιαφέρον και αυτό είναι η ιδιότητα.

Ο «Συνήγορος του Πολίτη» προσπαθεί βεβαίως με τον διαμεσολαβητικό του κυρίως ρόλο να βοηθήσει στο να υπάρξει καλύτερη Δημόσια Διοίκηση. Δεν ξέρω ποια από τα κόμματα που κυβερνήσαν διαδοχικά τον τόπο έχει μεγαλύτερες ή περισσότερες ευθύνες. Αναμφίβολα έχουν και τα δύο μεγάλα κόμματα σε ό,τι αφορά το επίπεδο της σημερινής Δημόσιας Διοίκησης.

Εγώ ξέρω ένα πράγμα: Ο Ελευθέριος Βενιζέλος παρέλαβε μία ανύπαρκτη, διαλυμένη και ιδιότελη, διεφθαρμένη Δημόσια Διοίκηση και μέσα σε τέσσερα χρόνια έκανε κράτος και Δημόσια Διοίκηση που ο κάθε πολίτης την έβλεπε με σεβασμό. Θα μπορούσαμε, δεν το κάναμε, έχουμε τις ευθύνες όλοι μας.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ: Εσείς στα είκοσι χρόνια τι κάνατε;

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Εγώ, κύριε Κατσαρέ, μιλώ και για τη δική μου την παράταξη, αλλά δεν είστε άγγελοι. Δεν θέλω τώρα να αντιδικήσουμε σε αυτό το επίπεδο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Τελειώστε, κύριε Ιωαννίδη, κάντε μου τη χάρη.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, το αιώνιο πρόβλημα είναι ποιος θα μας φυλάξει από τους φύλακες. Πολλά λέχθηκαν απόψε και για τους αδιάφθορους και για τους επιθεωρητές των αδιάφθωρων κ.ο.κ. Αλλά αυτά είναι φαινόμενα κοινωνικά, τα οποία δεν αντιμετωπίζονται παρά μόνο με το καλό παράδειγμα που μπορεί να προέρχεται –και οφείλει να προέρχεται– από την πολιτική, κοινωνική και πνευματική ηγεσία της χώρας. Αυτό είναι το χρέος που αν επιτελέσουμε όλοι μπορεί να αλλάξει αυτό που σήμερα είναι η εικόνα της γενικευμένης διαφθοράς, η οποία παραλύει και τη Δημόσια Διοίκηση. Και δεν είναι η διαφθορά στο επίπεδο των πολιτικών, η διαφθορά είναι πολύ πιο κάτω από τους πολιτικούς και φθάνει μέχρι το χαμηλότερο βαθμό του κλητήρα έως και το βαθμό του διευθυντή.

Ευχαριστώ, δεν έχω άλλο χρόνο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο κ. Τσιπλάκης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΛΑΚΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, συζητούμε την εισήγηση του «Συνηγόρου του Πολίτη» σήμερα της οποίας προεάρχον σημείο είναι ο εντοπισμός αναμφισβήτητα αδιαφανειών, κακοδιαχειρίσεων και αναποτελεσματικότητας που διαχέουν τη Δημόσια Διοίκηση.

Βέβαια εκείνο το οποίο οι πολιτικοί, όταν συζητούν, θα πρέπει προηγούμενα να αναλογίζονται τοποθετούμενοι, είναι, πέραν της ιστορικής διαδρομής και της επισημάνσης των αιτιών, να καταλήγουν στη συγκεκριμένη πρόταση για απάλυνση ή ολοσχερή αντιμετώπιση, αν είναι δυνατόν, αυτών των ελλειμματικών εκδηλώσεων στο συγκεκριμένο φορέα που είναι η Δημόσια Διοίκηση.

Το λέω, κύριε Ιωαννίδη, για σας...

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Δώστε μου άλλα πέντε λεπτά για το «διά ταύτα».

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΛΑΚΗΣ: Φαίνεται ότι αυτή η διαχρονική, μονομερής –δηλαδή έναντι συγκεκριμένου κόμματος που κυβέρνησε, χαμηλότερου, αν θέλετε, χρόνου σε σχέση με σας, τον τόπο–

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Τσιπλάκη, να απευθύνεστε προς το Προεδρείο, σας παρακαλώ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΛΑΚΗΣ: Προς το Προεδρείο, κυρία Πρόεδρε.

Φαίνεται ότι αυτή η μονομερής συμπεριφορά σας άρχισε να αλλάζει και σε ζητήματα που είναι προφανές ότι δεν μπορείτε να αντιπαραταχθείτε με την αλήθεια, αρχίζετε και μας εξισώνετε. Φταίει και το ένα κόμμα, φταίει και το άλλο.

Υπάρχουν λοιπόν κάποιοι υπαίτιοι και εκείνο το οποίο θα αναιμάμεν εμείς ως Νέα Δημοκρατία, είναι με την έναρξη της συζήτησής τουλάχιστον ο εισηγητής του ΠΑΣΟΚ να είχε μια –αν θέλετε– συναινετική έναντι των επισημάνσεων καθαρή εισηγητική συμπεριφορά και από εκεί και πέρα, σχετικά με κάποιες ενέργειες από εδώ και πέρα, όπου ενδεχομένως βρέθηκε εν υστέρησι το ΠΑΣΟΚ τα τελευταία χρόνια που κυβερνά και θα έπρεπε αυτές τις συμπεριφορές να τις εκδηλώσει, να πει ότι «εμείς σε εύλογο χρονικό διάστημα θα κάνουμε ορισμένες θεσμικές μεταβολές».

Ευρισκόμενο το ΠΑΣΟΚ εν δυσκόλῳ καταστάσει πολλές φορές τις εξαγγέλλει, αλλά όταν έρχεται η ώρα να αναγνωρίσει επί τη βάσει αντικειμενικής ισχύος έκθεσης την ευθύνη του και να κάνει αυτήν τη σκέψη υπόσχεση για το μέλλον, δεν το κάνει.

Είμαι πιο συγκεκριμένος. Είναι αναμφισβήτητο, με βάση τα ενδεικτικώς αναφερόμενα στοιχεία από πλευράς του «Συνηγόρου του Πολίτη», ότι σε τομείς όπως τα ασφαλιστικά ταμεία, οι ΔΥΟ, οι ΟΤΑ το ΔΙΚΑΤΣΑ και άλλοι, πράγματι η κακοδιαχείριση, η αδιαφάνεια και η μη σύννομη –αν θέλετε- εκπλήρωση των καθηκόντων του δημόσιου τομέα, των φυσικών προσώπων που υλοποιούν αυτήν την πολιτική, αυτή δηλαδή η συμπεριφορά οφείλεται σε συγκεκριμένες αδυναμίες, που είναι εν γνώση σας και που δεν προκάλεσαν τις παρεμβάσεις σας. Και είμαι πάρα πολύ συγκεκριμένος.

Ασφαλιστικά ταμεία. Υποκατάστημα του ΟΓΑ έγινε στη Θεσσαλονίκη εδώ και ένα χρόνο περίπου. Σας λέω ευθέως ότι τα τηλέφωνα στο υποκατάστημα του ΟΓΑ δεν τα σηκώνουν. Η δικαιολογητική βάση της ιδρύσεως του υποκαταστήματος είναι να αποκεντρώσουμε κάποιες συγκεκριμένες αρμοδιότητες, για να εξασφαλίσουμε ταχύτητα στην αντιμετώπιση των προβλημάτων. Ενώ υπήρχε ένα χρονικό όριο πέντε, έξι μηνών που ολοκληρώνονταν αυτές οι υποβαλλόμενες αιτήσεις συνταξιοδότησεως, έχουν ενάμιση χρόνο, από τότε που ιδρύθηκε το υποκατάστημα, να εκδοθούν συντάξεις. Ενδεικτικά σας το αναφέρω αυτό για τα ασφαλιστικά ταμεία.

Πάμε στις ΔΟΥ. Λένε: «Ανέλεγκτες φορολογικές υποθέσεις παρελθόντων ετών». Κρατούμε εν ομηρία το φορολογούμενο, έχουμε ένα φορολογικό σύστημα που από παντού μπάζει και η διακριτική ευχέρεια συγκεκριμένων προσώπων φτάνει σε σημεία, που δεν θα έπρεπε να φτάνει. Δεσμία αρμοδιότητα, λέμε στα νομικά, έπρεπε να υπάρχει σε συγκεκριμένες περιπτώσεις για άτομα που έχουν τη δυνατότητα κάποια συγκεκριμένη στιγμή να εκδηλώσουν κάποια απόφαση.

Όσο λοιπόν δεν περιορίζονται αυτά τα πλαίσια σε συγκεκριμένους τομείς, οι δυνατότητες της Δημόσιας Διοίκησης -που είναι συνάρτηση και των δυνατοτήτων των φυσικών προσώπων, αλλά και του ισχύοντος νομικού πλαισίου, να λειτουργήσουν κατά τρόπο που δεν είναι σύμνομος- και όλα αυτά έχουν διαμορφώσει ένα συνεχώς διογκούμενο πλέγμα κακοδιοίκησης, αδιαφανείας και όλων αυτών των συμπεριφορών, που εν ολίγοις αναφέρονται στην έκθεση.

ΔΙΚΑΤΣΑ, δεν θέλω να επεκταθώ. Τα είπα όμως ενδεικτικά και τελειώνω, κυρία Πρόεδρε. Το πλαίσιο είναι ελλιπές. Χρόνια τώρα το γνωρίζετε, αλλά δεν κάνετε παρεμβάσεις. Από εκεί και πέρα αυτή η ανεξάρτητη διοικητική αρχή θεσπίστηκε μια συγκεκριμένη στιγμή και με επηυξημένης ισχύος νόμο, κατόπιν επίμονης συμπεριφοράς της Νέας Δημοκρατίας, κατορθώθηκε να διασφαλιστεί συνταγματικά.

Και τι λέμε και λέγαμε κατά τη συζήτηση του Συντάγματος; Για αποφασιστικές αρμοδιότητες κυρωτικές σε φυσικά και νομικά πρόσωπα και για να μπορούμε να επιβάλλουμε κατά το διοικητικό νόμο κυρώσεις. Εσείς αυτήν τη στιγμή δεν αμύνεστε ούτε επ' αυτού και δεν τοποθετείστε.

Καταλήγοντας θέλω να μιλήσω για άλλη μια φορά γι' αυτό που ακούστηκε από τον κ. Καρχιμάκη και ήταν αναληθές ότι το 1989 η Νέα Δημοκρατία κατήργησε την ιεραρχία. Η Νέα Δημοκρατία στις 5 Απριλίου 1990 ανέλαβε τη διακυβέρνηση της χώρας. Σας το λέω χαρακτηριστικά για να διαπιστωθεί η αβασμιότητα των όσων υποστηρίχθηκαν.

Θέλω να πω ότι την ιεραρχία, την αξιολόγηση, την αξιοκρατία, βασικές ιδέες που θα πρέπει να διαχέουν τη Δημόσια Διοίκηση και να είναι θεσμοθετημένες, μέχρι τώρα, παρ' ό,τι φραστικά τοποθετείστε ευνοϊκά, δεν τις έχετε διασφαλίσει. Και όχι μόνο δεν τις έχετε διασφαλίσει, αλλά σε όσες των περιπτώσεων στο παρελθόν υπήρχαν θεσμοθετημένες αυτές οι αρχές, τις παραβιάσατε, διότι καταργήσατε αυτές τις συγκεκριμένες διατάξεις.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Υπ' αυτήν την έννοια –τέλειωσα, κυρία Πρόεδρε- εμείς ως Νέα Δημοκρατία, όχι μόνο φραστικά, αλλά και πρακτικά και στη

συνέχεια του ιστορικού μας παρελθόντος, να είστε βέβαιοι ότι ερχόμενοι στην εξουσία θα αναγάγουμε τη Δημόσια Διοίκηση στο πρόπον βάθρο, διότι γνωρίζουμε ότι άπτεται της καθημερινότητας του πολίτη, άπτεται της ποιοτικής αν θέλετε, της εξελικτικής πορείας της δημοκρατίας μας.

Ευχαριστώ.

ΦΟΙΒΟΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ: Η ιστορία διαμαρτύρεται. Το 1989 ήταν κυβέρνηση Τζαννετάκη με ολίγη από Συνασπισμό.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΠΛΑΚΟΣ: Συνειδητά πάλι δεν αναφέρεστε στην αλήθεια.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Ο κ. Κουρουμπλής έχει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, ο πανδαμάτωρ χρόνος δεν απαλλάσσει κανέναν από ευθύνες που έχει σε ό,τι αφορά τη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης. Κανένας από εκείνους ειδικά που ισχυρίζονται με βαρύγδουπες εκφράσεις για άχρηστους στη Δημόσια Διοίκηση, δεν μπορεί να θεωρεί τον εαυτό του ότι κατήλθε από παρθενογένεση, γιατί και μνήμη και γνώση υπάρχει. Όχι γιατί δεν είναι μεγάλο το χρονικό διάστημα τα τελευταία χρόνια διοίκησης της σημερινής Αξιοματικής Αντιπολίτευσης. Αυτό δεν λέει τίποτα. Σημασία έχει ότι σ' αυτόν το λίγο χρόνο από το 1989 έως το 1993, οι πράξεις ενόθευσαν ουσιαστικά την ποιότητα της Δημόσιας Διοίκησης. Μη θέλετε λοιπόν να γυρίσουμε σ' εκείνες τις μνήμες, για να μιλήσουμε για τη ΔΕΗ, να μιλήσουμε για τους ανάπηρους «μαϊμούδες» που κατέλαβαν τις θέσεις των πραγματικά αναπήρων. Και για να μιλήσουμε μόνο για τον Πειραιά, κύριοι συνάδελφοι, δυόμισι χιλιάδες αδασολόγητα αυτοκίνητα δόθηκαν σε υποτιθέμενους αναπήρους από το 1991 μέχρι το 1993. Αυτά για να μην πούμε και άλλα πράγματα, τα οποία πραγματικά πλήττουν αν θέλετε την πολιτική αισθητική όλων μας.

Κυρία Πρόεδρε, διάβασα προχθές μια επιστολή του Νικολάου Πλαστήρα προς το Σοφοκλή Βενιζέλο. Αν την διάβαζε σήμερα και δεν ανέφερα το όνομα του αποστολέα, θα έβλεπε κανείς ότι αποτυπώνονται οι ίδιες αγωνίες και οι ίδιες ανησυχίες για τα προβλήματα της Δημόσιας Διοίκησης.

Προσέτρεξα προκειμένου να ετοιμάσω την ομιλία μου σε ομιλία του Γεωργίου Ράλλη, Υπουργού Προεδρίας της κυβέρνησης της Νέας Δημοκρατίας στην περίοδο 1974-1981 και πραγματικά είναι όρος του Γεωργίου Ράλλη η φράση «η Δημόσια Διοίκηση είναι ο μεγάλος ασθενής».

Κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει ότι όλα αυτά τα χρόνια της Μεταπολίτευσης όλες οι κυβερνήσεις με τα λάθη τους συνέβαλαν σε ένα βαθμό στην αναβάθμιση της Δημόσιας Διοίκησης. Δεν έχουμε όμως τα αποτελέσματα που θέλουμε όλοι. Σήμερα έρχεται η έκθεση του «Συνηγόρου του Πολίτη», ο οποίος πραγματικά έχει συντελέσει ένα σημαντικό έργο και μέσα από την έκθεση αυτή αποτυπώνεται με εύληπτο τρόπο η ένταση, η έκταση και η καθολικότητα των προβλημάτων που γεννιούνται από την κακή λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης.

Ποιοι είναι τα θύματα αυτής της κακής Δημόσιας Διοίκησης; Πρόκειται για μια διοίκηση που διαπιστώνουμε ότι έχει έντονα γραφειοκρατικά προβλήματα, έχει έλλειψη στελεχιακού δυναμικού ικανού να ανταποκρίνεται στις σημαντικές απαιτήσεις, έχει διαφθορά. Αυτά είναι φαινόμενα τα οποία και προϋπήρξαν και υπάρχουν. Το ζητούμενο είναι πώς κινούμεθα ως πολιτικό σύστημα, προκειμένου να περιορίσουμε αυτά τα εκφυλιστικά φαινόμενα.

Πρέπει λοιπόν εδώ να αναγνωρίσουμε ότι υπάρχουν προβλήματα, τα οποία κυρίως μέσα από την τύρβη της καθημερινότητας πλήττουν τις αδύναμες ομάδες της κοινωνίας, τους ανώνυμους πολίτες που δεν έχουν, αν θέλετε εκείνη τη δυνατότητα προσέλασης και πίεσης, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τους μετανάστες, τους αγρότες, κάθε άνθρωπο που πραγματικά δεν έχει τη δυνατότητα να πιέσει.

Εδώ, λοιπόν, οφείλουμε ως πολιτικό σύστημα να απαντήσουμε με γενναίο τρόπο και να αναγνωρίσουμε και το ότι ξεπεράσαμε τα προβλήματα του αυταρχισμού και φθάσαμε σε έναν εκδημοκρατισμό, ο οποίος έχει πολλές φορές παρεξηγηθεί και υπερασπίζεται κυρίως τα δικαιώματα του υπαλλήλου, χωρίς να αναγνωρίζει τα δικαιώματα του απλού πολίτη. Οφείλουμε, λοι-

πόν, να καθιερώσουμε να αναδείξουμε, να καταδείξουμε και να εμπεδώσουμε στη συνείδηση της κοινωνίας το δικαίωμα του απλού πολίτη. Εάν δεν το πράξουμε, πολύ φοβούμαι ότι το αυγό του φιδιού που εκκολάπτεται σε διάφορες κοινωνίες θα αναδειχθεί και θα γεννήσει και στην ελληνική κοινωνία. Οφείλουμε, λοιπόν, αν θέλουμε να είμαστε πολιτισμένη κοινωνία, αν θέλουμε να έχουμε ένα αξιόπιστο πολιτικό σύστημα, με παρεμβάσεις να παρέμβουμε διαρθρωτικά, διαπλαστικά, διαμορφωτικά και να εμπεδώσουμε το δικαίωμα του απλού ανθρώπου. Τότε είμαστε κοινωνία που υπερασπιζόμαστε πραγματικά εκείνες τις αξίες που δίνουν προοπτική και μέλλον σε μία κοινωνία.

Κυρία Πρόεδρε, πιστεύω ότι πρέπει να παρέμβουμε με παρεμβάσεις που θα αναδείξουν την ποιότητα του τομέα της εκμάθησης, του τομέα της επιμόρφωσης. Βεβαίως έχει ευθύνες ο δημόσιος υπάλληλος, όμως έχουμε πρωτίστως ευθύνες, γιατί δεν καταστήσαμε υποχρεωτικό ένα ουσιαστικό πρόγραμμα επιμόρφωσης που θα δώσει τα εργαλεία στον δημόσιο υπάλληλο να μπορέσει να λειτουργήσει αξιόπιστα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Κουρουμπλή, ολοκληρώστε παρακαλώ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ: Ολοκληρώνω, κυρία Πρόεδρε.

Μέσα από μια νομοθεσία, την οποία πραγματικά θα είναι δυνατόν να την προσπελάσει η πολυνομία, οι διάσπαρτες διατάξεις καθιστούν τον υπάλληλο ανίκανο, αδύνατο να είναι γνώστης όλης της νομοθεσίας, για να μπορεί πολλές φορές να δώσει λύσεις στα καθημερινά προβλήματα που αιτείται ο πολίτης. Μέσα από τέτοιου είδους παρεμβάσεις, θα μπορέσουμε πραγματικά να καταστήσουμε αξιόπιστη λειτουργικά τη Δημόσια Διοίκηση. Και βεβαίως πρέπει να στελεχώσουμε ακόμη περισσότερο το «Συνήγορο του Πολίτη», ώστε να αναβαθμίσουμε τη λειτουργική του αξιοπιστία...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Τελειώσατε, κύριε Κουρουμπλή.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ: ...για να απαντά στα προβλήματα και τα αιτήματα της ελληνικής κοινωνίας.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Κατσαρέ, είναι και η ώρα να μιλήσετε για το θέμα μας, αλλά έχετε ζητήσει και το λόγο επί του Κανονισμού. Τι θέλετε να πείτε πρώτα;

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, θα σας πω γιατί ακριβώς ζήτησα το λόγο επί του Κανονισμού.

Η εναλλάξ σειρά τηρείται μεταξύ των εμπρόθεσμα εγγεγραμμένων συναδέλφων και εμπρόθεσμοι είναι εκείνοι οι οποίοι εγγράφονται κατά τη διάρκεια της ομιλίας των δύο πρώτων εισηγητών. Μετά την παρέλευση του χρόνου της διάρκειας της ομιλίας των δύο πρώτων, πρέπει να ενεγράφησαν και οι συνάδελφοι, συγκεκριμένα ο κ. Ιωαννίδης και ο κ. Κουρουμπλής. Και αυτό προκύπτει από το γεγονός ότι πήραμε την κατάσταση των εγγεγραμμένων με την κάρτα τους, όπως μας υπέδειξε ο Πρόεδρος της Βουλής και δεν είναι γραμμένοι. Αν ο Προεδρεύων ενεγράψε τους κυρίους συναδέλφους εκπρόθεσμα, δεν εδικαιούντο με κανέναν τρόπο και δεν έπρεπε να τους δοθεί ο λόγος, να πάρουν τη θέση εμπρόθεσμα εγγεγραμμένων συναδέλφων.

Λυπούμαι γιατί το θέμα, δεν έχει καμία αιχμή ούτε εναντίον του κ. Ιωαννίδη ούτε εναντίον του κ. Κουρουμπλή ούτε πιστεύω ότι προκάλεσαν εκείνοι την εναλλάξ συζήτηση για να μιλήσουν γρηγορότερα και από αυτούς που είχαν εγγραφεί εμπρόθεσμως, αλλά νομίζω ότι η ευθύνη βαρύνει κάποιον από τους συναδέλφους σας που είχαν προηγηθεί και οι οποίοι τους ενεγράψαν εκπρόθεσμως και προφανώς στην κατάσταση που σας ενεχείρισαν, έβαλαν την εναλλάξ σειρά και βεβαίως εσείς ήσασταν υποχρεωμένη να τηρήσετε την κατάσταση την οποία βρήκατε.

Αν το ήγιν το θέμα, δεν το θίγω για να δημιουργήσω πρόβλημα αλλά για να επισημάνω την παρατυπία και την παρανομία που σημειώθηκε, για να μην έχουμε επαναλήψεις σε άλλα νομοσχέδια, τα οποία θα είναι ίσως και σοβαρότερα και μπορεί

εκεί να μεθοδευθεί η εκπρόθεσμη εγγραφή ορισμένων, εις τρόπον ώστε να δημιουργηθούν οι εντυπώσεις που θέλουν εκείνοι που θα τους εγγράψουν.

Μόνο γι' αυτόν το λόγο ζήτησα και βεβαίως δεν ζητάω ευθύνες από σας, ευθύνες φέρει ο Αντιπρόεδρος ο οποίος τους ενεγράψε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριε Κατσαρέ, όπως αντιλαμβάνεστε δεν είναι δυνατόν να σας δώσω μια απάντηση επ' αυτού, δεδομένου ότι εδώ υπάρχει ένας κατάλογος με ορισμένα ονόματα και τηρείται η απόφαση που ελήφθη στην αρχή της συνεδρίασης ότι οι συνάδελφοι, θα μιλούν εναλλάξ.

Εν πάση περιπτώσει, ελπίζω να μη δημιουργεί δυσάρεστη ατμόσφαιρα το γεγονός και σε άλλη περίπτωση που ενδεχομένως θα υπάρξει θέμα σειράς θα το αντιμετωπίσουμε αναλόγως.

Έχετε το λόγο τώρα για το θέμα που συζητάμε.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, όταν μια Δημόσια Διοίκηση βαδίζει με ρυθμό αραμπά του περασμένου αιώνα και μάλιστα λαδώνονται και οι τροχοί της για να μπορέσει να βαδίσει, κάθε θεσμός έχει σαν στόχο τον έλεγχο αυτής της Δημόσιας Διοίκησης και την υποβολή προτάσεων και τη βελτίωσή της, δεν είναι απλώς χρήσιμος είναι αναγκαίος. Κανένας λοιπόν δεν μπορεί και φάνηκε από την αποψινή συζήτηση να αμφισβητήσει τη χρησιμότητα και την αναγκαιότητα του «Συνηγόρου του Πολίτη» με τις τρεις ειδικότερες αρμοδιότητες τις οποίες έχει τις ελεγκτικές τις διαμεσολαβητικές και τις συμβουλευτικές.

Το θέμα το οποίο εμένα με απασχολεί, θα το θέσω στη συνέχεια, αλλά προηγουμένως θα ήθελα να επισημάνω ότι όλοι οι ομιλητές όλων των κομμάτων ζήτησαν απόψε να έχει ο «Συνήγορος του Πολίτη» αποφασιστικές αρμοδιότητες. Και νομίζω ότι είναι μέσα και στο πνεύμα του Συντάγματος. Όταν το Σύνταγμα χαρακτηρίζει ως ανεξάρτητη αρχή το «Συνήγορο του Πολίτη», το αρχή σημαίνει ότι πρέπει να έχει κάποιες εξουσίες όπως έχουν και όλες οι άλλες ανεξάρτητες αρχές. Ο κ. Διαφύλακτος αποφασίζει να μην εγγραφεί το θρήσκευμα στην ταυτότητα. Το Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο δίδει ή δεν δίδει άδειες. Άλλες αρχές ασκούν άλλες πάλι αποφασιστικές αρμοδιότητες. Η μόνη εξαίρεση που υπάρχει είναι ο «Συνήγορος του Πολίτη».

Επομένως δεν ξέρω τι συμβαίνει στις άλλες χώρες, αλλά στα ελληνικά δεδομένα με την κατάσταση που βρίσκεται η ελεγχόμενη Δημόσια Διοίκηση είναι επιβεβλημένο ο «Συνήγορος του Πολίτη» να έχει αποφασιστικές αρμοδιότητες. Και μάλιστα θα έκανα και την εξής σκέψη. Έχουμε γνωμοδοτήσεις και πιστεύω γνωμοδοτήσεις είναι και οι αποφάσεις του «Συνηγόρου του Πολίτη», γνωμοδοτήσεις και των νομικών συμβούλων του κράτους που είναι στα διάφορα Υπουργεία. Από τη στιγμή που ο Υπουργός θα αποδεχθεί τη γνωμοδότηση, είναι υποχρεωτική για εκείνους προς τους οποίους απευθύνεται και για τα θέματα τα οποία περιέχει. Γιατί λοιπόν να μη μεθοδευθεί, να μη βρεθεί η νομική φόρμουλα η οποία χρειάζεται, οι γνωμοδοτήσεις του «Συνηγόρου του Πολίτη» να γίνονται αποδεκτές από ένα όργανο το οποίο μπορεί να είναι ο Υπουργός ή κάποιο άλλο όργανο και κατά κάποιον τρόπο να αποκτούν από εκείνη τη στιγμή κλπ. υποχρεωτικό χαρακτήρα για τη Δημόσια Διοίκηση.

Διότι είναι πραγματικά τρομερό αυτό το οποίο γράφεται στην έκθεση του «Συνηγόρου του Πολίτη». Το 35% μόνο των περιπτώσεων γίνονται αποδεκτές από τη Δημόσια Διοίκηση. Σκεφθείτε η συντριπτική πλειοψηφία μένει απέξω και μάλιστα έχουν περιπέτεια και οι συστάσεις του «Συνηγόρου του Πολίτη» όταν συντρέχει λόγος πειθαρχικής δίωξης ή και ποινικής ακόμα. Δεν μαθαίνει απολύτως τίποτα η ανεξάρτητη αρχή η οποία εγκαλεί.

Νομίζω λοιπόν ότι πρέπει προς εκείνη την κατεύθυνση να κινηθεί η πολιτεία να καταστήσει το «Συνήγορο του Πολίτη», πράγματι, ανεξάρτητη αρχή που θα έχει αποφασιστικές αρμοδιότητες, εις τρόπον ώστε να τον εμπιστεύεται περισσότερο ο πολίτης. Και τώρα τον εμπιστεύεται αλλά όταν ξέρει ότι τελικώς η γνωμοδότηση του «Συνηγόρου του Πολίτη» δεν θα έχει κανένα απολύτως αποτέλεσμα, γιατί εξαρτάται από τη διοίκηση η αποδοχή της ή μη, δημιουργείται μια κατάσταση η οποία απο-

τρέπει τον πολίτη να απευθυνθεί προς το «Συνήγορο του Πολίτη». Ύστερα από την κοινή διαπίστωση όλων θα πρέπει προς εκείνη την κατεύθυνση να κινηθούμε.

Και κάτι άλλο το οποίο θα ήθελα να παρατηρήσω. Κύριε Πρόεδρε, μου έκανε εντύπωση το εξής. Μέτρησα πόσες είναι οι προτάσεις νομοθετικών παρεμβάσεων της πολιτείας, πόσες είναι οι προτάσεις του «Συνηγόρου του Πολίτη». Είδα ότι είναι περίπου πενήντα τέσσερις και απ' αυτές τις πενήντα τέσσερις, ακριβώς οι μισές, οι είκοσι επτά είναι του ΥΠΕΧΩΔΕ με τον πρώην Υπουργό ΠΕΧΩΔΕ, τον «πολύ» κ. Λαλιώτη. Και το μεγαλύτερο μέρος των υποθέσεων που πάλι απασχόλησαν το «Συνήγορο του Πολίτη» με «σκαστές» παρανομίες που έχουν γίνει είναι από όργανα του ΥΠΕΧΩΔΕ. Αυτό ας ληφθεί υπόψη, γιατί ο κ. Λαλιώτης ιδιαίτερα γίνεται κατήγορος σε πάρα πολλές περιπτώσεις και προσπαθεί να επιρρίψει σε άλλους τις ευθύνες, ενώ φαίνεται από την ίδια την έκθεση του «Συνηγόρου του Πολίτη», ότι είναι ο κατ' εξοχήν παρανομών αυτός και το Υπουργείο το οποίο διηύθυνε. Δεν λέγω ότι ήταν αυτός ο οποίος διέπραξε τα αδικήματα αλλά, εν πάση περιπτώσει, ήταν εκείνος ο οποίος ανέχθηκε όλη αυτήν την κατάσταση. Αυτές τις μέρες δικάζεται στη Λάρισα η υπόθεση της προϊσταμένης του πολεοδομικού γραφείου. Κατηγορείται για δέκα κακουργήματα και ο κ. Λαλιώτης την κρατάει στη θέση της επί πέντε περίπου χρόνια, έως ότου φθάσει η υπόθεση στο ακροατήριο. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο κ. Πολύζος.

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΟΛΥΖΟΣ: Κυρία Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, ο «Συνήγορος του Πολίτη» αποτελεί αναμφίβολα ένα θεσμό μεγάλης σημασίας. Με το έργο του έχει αναδειχθεί σε βασικό παράγοντα προστασίας των συμφερόντων των πολιτών και εντοπισμού φαινομένων κακοδιοίκησης. Δυστυχώς, ενώ στις υπόλοιπες χώρες όπου εφαρμόζεται ο θεσμός, οι παρατηρήσεις του «Συνηγόρου του Πολίτη», γίνονται αφορμή και λαμβάνονται σοβαρά υπόψη για διορθωτικές παρεμβάσεις στην λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης, στη χώρα μας υπάρχει μια διαρκής στασιμότητα. Με άλλα λόγια σε ότα μη ακουόντων πηγαίνουν οι υποδείξεις του «Συνηγόρου του Πολίτη» με αποτέλεσμα η πιο σημαντική λειτουργία του να παραμένει ανενεργή με ολοκληρωτική ευθύνη της Κυβέρνησης.

Αυτή η Δημόσια Διοίκηση, η αναποτελεσματική, η βραδυκίνητη, η χωρίς αντανάκλαστικά, είναι η Δημόσια Διοίκηση που έκτισαν οι διαδοχικές κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ με αναξιοκρατία, με πελατειακή και καθεστωτική νοοτροπία. Δυστυχώς όμως όπως σημειώνεται και στην εισαγωγική φετινή έκθεση του «Συνηγόρου του Πολίτη», η βασική αιτία της πλειοψηφίας των προβλημάτων που παρουσιάζονται, δεν είναι τόσο η ανικανότητα αλλά η διαφθορά. Είναι η προσπάθεια εκμετάλλευσης της ανάγκης του πολίτη για τη συγκεκριμένη ενέργεια της διοίκησης που οδηγεί σε μεγάλες καθυστερήσεις ορισμένες φορές. Είναι η προώθηση των φίλων ή των κομματικών συναγωνιστών ή αυτών που είναι πρόθυμοι να «λαδώσουν».

Το πρώτο πράγμα που δημιουργεί εντύπωση στον καθένα μπαίνοντας σε μια δημόσια υπηρεσία είναι η περιφρόνηση του πολίτη. Αντί της αίσθησης καθήκοντος και υπηρεσίας προς τον φορολογούμενο, υπάρχει η επιδίωξη της καλοπέρασης και της ελάχιστης προσπάθειας. Ο έλεγχος είναι ανύπαρκτος, όχι μόνο από άποψη νομιμότητας αλλά και από άποψη συμπεριφοράς. Λίγοι ηρωικοί δημόσιοι υπάλληλοι αναλαμβάνουν να παρουσιάσουν μια θετικότερη εικόνα της Δημόσιας Διοίκησης.

Τα νομοσχέδια για τη Δημόσια Διοίκηση που έχουν συζητηθεί τα τελευταία χρόνια είναι δεκάδες. Το μόνο όμως αποτέλεσμα που έχουν, είναι να δημιουργούν κάθε φορά σύγχυση.

Βέβαια, σε όλες τις δημοσκοπήσεις φαίνεται τι άποψη έχει ο ελληνικός λαός, ο Έλληνας πολίτης για τη Δημόσια Διοίκηση. Ο κάθε Έλληνας πολίτης αντιμετωπίζει σαν Γολγοθά τη διεκπεραίωση της πιο απλής γραφειοκρατικής διαδικασίας. Λέχθηκε και από άλλους συναδέλφους τι αντιμετωπίζουν οι, μπορώ να πω, πιο ταλαιπωρημένοι άνθρωποι που λέγονται αγρότες και είναι υποψήφιοι να γίνουν συνταξιούχοι του Ο.Γ.Α. Χρειάζονται ένα έως δύομισι χρόνια για να βγάλουν σύνταξη, όταν μάλιστα

χρειάζεται και αλληλογραφία με κράτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όταν πρόκειται για διαδοχική ασφάλιση.

Κύριοι συνάδελφοι, εκατοντάδες εκατομμύρια δραχμές ξοδεύτηκαν προκειμένου να γίνει ο πολυπόθητος εκσυγχρονισμός της Δημόσιας Διοίκησης, ο οποίος έμεινε κι αυτός στα λόγια. Από επίσημα χείλη ομολογείται σήμερα ότι δεν έγινε σχεδόν τίποτα. Το πολυδιαφημισμένο πρόγραμμα «ΚΛΕΙΣΘΕΝΗΣ» έμεινε γράμμα κενό και όλες οι ελπίδες στρέφονται τώρα στην «Κοινωνία της Πληροφορίας», η οποία όμως έχει αργήσει ανεπίτρεπτα. Πολύ φοβάμαι ότι, με τα μέχρι τώρα δεδομένα του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, θα χαθεί ένα μεγάλο μέρος των χρημάτων που αφορούν αυτό το δύσκολο στην εκτέλεση πρόγραμμα.

Νομίζω ότι πρέπει να γίνει μια αναφορά στη διαπίστωση του «Συνηγόρου του Πολίτη» σχετικά με τα φαινόμενα κακοδιοίκησης στους Ο.Τ.Α. Αυτή η αρνητική πρωτιά στους δήμους είναι άμεσο αποτέλεσμα της τραγικής κατάστασης στην οποία έχει οδηγήσει η Κυβέρνηση την Τοπική Αυτοδιοίκηση. Είναι γεγονός ότι τα τελευταία χρόνια έχει φορτωθεί η Τοπική Αυτοδιοίκηση με πάρα πολλές αρμοδιότητες χωρίς καμία ενημέρωση, χωρίς τον απαιτούμενο έλεγχο, χωρίς την εποπτεία του κράτους. Αποτέλεσμα; Τα αρνητικά φαινόμενα τα οποία εντοπίζονται.

Επίσης, το ίδιο συμβαίνει και στη Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση. Εκεί το φαινόμενο βέβαια είναι άλλο. Δεν υπάρχουν οι υπάλληλοι οι οποίοι είναι δυνατόν να εξυπηρετήσουν τους προσερχόμενους πολίτες.

Κλείνοντας θέλω να εκφράσω την προσωπική μου -αλλά και την εμπιστοσύνη της Νέας Δημοκρατίας στο θεσμό και το έργο το οποίο επιτελεί ο «Συνήγορος του Πολίτη», αποτελεί όμως πεποίθηση, ότι δεν είναι δυνατόν μόνο ο «Συνήγορος του Πολίτη» να φέρει αυτό το αποτέλεσμα το οποίο επιθυμεί ο ελληνικός λαός. Πρέπει να υπάρξει και ανάλογη πολιτική βούληση. Και περίτρανα έχει αποδειχθεί τα τελευταία χρόνια ότι δεν υπάρχει η πολιτική βούληση από μέρους της Κυβέρνησης του κ. Σημίτη προς αυτήν την κατεύθυνση. Και αυτό οφείλεται στο ότι έχει αποδειχθεί περίτρανα ότι η Κυβέρνηση του κ. Σημίτη και ο κ. Σημίτης προσωπικά δεν ζουν τα προβλήματα της καθημερινότητας του ελληνικού λαού, με αποτέλεσμα να μην μπορούν να τα αντιμετωπίσουν. Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο συνάδελφος κ. Χαϊτίδης.

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΧΑΪΤΙΔΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, υπό τις παρούσες συνθήκες ο θεσμός του «Συνηγόρου του Πολίτη» κατέστη, δυστυχώς, αναγκαίος. Και οφείλω να ομολογήσω, όπως προκύπτει από τις κατ' έτος εκθέσεις και από την συζητούμενη, του έτους 2001, ότι αυτός ο θεσμός κάνει αρκετά καλά τη δουλειά του.

Όμως εγώ θλίβομαι για δύο λόγους. Θλίβομαι για το περιορισμένο όπως το μελετήσαμε και όπως στα περιθώρια του χρόνου που έχουμε, εκθέτουμε και σχολιάζουμε σήμερα εδώ. Θλίβομαι κυρίως γιατί υπήρξε η ανάγκη να θεσμοθετηθεί αυτή η ανεξάρτητη αρχή που σημαίνει αφ' ενός ανικανότητα της Κυβερνήσεως να βάλει μια τάξη, να βελτιώσει, να εξυγιάνει τη διοίκηση και αφ' ετέρου, ίσως και μια απόφαση να αφήσει τα πράγματα να κυλήσουν ως έχουν με τη βεβαιότητα και το δεδομένο ότι η Αρχή αυτή δεν είναι σε θέση να ελέγξει και να επιβάλει, γιατί δυστυχώς δεν έχει πειθαρχική ή άλλη εξουσία, να επιβάλει τις όποιες κυρώσεις πρέπει να επιβληθούν λόγω κακοδιοίκησης αλλά και φαύλης διοίκησης και χρηματισμών. Προφανώς ο Συνήγορος του Πολίτη στην περυσινή έκθεση ειρωνεύεται την Κυβέρνηση και τους υπ' αυτήν οργανισμούς λέγοντας ότι οι «ΔΕΚΟ που εμπλέκονται σε υποθέσεις κακοδιοίκησης είναι περισσότερο ο ΟΤΕ και η ΔΕΗ. Ο ΟΤΕ παρουσιάζει ισοζύγιο με περισσότερες βάσιμες παρά αβάσιμες αναφορές και αυτό είναι σχεδόν ισοσκελισμένο στη ΔΕΗ».

Για μένα αυτή η διατύπωση αποτελεί μια ειρωνεία-κόλαφο γιατί παρομοιάζει τη φαυλότητα, την κακοδιαχείριση, την ανικανότητα στους κατοννομαζόμενους οργανισμούς με έναν ισολογισμό μιας εταιρείας. Και αν δεν χαρακτηρίσουμε ως ειρωνεία αυτήν τη διατύπωση, θα έπρεπε να δεχθούμε ότι σε μια υπηρε-

σία του ευρύτερου ή του καθ' αυτού δημόσιου τομέα, όταν η φαύλη διαχείριση, η κακή διαχείριση, διαπιστώνεται στο 30% των καταγγελιών, τότε πρέπει να είμαστε ευχαριστημένοι ότι αυτή η επιχείρηση πάει πολύ καλά!

Επειδή προκλήθηκαν από συναδέλφους να αναφέρουμε συγκεκριμένα παραδείγματα γιατί είπαν ότι αοριστολογούμε και αοριστολογούμε ίσως λόγω ελλείψεως χρόνου, εγώ καταθέτω στα Πρακτικά τρεις τουλάχιστον συγκεκριμένες περιπτώσεις.

Περίπτωση πρώτη: Εικοσαεπίδω έκθεση του αρεοπαγίτη κ. Βασιλείου Λαμπρίδη ως αντιπροέδρου του ΑΣΕΠ, για το διευθυντή της Βιομηχανίας Ζάχαρης στις Σέρρες. Επιλέγει ο κ. Λαμπρίδης ότι εντοπίζει ποινική ευθύνη και εισηγείται ποινική και πειθαρχική δίωξη. Ο εν λόγω εκλεκτός της τοπικής οργάνωσης του ΠΑΣΟΚ δεν έφυγε ποτέ από τη θέση του και μετά τριετία συνταξιοδοτήθηκε «φυσιολογικά» χωρίς, παρά την έκθεση του αρεοπαγίτη, κανείς να τον πειράξει.

Ιωαννίδης Νικόλαος, τέως γενικός γραμματέας παλιννοστούντων του κυβερνώντος κόμματος, ο οποίος ομολογεί εγγράφως και δια μαρτύρων τους οποίους επικαλέσθηκε ως μάρτυρες υπερασπίσεως ότι «ο ίδιος, χωρίς να γνωρίζει τη ρώσικη και τη γεωργιανή γλώσσα, θεωρούσε το γνήσιο των μεταφράσεων αντιστοίχων εγγράφων.

Περίπτωση τρίτη: Υπουργείο Παιδείας, Αγνοεί απόφαση του Διοικητικού Εφετείου για την αναστολή δίωξης μιας εκπαιδευτικού στη Γερμανία. Αγνοεί δικαστική απόφαση, συνεχίζει να τη διώκει, την παραπέμπει με το ερώτημα της απολύσεως και αγνοεί, επί τρίμηνο, επιστολή του Συνηγόρου του Πολίτη, στην οποία δεν απαντά, όταν ο Συνήγορος του Πολίτη ζητά εξηγήσεις, γιατί αυτή η κρατική υπηρεσία, το Υπουργείο Παιδείας, δεν εφαρμόζει δικαστικές αποφάσεις.

Να, λοιπόν, που με συγκεκριμένα παραδείγματα, τα οποία καταθέτω στα Πρακτικά, αποδεικνύεται ότι ο θεσμός του Συνήγορου του Πολίτη δεν είναι σεβαστός από αυτούς οι οποίοι είχαν την πρωτοβουλία να τον θεσμοθετήσουν. Και φτάνουμε στο σημείο εμείς να τον υπερασπιζόμαστε και αυτοί που θέλουν να τον εμφανίσουν ως επίτευγμά τους, να τον υπονομεύουν, να τον εκθέτουν και να τον αποδυναμώνουν.

Νομίζω, λοιπόν, ότι θα πρέπει η Κυβέρνηση και όλοι μας αντί να προσπαθούμε να σπριχθούμε στις όποιες ενέργειες και στην όποια δραστηριότητα του Συνηγόρου του Πολίτη, να φροντίσουμε να βελτιώσουμε τη διοίκηση, ώστε να μην αναγκαστούμε να έχουμε για μεγάλο χρονικό διάστημα ακόμη εν ενεργεία το Συνήγορο του Πολίτη.

Και επειδή απεδείχθη ότι η παρούσα Κυβέρνηση και δεν θέλει και αδυνατεί και δεν έχει χρόνο πλέον να βελτιώσει τη διοίκηση, ως είναι βέβαιος ο ελληνικός λαός ότι η Νέα Δημοκρατία θα την εξυγιάνει ώστε να μη χρειάζονται στο μέλλον τέτοιοι θεσμοί, αλλά να ασχοληθεί και το Κοινοβούλιο, να ασχοληθεί και η Κυβέρνηση με άλλες δραστηριότητες παρά να αστυνομεύει την κακή λειτουργία εκείνων των υπηρεσιών, την οποία κακή λειτουργία η ίδια η Κυβέρνηση υποθάλλει.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Ευγένιος Χαϊτίδης καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Το λόγο έχει ο τελευταίος εγγεγραμμένος συνάδελφος κ. Λεονταρίδης.

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΛΕΟΝΤΑΡΙΔΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο ρόλος του «Συνηγόρου του Πολίτη» στην καταπολέμηση μιας νοσηρής κατάστασης που μαστίζει την ελληνική κοινωνία με τα φαινόμενα κακοδιοίκησης, αδιαφάνειας, διαφθοράς να ανθούν όλο και περισσότερο, είναι γνωστός και θετικός. Η επίλυση μεμονωμένων προβλημάτων κακοδιοίκησης που εκφράζουν οι αναφορές των πολιτών, η διορθωτική παρέμβαση και διαμεσολάβηση του «Συνηγόρου του Πολίτη» έχουν βελτιώσει τα τρία τελευταία χρόνια, από τότε που έγινε ο «Συνήγορος του Πολίτη», τη λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης και τη σταδιακή διαμόρφωση κλίματος εμπιστοσύνης στις

σχέσεις πολίτη - κράτους, ναι ή όχι;

Η καθημερινότητα μας διδάσκει ότι ο πολίτης ταλαιπωρείται αφάνταστα από το κράτος, δεν εξυπηρετείται από τις υπηρεσίες του, αναπτύσσεται ένα κλίμα ανοχής και ατιμωρησίας που αμέσως ή εμμέσως λειτουργεί ως εστία για την ανάπτυξη σχέσεων συναλλαγής και διαφθοράς.

Είναι μιας πρώτης τάξεως ευκαιρία να συζητήσουμε για τη σωστή λειτουργία των θεσμών, για την αποτελεσματικότητα των λειτουργιών του κράτους, για το όφελος που μπορεί να προκύψει στην ποιότητα ζωής του πολίτη, στην καθημερινή του ζωή από το ρόλο που μπορεί να διαμορφώσει ως ένα βαθμό ο «Συνήγορος του Πολίτη» στην καταπολέμηση αυτής της νοσηρής κατάστασης, της κακοδιοίκησης που ταλαιπωρεί καθημερινά τον πολίτη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η από άκρου εις άκρον διαφθορά του δημοσίου τομέα έχει και διεθνή αναγνώριση. Σύμφωνα με τα στοιχεία της Οργάνωσης «Διεθνής Διαφάνεια» η Ελλάδα είναι πρώτη στη διαφθορά μεταξύ των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αποκαλύψεις για ταρίφες που έχουν καθιερωθεί για διεκπεραίωση υποθέσεων, για γνωστά φακέλκια που έχουν γίνει σχεδόν θεμιτή ανταμοιβή, δίνουν μία θλιβερή και απαξιωτική εικόνα της ελληνικής κοινωνίας μέσα στη σύγχρονη Ευρώπη.

Το κεντρικό συμπέρασμα που προκύπτει από τη συσσωρευμένη εμπειρία του «Συνηγόρου του Πολίτη» για τον κύκλο που αναφέρεται στα δικαιώματα του ανθρώπου είναι ότι η κακοδιοίκηση, υπό την ευρύτερη έννοιά της, αποτελεί τη σοβαρότερη ίσως αιτία προσβολής των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Ο κύκλος κοινωνικής προστασίας διαπιστώνει ότι τα κυριότερα προβλήματα που εντοπίστηκαν συνδέονται με φαινόμενα κακοδιοίκησης ιδίως στους ασφαλιστικούς οργανισμούς και στα επικουρικά ταμεία. Καθυστερήσεις παρατηρούνται στην έκδοση συνταξιοδοτικών αποφάσεων, ελλείψεις ή ανύπαρκτη πληροφόρηση των δικαιούχων, απουσία ή καθυστέρηση στην παροχή απάντησης προς τους πολίτες αλλά και οργανωτικές και λειτουργικές παθογένειες.

Και όπως είπαν και αρκετοί συνάδελφοι, εμείς θεωρούμε απαράδεκτο σήμερα στον 21ο αιώνα, στην εποχή της ηλεκτρονικής τεχνολογίας, η έκδοση μιας σύνταξης γήρατος να απαιτεί χρόνο πάνω από δώδεκα μήνες και πολλές φορές πολύ περισσότερο, ιδίως σε συντάξεις που έχουν σχέση και με την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου ο χρόνος για να δοθεί η σύνταξη είναι πάνω από δύο χρόνια.

Στον κύκλο σχέσεων κράτους-πολίτη που εκτείνεται στο σύνολο σχεδόν των φορέων του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα και περιλαμβάνει όλο το φάσμα του φαινομένου της κακοδιοίκησης, το αντικείμενο των οποίων αφορά στα προβλήματα που ανακύπτουν στις καθημερινές συναλλαγές των πολιτών με τις υπηρεσίες του δημοσίου, σε ζητήματα φορολογίας, λειτουργίας των ΟΤΑ, των ΔΕΚΟ, της δημόσιας εκπαίδευσης, της προστασίας της εργασίας, της αγροτικής πολιτικής και γεωργίας, αναδεικνύονται τα χρόνια οργανωτικά προβλήματα των δημοσίων υπηρεσιών που δεν δίνουν σημάδια βελτίωσης όσο θα έπρεπε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αναγνωρίζουμε μέχρι στιγμής το έργο του «Συνηγόρου του Πολίτη». Δεν φθάνει όμως μόνο αυτό. Είναι ευκαιρία να προτείνουμε τα αναγκαία μέτρα, να κάνουμε τις απαραίτητες τομές για να υπάρξουν προληπτικές και κατασταλτικές λειτουργίες, ώστε να λιγοστεύουν τα φαινόμενα κακοδιοίκησης και διαφθοράς προς όφελος του πολίτη αλλά και της κοινωνίας μας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριοι συνάδελφοι, εξαντλήθηκε ο κατάλογος των εγγεγραμμένων Βουλευτών.

Κυρίες Υπουργέ, δεν νομίζω ότι έχετε να πείτε τίποτα.

ΣΤΑΥΡΟΣ ΜΠΕΝΟΣ (Υφυπουργός Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης): Όχι, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της «Ετήσιας Εκθέσεως 2001» του Συνηγόρου του Πολίτη.

Έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά των συνεδριάσεων της Πέμπτης 11 Απριλίου 2002 και της Παρασκευής 12 Απριλίου 2002 και παρακαλώ το Σώμα να τα επικυρώσει.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Αννα Μπενάκη-Ψαρούδα): Συνεπώς τα Πρακτικά της Πέμπτης 11 Απριλίου 2002 και της Παρασκευής 12 Απριλίου 2002 επικυρώθηκαν.

Κύριοι συνάδελφοι, στο σημείο αυτό δέχεστε να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 23.40' λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Τετάρτη 24 Απριλίου 2002 και ώρα 10.30', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος νομοθετική εργασία, σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ

